ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLA PRO VŠECHNY

Školní vzdělávací program Základní školy v Praze 7, Strossmayerovo náměstí 4, zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání ze dne 24. 6. 2016

platnost od 1. 9. 2016

OBSAH

1 Identifikační údaje 5
2 Charakteristika školy 6
2.1 Úplnost a velikost školy 6
2.2 Specifikace školy 7
2.3 Charakteristika pedagogického sboru 8
2.4 Dlouhodobé projekty 8
2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery 9
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu 11
3.1 Zaměření školy 11
3.1.1 Specifika vzdělávání ve třídách s intuitivním programem 12
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 19
3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 21
3.4 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných 22
3.5 Začlenění průřezových témat 24
4 Učební plán 31
4.1 Ročníkové učební plány Stross 31
4.1.1 Poznámky k učebnímu plánu bilingvní výuky 33
4.1.2 Poznámky k učebním plánům 35
4.2 Ročníkové učební plány Uranie 37
4.2.1 Poznámky k učebnímu plánu 39
4.3 Ročníkové učební plány tříd s intuitivním programem 40
4.3.1 Poznámky k učebnímu plánu 44
4.3.2 Epochové vyučování 44
5 Učební osnovy 46
5.1 Učební osnovy Stross 46
5.1.1 Učební osnovy Stross pro I. stupeň 46
Český jazyk a literatura (ČJ) 46
Anglický jazyk (AJ) 56
Matematika (M) 63
Informatika (INF) 70
Prvouka (PRV) 74
Přírodověda (PŘ) 79
Vlastivěda (VL) 83
Hudební výchova (HV) 88
Výtvarná výchova (VV) 95

Tělesná výchova (TV) 99
Pracovní činnosti (PČ) 104
5.1.2 Učební osnovy Stross pro II. stupeň 111
Český jazyk a literatura (ČJ) 111
Anglický jazyk (AJ) 122
Další cizí jazyk - Francouzský jazyk (FJ) 128
Další cizí jazyk – Německý jazyk (NJ) 132
Další cizí jazyk - Ruský jazyk (RJ) 137
Další cizí jazyk - Španělský jazyk (ŠJ) 140
Cvičení v anglickém jazyce (CVAJ) 143
Matematika (M) 145
Informatika (INF) 152
Dějepis (D) 157
Občanská výchova (OV) 173
Fyzika (F) 180
Chemie (CH) 187
Přírodopis (PŘÍ) 192
Zeměpis (Z) 198
Hudební výchova (HV) 203
Výtvarná výchova (VV) 207
Tělesná výchova (TV) 213
Výchova k volbě povolání (VKVP) 226
5.1.3 Učební osnovy volitelných předmětů 230
Anglická konverzace (AK) 230
Matematika plus (MP) 234
Pohybová výchova (POV) 238
Cvičení z matematiky (CM) 239
Cvičení z českého jazyka (CČJ) 243
Základy administrativy (ZA) 245
Přírodovědné praktikum (PŘPR) 247
Výtvarné projekty (VP) 249
Pracovní činnosti - příprava pokrmů (PP) 251
Mediální výchova (MV) 253
5.2 Učební osnovy Uranie 258
Německý jazyk (NJ) 258
Občanská výchova (OV) 269
Rodinná výchova (RV) 276

Pracovní činnosti (PČ) 280
Média tvořivě (MT) 286
Přírodovědné praktikum (PŘPR) 288
Sportovní hry (SH) 290
5.3 Učební osnovy tříd s intuitivním programem 292
Český jazyk a literatura (ČJ) 292
Anglický jazyk (AJ) 309
Další cizí jazyk (DCJ) 317
Matematika (M) 318
Informatika (INF) 329
Svět člověka (SČ) 333
Společenské vědy (SV) 344
Přírodní vědy (PŘV) 344
Umělecká výchova (UV) 344
Pohybová výchova (PoV) 352
Pracovní výchova (PrV) 361
6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 367
6.1 Pravidla pro hodnocení žáků 367
6.1.1 Pravidla pro hodnocení žáků se specifickými vzdělávacími potřebami 368
6. 2 Kritéria hodnocení 370
6.2.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření 370
6.2.2 Klasifikace v předmětech s převahou výchovného působení 371
6.2.3 Pravidla hodnocení chování žáků 372
7 Přílohy 373
Seznam zkratek 374
Učební plány pro školní rok 2014/2015 375
Čtenářská gramotnost 382
Přípravná třída 389

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název:	Školní vzdělávací program
Motivační název:	Škola pro všechny
Vzdělávací program:	základní vzdělávání
Studijní forma vzdělávání:	denní

Údaje o škole:

název:	Základní škola v Praze 7, Strossmayerovo náměstí 4
adresa:	Strossmayerovo nám. 4, 170 00 Praha 7
odloučená pracoviště:	Letohradská 1, U Uranie 14, 170 00 Praha 7
ředitel:	Mgr. František Rada
kontakty:	**Strossmayerovo náměstí 4** telefon: 220 870 096 fax: 220 870 096 e-mail: sekretariat@zs-stross.cz web: zs-stross.cz **Letohradská 1** telefon: 233 375 816 fax: 233 373 907 e-mail: letohradska@volny.cz web: www.letohradska.cz **U Uranie 14** telefon: 603 574 147 e-mail: letohradska@volny.cz web: www.letohradska.cz
IČO:	61389838
IZO:	061389838

Zřizovatel:	Městská část Praha 7
adresa:	nábřeží Kpt. Jaroše 1000, 170 00 Praha 7
kontakty:	tel.: 220141111, 220144107
e-mail:	podatelna@p7.mepnet.cz KucharF@p7.mepnet.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2016

Podpis ředitele školy:

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Základní škola v Praze 7, Strossmayerovo náměstí 990/4 vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Vzdělávání je realizováno na základě Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělání. Základní škola je plně organizovaná s 1. až 9. ročníkem s kapacitou 940 žáků.

Usnesením Zastupitelstva MČ Praha 7 č. 0036/13-Z z jednání č. 4, ze dne 29. 4.2013 byla ke dni 1. 8. 2013 sloučena příspěvková organizace Základní škola Praha 7, Letohradská 1 (dále jen Letohrad) s příspěvkovou organizací Základní školy Praha 7, Strossmayerovo nám. 990/4 (dále jen Stross). Od školního roku 2016/2017 je dalším místem poskytovaného vzdělávání budova se speciálními třídami U Uranie 14 (dále jen Uranie).

V budově školy **Stross** se nalézá 18 tříd a 9 odborných pracoven (3 jazykové pracovny, učebny fyziky, chemie, přírodopisu, estetické výchovy, cvičná kuchyňka, počítačová pracovna s připojením na internet a keramická dílna). Žákům i učitelům je k dispozici žákovská a učitelská knihovna. Zařízení učeben průběžně podle finančních možností školy modernizujeme včetně postupné instalace interaktivních tabulí. Všechny třídy I. stupně jsou vybaveny hracím a odpočinkovým koutem. Školní družina disponuje několika vlastními oddělenými prostory a nabízí širokou paletu zájmových kroužků. K pohybovým aktivitám žáci využívají 3 tělocvičny, z nichž jedna je speciálně vybavená pro sportovní gymnastiku, a školní hřiště s umělým povrchem, stoly na stolní tenis a dřevěnými prolézačkami pro menší děti. Hřiště mohou žáci využívat i v odpoledních hodinách pro své volnočasové aktivity. Vyučující využívají kabinety vybavené PC s volným přístupem k internetu a pro společnou práci a setkávání je všem k dispozici sborovna. Školní kuchyně a jídelna byly v roce 2003 nově rekonstruovány a splňují nároky na moderní a kvalitní stravování.
Škole chybí prostor pro veřejná vystoupení žáků, k tomuto účelu proto využíváme chodby školy, které mají velmi dobrou akustiku, případně velkou tělocvičnu. Snažíme se, aby prostory školy plně sloužily svému účelu a estetickou úpravou působily útulným a přátelským dojmem.

Místo poskytovaného vzdělávání **Letohrad** se nachází ve vzdálenosti 400 m od školy Stross. Nedaleko školy je Letenská pláň a Stromovka, pro jejich dobrou dostupnost oba parky využíváme pro mimoškolní aktivity i pro výuku (výtvarná výchova, přírodopis, tělesná výchova). V přízemí a v prvním patře budovy jsou učebny a dvě tělocvičny, dále školní jídelna s nově rekonstruovanou kuchyní. Součástí historické budovy je hřiště s umělým povrchem ve vnitrobloku.

Místo poskytovaného vzdělávání **Uranie** se nachází v dolních Holešovicích ve vzdálenosti 2,5 km od školy Stross. Kromě klasických učeben disponujeme také počítačovou a výtvarnou učebnou, dále žákovskou kuchyňkou, relaxačním sálem a hřištěm s umělým povrchem se zahradou. Každá z běžných učeben je vybavena minimálně jedním počítačem s připojením na internet. Počítačová síť obsahuje cca 40 počítačů. Osm učeben je vybaveno interaktivními tabulemi a další mohou využívat dataprojektory. Žáci i učitelé mají k dispozici školní knihovnu. V budově školy Uranie je nově zařízená jídelna a výdejnou jídel . Ve škole je oddělení školní družiny s provozem od 7.00 do 17.30 hodin a také školní klub pro žáky II.

stupně. Žáci mají možnost sportovního i kulturního vyžití, v rámci školního klubu navštěvují i počítačovou učebnu, školní hřiště nebo tělocvičnu. Nabízíme každoročně velké množství kroužků, otevřeny jsou ale jen ty, o které je mezi žáky zájem. V minulých letech jsme pořídili do školy schodolez, čímž jsme umožnili bezbariérový přístup do školy i dětem s tělesným postižením.

2.2 SPECIFIKACE ŠKOLY

Stross
Škola klade důraz na tvořivost, kritické myšlení, jazykové znalosti, zavádění moderních technologií do výuky i na individuální přístup k potřebám jednotlivých žáků. Jazykové dovednosti se rozvíjejí již od 1. třídy výukou angličtiny s možností konverzace s rodilým mluvčím.
Další cizí jazyk se vyučuje od 6. třídy s možnosti výběru z německého, ruského, francouzského a španělského jazyka. Od 3. třídy mohou žáci vybírat volitelný předmět mezi Konverzací z cizího jazyka a Matematikou plus. V rámci školní družiny je vedle množství zájmových kroužků možnost dvakrát týdně navštěvovat odpolední anglický klub s rodilým mluvčím. Vyučující využívají principů tvořivé školy a činnostního učení, do výuky zapojují moderní metody vzdělávání včetně práce s počítačem a interaktivní tabulí. Žáci mají možnost účastnit se vědomostních a sportovních soutěží.

Již druhý rok ve škole probíhá inkluzívní program individuálního přístup k nadání žáků, který je podpořen grantem z Operačního programu Praha - Adaptabilita. V každé třídě jsou realizovány pravidelné třídnické hodiny zaměřené na podporu dobrého klimatu školy a rozvoje osobnostně sociálních dovedností žáků. Při výuce se využívá interaktivní tabule, počítače a digitální hnízda, metodika podle řady učebnic Fraus. Matematiku vyučujeme metodou profesora Milana Hejného. Podle zájmu rodičů nabízíme žákům 1. ročníku výuku praktického psacího písma Comenia Script.
Děti mohou také vybírat z bohaté nabídky mimoškolních aktivit: florbal, softbal, stolní tenis, T-ball, míčové hry, keramika, tanec, výtvarné a rukodělné aktivity, šachy a Věda nás baví.
Za podpory MČ Praha 7 a ve spolupráci s PED Academy, z.ú. je realizována výuka ve třídách s **bilingvním programem**. Vzdělávací program PED se realizuje na běžných základních školách dle českého školského vzdělávacího programu. Ve třídě vyučují střídavě dva kvalifikovaní učitelé, český a zahraniční a téměř polovina výuky probíhá v angličtině. Program PED dále zahrnuje výuku anglického jazyka 4 hodiny týdně, osobnostní rozvoj, vzdělanostní přehled a posílenou výuku českého jazyka a matematiky.

Uranie
Vzdělávání se soustřeďuje na žáky se žáky se **speciálními vzdělávacími potřebami**. Výuku navštěvují nejen žáci z Prahy 7, ale díky našemu zaměření máme hodně žáků i z jiných částí Prahy či mimopražské. Vzděláváme i děti cizích státních příslušníků a integrujeme žáky se specifickými vzdělávacími potřebami (mimořádně nadané i s handicapy). Žáci jsou integrováni buď do běžných tříd a je jim vypracován individuálně vzdělávací plán, případně navštěvují specializované třídy pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami. S integrací žáků se specifickými poruchami učení či jiným zdravotním postižením, s dětmi individuálně vzdělávanými máme dlouholeté zkušenosti. Stejně tak i s integrací žáků mimořádně nadaných.

Letohrad
Ve spolupráci s Waldorfskou iniciativou Praha, o. s. se realizuje od roku 2013 **intuitivní program** výuky ve třídách s waldorfskými prvky. Předpokládá se postupné zavedení devíti ročníků. Vzdělávání je založeno na zákonitosti vývojových kroků dítěte a mladého člověka, proměn a rozvoje jeho vztahu ke světu a jeho schopnosti učit se.

2.3 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor je v základu stabilizován, což je s ohledem na dlouhodobou koncepční práci školy potěšující skutečnost. I přes určité, společensky podmíněné potíže, je výuka zajištěna kvalifikovaně. V pedagogickém sboru školy společně pracují mladí i zkušení pedagogové. Většina pedagogů si průběžně doplňuje vzdělání v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Ve specializovaných třídách vyučují speciální pedagogové, případně pedagogové, kteří si doplnili vzdělání v této oblasti. Ve třídách s intuitivním programem a waldorfskými prvky vyučují pedagogové, kteří si doplňují studium waldorfské a intuitivní pedagogiky.

Další vzdělávání se převážně zaměřuje na nové metody ve výuce, projektové vyučování, vzdělávání žáků se specifickými potřebami, semináře týkající se počítačové gramotnosti, cizí jazyky. Škola podporuje v rámci svých finančních možností všechny formy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelé jsou proškoleni v problematice ochrany při mimořádných událostech a absolvovali kurz první pomoci.

V rámci projektu RAMPS VIP III vzniklo ve škole školní poradenské pracoviště, ve kterém spolupracují školní psycholog, speciální pedagog, výchovný poradce, metodik prevence rizikového chování, asistentky pedagoga, logoped, koordinátorka ŠVP, koordinátorka environmentální výchovy, koordinátor ICT, asistentka pro žáky se sociálním znevýhodněním.

2.4 DLOUHODOBÉ PROJEKTY

Škola se připojila k programu **Tvořivá škola**, která šíří a dále rozpracovává metody činnostního učení u nás. Tato forma výuky podporuje významně individuální aktivitu žáka, rozvoj jeho myšlení a schopnosti komunikovat. Učitelé naší školy se pravidelně zúčastňují kurzů, kde se seznamují s konkrétními metodami, které si mohou ihned vyzkoušet a ověřit ve své praxi. Jsou také pořádány ukázkové hodiny těchto metod.
Spolupracujeme na projektu **Centra pro inkluzívní vzdělávání**. Centra podpory iluzivního vzdělávání nabízejí participujícím školám průběžnou konzultační a poradenskou pomoc v oblasti psychologických a speciálně-pedagogických služeb, sociálního poradenství a prevence sociálně patologických jevů. Tento projekt nám pomáhá především při dalším vzdělávání vyučujících v této problematice a zavádění metod inkluzívního vzdělávání do naší školní praxe.
Jsme účastníky mezinárodního projektu **Comenius - partnerství škol**. Na základě grantu EU spolupracujeme se čtyřmi partnerskými školami – z Burglengenfeldu (Německo), Krakova (Polsko) a Kardiali (Bulharsko) - na mezinárodním projektu „More sports, more health“. Projekty partnerství škol nabízejí studentům a učitelům možnost pracovat společně na tématech, o která se zajímají. Některé projekty se více zaměřují na aktivní účast studentů/žáků, zatímco jiné se soustředí spíše na pedagogické záležitosti, na rozvoj školy a

zapojují především učitele a administrativní pracovníky. Projekty lze také zaměřit na jazykové vzdělávání a podporovat tak jazykovou různorodost v Evropě. Comenius projekty partnerství škol pomáhají studentům a učitelům získávat a zlepšovat si dovednosti v týmové práci, společenských vztazích, plánování projektových aktivit a používání ICT.
Obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy dotváříme projekty. Zařazovány jsou projekty ročníkové i celoškolní. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů motivují žáky, podporují spolupráci všech pedagogů a žáků a zvyšují efektivitu celého vyučovacího procesu. Ve své činnosti se zaměřujeme mezi jiným na **enviromentální** výchovu, v rámci které jsou průběžně realizovány následující projekty:

- Třídění odpadu – každý měsíc pořádáme sběr papíru, hliníku a plastových víček. Již několik let se pravidelně umisťujeme na předních místech v celopražské soutěži.
- Den Země – sledujeme „náš strom“ v Letenských sadech
- Spolupráce se středisky ekologické výchovy – Stanice mladých přírodovědců Prahy 5, Toulcův dvůr, Sdružení Tereza, ZOO Praha – sponzorujeme emu hnědého.
- Spolupráce s občanským sdružením Ornita – projekt Naučná ornitologická stezka.

Zapojili jsme se do projektu **Zdravá škola**, jehož cílem je zpříjemnit věcné i sociální prostředí, vytvářet partnerské vztahy (zejména učitel – žák) založené na spolupráci, dát dětem možnost ovlivnit chod školy, aby se zde cítily dobře a dobře se jim pracovalo, vybudovat v dětech pocit bezpečí. Našim právem je připojovat k názvu dodatek Škola podporující zdraví.
RAMPS VIP III je název projektu, jehož cílem bylo vytvoření komplexního systému poradenské podpory vzdělávání a kariérového rozhodování žáků, hlavně pak žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Podpora se vztahuje na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vztahové záležitosti, sociální zdatnosti, zapojení do skupiny, prevenci školní neúspěšnosti a předčasných odchodů žáků ze vzdělávání. Školní poradenské pracoviště je k dispozici žákům, rodičům i pedagogickým pracovníkům.

Projekt **Ekogramotnost pro udržitelný rozvoj v Praze** umožnil škole vytvořit nadstandardní podmínky pro rozvoj ekogramotnosti, Klubem ekologické výchovy byl škole u příležitosti dekády OSN „Vzdělávání pro udržitelný rozvoj“ propůjčen titul „Škola udržitelného rozvoje 2. stupně.“
Škola je zapojena do projektu **Zelená škola** a umožňuje tak žákům a učitelům třídit nejen základní složky odpadu jako je papír, plast a sklo, ale i elektroodpad a baterie. Snadná recyklace vysloužilých elektrozařízení a baterií bez nutnosti cesty na speciální místo zpětného odběru je předpokladem pro podporu uvědomělého chování a je základem pro vytvoření ekologického cítění u dětí.

Všechny naše aktivity a snahy vedou ke zkvalitňování výuky i ke zlepšování prostředí školy.

2.5 SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI A DALŠÍMI SOCIÁLNÍMI PARTNERY

V souladu se zákonem 561/2004 Sb. pracuje při škole Školská rada v počtu 9 členů. 3 členové jsou jmenováni zřizovatelem, 3 jsou zvolenými zákonnými zástupci žáků a 3 pedagogové zastupují pedagogické pracovníky školy.

Spolupráce se zákonnými zástupci

Zákonní zástupci našich žáků jsou sdruženi v občanském sdružení *Školní rada*, která se školou spolupracuje prostřednictvím svých zvolených zástupců. Ze shromážděných finančních prostředků přispívá na řadu školních i mimoškolních aktivit, poskytuje finanční výpomoc sociálně slabším rodinám při hrazení ozdravných pobytů, lyžařských kurzů atd.
Zákonní zástupci mohou školu navštívit v době třídních schůzek (3x během školního roku), konzultačních hodin (1x měsíčně s výjimkou měsíců, kdy se konají třídní schůzky) nebo kdykoli po vzájemné dohodě s vyučujícím. Škola pravidelně pořádá Dny otevřených dveří, pro budoucí prvňáčky a jejich zákonné zástupce akci Těšíme se na školu, což obnáší ukázkové hodiny, ve kterých si děti postupně vyzkouší vybrané školní předměty, kterým se budou od první třídy učit. V průběhu hodin si tak děti pomalu zvykají na školní prostředí a začátek školní docházky je pro ně jednodušší.
Mezi zákonnými zástupci, ale i mezi širokou veřejností jsou oblíbené akce typu Vánoční výstavy s ukázkami prací a výrobků žáků, divadelními představeními a vystoupením pěveckého sboru. Výtěžek z těchto prodejních výstav putuje na charitativní účely podle rozhodnutí třídních kolektivů.
O činnosti školy zákonné zástupce informujeme na webových stranách školy, informačních nástěnkách a prostřednictvím volených zástupců zákonných zástupců.

Spolupráce se sociálními partnery
Škola dlouhodobě spolupracuje s Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy. Učitelé připravují náslechové hodiny pro studenty a studentům je umožněno vykonávat ve škole souvislou pedagogickou praxi.
Žáci školy jsou adoptivními rodiči pštrosa emu hnědého z pražské ZOO, přispívají na jeho chov a pravidelně se zúčastňují soutěžně – kulturních akcí ZOO – Setkání sponzorů.
Škola pravidelně spolupracuje s Domem dětí a mládeže Prahy 7. Děti adoptovaly některá místní zvířátka a pravidelně je navštěvují.
Výtěžky pravidelných vánočních prodejních výstav děti poukazují různým charitativním organizacím, např. Život dětem, Pomozte dětem, dětskému domovu v České Kamenici.
Velmi se osvědčila pravidelná spolupráce s externími subjekty, zabývajícími se prevencí sociálně patologických jevů. Jedná se především o Oddělení prevence Policie České republiky a Městské policie hlavního města Prahy, Český červený kříž, Triangl – specializovaná poradna pro dítě a rodinu, Česká koalice proti tabáku, Česká společnost AIDS pomoc. Tyto a další subjekty zajišťují na naší škole přednáškovou činnost o aktuálních tématech, případně připravují kohezivní kurzy pro jednotlivé třídy „ na míru“. Podrobnější informace jsou obsaženy ve školním Minimálním preventivním programu, který je každoročně aktualizován.
Jako vynikající se ukázala také spolupráce s pobočkou Městské knihovny Hlavního města Prahy v ulici Milady Horákové. Zvláště děti 1. stupně se pravidelně účastní akcí pořádaných knihovnou, paní knihovnice s námi rády spolupracují také na organizaci pravidelně pořádané akce „Noc s Andersenem“.
V méně příjemných případech spolupracujeme se OSPOD MČ Praha 7 a tato spolupráce se jeví jako velmi dobrá.

- Výzkumný ústav pedagogický v Praze – spolupracuje s námi při vzdělávání žáků, kteří jsou zařazeni do režimu individuálního vzdělávání.
- Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 7 a 8 – spolupracujeme při výchově a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, v kariérovém poradenství.
- SPC Vertikála - spolupráce při výběru asistentů pedagoga dětí s autismem …
- Jedličkův ústav – pomoc při výchově a vzdělávání dětí s tělesným postižením
- Meta, Varianty – spolupráce při vzdělávání cizinců
- Státní zdravotní ústav – spolupráce probíhá v rámci zařazení do sítě Zdravých škol.

- Městská policie – poskytuje nám preventivní programy v oblasti sociálně patologických jevů a dopravní výchovy, přednášky, besedy.
- Univerzita Karlova v Praze – pedagogická fakulta, fakulta tělesné výchovy a sportu, přírodovědecká fakulta - náslechy studentů I. stupně a speciální pedagogiky.
- Střední pedagogické školy - náslechy a praxe studentů ve školní družině.
- Odbor životního prostředí MČ Praha 7 – zúčastňujeme se jimi vyhlášených projektů
- Univerzita Jana Amose Komenského – praxe studentů, podpora při tvorbě odborných prací.
- Průběžně spolupracujeme s Městskou knihovnou, Národním zemědělským muzeem, ZOO Praha, Botanickou zahradou, s ekocentrem Toulcův dvůr, sdružením Tereza – navštěvujeme a využíváme jejich výukové programy.
- Účastníme se projektu „Planeta Země 3000“ se společností Media Pro.
- Se společností Člověk v tísni se účastníme projektu „Jeden svět ve školách“

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Základním cílem Školního vzdělávacího programu **Škola pro všechny** je snaha vychovat z každého žáka všestranně rozvinutou osobnost, vědomou si svého místa ve škole, v rodině i ve společnosti. Snažíme se rozvíjet u žáků všeobecné schopnosti a dovednosti, ale i nabídnout jim škálu činností, kde budou moci uplatnit své specifické zájmy či talent a ukázat jim význam celoživotního vzdělávání dle zaměření, které si sami zvolí. Specifikem ŠVP je především pestrá nabídka vzdělávání pro naše žáky, ať již jde o bilingvní program, speciální třídy v m.p.v. Uranie nebo třídy v m.p.v. Letohrad s intuitivním programem s prvky waldorfské pedagogiky. Být „školou pro všechny“ charakterizuje i nadále naše postavení mezi ostatními školami. Dát prostor dětem nadaným a zároveň se věnovat dětem méně nadaným tak, aby jejich znalosti a dovednosti odpovídaly jejich možnostem, je stále těžší. Že se nám to daří, dokazují počty přijatých žáků na gymnázia a střední školy i úspěšnost v různých soutěžích.
Využíváme vnitřní diferenciace, aniž bychom kohokoli diskriminovali, neboť pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině, kde jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi.

Svým zaměřením především na činnostní učení nás v posledních letech oslovil program Tvořivá škola. Ten se stal ve svých obecných principech modelem pro náš ŠVP. Jeho současná podoba je výsledkem práce kolektivu pedagogů školy, pracujících na jeho podobě v jednotlivých oblastech vzdělávání a svých oborech v souladu s dlouhodobou koncepcí vzdělávacích a výchovných cílů školy.
Vycházíme z teze, že kvalitu vzdělání neurčuje množství poznatků, ale jejich propojenost, smysluplnost a použitelnost pro život. Chceme-li dosáhnout dobrých výsledků u všech žáků, musíme jim dát prostor pro učení, protože srovnatelných výsledků nelze u všech žáků dosáhnout za stejnou dobu.
Činnostním učením vedeme žáky ke spolupráci, podnikavosti, vynalézavosti. V duchu činnostního učení se snažíme nepředkládat žákům hotové výsledky a poznatky k osvojení, ale

vedeme je k tomu, aby vše nové, pokud je možné, získávali na základě činností, pozorování, pokusů, objevování, analýzy, syntézy, na základě kroků určených učitelem. Učivo se procvičuje na konkrétních příkladech a situacích, které přináší každodenní život kolem nás.
Při osvojování nového učiva dbáme vždy na to, aby nové učivo vycházelo z učiva předešlého, aby nové představy byly zařazovány do okruhu představ starších. Žákovi je umožněno samostatně se rozhodovat, uvažovat, provádět svoje činnosti, učit se řešit problémy. Činnosti je potřeba zorganizovat tak, aby byli žáci často v situacích, které vyžadují, aby o své práci přemýšleli, kladli otázky, reprodukovali své myšlenky, odpovídali. Každá činnost, která žáka zapojuje do vyučovacího procesu, která mobilizuje jeho síly, je tou nejlepší metodou získávání nových zkušeností.
Typickými rysy koncepce naší práce je snaha o propojení výchovné a vzdělávací složky, priorita rozvoje dovedností před nárůstem vědomostí, ovlivňování osobnostního a sociálního vývoje žáků, důraz na dobré interpersonální vztahy a motivace k pozitivnímu přístupu k životu a vzdělání.
Podporujeme soutěživost našich žáků, zúčastňujeme se vědomostních, dovednostních a sportovních akcí, v rámci enviromentální výchovy pořádáme soutěže ve sběru druhotných surovin.
Klademe důraz na primární prevenci rizikového chování, v jejímž rámci nabízíme žákům širokou škálu mimoškolních zájmových kroužků, organizujeme kohezivní výjezdy paralelních tříd, podporujeme v rámci pravidelných projektů spolupráci a kamarádství mezi žáky druhého a prvního stupně, pořádáme přednášky na atraktivní témata.
Do výuky se snažíme zavádět efektivní metody, jako je činnostní učení se zaměřením na praxi, kooperativní a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, vzájemné pomoci a respektu.
Žáky vedeme i k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu.

Kvalitní ŠVP se stane funkčním, přesvědčí-li učitelé svými metodami výuky žáky o jejich zjevných i skrytých schopnostech a dovednostech a vytvoří-li se fungující vazba učitel - žák-zákonný zástupce.

3.1.1 SPECIFIKA VZDĚLÁVÁNÍ VE TŘÍDÁCH S INTUITIVNÍM PROGRAMEM

KDO JSME A CO CHCEME

V roce 2013 vznikl z iniciativy rodičů zajímajících se o alternativní, zejména intuitivní a waldorfskou pedagogiku, projekt s cílem vytvořit možnost vzdělávání dětí v tomto směru minimálně od 1. do 9. ročníku. 1. září 2013 byla otevřena 1. třída s waldorfskými prvky Základní školy Praha 7, Strossmayerovo náměstí, m.p.v. Letohradská 1.
Třídy s waldorfskými prvky realizují vzdělávání žáků podle varianty ŠVP Škola pro všechny. Specifika a odlišnosti tříd s waldorfskými prvky jsou předmětem této 6. kapitoly. Vše, co v této kapitole není výslovně uvedeno, odpovídá kapitolám ŠVP Škola pro všechny.
Třídy s prvky waldorfské pedagogiky úzce spolupracují se sdružením rodičů, které finančně, materiálně i personálně přispívá k učebnímu procesu a realizaci projektů. Naším cílem je vytvářet pro děti a s dětmi láskyplné a podnětné prostředí pro společné bytí, učení a tvoření. Chceme dětem umožnit svobodně se rozvíjet a být sebou samými a proto klademe důraz i na to, aby dospělí, kteří jsou dětem průvodci, byli sami sebou a vnitřně svobodní. V tomto vycházíme především z intuitivní pedagogiky, která svými metodami vede k bdělosti, autenticitě a souladu s přítomným okamžikem.

Pedagogické kolegium tříd s intuitivním programem tvoří angažovaní pedagogové, včetně asistentů pedagoga a vychovatelek školní družiny. Pedagogičtí pracovníci si průběžně rozšiřují svoje vzdělání – doplňují si svoji formální kvalifikaci, navštěvují semináře waldorfské a intuitivní pedagogiky. Učitelé u nás působí jako důvěrníci a průvodci, kteří svou tvůrčí prací a životem mohou být pro děti vzorem a inspirací. Mají možnost využít pomoci mentora, který má dlouhodobé zkušenosti s waldorfskou pedagogikou. Škola spolupracuje se zahraničními lektory se zkušeností ve waldorfské a intuitivní pedagogice, podle potřeby s nimi konzultuje vizi školy, aktuální situace ve společenství dětí a dospělých.

Spolupráce se zákonnými zástupci
Pro zdravý vývoj osobnosti dítěte je důležité, aby zákonní zástupci měli pochopení a porozumění pro pedagogiku i pro individuální výchovná opatření učitelů, aby se učitelé orientovali ve speciální situaci každého dítěte a co nejlépe znali i jeho domácí zázemí. Spolupráce se uskutečňuje častým kontaktem mezi rodiči a učiteli, především třídními učiteli, prostřednictvím pomoci rodičů při řešení výchovných a vzdělávacích úkolů školy, při jejím materiálním zdokonalování a vybavování apod.
Informace o principech waldorfské a intuitivní pedagogiky, mohou zájemci z řad rodičů získávat formou samostatných přednášek či besed. Mnoha aspekty se také zabývá třídní učitel na četných rodičovských schůzkách, při individuálních rozhovorech a konzultacích napomáhá rodičům v chápání vyučovacích postupů a metod práce. Neméně důležitý je také potřebný podíl rodičů na přípravě třídních a školních akcí, výletů, škol v přírodě, slavností školy a podobně. Pořádáme společně s rodiči a přáteli slavnosti, které bývají často obohaceny vystoupeními žáků. Rodiče se mohou stát členy spolku rodičů, který inicioval založení waldorfských tříd. Spolek se školou nadále úzce spolupracuje, podporuje její projekty, hmotně zajišťuje potřeby tříd. O činnosti waldorfských tříd informuje pomocí webových stránek.

O výsledcích vzdělávání svých dětí jsou rodiče informováni v pravidelných intervalech na třídních schůzkách. Frekvenci schůzek si domlouvá třídní učitel na začátku roku s rodiči, nejčastěji v rozsahu 4 až 6 týdnů. Kromě toho mohou využít telefonické či osobní konzultace. Jsme otevřeným společenstvím, po vzájemné dohodě s vyučujícím je možné navštívit vyučování. Třídy s intuitivním programem jsou postaveny z velké části na spolupráci s rodiči, kteří (více či méně) pomáhají při organizaci jarmarků i dalších ročních slavností. Pomáhat chodí i do vyučování, např. při výuce pletení, háčkování, či práce s vlnou.

Waldorfská družina
Waldorfská družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. Družina není pokračováním školního vyučování, ani ho nikterak nenahrazuje. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí děti ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet jejich kulturní potřeby a rozmanité zájmy. Mimo činnosti výchovně vzdělávací, plní družina funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení vyučování. Družina pracuje v kontextu dalších subjektů nabízejících aktivity mimo vyučování (zájmové kroužky, ZUŠ, apod.).

Pobyty v přírodě, výlety, exkurze
Exkurze a výlety do přírody jsou nedílnou součástí výuky, do vyučování jsou zařazovány operativně s ohledem na aktuální nabídku muzeí, výstavních síní, divadel či dalších externích subjektů. Epochová (projektová), ale i jiná výuka může částečně probíhat i mimo prostory

školy, výuka v přírodě / ve městě je zařazována operativně podle situace. Ve většině ročníků probíhá týdenní, popř. i delší, škola v přírodě.

Projekty waldorfských tříd

Je možné pořádat některé z níže zmíněných slavností, běžných ve waldorfských školách. Na začátku roku se kolegium waldorfských učitelů spolu se zástupci rodičů rozhoduje, které ze slavností chtějí organizovat – podle času, sil a personální situace.

- Michaelská slavnost: Slavnost při příležitosti svátku sv. Michaela. Jde o pomyslný boj s drakem – o prokázání odvahy. Tato slavnost je nejčastěji pořádána v odpoledních hodinách, kdy v různých disciplínách žáci prokazují svoji vůli a odvahu. Nižší třídy navíc absolvují cestu za drakem.
- Martinská slavnost: Slavnost při příležitosti svátku sv. Martina. Ústředním tématem je soucit, nesobeckost a štědrost. Slavnost organizují rodiče s dětmi a učiteli buď samostatně po třídách, nebo společně. Starší žáci často pomáhají s přípravou.
- Adventní spirála: Slavnost na začátku adventu symbolizující cestu ke světlu. Většinou si ji organizuje každá třída sama.
- Adventní jarmark: Prodej vánočních dárečků, zčásti vyrobených přímo dětmi. Vystoupení dětí a hostů. Akce zároveň slouží k propagaci školy a waldorfských tříd.
- Jarní slavnost: Slavnostní průvod jednotlivých tříd většinou prvního stupně u příležitosti vítání jara a zahánění zimy, vynášení Moreny a další lidové zvyky.
- Velikonoční jarmark: Prodej velikonočních dárečků, zčásti vyrobených přímo dětmi. Vystoupení dětí a hostů. Akce zároveň slouží k propagaci školy a waldorfských tříd.
- Svatojánská slavnost: Společné setkání tříd a rodičů spojené s uměleckým vystoupením.

Mimo tyto tradiční slavnosti pořádají jednotlivé třídy samostatné projekty. Pátý ročník se může účastnit Řeckých olympijských her pořádaných Asociací waldorfských škol. V osmém či devátém ročníku zpracovávají žáci ročníkové práce na vybrané téma.

Zájmové kroužky

Dětem se nabízí prostřednictvím aktivní a řízené využití volného času v rámci činnosti zájmových kroužků. Nabídka kroužků se každoročně mění podle nabídky ze strany vedoucích kroužků a podle zájmu žáků. Při škole pracují kroužky umělecké, pohybové, řemeslné a jiné. Kroužky jsou organizovány za úplatu a probíhají po celý školní rok.

Základní formou prezentace těchto tříd na veřejnosti jsou webové stránky. Další přirozenou formu prezentace vytvářejí školní jarmarky nebo letní slavnosti ve Stromovce. Společenství rodičů a učitelů se pravidelně účastní setkání, festivalů škol a tříd s alternativní či inovativní výukou.

ŠEST PRINCIPŮ, NA KTERÝCH STOJÍ NAŠE SPOLEČENSTVÍ

1. Radost – tvořivost: Chceme, aby činnost vycházela z radosti a přirozeného zájmu, aby byl rozvíjen tvůrčí duch.
2. Důvěra – otevřenost: Důvěřujeme moudrosti života, důvěřujeme dětem a jejich vnitřnímu potenciálu, jejich cestě, snažíme se být otevření podnětům přítomnosti, ověřeným zkušenostem i novým cestám.
3. Přirozenost – intuice: Snažíme se o vytvoření podmínek, které umožňují přirozené bytí, přirozený rytmus a řád, přirozený rozvoj každého jednotlivce, řídíme se nejen rozumem, ale i citem a intuicí.
4. Svoboda – odpovědnost: Chceme, aby se u nás dospělí i děti cítili bezpečně a věděli, že jsou respektováni takoví, jací jsou, že jsou svobodní a zároveň odpovědní za své konání, za svou životní cestu.
5. Sebevědomí – ohleduplnost: Podporujeme rozvoj individuální vnitřní síly, chceme, aby lidé nebyli slabí a poslušní, ale uměli naslouchat jeden druhému a vzájemně se vnímali.
6. Samostatnost – spolupráce: Podporujeme autonomii a samostatnost jednotlivců a chceme, aby děti jako vzor zažívaly autentickou spolupráci dospělých.

POJETÍ VYUČOVÁNÍ VE WALDORFSKÝCH TŘÍDÁCH

Koncepce a časová struktura výuky je inspirována obecnými principy waldorfské pedagogiky. Myšlenky filosofa a pedagoga Rudolfa Steinera tvůrčím způsobem rozvíjíme vzhledem k místním, časovým a kulturním podmínkám, v nichž jsou provozovány. Absolventi waldorfských tříd mohou pokračovat ve vzdělávání na Waldorfském lyceu nebo kterékoliv střední škole či odborném učilišti.
Naším hlavním cílem je rozpoznat možnosti, vlohy a nadání každého dítěte, pomáhat mu v poznávání světa a sebe sama tak, aby se vzděláváním a výchovou stávalo svobodným člověkem, samostatným a zodpovědným za sebe a svět. Největší důraz klademe na to, aby děti v průběhu svého školního působení, ale i po něm, měly touhu po dalším vzdělávání. Ve vzdělávání odpovídajícím individuálním možnostem a věkovým stupňům dítě poznává a prožívá svět přírody, svět lidí a svět duchovní kultury, učí se chápat smysl poznatků. Osvojuje si mateřský jazyk a cizí jazyky, poznává vědy o přírodě, společnosti, základy umění, což spolu s tělovýchovnou, pracovní a uměleckou činností umožňuje jeho zdravý tělesný, duševní a duchovní růst, rovnovážný rozvoj rozumu, citu a vůle. Učí se od první třídy cizí jazyk, hrát na flétnu, rozvíjí si umělecké a řemeslné činnosti. Vyučování je založeno na vzájemném porozumění a spolupráci učitele a žáků navzájem. Výchovný význam blízkého osobního vztahu mezi učitelem a žákem je zdůrazněn tím, že velkou část školní docházky mívají žáci jednoho třídního učitele. To umožňuje výchovu založenou na podrobném poznání osobnosti každého dítěte, citlivé reagování na všechny pozitivní změny i krize v jeho vývoji.

Přírodovědné předměty, jako je fyzika nebo chemie, vyučujeme zejména metodou problémového vyučování, kdy žákům předkládáme problém, např. pokus. Žáci jsou vedeni k tomu, aby se samostatně nebo s pomocí pedagoga snažili k novým poznatkům dospět vlastním uvažováním, pozorováním, měřením či výpočtem. Tato metoda představuje návrat

k původnímu autentickému poznávání světa člověkem a podněcuje aktivitu a samostatné myšlení žáků.

Waldorfská pedagogika je založena na zákonitosti vývojových fází dítěte a mladého člověka, proměn a rozvoje jeho vztahu ke světu a jeho schopnosti učit se. Vzdělávací program, metody a obsahy výuky jsou přizpůsobeny tomuto vývoji a sestaveny dle postupně se rozvíjejících schopností a potřeb dítěte. Cílem výuky a výchovy dítěte je jeho všestranný rozvoj nejen v teoretických ale i praktických a uměleckých oborech.
Schopnosti, nadání i podmínky ke vzdělávání každého dítěte jsou odlišné. Rozmanitost nabídky předmětů umožňuje každému dítěti najít pro sebe v učebním programu něco, v čem bude mít šanci vyniknout – stírají se tak rozdíly mezi méně a více nadanými nebo zručnými. Výkony žáků pak nejsou motivovány známkovým hodnocením, ale prožitkovým charakterem výuky, který vzbuzuje živý zájem o probíranou látku.
Obsah vzdělávání, osvojování poznatků, znalost faktů a s nimi spojených dílčích dovedností a návyků nejsou chápány jako hlavní cíl vzdělávání. Vzdělávací program nenadřazuje žádný předmět či skupinu předmětů nad druhé, všechny předměty jsou určeny pro všechny žáky základního vzdělávání - dívky se tak učí práci se dřevem a kovem, chlapci pletou, háčkují, atd. Smyslem je dát všem dětem široký základ - každý z předmětů rozvíjí dílčí aspekty široké palety lidských kvalit. V programu je zohledňováno co možná největší prolínání jednotlivých témat. Ve vyučování je snaha stavět mosty mezi jednotlivými obory a předměty, představovat dětem svět ve vzájemných vztazích a ve vztahu k člověku.

Základem života waldorfských tříd je společenství žáků, učitelů a rodičů, a proto je nutné neustále udržovat a rozvíjet vzájemný kontakt a spolupráci s rodinami žáků. Je žádoucí, aby během základní školy provázel dítě po celou dobu jeden třídní učitel, který vyučuje obvykle všechny hlavní předměty v epochách. V tomto ohledu kladou waldorfské třídy mnohem větší nároky jak na učitele, tak i na rodiče žáků. Učitel, který velmi dobře zná své žáky, může lépe napomoci rozvinout všechny vlohy svých žáků do té míry, aby byli v dospělosti schopni vlastní orientace, samostatného, odpovědného a sociálně pozitivně zaměřeného jednání a myšlení.

Žijeme v době velmi bouřlivého rozvoje naší civilizace. Nemalou měrou k němu přispívá i závratné tempo vývoje informačních technologií. Na jedné straně je velmi snadné vyhledat téměř jakoukoliv požadovanou informaci, na straně druhé, se vývoj mění takovým tempem, že získaný poznatek stárne a je nutné jej neustále aktualizovat. Tradiční přístup ke vzdělání, vybavit jednou provždy žáka veškerým teoretickým poznáním o světě a společnosti, v níž žije, se tedy v dnešní době ukazuje jako překonaný. Do popředí vstupují lidské vlastnosti: zodpovědnost, kreativita, zájem o věc, spolehlivost. A to jsou oblasti, na které se waldorfská pedagogika zaměřuje.

Rozvrh hodin i výběr témat v jednotlivých vyučovacích předmětech se snaží přihlížet k rytmickému průběhu školního roku, týdne, dne a odpovídat přirozeně odůvodněnému střídání klidu, ochoty vnímat a potřeby pohybu. Uspořádání teoretických, uměleckých a prakticky zaměřených vyučovacích předmětů umožňuje střídání jednotlivých činností, což pomáhá zpracování učební látky a jejímu trvalému osvojení.

Třídní učitel
Waldorfská pedagogika staví na velké autoritě třídního učitele. Třídní učitel má nelehký úkol poskytnout své třídě od počátku laskavé a pevné vedení, které bude respektovat jak celkový vývojový stupeň třídy, tak potřeby jednotlivých žáků a umožní každému činit pokroky na jeho

cestě a zažívat námahu i radost z úspěchu. K tomu si musí učitel učinit jasnou představu o vývojových potřebách dětí v konkrétních podmínkách třídy. Proto je důležité, aby učitel mohl svou třídu provázet co nejdelší dobu.
Je možné a dokonce žádoucí, aby učitel učil ve své třídě většinu předmětů hlavního vyučování déle než pouze na prvním stupni. Je průvodcem dětí, jejich rádcem a uvádí je do různých oborů poznání, které jim zprostředkovává umělecky tak, aby v nich probouzel zájem a nadšení. Staví tak před děti obraz člověka, který je schopen se vypořádat s nejrůznějšími výzvami. Později je třídní učitel doplňován odbornými učiteli, specialisty, až postupně v devátém ročníku převládá vyučování odborných učitelů.
Učiteli musí být zajištěn volný prostor pro vlastní originální a tvůrčí zpracování učební látky v rámci dodržení cílů vzdělávacího programu.

Spolupráce učitelů a vychovatelů
Pro samosprávné řízení a vnitřní atmosféru waldorfských tříd jsou důležité interní pedagogické rady, které se konají zhruba jednou za dva týdny a jejichž úkolem je vzájemná porada učitelů a vychovatelů o otázkách výchovy a vzdělávání, zabývají se vlastní pedagogickou činností učitelů a problémy jednotlivých tříd a žáků.

VĚKOVÉ CHARAKTERISTIKY ŽÁKA

Aby vyučování dítě oslovilo, musí se učitel zaměřit nejen na různé složky osobnosti, ale také respektovat vývojové stadium, ve kterém se dítě nachází. Waldorfská pedagogika rozlišuje tři období ve vývoji člověka od narození do 21 let. Doba devítiletého vzdělání je zhruba dobou druhého životního období (od 7 do 14 let).
Vnitřní aktivita dítěte se v tomto období rozvíjí ve vytváření myšlenkových obrazů a představ. Vůči svému okolí se dítě nejvíce otevírá slovu, řeči. Dětem je třeba hodně vyprávět (pohádky, bajky, legendy, pověsti atd.) a také učební látku proměnit ve vyprávění.
Pro zdravý vývoj dítěte tohoto období má velký význam rytmus: časový rytmus školního dne, týdne, rytmus slavností, rytmické pohybové aktivity využívané při učení, rytmus v hudbě, zpěvu, řeči (recitaci), v tělovýchově. Pro zdravý duševní i tělesný vývoj dítěte je škodlivé, když se předčasně zavádí do učení abstraktní myšlení. Je to rozhodující životní období pro rozvoj paměti.

Uvnitř období devítileté školní docházky lze rozeznávat tři vývojové fáze:

- **První tři školní roky**
  Dítě ještě není zralé, aby přijímalo abstraktní představy a aby si je osvojovalo v namáhavých školních hodinách. V první třídě dítě přijímá nové podněty ještě především napodobováním. Hlavní metodou vyučování je rozvíjení fantazie, osvojování si poznatků prostřednictvím myšlenkových obrazů obsažených ve vyprávění. Vyprávění nesmí být abstraktní, ale plné fantazie, živé a s dějem.

- **Dítě po devátém roce**
  Devátý rok je rokem veliké změny v citovém postoji. Dítě má pocit, že svět stojí proti němu, prožívá silně jeho špatné stránky. Pociťuje strachy, stává se kritickým; poprvé prožívá samo sebe vzhledem k vnějšímu světu. Autorita, kterou dosud následovalo, je vystavena pochybnosti. Vytváří se nový postoj k autoritě. Dítě by mělo poznat a prožít, že uctívaný dospělý sám uznává vyšší autoritu. Mohou to být postavy, které vynikají nad obyčejnými lidmi – hrdinové z mytologie, historie, osobnosti z dějin

vědy, umění, náboženství. Dítě by nyní mělo získat ne dosud vědecký, ale spíše umělecky prožitý vztah k přírodě, obraz o postavení člověka v celku přírody.

- **Dítě po dvanáctém roce**
  Prepuberta je začátkem úplného oddělení vlastní osoby od vnějšího světa. Vnitřní aktivita je zaměřena k jeho dobývání. Vztah ke světu se stává agresivním. Probouzí se i sociální prvek, vytvářejí se party. Znakem tohoto věku je tajuplné snění, klábosení, hihňání, náladovost, nesnášenlivost vůči dospělým. U děvčete dochází s tělesným zráním k únavě, zmenšení objektivní schopnosti výkonu (i učebního), ke špatným náladám, depresím. U chlapce je tomu obráceně. Překypuje vitalitou a zbavuje se přemíry svých sil v různých aktivitách, nezřídka svévolných. Toto složité období vyžaduje velké nasazení a takt od učitelů i od rodičů.
  Ve výuce jsou předkládána témata tak, že žákům umožňují projevit vlastní názor, svůj postoj. Jsou vedeni k týmové i samostatné práci. Po dvanáctém roce pracuje učitel vědomě na posilování vůle, zejména v předmětech výchovného charakteru.

3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Společné postupy na úrovni školy, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků:

KOMPETENCE K UČENÍ	**Vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.**
• Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost, připravujeme je tak na celoživotní učení. • Vedeme sebe, žáky a zákonné zástupce k vědomí, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti než klasifikace. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl, důvod i cíl výuky a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Podporujeme samostatnost a tvořivost. • Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. • Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat realizované činnosti. • Ve výuce se zaměřujeme prioritně na aktivní dovednosti, učivo je prostředkem k jejich získání. • Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). • Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře i na internetu. • Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme využívání výpočetní techniky. • Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. • Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu přidané hodnoty. • Motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet situace, v nichž žák prožívá radost z učení. • Při hodnocení používáme prvky pozitivní motivace. • Vedeme k práci s chybou, jako s motorem hledání dalšího řešení. • Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.	

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	**Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.**
• Předkládáme problém jako výzvu - učíme žáky nebát se problémů (problém je součást života - žádná hrozba, ale výzva). • Vytvářením praktických problémových úloh a situací vedeme žáky k jejich řešení. • Na modelových příkladech učíme žáky algoritmu řešení problémů. • Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. • Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů. • V rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet. • Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.	

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.

- Prioritně se zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v informačních a komunikačních technologiích i v sociálních vztazích.
- Podporujeme různé formy komunikace na mezinárodní úrovni v rámci Evropy i světa.
- Klademe důraz na kulturní úroveň komunikace.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i zákonných zástupců.
- Ve všech vyučovacích předmětech podporujeme používání výpočetní techniky.
- Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- Podporujeme kritiku a sebekritiku.
- Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky.
- Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií.
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí.
- Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti.
- Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel.
- Učíme žáky naslouchat druhým.
- Učíme žáky asertivnímu chování a nonverbální komunikaci.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých.

- Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování.
- Podporujeme inkluzi (začlenění) - volíme formy práce, které respektují různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu.
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
- Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině.
- Vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli).
- Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.

3.3 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vycházíme ze zákona č. 561/2004 a z vyhlášky č. 27/2016. Spoluprací se školským poradenským zařízením je pověřen výchovný poradce.

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola plán pedagogické podpory žáka (PLPP). PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a speciálního pedagoga školy. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření je PLPP zúčastněnými pedagogickými pracovníky vyhodnocen.

Na základě odborného posudku školského poradenského zařízení vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka, zpracovává pro něj škola individuální vzdělávací plán (IVP). IVP sestavuje třídní učitel za pomoci výchovného poradce. IVP má písemnou podobu, jeho struktura vychází z platné legislativy. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku, jedenkrát ročně je vyhodnocen. Vyhodnocení provádí třídní učitel ve spolupráci s učiteli konkrétních předmětů a výchovným poradcem.

Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka zaznamená informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP do školní matriky. Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:
- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:
- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky

- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče:

- logopedická intervence pro žáky se závažnými poruchami řeči
- zdravotní tělesná výchova pro žáky s tělesným postižením
- práce s počítačem pro žáky s tělesným postižením

Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.
Minimální doporučená úroveň výstupů vychází z RVP ZV a přiznaných podpůrných opatření a je specifikována v IVP konkrétního žáka.

3.4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Identifikace nadaných a mimořádně nadaných žáků probíhá dle platné legislativy, přičemž je věnována pozornost i žákům se speciálně vzdělávacími potřebami. Pro podporu nadání a mimořádného nadání využívá škola podpůrná opatření v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.
Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola plán pedagogické podpory nadaného žáka. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření je PLPP zúčastněnými pedagogickými pracovníky vyhodnocen.
Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu. IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se školským poradenským zařízením a s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.
Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka zaznamená informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP do školní matriky.
Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinována výchovným poradcem. Při vzdělávání nadaných či mimořádně nadaných žáků bude naše škola spolupracovat s Menzou

ČR formou konzultací podle potřeby. Pedagogové naší školy se vzdělávají v této problematice v rámci jejich DVPP.
Jako podpůrná opatření pro nadané a mimořádně nadané žáky jsou v naší škole využívána zejména:

- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích
- nabídka zájmových aktivit

3.5 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do vzdělávacích obsahů jednotlivých předmětů. Mediální výchova je v plném rozsahu začleněna do stejnojmenného volitelného předmětu pro 7. až 9. ročník. Součástí vzdělávání jsou také všechny ostatní (výchovně vzdělávací, kulturní, sportovní aj.) akce a projekty, které jsou aktuálně zařazeny do ročních plánů školy.

Osobnostní a sociální výchova	
Osobnostní a sociální výchova – tematické okruhy	
Osobnostní rozvoj	PRV 1 až 3 - Rozvoj smyslového vnímání, sebepoznávání, povídání v kruhu, hygienické návyky, práce a volný čas AJ 3 – Rozvoj jazykových dovedností (hlavolamy, hádanky, přiřazování, vyhledávání) VV 2 - Uplatňování subjektivity TV 3 až 5 - Sebekontrola, sebeovládání, umění přijmout porážku VKVP 7 – předpoklady pro uplatnění ve světě práce OV 8 - Vnímání, pozornost, sebepoznání MT 7 až 8 (Uranie) dle aktuálních témat PČ 9 Letohrad - Sebepojetí, posouzení možných cílů
Sociální rozvoj	PRV 2 - Vztahy v rodině, sebepoznání HV 2 – Instrumentální činnost PRV 3 - Pravidla chování ve třídě, HV 6 až 9 - Komunikace, Vokální činnost ČJ 6 až 9 - Naslouchání, monolog, dialog, komunikace v různých situacích, vyjadřování AJ 4 - tvorba plakátu Moje rodina, sebeprezentace, poznávání druhých lidí OV 6 - Mezilidské vztahy OV 7 - Verbální a neverbální komunikace MT 7až 8 (Uranie) dle aktuálních témat
Morální rozvoj	Průběžně - řešení problémů, pomoc druhým, odpovědnost OV 8 - Žebříček hodnot, morálka TV 6 až 9 - Respektování ostatních, pomoc druhým TV 7 - Etika: sportovní zpravodajství, komentované sportovní přenosy TV 9 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: měření a záznamy atletických výkonů; Hodnoty, postoje praktická etika: dodržování pravidel hry MT 7 až 8 (Uranie) dle aktuálních témat

Osobnostní a sociální výchova – tematické okruhy									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Osobnostní rozvoj	PRV	PRV	PRV TV AJ	TV	TV	OV	MT VKVP	OV, MT PČ	PČ
Sociální rozvoj		HV PRV	PRV	AJ		HV ČJ OV	HV,ČJ OV, MT	HV ČJ MT	HV ČJ

Morální rozvoj	PRŮBĚŽNĚ								
						TV	TV, MT PČ	OV TV, MT	PČ TV

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – tematické okruhy	
Evropa a svět nás zajímají	AK, AJ 1 až 5 - Zvyky a tradice Velké Británie, USA, reálie, sport, povolání, pozitivní vztah k jinakosti PRV 2, 3- Zážitky z cestování; VL 5 - Zážitky z cestování HV 4, 5 - Lidové evropské písně HV 6, 7 - Zvyky a tradice národů Evropy, poslech cizí hudby INF 6 až 8 - Projekty o různých státech, informace z internetu F 7 až 9 - Významní objevitelé, energetické zdroje a rozvoj dopravy, spolupráce v energetice a rozvoj techniky, spolupráce v jaderné energetice AK 6 až 9 - tolerance, srovnání zvyků a tradic
Objevujeme Evropu a svět	AJ 4 – Doprava v Anglii, vysílání medií v Anglii, svátky a tradice (porovnání) VL 5 - Způsob života v různých zemích, naše vlast a Evropa AJ 8, 9 - VB, USA, Austrálie, světové oceány INF 6 až 8 - Státy Evropy, projekty, prezentace HV 6 až 9 - Hudební styly a žánry v evropských zemích Z 8 - Evropa a svět Z 9 - Naše vlast a Evropa, Státní a evropské symboly Další cizí jazyk 6 až 9 - reálie země
Jsme Evropané	AK, AJ 4, 5 - význam angličtiny pro komunikaci a studium HV 6 až 9 - Hudební dílo a jeho autor D 6 až 9 - Evropské dějiny, vývoj evropské integrace VV 6, 7 - Pravěké umění, Řecko, Řím, baroko, aj. VV 8, 9 - Propagační grafika, dějiny umění v Evropě OV 7, 8 - Evropská unie ČJ 7 - Antická, křesťanská, středověká literatura ČJ 9 - Vývoj žurnalistiky VKVP 9 - Možnosti studia v Evropě

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – tematické okruhy									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímají	AJ	PRV AJ	PRV AJ	AJ HV	VL, AJ HV	HV INF AK	HV INF F, AK	INF F AK	INF F AK
Objevujeme Evropu a svět			AK	AJ	VL	HV INF DCJ	HV INF DCJ	HV AJ INF Z DCJ	HV AJ Z DCJ

Jsme Evropané				AK	AK, AJ	HV D VV	HV ČJ D, VV OV	HV D VV OV	HV D VV ČJ VKVP

Výchova demokratického občana (VDO)	
Výchova demokratického občana – tematické okruhy	
Občanská společnost a škola	PRV 2,3 - Naše obec, rodina, škola, obec OV 6 - Vztahy ve škole D 7 až 9 - Vývoj školství, J. A. Komenský, Marie Terezie ČJ 8, 9 - Zpráva, žádost, pozvánka a prezentace, spisovná a obecná čeština
Občan, občanská společnost a stát	HV 4, 5 - Hymna VL4, 5 - Státní symboly, práva a povinnosti Z 8 - Základní principy uplatňované ve světových a evropských organizacích D 8, 9 - Vývoj ústavnosti, ústava VKVP 8, 9 - Respekt k individualitě druhého, odpovědnost za postoje a činy
Formy participace v politickém životě	VL 4, 5 - Společenské organizace OV 6 až 9 - Volby, obec
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	VL 4, 5 - Ústava, zákony, pravidla, besedy s pamětníky D 6 - Starověké státy a formy vlády, postavení jednotlivých vrstev občanů OV 8, 9 - Práce s ústavou

Výchova demokratického občana – tematické okruhy									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola		PRV	PRV			OV	D	D ČJ	D ČJ
Občan, občanská společnost a stát				VL HV	VL HV			Z D VKVP	D VKVP
Formy participace v politickém životě				VL	VL	OV	OV	OV	OV
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	VL	D		OV	OV

Environmentální výchova (EV)	
Environmentální výchova – tematické okruhy	
Ekosystémy	PRV 1, 2, 3 - Svět kolem nás, vycházky, krajina, ve které žijeme, roční doby PŘ 4, 5 - Příroda v našem okolí, pozorování ekosystémů F 8 – Tepelné jevy PŘÍ 7 - Seznámení s různými ekosystémy – les, pole, vodní zdroje
Základní podmínky	PČ 4, 5 - Péče o rostliny

života	PŘ 4, 5 - Voda, vzduch, ochrana zvířat F 6 – Základní podmínky života, magnetické pole Země F 7, 9 – Atmosféra, slunce Z 6 - Přírodní složky a oblasti Země PŘÍ 6 - Člověk a příroda
Lidské aktivity a životní prostředí	PRV 1 až 3 - Sběr papíru, třídění odpadů PČ 1 až 5 - Pěstitelské práce PŘ 4 až 5 - Sběr papíru, třídění odpadů Z 8 - Zemědělství, doprava, průmysl, životní prostředí CH 8, 9 - Vlivy chemického průmyslu, zpracování ropy, energetické zdroje OV 7 - Ekologická stopa INF 6 až 8 - Třídění odpadů: projekty
Vztah člověka a prostředí	PRV 2 – Podzimní práce na zahradě, v sadu PŘ 4, 5 - Vztah člověka a prostředí CH, Z, PŘÍ 8, 9 - Nakládání s odpady, vliv globálního znečištění na zdraví CH 8 - Ozónová díra, skleníkový efekt PŘÍ 6 až 9 - Exkurze, ZOO, Botanická zahrada

Environmentální výchova – tematické okruhy									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	PRV	PRV	PRV	PŘ	PŘ		PŘÍ	F	
Základní podmínky života				PČ PŘ	PČ PŘ	PŘÍ Z, F	F		F
Lidské aktivity a životní prostředí	PRV PČ	PRV PČ	PRV PČ	PŘ PČ	PŘ PČ	INF	OV INF	Z CH INF	CH
Vztah člověka a prostředí		PRV		PŘ	PŘ	PŘÍ	PŘÍ	CH Z PŘÍ	CH Z PŘÍ

Multikulturní výchova (MK)	
Multikulturní výchova – tematické okruhy	
Kulturní diference	PČ 1 až 5 - Lidová řemesla AJ 1 – Tolerance všech lidí AJ 2 – způsob slavení svátků v různých zemích AJ 4 – čtení o typických jídlech v Anglii HV 2 - Vokální a poslechová činnost VL 4, 5 - Poznávání vlastních kulturních kořenů AJ 6 - zábavní průmysl v Británii AJ 7, 9 – odlišnosti anglicky mluvících zemí, vzdělání ČJ 6 až 9 - Rozvrstvení jazyka, nářečí D 6 až 8 Vývoj člověka, kmeny, rod, národ
Lidské vztahy	1. stupeň – průběžně AJ 1 – právo všech lidí žít společně D 6 až 9 - Otrokářská společnost, feudální společnost,

	náboženské války, náboženská tolerance, válečné konflikty AJ – 6 WHO OV 8 - Předsudky, příčiny a důsledky diskriminace ČJ 6 až 9 - Lidské vztahy v literatuře, formy společenského styku
Etnický původ	PRV 1 – Děti jako já PŘ,VL 4, 5 - Výchova k toleranci, odlišnosti jiných ČJ 6 až 9 - Světová literatura, literatura národnostních menšin, holocaust, rasismus D 6 až 9 - Mimoevropské civilizace AJ 6 - Základní geopolitické informace o USA
Multikulturalita	PČ 2 - Lidové zvyky a tradice HV 2 - Hudba jako spojovací článek národů AJ 1, 2 - Jazyk jako prostředek komunikace AJ 5 až 9 - typický průběh roku, tradice a zvyky anglicky mluvících zemí, školství, volný čas AJ 7- vzdělání v USA (shody, rozdíly) ČJ 7 až 9 - Obohacování slovní zásoby, cizí slova INF 6 až 8 - Internet
Princip sociálního smíru a solidarity	Adopce na dálku (charitativní akce)

Multikulturní výchova – tematické okruhy

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference	PČ, AJ	PČ HV, AJ	PČ	PČ VL AJ	PČ VL	ČJ D AJ	ČJ D AJ	ČJ D	ČJ AJ
Lidské vztahy	P R Ů B Ě Ž N Ě AJ					D AJ, ČJ	D ČJ	D ČJ OV	D ČJ
Etnický původ	PRV			PŘ VL	PŘ VL	ČJ D, AJ	ČJ D	ČJ D	ČJ D
Multikulturalita	AJ	HV PČ AJ			AJ	AJ INF	AJ ČJ INF	AJ ČJ INF	AJ ČJ
Princip sociálního smíru a solidarity	A d o p c e n a d á l k u (c h a r i t a t i v n í a k c e)								

Mediální výchova (MV)	
Mediální výchova – tematické okruhy	
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ 5 - Rozdíly mezi zábavným, informativníma reklamním sdělením D 6 až 9 - Rozbor historických dokumentů INF 6 až 8 - Internet: zábava x informace, bulvár x seriózní tisk MT 7 až 8 (Uranie) dle aktuálních témat ČJ 9 - Publicistický styl MV 7až 9 - průběžně
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČJ, VV 4, 5 - Reklamní letáky a hesla MT 7 až 8 (Uranie) dle aktuálních témat ČJ 8, 9 - Zprávy v tisku – porovnávání MV 7 až 9 - průběžně
Stavba mediálních sdělení	ČJ 5, 6 – Zpráva jako slohový útvar VV 6 - Titulní list dětského časopisu OV 7 - Skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající MT 7 až 8 (Uranie) dle aktuálních témat ČJ 9 - Publicistický styl, srovnávání deníků, rozbor rozhlasového nebo TV zpravodajství MV 7 až 9 - průběžně
Vnímání autora mediálních sdělení	ČJ 4, 5 - Hra na redaktora, moderátora AJ 4 - film, časopis, učebnice VV 6 - Obal na potravinářský výrobek ČJ 6 - Biografie, autobiografie MT 7 až 8 (Uranie) dle aktuálních témat MV 7 až 9 - průběžně
Fungování a vliv médií ve společnosti	1. stupeň – návštěva filmového, divadelního představení AJ 5 – význam angličtiny pro komunikaci a studia D 6 až 9 - Vývoj žurnalistiky, vliv médií ČJ 6 až 9 - Spisovná a obecná čeština, přednáška OV 7 - Média, porovnávání zpráv, vliv médií na mládež MT 7 až 8 (Uranie) dle aktuálních témat MV 7 až 9 - průběžně
Tvorba mediálních sdělení	ČJ 4, 5 - Příspěvky do školního časopisu, události ve škole AJ 4 - anglické časopisy pro děti, diskuse o účelu a zaměření VV 6 až 9 - Ilustrace do školního časopisu D 6 až 9 - Průřez historickými obdobími – projekt MT 7 až 8 (Uranie) dle aktuálních témat ČJ 9 - Úvaha, reportáž, fejeton MV 7 až 9 - průběžně
Práce v realizačním týmu	VL 4, 5 - Práce na projektech ve skupinách, komunikace, tolerance ČJ, VV 5 - Skupinová práce, komunikace, tolerance (projekt) VV 6 - projekty, výzdoba školy VV 9 - obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora D 6 až 9 - Průřez historickým obdobími (projekt) MT 7 až 8 (Uranie) dle aktuálních témat MV 7 až 9 - průběžně

Mediální výchova – tematické okruhy							
	1. - 3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			ČJ	D INF	D, MT INF, MV	D, MT INF MV	ČJ D MV
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		ČJ VV	ČJ VV		MT MV	ČJ, MT MV VV	ČJ MV
Stavba mediálních sdělení			ČJ	ČJ, VV	OV, MT MV	MT MV	ČJ MV
Vnímání autora mediálních sdělení		ČJ, AJ	ČJ	VV	ČJ, MT MV VV	MT, VV MV	MV VV
Fungování a vliv médií ve společnosti	PRŮBĚŽNĚ 5 - AJ			ČJ D	ČJ, D OV, MT MV	ČJ D, MT MV	ČJ D MV
Tvorba mediálních sdělení		ČJ, AJ	ČJ	D VV	D, MT VV MV	D, MT VV MV	ČJ D, VV MV
Práce v realizačním týmu		VL	ČJ,VL VV	D VV	D, MT MV, VV	D, MT MV	D MV VV

4 UČEBNÍ PLÁN

4.1 ROČNÍKOVÉ UČEBNÍ PLÁNY STROSS

Vzdělávací oblasti (předměty)	1	2	3	4	5	ŠUP	RUP
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE						**42+6**	**42**
Český jazyk a literatura	6+1	6+1	7	7	7	33+2	33
Anglický jazyk	0+2	0+2	3	3	3	9+4	9
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE						**20**	**20**
Matematika	4	4	4	4	4	20	20
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE						**1+2**	**1**
Informatika	0	0	0+1	0+1	1	1+2	1
ČLOVĚK A JEHO SVĚT						**12+2**	**12**
Prvouka	2	2	2	-	-	6	0
Přírodověda	-	-	-	2	1+1	3+1	0
Vlastivěda	-	-	-	2	1+1	3+1	0
UMĚNÍ A KULTURA						**12+1**	**12**
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0
Výtvarná výchova	2	2	1+1	1	1	7+1	0
ČLOVĚK A ZDRAVÍ						**10+2**	**10**
Tělesná výchova	2+1	2+1	2	2	2	10+2	10
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE						**5**	**5**
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY *	-	-	0+1	0+1	0+1	**0+3**	**0**
CELKEM ZÁKLADNÍ	**18**	**18**	**21**	**23**	**22**	**102**	**102**
CELKEM DISPONIBILNÍ	**+4**	**+4**	**+3**	**+2**	**+3**	**16**	**16**
CELKEM V ROČNÍKU	**22**	**22**	**24**	**25**	**25**	**118**	**118**

Ročníkový učební plán pro I. stupeň bilingvní výuky od školního roku 2015/2016

Vzdělávací oblasti (předměty)	1	2	3	4	5	ŠUP	RUP
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE						**42+6**	**42**
Český jazyk a literatura	6+1	6+1	7	7	7	33+2	33
Anglický jazyk	**0+2**	**0+2**	**3**	**3**	**3**	9+4	9
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE						**20**	**20**
Matematika	3,**1**	3,**1**	3,**1**	3,**1**	3,**1**	20	20
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE						**1+2**	**1**
Informatika	0	0	L 0+1/ S 0+**1**	L 0+1/ S 0+**1**	L1/S**1**	1+2	1
ČLOVĚK A JEHO SVĚT						**12+2**	**12**
Prvouka	1,**1**	1,**1**	1,**1**	-	-	6	0
Přírodověda	-	-	-	1, **1**	1+**1**	3+1	0
Vlastivěda	-	-	-	2	1+1	3+1	0
UMĚNÍ A KULTURA						**12+1**	**12**
Hudební výchova	L**1**/S1	L**1**/S1	L**1**/S1	L**1**/S1	L**1**/S1	5	0
Výtvarná výchova	1, **1**	1, **1**	1, **1**	L1/S**1**	L1/S**1**	7+1	0
ČLOVĚK A ZDRAVÍ						**10+2**	**10**
Tělesná výchova	2+**1**	2+**1**	1, **1**	1, **1**	1, **1**	10+2	10
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE						**5**	**5**
Pracovní činnosti	L1/S**1**	L1/S**1**	L1/S**1**	L1/S**1**	L1/S**1**	5	5
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY *	-	-	L 0+1/ S 0+**1**	L 0+1/ S 0+**1**	L 0+1/ S 0+**1**	**0+3**	**0**
CELKEM ZÁKLADNÍ	**18**	**18**	**21**	**23**	**22**	**102**	**102**
CELKEM DISPONIBILNÍ	**+4**	**+4**	**+3**	**+2**	**+3**	**16**	**16**
CELKEM V ROČNÍKU	**22**	**22**	**24**	**25**	**25**	**118**	**118**

***) VOLITELNÉ PŘEDMĚTY PRO I. STUPEŇ**
Anglická konverzace (AK)
Matematika plus (MP)

4.1.1 POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU BILINGVNÍ VÝUKY

Disponibilní časová dotace je vyznačena v textu symbolem + a číslicí, která označuje počet hodin. Černě jsou označeny hodiny, kdy se vyučuje daný předmět v českém jazyce, **červeně** jsou vyznačeny hodiny, v nichž je výuka realizována v **anglickém jazyce**. Střídání jazyka ve výuce v lichých a sudých týdnech je ve školním učebním plánu vyznačeno lomítkem, např. zápis **L 0+1/S 0+1** označuje, že tato 1 hodina výuky týdně je využita z disponibilní časové dotace a že v lichém týdnu probíhá výuka v českém jazyce a v sudém týdnu v jazyce anglickém. Zápis **1, 1** znamená, že jde celkem o 2 hodiny týdně, přičemž 1 hodina je vyučována v jazyce českém a 1 hodina v jazyce anglickém.

Výuka vztahující se k České republice je vyučována pouze v českém jazyce. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována v předmětech Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je realizována v předmětu Pracovní činnosti. Povinně volitelný předmět je nabízen ve 3. až 5. ročníku, v týdenní dotaci jde vždy o 1 disponibilní hodinu Anglické konverzace nebo Matematiky plus.

Ročníkový učební plán pro II. stupeň Stross od školního roku 2015/2016

Vzdělávací oblasti (předměty)	6	7	8	9	ŠUP	RUP
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE					**33+2**	**33**
Český jazyk a literatura	4+1	4	3+1	4	15+2	15
Anglický jazyk	3	3	3	3	12	12
Německý jazyk (nebo Fj, Rj, Šj)	0+2	2	2	2	6+2	6
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE					**15+1**	**15**
Matematika	4	4	3+1	4	15+1	15
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE, ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE					**2+2**	**2**
Informatika	0+1	0+1	1	1	2+2	0
ČLOVĚK A SPOLEČNOST, ČLOVĚK A ZDRAVÍ					**12**	**12**
Dějepis	2	2	2	2	8	0
Občanská výchova	1	1	1	1	4	0
ČLOVĚK A PŘÍRODA, ČLOVĚK A ZDRAVÍ					**22+4**	**22**
Fyzika	2	1,5	1+1	1,5	6+1	0
Chemie	-	-	2	2	4	0
Přírodopis	1+1	1,5	2	1,5	6+1	0
Zeměpis	1+1	2	2	1+1	6+2	0
UMĚNÍ A KULTURA					**10**	**10**
Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0
ČLOVĚK A ZDRAVÍ					**8**	**8**
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	0
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE					**2**	**2**
Výchova k volbě povolání	-	0,5	1	0,5	2	0
VOLITELNÉ *)	0+1	0+2	0+2	0+2	**0+7**	**0**
CELKEM ZÁKLADNÍ	**23**	**26,5**	**27**	**27,5**	**104**	**104**
CELKEM DISPONIBILNÍ	**+7**	**+3**	**+5**	**+3**	**18**	**18**
CELKEM V ROČNÍKU	**30**	**29,5**	**32**	**30,5**	**122**	**122**

*) VOLITELNÉ PŘEDMĚTY PRO II. STUPEŇ
Anglická konverzace (AK)
Matematika plus (MP)
Pohybová výchova (PV)
Cvičení z českého jazyka – zaměření na přijímací řízení (CČJ)
Cvičení z matematiky – zaměření na přijímací řízení (CM)
Přírodovědná praktika (PŘPR)
Základy administrativy (ZA)
Výtvarné projekty (VP)
Pracovní činnosti – příprava pokrmů (PŘPP)
Mediální výchova (MV)

4.1.2 POZNÁMKY K UČEBNÍM PLÁNŮM

Navýšení hodinových dotací u jednotlivých předmětů z disponibilní časové dotace je uvedeno v tabulkách učebních plánů pro I. a II. stupeň. Disponibilní časová dotace je vyznačena v textu symbolem + a číslicí, která označuje počet hodin. Volitelné předměty jsou označené v tabulce učebních plánů symbolem *).

Povinně volitelný předmět je nabízen ve 3. až 5. ročníku, kdy si žáci vybírají 1 disponibilní hodinu v týdenní dotaci Anglické konverzace nebo Matematiku plus. Variantou volitelného předmětu pro žáky se SVP je Pohybová výchova.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví byl integrován do 6. až 9. ročníku vyučovacího předmětu Přírodopis a Občanská výchova v celkové týdenní dotaci 2 hodiny týdně. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a svět práce je realizována v předmětu Výchova k volbě povolání ve druhém pololetí 7. ročníku, v celém 8. ročníku a v prvním pololetí 9. ročníku v týdenní dotaci 1 hodiny. Zbývající 1 hodina je integrována do vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie tematickým celkem Využití digitálních technologií v 9. ročníku.

Předmět Další cizí jazyk je povinný předmět pro všechny žáky s týdenní dotací 2 hodiny v 6. až 9. ročníku. Další cizí jazyk je nabízen ve výběru z aktuální nabídky cizích jazyků, přičemž je v daném ročníku vyučován jazyk, o který je demokratickou většinou zájem. V odůvodněných případech mohou žáci se specifickými vzdělávacími potřebami tuto hodinovou dotaci využít pro upevňování a rozvíjení anglického jazyka v předmětu Cvičení z anglického jazyka. Tomuto předmětu může být vyučováno také při závažných personálně organizačních obtížích pro zajištění výuky Dalšího cizího jazyka.

Volitelné předměty jsou realizovány v 6. – 9. ročníku s týdenní dotací 1 hodiny v 6. ročníku a 2 hodinami v 7. až 9. ročníku. Žáci v návaznosti na první stupeň volí v 6. ročníku na celý druhý stupeň jeden ze dvou předmětů Anglická konverzace, nebo Matematika plus s týdenní

dotací 1 hodina. V 7. až 9. ročníku žáci volí další předmět dle aktuální nabídky s týdenní dotací 1 hodina.

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY:
1 hodina pro 3. až 9. ročník

- Anglická konverzace
- Matematika plus

1 hodina pro 3. až 5. ročník

- Pohybová výchova

1 hodina pro 7. – 9. ročník

- Cvičení z českého jazyka – zaměření na přijímací řízení
- Cvičení z matematiky – zaměření na přijímací řízení
- Přírodovědná praktika se zaměřením na přírodopis
- Základy administrativy
- Pracovní činnosti - příprava pokrmů
- Výtvarné projekty
- Mediální výchova

N**abídka volitelných předmětů může být dále libovolně rozšířena** (např. laboratorní práce chemie/fyzika, mediální výchova a jiná průřezová témata atd.)

Učební plány 4., 5. a 9. ročníku přechodného období školních roků 2014/2015 jsou specifikovány v příloze.

4.2 ROČNÍKOVÉ UČEBNÍ PLÁNY URANIE

Realizace učebního plánu m.p.v. Uranie pro I. stupeň od školního roku 2015/2016

Vzdělávací oblasti (předměty)	1	2	3	4	5	ŠUP	RUP
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE						**44+3**	**44**
Český jazyk a literatura	7+1	7+1	7+1	7	7	35+3	35
Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9	9
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE						**20+5**	**20**
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	5	20+5	20
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE						**1**	**1**
Informatika	0	0	0	0	1	1	1
ČLOVĚK A JEHO SVĚT						**12+2**	**12**
Prvouka	2	2	2	0	0	6	0
Přírodověda	0	0	0	1+1	2	4	0
Vlastivěda	0	0	0	1+1	2	4	0
UMĚNÍ A KULTURA						**12+2**	**12**
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0
Výtvarná výchova	2	2	1	1+1	1+1	7+2	0
ČLOVĚK A ZDRAVÍ						**10+3**	**10**
Tělesná výchova	2+1	2+1	2+1	2	2	10+3	10
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE						**5**	**5**
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5
CELKEM ZÁKLADNÍ	**19**	**19**	**21**	**21**	**24**	**104**	**104**
CELKEM DISPONIBILNÍ	**3**	**3**	**3**	**4**	**1**	**14**	**14**
CELKEM V ROČNÍKU	**22**	**22**	**24**	**25**	**25**	**118**	**118**

Realizace učebního plánu m.p.v. Uranie pro II. stupeň od školního roku 2015/2016

Vzdělávací oblasti (předměty)	6	7	8	9	ŠUP	RUP
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE					**30+3**	**33**
Český jazyk a literatura	4+1	4+1	4	3+1	15+3	15
Cizí jazyk	3	3	3	3	12	12
Další cizí jazyk		2	2	2	6	6
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE					**15+3**	**15**
Matematika	4+1	4	4	3+2	15+3	15
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE					**1+3**	**1**
Informatika	0+1	0+1	0+1	1	1+3	1
ČLOVĚK A SPOLEČNOST					**11+3**	**11**
Dějepis	2	2	2	2	8	0
Občanská výchova	0+1	1	1	1	3+1	0
ČLOVĚK A PŘÍRODA					**21+3**	**21**
Fyzika	1+1	1	2	2	6+1	0
Chemie	0	0	2	2	4	0
Přírodopis	2	1	1+1	1	5+1	0
Zeměpis	2	2	1+1	1	6+1	0
UMĚNÍ A KULTURA					**10**	**10**
Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0
ČLOVĚK A ZDRAVÍ					**10+1**	**10**
Rodinná výchova	0+1	1	0	1	2+1	0
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	0
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE					**3+1**	**3**
Pracovní činnosti	0+1	1	1	1	3+1	0
VOLITELNÉ *	0	0+1	0+1	0+1	**0+3**	0
CELKEM ZÁKLADNÍ	**23**	**27**	**27**	**27**	**104**	**104**
CELKEM DISPONIBILNÍ	**7**	**3**	**4**	**4**	**18**	**18**
CELKEM V ROČNÍKU	**30**	**30**	**31**	**31**	**122**	**122**

* VOLITELNÉ PŘEDMĚTY PRO II. STUPEŇ
Cvičení z českého jazyka – zaměření na přijímací řízení (CČJ) pro 9. ročník
Cvičení z matematiky – zaměření na přijímací řízení (CM) pro 9. ročník
Média tvořivě (MT) pro 7. až 8. ročník
Přírodovědné praktikum (PŘPP) pro 7. až 8. ročník
Sportovní hry (SH) pro 7. až 8. ročník

4.2.1 POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

Učební plány pro přechodné období školního roku 20014/2015 a školních roků následujících jsou specifikovány v příloze. V dalším školním roce bude vyučováno v 1., 2., 6. a 7. ročníku dle ŠUP Uranie platného od roku 2015/2016 (ŠVP Škola pro všechny). Pro 3., 4., 5., 8. a 9. ročník je závazný učební plán 2014/2015 uvedený v příloze (dobíhající ŠVP ZŠ Letohradská 1).

Od 1. 9. 2015 dojde k převzetí názvů vyučovacích předmětů a jejich zkratek v dobíhajícím vzdělávacím programu m.p.v. Letohradská 1 podle ŠVP Škola pro všechny. Sjednocení názvů obsahově totožných předmětů přispěje k přehlednosti učebních plánů, rozvrhů i vysvědčení. Tato situace vyplývá z postupných organizačních změn způsobených sloučením škol.

Navýšení hodinových dotací u jednotlivých předmětů z disponibilní časové dotace je uvedeno v tabulkách učebních plánů pro I. a II. stupeň.

Disponibilní časová dotace je vyznačena v textu symbolem + a číslicí, která označuje počet hodin. Disponibilní časová dotace na I. stupni v celkové výši 14 hodin je rozdělena takto: 3 hodiny jsou použity pro posílení výuky českého jazyka, 4 hodiny pro matematiku a 1 hodina posílí výuku přírodovědy, vlastivědy. Výuka výtvarné výchovy je posílena o 2 hodiny a výuka tělesné výchovy o 3 hodiny. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami lze disponibilní hodiny v 1. a 2. ročníku využít k zařazení předmětu speciálně pedagogické péče.

Na II. stupni slouží 18 hodinová disponibilní časová dotace k posílení výuky českého jazyka ve výši 3 hodin a matematiky ve výši 3 hodin. Vždy po jedné hodině dochází k posílení v občanské výchově, dále ve fyzice, přírodopisu, zeměpisu a rodinné výchově. Volitelné předměty jsou označené v tabulce učebních plánů takto: *. Žáci si vybírají volitelné předměty od 7. ročníku. Cvičení z českého jazyka a cvičení z matematiky jsou zaměřeny na přijímací řízení pro žáky 9. ročníku. Média tvořivě, přírodovědné praktikum a sportovní hry mohou volit žáci 7. až 8. ročníku. Pro volitelné předměty jsou k dispozici 3 hodiny z disponibilní časové dotace.

Průřezová témata jsou realizována formou integrace do vzdělávacích obsahů jednotlivých předmětů. Součástí vzdělávání jsou také všechny ostatní (výchovně vzdělávací, kulturní, sportovní aj.) akce, které jsou aktuálně zařazeny do ročních plánů školy.

4.3 ROČNÍKOVÉ UČEBNÍ PLÁNY TŘÍD S INTUITIVNÍM PROGRAMEM

Realizace učebního plánu tříd s intuitivním programem pro I. stupeň

VZDĚLÁVACÍ OBLAST									
		Jazyk a jazyková komunikace		Matematika a její aplikace	Informační a komunikační technologie	Člověk a jeho svět	Umění a kultura	Člověk a zdraví	Člověk a svět práce
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT									
ROČNÍK	POČET HODIN	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Matematika	Informatika	Svět člověka	Umělecká výchova	Pohybová výchova	Pracovní výchova
1.	21	9	2	4	0	1	2	2	1
2.	21	9	2	4	0	1	2	2	1
3.	24	6	3	5	0	5	2	2	1
4.	26	5	3	5	0	6	3	2	2
5.	26	6	3	5	1	5	3	2	1
ŠUP	**118**	**33**	**13**	**23**	**1**	**18**	**12**	**10**	**6**
RUP	**118**	**33**	**9**	**20**	**1**	**12**	**12**	**10**	**5**
DČD	**16**	**2**	**4**	**3**	**0**	**6**	**0**	**0**	**1**

TÝDENNÍ HODINOVÁ DOTACE: ROZDĚLENÍ NA EPOCHY A VEDLEJŠÍ HODINY

ROČNÍK	ROZDĚLENÍ	HODINY	VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY							
			Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Matematika	Informatika	Svět člověka	Umělecká výchova	Pohybová výchova	Pracovní výchova
1.	týdny epochy	36	21	0	12	0	3	0	0	0
	vedlejší hodiny	9	2	2	0	0	0	2	2	1
	Kontrola RUP	**21**	**9**	**2**	**4**	**0**	**1**	**2**	**2**	**1**
2.	týdny epochy	36	21	0	12	0	3	0	0	0
	vedlejší hodiny	9	2	2	0	0	0	2	2	1
	Kontrola RUP	**21**	**9**	**2**	**4**	**0**	**1**	**2**	**2**	**1**
3.	týdny epochy	36	15	0	12	0	9	0	0	0
	vedlejší hodiny	12	1	3	1	0	2	2	2	1
	Kontrola RUP	**24**	**6**	**3**	**5**	**0**	**5**	**2**	**2**	**1**
4.	týdny epochy	36	12		12	0	12	0	0	0
	vedlejší hodiny	14	1	3	1	0	2	3	2	2
	Kontrola RUP	**26**	**5**	**3**	**5**	**0**	**6**	**3**	**2**	**2**
5.	týdny epochy	36	15	0	12	0	9	0	0	0
	vedlejší hodiny	14	1	3	1	1	2	0	2	1
	Kontrola RUP	**26**	**6**	**3**	**5**	**1**	**5**	**0**	**2**	**1**
CELKEM		**118**	**35**	**13**	**23**	**1**	**18**	**0**	**10**	**6**

Realizace učebního plánu pro II. stupeň

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI											
		Jazyk a jazyková komunikace			Matematika a její aplikace	Informační a komunikační technologie	Člověk a společnost	Člověk a příroda	Umění a kultura	Člověk a zdraví	Člověk a svět práce
VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY											
ROČNÍK	POČET HODIN	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Další cizí jazyk	Matematika	Informatika	Společenské vědy	Přírodní vědy	Umělecká výchova	Pohybová výchova	Pracovní výchova
6.	30	4	3	2	4	0	3	5	3	3	2
7.	30	4	3	2	4	0	2	6	3	3	2
8.	31	4	3	2	4	1	3	5	3	3	3
9.	31	4,5	3	2	4,5	0	3	5	3	3	3
ŠUP	**122**	**16,5**	**12**	**8**	**16,5**	**1**	**11**	**21**	**12**	**12**	**12**
RUP	**122**	**15**	**12**	**6**	**15**	**1**	**11**	**21**	**10**	**10**	**3**
DČD	**18**	**1,5**	**0**	**2**	**1,5**	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**	**9**

TÝDENNÍ HODINOVÁ DOTACE: ROZDĚLENÍ NA EPOCHY A VEDLEJŠÍ HODINY

ROČNÍK	ROZDĚLENÍ	POČET HODIN	VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY									
			Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Další cizí jazyk	Matematika	Informatika	Společenské vědy	Přírodní vědy	Umělecká výchova	Pohybová výchova	Pracovní výchova
6.	týdny epochy	36	6	0	0	6	0	9	15	0	0	0
	vedlejší hodiny	18	2	3	2	2	0	0	0	3	3	3
	Kontrola RUP	**30**	**4**	**3**	**2**	**4**	**0**	**3**	**5**	**3**	**3**	**3**
7.	týdny epochy	36	6	0	0	6	0	6	18	0	0	0
	vedlejší hodiny	18	2	3	2	2	0	0	0	3	3	3
	Kontrola RUP	**30**	**4**	**3**	**2**	**4**	**0**	**2**	**6**	**3**	**3**	**3**
8.	týdny epochy	36	6	0	0	6	0	9	15	0	0	0
	vedlejší hodiny	19	2	3	2	2	1	0	0	3	3	3
	Kontrola RUP	**31**	**4**	**3**	**2**	**4**	**1**	**3**	**5**	**3**	**3**	**3**
9.	týdny epochy	36	6	0	0	6	0	9	15	0	0	0
	vedlejší hodiny	19	2,5	3	2	2,5	0	0	0	3	3	3
	Kontrola RUP	**31**	**4,5**	**3**	**2**	**4,5**	**0**	**3**	**5**	**3**	**3**	**3**
CELKEM		**122**	**16,5**	**12**	**8**	**16,5**	**1**	**11**	**21**	**12**	**12**	**12**

4.3.1 POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

- Jako Cizí jazyk se vyučuje Anglický jazyk, a to již od 1. ročníku. Druhý cizí jazyk je na druhém stupni povinně volitelným předmětem. Žáci si vybírají mezi Francouzským a Ruským jazykem.

- Disponibilní hodiny jsou na I. stupni využity pro předměty Matematika (3 hodiny), Anglický jazyk (4 hodiny), Svět člověka (3 hodiny), Pracovní výchova (4 hodiny). U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami lze disponibilní hodinu využít k zařazení předmětu speciálně pedagogické péče.

- Disponibilní hodiny na II. stupni jsou využity pro předměty Pracovní činnosti (9 hodin) – jsou posíleny v každém ročníku. Dále jsou 2 hodiny věnovány posílení předmětu Pohybová výchova a 2 hodiny předmětu Umělecká výchova. 8 hodin je věnováno druhému cizímu jazyku a po 1 hodině a půl Českému jazyku a Matematice.

- Společenské vědy zahrnují vzdělávací obor Výchova k občanství a historická témata, proto čerpají z celkové hodinové dotace oblasti Člověk a společnost. Přírodní vědy zahrnují vzdělávací obory Zeměpis, Přírodopis, Chemii a Fyziku a čerpají z hodinové dotace Člověk a příroda.

- Eurytmie, pokud bude vyučována, je součástí Pohybové výchovy.

4.3.2 EPOCHOVÉ VYUČOVÁNÍ

Specifikem výuky je epochové vyučování, které se uskutečňuje každý den ráno prvních 90 minut. (s hygienickou přestávkou je to 100 minut). To znamená během prvních dvou vyučovacích hodin. Jeden den v týdnu je epochové vyučování delší, trvá první čtyři vyučovací hodiny. Celkově tedy epochové vyučování probíhá 12 vyučovacích hodin týdně.

Na I. stupni se v epochovém vyučování učí předměty Český jazyk, Matematika a Svět člověka na II. stupni jsou to předměty Český jazyk, Matematika, Společenské vědy a Přírodní vědy. Předmětům Matematika a Český jazyk jsou navíc přidávány pravidelné procvičovací hodiny během týdne.

Velmi dobře a účelně jsou při konkretizaci učebních obsahů využity mezipředmětové vazby. Výuka v epochách umožňuje probrat větší uzavřené celky a do hloubky se ponořit do probírané látky. Žáci tak mají možnost lépe chápat souvislosti a odnést si z epochy silný a ucelený zážitek. Poznatky pak lépe ukládají do dlouhodobé paměti.

Denní epochový blok není jednotvárný. Začíná rytmickou částí, která má děti probudit a zaktivizovat. Dále se v něm střídají činnosti k procvičování učiva, výklad, řešení problémů, objevování, zápis do sešitů a končí zpravidla vyprávěním, které podává žákům obrazy přiměřené jejich věku a tématům ve výuce. Děti si vedou epochové sešity, do nichž podrobně zaznamenávají probírané učivo a které bývají často bohatě ilustrovány. Epochové sešity slouží v následujících letech jako učebnice a na jejich tvorbu je kladen velký důraz.

Typické epochové vyučování je složeno z 50 % z předmětu, na který se po dobu 3 až 5 týdnů zaměřujeme, zbylých 50 % je rozděleno mezi další předměty.

Složení předmětu EPOCHA s dotací 12 vyučovacích hodin týdně pro I. stupeň			
ročník	Český jazyk a literatura	Matematika	Svět člověka
1.	7 h - 58%	4 h - 33%	1 h - 8%
2.	7 h - 58%	4 h - 33%	1 h - 8%
3.	5 h - 42%	4 h - 33%	3 h - 25%
4.	4 h - 33%	4 h - 33%	4 h - 33%
5.	5 h - 42%	4 h - 33%	3 h - 25%

Složení předmětu EPOCHA s dotací 12 vyučovacích hodin týdně pro II. stupeň				
Ročník	Český jazyk a literatura	Matematika	Společenské vědy	Přírodní vědy
6.	2 h - 17%	2 h - 17%	3 h - 25%	5 h - 42%
7.	2 h - 17%	2 h - 17%	2 h - 17%	6 h - 50%
8.	2 h - 17%	2 h - 17%	3 h - 25%	5 h - 42%
9.	2 h - 17%	2 h - 17%	3 h - 25%	5 h - 42%

Příklad:
Probíhá epocha Matematiky ve 2. ročníku: tzn. 50 % času je Matematika, zbylých 50 % je rozděleno mezi předměty český jazyka literatura, Matematika a Svět člověka ve stejném poměru, jako je procentuální složení náplně epochového vyučování v daném ročníku.
Poměr tří výše uvedených předmětů je v 2. ročníku 58:33:8 (90 minutová výuka se v průměru skládá z 60 minut Matematiky, 26 minut Českého jazyka a 4 minuty Světa člověka.

Vyučování I. stupně začíná obvykle v 8.55 hodin a je realizováno ve 3 až 4 vyučovacích blocích. Vyučování je maximálně přizpůsobeno potřebám žáků, krátké hygienické přestávky jsou zařazovány podle aktuální situace ve třídě. Ve dnech exkurzí nebo výjezdu do přírody začíná vyučování již v 8.10 hodin a končí ve 13.30 hodin s ohledem na čas strávený cestováním.

REŽIM VYUČOVÁNÍ		
vyučování	od – do (hod)	přestávka od – do (hod)
1. vyučovací blok	8.10 – 8.55	
2. vyučovací blok	8.55 – 10.25	
		10.25 – 10.55
3. vyučovací blok	10.55 – 11.40	
		11.40 – 10.50
4. vyučovací blok	11.50 – 12.35	
		12.35 – 12.45
5. vyučovací blok	12.45 – 13.30	
		13.30 – 13.40
6. vyučovací blok	13.40 – 14.25	
		14.25 – 14.35
7. vyučovací blok	14.35 – 15.20	
		15.20 – 15.30
8. vyučovací blok	15.30 – 16.15	

5 UČEBNÍ OSNOVY

5.1 UČEBNÍ OSNOVY STROSS

5.1.1 UČEBNÍ OSNOVY STROSS PRO I. STUPEŇ

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (ČJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu
Předmět Český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vyučuje se jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku 7 hodin týdně.
Vzdělávací obsah předmětu je realizován v oblasti komunikační a slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy. Český jazyk a literatura je stěžejním předmětem ve vzdělávacím procesu, neboť směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě, vede k osvojení a rozvíjení čtenářských dovedností a podporuje rozvoj komunikačních kompetencí. Vytvářejí se tak předpoklady k poznání a pochopení přírodních i společenských skutečností, duchovního odkazu minulosti i dneška a předpoklady pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Jazykové vyučování vede k formování hodnotové orientace, k citlivému vnímání okolního světa i sebe sama.
Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Do předmětu jsou zařazena průřezová témata Mediální výchova a Výchova demokratického občana.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky ke stálému zdokonalování čtení - stanovuje dílčí cíle v pravopisu a učí žáky pracovat s chybou - vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci (slovníky, encyklopedie) - motivuje k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu, podněcuje tvořivost - vede žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky k hledání různých řešení problémů, k obhajování své volby a zdůvodňování svých závěrů - vede žáky ke vzájemné pomoci, připravuje skupinové a týmové práce - požaduje dokončení práce - učí žáky naslouchat druhým, diskutovat a vyjadřovat vlastní názory

Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu - podporuje vhodnou komunikaci se spolužáky, učiteli a dalšími dospělými - rozšiřuje slovní zásobu žáků - umožňuje žákům formulovat a prezentovat vlastní myšlenky a názory, a to v logickém sledu při správném výběru jazykových prostředků - vede žáky k porozumění textům a k odhalování jednoduchých případů manipulativní komunikace
Kompetence sociální a personální
Učitel - umožňuje žákům spolupracovat ve skupině, zaujímat role a dodržovat dohodnutá pravidla - učí žáky řídit a organizovat společnou práci - vede k ohleduplnosti, upevňování mezilidských vztahů - podporuje žáky ve vzájemném učení, poskytování vlastních znalostí
Kompetence občanské
Učitel - využívá příkladů z literatury k vytváření postojů (k přírodě, k lidem, životnímu prostředí) - učí žáky respektovat a chovat se podle společenských norem - klade důraz na zvládnutí komunikace i ve vyhraněných situacích - seznamuje žáky s tradicemi a kulturním dědictvím - vede žáky k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství - podporuje toleranci individuálních odlišností
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k plánování, organizování a vyhodnocování výsledků učení a činností - požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů (např. při slohových pracích, čtenářském deníku)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu - 1. období
Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova **Žák** - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - rozumí přiměřeným písemným nebo mluveným pokynům - tvoří krátké mluvené projevy na základě vlastních zážitků, volí správné dýchání, tempo, výslovnost - v řeči používá vhodné verbální i nonverbální prostředky - respektuje základní komunikační pravidla při rozhovoru - ovládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správně tvary písmen i číslic, slabiky a slova - kontroluje vlastní písemný projev, vyhledává a opravuje chyby - vytvoří obrázkovou osnovu, vypráví podle ní jednoduchý příběh

Tematický okruh: Jazyková výchova
Žák
- rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova, pozná hlásky
- odlišuje souhlásky a samohlásky, dělí je na dlouhé a krátké
- porovnává a pracuje s významy slov, třídí slova na nadřazená, podřazená, souřadná
- rozlišuje antonyma, synonyma, homonyma
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- volí správné gramatické tvary podstatných, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu
- tvoří jednoduché věty a souvětí
- v textu rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, dokáže je sám vytvořit, ovládá jejich zvukovou stránku
- správně píše a odůvodňuje i/y po tvrdých, měkkých i obojetných souhláskách ve vyjmenovaných a příbuzných slovech
- správně píše dě, tě, ně, ů/ú. bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev
- správně píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech osob, zvířat a místních pojmenováních v jednoduchých případech

Tematický okruh: Literární výchova
Žák
- čte nahlas a přednáší zpaměti přiměřené literární texty, vhodně frázuje a volí tempo
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozliší prózu a poezii, pozná pohádku
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

1. ročník

Učivo	Průřezová témata, přesahy a další poznámky
Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova **Čtení** - aktivizace předškolních poznatků - práce s Živou abecedou, se Slabikářem, pozorování, doplňování obrázků, hledání rozdílů, stejných a podobných tvarů, rozlišování detailů - poznávání řádků, sloupků, nahoře, dole, vpravo, vlevo - slova s otevřenou slabikou, se slabikou zavřenou, slova se dvěma souhláskami na začátku a uprostřed slova - čtení slov se slabikami di, ti, ni, dy, ty, ny, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, se slabikotvornými souhláskami, se souhláskovými shluky **Naslouchání** - poslech výrazné četby učitele, využití audiotechniky - rozhovor, naslouchání, druhému, střídání v řeči, kladení otázek **Mluvený projev** - základy techniky mluveného projevu – dýchání, výslovnost - recitování a přednes - srozumitelný výklad vlastních myšlenek, vyprávění	VMGES – už jsem školák OSV – moje škola, naše ulice VDO – tady jsme doma MV – vánoční čas, svátky jara

vlastních zážitků - zdvořilé vyjadřování, dotaz, pochvala, vhodné vyjádření - nesouhlasu a odmítnutí - pozdravy, oslovení loučení, poděkování, omluva, prosba **Písemný projev** - základní hygienické návyky, správné sezení, držení - psacího náčiní, správný přítlak, sklon písma - uvolňovací a kresebné cviky - psaní písmen, slabik, slov, krátkých vět - psaní číslic - opis a přepis jednoduchých textů, diktáty, autodiktáty - adresa, pozdrav z prázdnin **Tematický okruh: Jazyková výchova** **Zvuková stránka jazyka** - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost, samohlásek, souhlásek, souhláskových skupin - rýmy **Slovní zásoba a tvoření slov** - rozvoj slovní zásoby - význam slov – antonyma, synonyma, homonyma - dělení slov na slabiky - doplňování vhodných slov do textu **Tvarosloví** - hry se slovy, poznávání různých tvarů slov **Skladba** - poznávání, čtení, tvorba jednoduchých vět - rozvíjení vět **Pravopis** - pravopis slov se slabikami di, ti, ni, dy, ty, ny, souvislost s významem slova (zvony x zvoní, tyká x tiká), dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - diakritika a její souvislost s významem slov (drahá x dráha) - velké písmeno na začátku věty a ve vlastních jménech osob, zvířat, měst, řek - znaménko za větou **Tematický okruh: Literární výchova** - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - recitace, přednes textů, reprodukce čteného nebo slyšeného textu - tvořivé činnosti s literárním textem – rýmování, dramatizace, ilustrace	OSV - sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice)

2. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova **Čtení** - uvědomělé a plynulé čtení kratších větných celků; frázování, intonace, správný slovní přízvuk, správná výslovnost - porozumění textu – zjišťovací otázky, hledání odpovědí v textu - orientační prvky v textu – kapitoly, nadpisy **Naslouchání** - soustředěné, aktivní naslouchání s porozuměním projevu přiměřené složitosti - praktické – přijmout a pochopit pokyn, reagovat na něj, zeptat se na nejasné, zapamatovat si sdělení - kritické – zhodnocení slyšeného (pravdivost, věrohodnost) - naslouchání uměleckému a řečnickému projevu - počátky tichého čtení **Mluvený projev** - reprodukce vhodně volených textů, přednes - vyjadřování závislé na situaci – pozdravy, omluvy, vzkaz, zpráva, telefonický rozhovor - zahájení, ukončení rozhovoru, střídání rolí mluvčího a posluchače - vyprávění doplněné popisem - vyprávění podle obrázků, fiktivní příběhy, zážitky z četby, kultury - mimojazykové prostředky řeči **Písemný projev** - procvičování a upevňování tvarů písmen a číslic - dodržování linek a správné velikosti písma - prohlubování plynulosti a hbitosti psaní - psaní méně frekventovaných písmen - opis a přepis textů, diktáty, autodiktáty, psaní s porozuměním **Tematický okruh: Jazyková výchova** **Slovní zásoba a tvoření slov** - slova neutrální a citově zabarvená, spisovná, nespisovná - antonyma, synonyma, homonyma - slova nadřazená, podřazená, souřadná - samohlásky, souhlásky - dvojhlásky, slabikotvorné souhlásky - slova neslabičná a víceslabičná	OSV - sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice)

- dělení slov na konci řádku **Tvarosloví** - slovní druhy v základním tvaru - podstatná, přídavná jména, slovesa - předložky, spojky - vlastní jména osob, zvířat, měst, řek **Skladba** - věta a slovo - pořádek slov ve větě - obsahová a zvuková stránka věty - druhy vět podle postoje mluvčího (oznamovací, tázací, rozkazovací, přací) - čárka ve větě jednoduché, rozvíjení vět holých - souvětí - pořádek vět v krátkém jazykovém projevu **Pravopis** - krátké, dlouhé samohlásky, dvojhláska - pravidla pro psaní u, ů, ú, slabiky s „ě“ - psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách - seznámení se souhláskami obojetnými - velké písmeno ve vlastních jménech - spodoba znělosti hlásek na konci a uprostřed slov - pravopis věty - velké písmeno a znaménko za větou podle druhu - psaní a čtení předložek **Tematický okruh: Literární výchova** - pojmy báseň, verš, básník, rým, spisovatel, autor, ilustrace,… - žánr pohádka, bajka příběhová próza o dětech, o zvířatech - vyprávění o přečteném, charakteristika postav, zážitek z četby - dramatizace, výtvarný doprovod textu - dětský časopis a práce s ním - vlastní literární pokusy – báseň, krátký příspěvek do časopisu - individuální četba - vedení čtenářského sešitu - prezentace přečtené knihy	

3. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova	

Čtení - plynulé, hlasité čtení přiměřeně náročných textů - přechod mezi četbou ve škole a individuální četbou - výrazné čtení a přednes, čtení dramatického textu - čtení s porozuměním, orientace v textu, vyhledávání odpovědí na otázky - rozvoj tichého čtení, stručné vyjádření o obsahu textu - tvorba otázek k textům **Naslouchání** - praktické – zapamatovat si obsah slyšeného, utvořit si poznámku, reagovat, dotázat se na nejasnost - kritické – posoudit věrohodnost sdělení, ověřovat otázkami - zhodnotit slyšený projev (líbí x nelíbí, něco jsem se dozvěděl,…) **Mluvený projev** - spisovná výslovnost a správná artikulace - samostatné vytváření a přednes krátkých mluvených projevů - slovní popis osoby, situace, prostředí - obratnost komunikace v prostředí, které žák navštěvuje - vyprávění o zážitcích z běžného života, z četby, z divadla obohacené prvky popisu - vytváření osnovy přečteného textu - tvorba textu podle osnovy **Písemný projev** - dodržování správných tvarů písmen, vzdálenosti mezi písmeny, mezer mezi slovy, zachování sklonu písma - zdokonalování techniky psaní, zrychlování při dodržení úhlednosti písma - přepisy, diktáty - přehlednost písemných záznamů, úprava a orientace ve vlastních zápisech - dopis, blahopřání, pozvánka, inzerát, popis **Tematický okruh: Jazyková výchova** **Slovní zásoba a tvoření slov** - stavba slova, kořen, předponová a příponová část - tvary slov a slova příbuzná - vlastní jména, antonyma, synonyma, homonyma - víceslovná pojmenování - abeceda **Tvarosloví** - slovní druhy - skloňování podstatných jmen, pád, číslo, rod - časování sloves, osoba, číslo, čas - spisovnost a nespisovnost v tvarosloví	OSV - sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice)

Skladba - věta jednoduchá a souvětí, rozlišení v jasných případech - souvětí – nekomplikovaná ze 2-3 vět - funkce a poznávání spojovacích výrazů, interpunkce - stavba věty jednoduché – základní skladební dvojice (podmět pouze vyjádřený, přísudek slovesný) **Pravopis** - spodoba - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná - interpunkce v jednoduchých souvětích **Tematický okruh: Literární výchova** - soustavná vlastní četba a vedení čtenářského sešitu - prezentace vlastní četby – vystižení obsahu a smyslu textu - tvořivé činnosti s literárním textem - další literární útvary a žánry, povídka, román, pověst, sci-fi, fantasy, detektivka, dobrodružné příběhy - divadelní hra, koncert, opera – vyprávění o zážitcích - dětský časopis, práce s ním, příp. vlastní tvorba	

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 2. období
Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova **Žák** - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje a zaznamenává podstatné informace z vhodného textu - zapamatuje si podstatná fakta přiměřeně náročného textu a dokáže reprodukovat obsah - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz - používá správnou intonaci, přízvuk, tempo a pauzy - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá - rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký projev v časové posloupnosti - píše formálně i obsahově správně **Tematický okruh: Jazyková výchova** **Žák** - porovnává významy slov - rozlišuje kořen slova, předponovou, příponovou část a koncovku - určuje slovní druhy a používá je ve svých projevech v gramaticky správných tvarech - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vyhledává základní skladební dvojice - rozpozná větu jednoduchou a souvětí, užívá vhodných spojovacích výrazů, obměňuje je - píše správně i/y po obojetných souhláskách - ovládá základní příklady syntaktického pravopisu **Tematický okruh: Literární výchova** **Žák**

- vyjadřuje a zaznamenává své dojmy z četby - volně reprodukuje text podle svých schopností - tvoří vlastní literární text na dané téma - při jednoduchém rozboru literárních textů používá literární pojmy

4. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova **Čtení** - věcné čtení – čtení jako zdroj informací - práce s vlastními záznamy nebo záznamy ze společné práce - orientace v textu, vyhledávání informací - práce s učebnicemi a encyklopediemi **Naslouchání** - soustředěné naslouchání s důrazem na porozumění - analýza a zhodnocení slyšeného projevu (věcnost, věrohodnost) **Mluvený projev** - dialog na základě obrazového materiálu - vyjadřování závislé na komunikační situaci - základní komunikační pravidla **Písemný projev** - tvořivé psaní - jednoduché varianty žánrů – přátelský dopis, postup činnosti (návod) - vlastní písemné poznámky z beletrie, z naučných textů - využívání přiměřených pravopisných příruček (pravidla, slovník) **Tematický okruh: Jazyková výchova** **Slovní zásoba a tvoření slov** - stálý rozvoj slovní zásoby, významy slov - předpony od-, nad-, pod-, před-, bez- a tvarově stejné předložky - předpony vz-, roz-, ob-, v-, vy-, vý-, přípony **Tvarosloví** - slovní druhy a tvary slov - skloňování podstatných jmen, pád, číslo, rod, vzor - slovesa, neurčitek, slovesa zvratná, jednoduché a složené tvary sloves - časování sloves, osoba, číslo, čas **Skladba**	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV – vnímání autora mediálních sdělení MV – tvorba mediálních sdělení

- stavba věty jednoduché - základní skladební dvojice - souvětí, vzorce souvětí **Pravopis** - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná - koncovky podstatných jmen - pravopis – í v osobních koncovkách přítomného tvaru sloves - shoda přísudku s holým podmětem **Tematický okruh: Literární výchova** - vymýšlení, domýšlení příběhů, odhadování dalšího vývoje příběhu - četba z dětských časopisů, možná výroba třídního časopisu - neliterární líčení, rozmýšlení, zkoumání souvislostí, zájem, pocit, názor - vlastní četba, vedení čtenářského deníku	

5. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova **Čtení a naslouchání** - praktické, věcné, kritické, zážitkové - rozlišování faktů od mínění a názorů - ověřování faktů jednoduchým způsobem, např. srovnáním s příručkami, jiným pramenem - zaujímání vlastního stanoviska, odhalovat pokusy o manipulaci čtenářem - nalézání a komentování vlastností a postojů autora - využívání školní a veřejné knihovny **Mluvený projev** - kultivovaný spisovný projev - samostatné dětské projevy vedoucí k účinnému dorozumívání s okolním světem - postupné zdokonalování mluveného projevu, nahrávání a poslech vlastních projevů **Písemný projev** - jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník, složenka) - přehledné psaní – členění textů, odstavec - vypracovávání různých přehledů, tabulek **Tematický okruh: Jazyková výchova** **Slovní zásoba a tvoření slov** - stavba slova, slovotvorný základ	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Seriózní informace x reklama MV – stavba mediálních sdělení

- slova příbuzná, předpony, přípony, koncovky - význam slov **Tvarosloví** - ohebné slovní druhy, podstatná jména - skloňování - přídavná jména – druhy - skloňování tvrdých, měkkých a přivlastňovacích přídavných jmen - druhy zájmen a jejich skloňování - druhy číslovek a jejich skloňování - časování sloves, slovesný způsob - neohebné slovní druhy – shrnutí z nižších ročníků **Skladba** - základní větné členy - podmět holý, rozvitý, několikanásobný - stavba věty – větné členy – přívlastek - souvětí – věta hlavní a vedlejší - přímá řeč - věty s nevyjádřeným podmětem **Pravopis** - koncovky podstatných a přídavných jmen - shoda přísudku s několikanásobným podmětem **Tematický okruh: Literární výchova** - individuální čtení, čtenářské dílny - tvořivé činnosti s literárním textem - vlastní literární pokusy	

ANGLICKÝ JAZYK (AJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Anglický jazyk je utvořen ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Je organizován v 1. a 2. ročníku 1 vyučovací hodinou týdně a 3. až 5. ročníku 3 vyučovacími hodinami týdně, předmět je posílen 2 hodinami z disponibilní časové dotace. Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickým celkem Jazyk a jazyková komunikace.

Výuka anglického jazyka přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

Cílem jazykové výchovy je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří podmínky pro spolupráci škola na mezinárodních projektech.

Při výuce anglického jazyka na I. stupni je pozornost zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby anglického jazyka a na gramatiku. Jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogu a konverzace.

Do vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou zařazena průřezová témata Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:
Učitel - vede žáky, aby získávali poznatky z různých zdrojů – práce se slovníkem, Internet - pomáhá žákům najít překážky bránící jim v učení a odstraňovat je - vede žáky k práci s chybou a ke schopnosti sebehodnocení - vede žáka k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
Kompetence k řešení problémů
Učitel - zadává úkoly, při kterých mohou žáci vyhledávat, třídit, využívat informace z různých zdrojů (textové, obrazové, Internet, aj.) - vede je, aby se nenechali odradit případným neúspěchem - vede je nebát se mluvit cizím jazykem s cizinci
Kompetence komunikativní
Učitel - podporuje využívání informačních prostředků a technologií pro kvalitní komunikaci - podporuje rozšiřování jejich slovní zásoby - organizuje projekty napříč školou, vede ke spolupráci žáky různých ročníků a tříd - učí žáky komunikovat v cizím jazyce - vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně nebo ve dvojicích
Kompetence sociální a personální
Učitel - učí žáky aktivně spolupracovat při práci ve skupině - vede žáky k respektování dohodnutých pravidel - učí je v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat - přispívá k vytváření vhodných sociálních kontaktů se žáky z jiných zemí - hodnotí žáky způsobem, který umožňuje vnímat vlastní pokrok
Kompetence občanské
Učitel - učí žáky chovat se podle společenských norem - vede žáky k toleranci individuálních odlišností a k vzájemnému naslouchání - povzbuzuje žáky, aby chránili naše tradice, kulturní a historické dědictví - vede žáky k pozitivnímu vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence pracovní
Učitel - motivuje žáky k využívání znalostí a zkušeností pro jeho rozvoj - vede žáky k plnění všech povinností a závazků - učí je, aby účinně využívali materiály a pomůcky - učí žáky plánovat, organizovat a také vyhodnocovat výsledky své činnosti - zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 1. období
Tematický okruh: Řečové dovednosti **Žák** - vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - pozdraví, představí se, odpovídá na otázky, počítá do 20, označí základní barvy - rozumí jednoduchým pokynů, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností, adekvátně na ně reaguje verbálně i neverbálně. - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - píše jednotlivá slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - popisuje jednoduchými větami věci a činnosti kolem sebe

1. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Tematický okruh **Slovní zásoba na témata** - rodina - školní pomůcky - hračky - oblečení - narozeniny - koupání - zvířata - Vánoce **Komunikační situace** - pozdravy - představování - Co se děje? - přání k narozeninám a k Vánocům - pokyny při výuce a při hře **Jazykové struktury a gramatika** - osobní jména - jednoduchá otázka a odpověď s použitím slovesa „být“	VMEGS – pozitivní vztah k jinakosti MK – *Kulturní diference, Lidské vztahy* (právu všech lidí žít společně a vzájemně se tolerovat) význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace

- číslovky 6 a 7 - přivlastňovací zájmena můj, tvůj - rozkazovací způsob - jednoduché užití pokynů při hře a při výuce	

2. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba na témata - zvířata - školní pomůcky a činnosti - jídlo - obličej - barvy - dům - oblečení - Vánoce a Velikonoce **Komunikační situace** - poděkování - dotazování - zdvořilostní fráze - fráze spojené s Vánocemi a Velikonocemi - pokyny při výuce, běžných činnostech a při hrách **Jazykové struktury a gramatika** - užití „to“ a „toto“ při označování věcí - jednoduché otázky a odpovědi s použitím sloves „být“ a „moci“ - rozkazovací způsob - jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu činnosti - předložky „v“ a „na“ ve slovním spojení - předložky „pro“ a “od“ v přáních	VMEGS – pozitivní vztah k jinakosti; Evropa a svět nás zajímají MK *Kulturní diference* (způsoby slavení svátků Vánoc a Velikonoc v různých zemích)

3. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba na témata – číslovky 1–20 – základní zdvořilostní fráze – školní pomůcky a činnosti – barvy – hračky – ovoce – sportovní potřeby	VMEGS *Evropa a svět nás zajímají* diskuse nad sdělením o reáliích Velké Británie tvorba vlastního sdělení OSV *Rozvoj schopnosti poznávání*

– nábytek – osoby – přídavná jména popisující velikost, rozměr a stáří – oblečení – základní části lidského těla **Komunikační situace** – uvítání a rozloučení – pokyny při hrách – v obchodě s ovocem – dotazování na oblíbenost ovoce – dotazování na vlastnění předmětů – popis a charakteristika osob – dotazování se na majitele předmětu – pokyny při výuce, běžných činnostech a při hrách **Jazykové struktury a gramatika** – užití to a toto při označování věcí – jednoduché otázky a odpovědi s použitím sloves být, moct, mít a pomocného slovesa do – vazba there is – rozkazovací způsob v běžných pokynech při hrách a sportu – jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu toho, co máme na sobě - předložky *v* a *na* při popisu umístění předmětů	(hlavolamy, hádanky, vybarvování obrázků, vystřihování a správné zařazování obrázků)

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 2. období

Tematický okruh: Poslech s porozuměním
Žák
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Tematický okruh: Mluvení
Žák
- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
- zazpívá písničky, říká básničky, účinkuje v krátké hře

Tematický okruh: Čtení s porozuměním
Žák
- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným

tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Tematický okruh: Produktivní řečové dovednosti
Žák
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Tematický okruh: Psaní
Žák
- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

4. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Tematický okruh **Slovní zásoba a témata** – anglická abeceda – číslovky 20-100 – členové širší rodiny – běžné potraviny, ovoce a zelenina – zvířata v ZOO, běžné vlastnosti zvířat – moje město – otázky na zjištění polohy důležitých míst ve městě – volnočasové aktivity, dny v týdnu – povolání a nástroje s nimi spojené – Počasí – popis počasí – hrady a jejich obyvatelé **Komunikační situace** – hledání něčeho nebo někoho – blahopřání a předání dárků – uvedení času (hodin) – jednoduchý popis vzhledu zvířat – dotaz a odpověď na umístění – způsoby dopravy – týdenní režim – popis činnosti běžných povolání – dotazy na počasí **Jazykové struktury a gramatika** – hledání něčeho nebo někoho – sloveso mít ve 3. osobě jednotného čísla – přivlastňovací zájmena jeho, její – sloveso mít ve 3. osobě jednotného čísla – přivlastňovací zájmena jeho, její	MV Vnímání autora mediálního sdělení, Tvorba mediálního sdělení: anglické časopisy pro děti; diskuse o účelech tematicky zaměřených časopisů OSV Mezilidské vztahy, Poznávání lidí: tvorba plakátu; PP prezentace Moje rodina MK Kulturní diference: čtení textu popisujícího typická jídla v Anglii VMEGS Objevujeme Evropu a svět: čtení článku o dopravních prostředcích v Londýně; diskuse o způsobech dopravy v různých zemích a v různých dobách; porovnání českého a anglického vysílání TV; čtení článku o významných dnech a svátcích ve Velké Británii; porovnání českých a anglických svátků a způsobů jejich oslav Evropa a svět nás zajímají:

– otázka a zápor v přítomném čase plnovýznamových sloves ve 3. os. j.č. – zápor slovesa mít – stupňování přídavných jmen – stažené formy slovesa být v kladu a v záporu – vazba there is / there are – otázka a krátká kladná/záporná odpověď se slovesem rád – předložka se dny v týdnu – vyjádření času – přítomný čas průběhový	čtení krátkého textu o povoláních běžných ve Velké Británii; četba textu o outdoorových sportech ve Velké Británii

5. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba a témata - Představování, základní konverzace - Počítání 0-100 - Přídavná jména, barvy - Běžné pokyny - Abeceda, hláskování - Části těla - Zboží, nakupování - Rodina - Zájmy, koníčky - Psaní pohlednic a dopisů - Zvířata - Škola – vyučovací předměty - Dny v týdnu - Volný čas - Popis vzhledu a oblečení **Jazykové struktury a gramatika** - Neurčitý člen - Množné číslo u pravidelných i nepravidelných podstatných jmen - Sloveso „to be“ – otázka, zápor - Zájmena - Sloveso „to have got“, otázka, zápor - This a these - Přítomný čas prostý, otázka, zápor - Sloveso Can – použití ve větách - Přítomný čas průběhový, otázka, zápor - Sloveso „must“ - Let´s – vybídnutí k činnosti - Přídavná jména	VMEGS – Evropa a svět nás zajímají, pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic, objevujeme Evropu a svět MV – význam angličtiny pro komunikaci a studia

MATEMATIKA (M)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Matematika vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Je realizován v každém ročníku základní školy. V prvním a druhém ročníku mají žáci 4 hodiny týdně. Ve třetím až pátém ročníku je časová dotace 5 hodin týdně.

Oblast matematiky a jejích aplikací je rozčleněna na čtyři tematické okruhy. Číslo a proměnná; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a prostoru; Nadstandardní aplikační úlohy a problémy.

Ve výuce je využívána kombinace cyklického a lineárního rozvoje znalostí a dovedností, v každém dalším ročníku žáci navazují na poznatky získané v předchozích letech a tyto kompetence jsou dále prohlubovány, rozšiřovány a doplňovány o nová témata odpovídající příslušnému vývojovému stupni myšlení. Vzdělávání klade důraz na důkladné pochopení základních myšlenkových postupů a pojmů matematiky a jejich vzájemných vztahů. Žák si postupně osvojuje některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich využití. Výuka matematiky podporuje též rozvoj morálně volních vlastností, jako je důslednost, vytrvalost, vynalézavost, tvořivost, sebedůvěra, sebekontrola, přesnost. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Do vyučovacího předmětu Matematika nejsou zařazena žádná průřezová témata.

Výchovné vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - rozvíjí paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů - vede žáky k využívání získaných informací - pomáhá žákovi seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly vzdělávacího oboru matematika a používat je ve vzájemných souvislostech - vede žáky k samostatnému plánování procesu učení, výběru vhodných postupů a cílů - zaměřuje se na využívání teoretických poznatků v praxi
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - pomáhá žákům rozpoznat podstatu problému v zadaných úlohách - vede žáky k hledání různých řešení problémů - zohledňuje výběr témat vzhledem k aktuálnosti a zájmu dětí - upřednostňuje vlastní úsudek žáků, jejich zkušenosti, které vedou k samostatnému řešení
Kompetence komunikativní
Učitel - pomáhá žákům osvojit si postupy při využívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání - vede žáky k diskusi nad vybranými tématy - vede žáky k tomu, aby souvisle a výstižně formulovali své myšlenky - pracuje s grafy, tabulkami a diagramy a jejich popisem

Kompetence sociální a personální
Učitel - vede žáky k systematičnosti, soustavné sebekontrole a přesnosti - rozvíjí u žáků schopnost rozvrhnout si pracovní úkoly, plánovat, dovádět věci do konce - připravuje žáky na týmovou práci, vzájemnou komunikaci, případně zdravé soupeření - vybízí žáky k vzájemnému hodnocení, sebehodnocení - podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry
Kompetence občanské
Učitel - vede žáky k respektu názoru druhých, k zvládání neúspěchu, k ochotě pomáhat v případě potřeby - využívá takové úlohy, které nutí žáky, aby se zamysleli nad situacemi souvisejícími s oblastmi praktického života
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k samostatnosti, k dodržování daných pravidel, zodpovědnosti za co nejlépe odvedenou práci - seznamuje žáky s nejrůznějšími obory lidské činnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 1. období
Tematický okruh: Číslo a početní operace **Žák** - používá přirozená čísla k vytváření reálných situací - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla v oboru do 1000 - počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - provádí příslušnou operaci s porozuměním - měří, odhaduje a zaokrouhluje číselné údaje - zobrazuje číslo na číselné ose - užívá lineární uspořádání - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a osvojuje početné operace **Tematický okruh: Závislosti, vztahy a práce s daty** **Žák** - orientuje se v čase, převádí jednotky času - váží předměty ze svého okolí, odhaduje, převádí jednotky hmotnosti - odměřuje a odhaduje objem - převádí jednotky objemu - měří a odhaduje rozměr věcí kolem sebe, převádí jednotky délky - zjišťuje teplotu vzduchu a vody - rozpoznává změny v běžných situacích reálného světa a popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata a posloupnosti čísel - čte z tabulek, diagramů a grafů změny a závislosti známých jevů - používá jednoduché prostředky výpočetní techniky

Tematický okruh: Geometrie v rovině a prostoru
Žák
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa
- rozlišuje dané útvary a tělesa v reálném životě, určuje jejich podobnost a odlišnost
- porovnává velikost útvarů
- určuje vzájemnou polohu jednotlivých geometrických útvarů v rovině
- měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině
- rýsuje jednoduché geometrické rovinné útvary

1. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Číslo a početní operace - přirozená čísla v oboru do 20, názorná představa čísla, číslo k vyjádření počtu a pořadí, číselná řada a osa - porovnávání čísel, rovnost a nerovnost, relace „mezi“ - Psaní a čtení číslic - Sčítání a odčítání bez přechodu přes 10 → s přechodem přes 10, záměna sčítanců - Řešení a tvoření jednoduchých slovních úloh (O kolik více, o kolik méně?) **Závislosti, vztahy a práce s daty** - základní jednotky soustavy SI- m, kg, l; odhad, měření, zápis do tabulky **Geometrie v rovině a v prostoru** - orientace v prostoru, podle jednoduchého plánu - základní geometrické rovinné útvary - praktické činnosti na čtvercové síti- rýsování - odhad a měření délky - jednoduchá tělesa a manipulace s nimi	

2. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Číslo a početní operace - přirozená čísla v oboru do 100, orientace v číselné řadě, pohyb na číselné ose, zápis a čtení čísla, poziční soustava - zaokrouhlování čísel, počítání po desítkách - porovnávání čísel do 100, rovnost a nerovnost - základní matematické operace- sčítání, odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100, asociativnost sčítání, sčítání a odčítání desítek, vzájemně obrácené operace - propedeutika násobení a dělení, malá násobilka,	

násobky, komutativnost násobení - algoritmus písemného sčítání a odčítání - řešení a modelování slovních úloh s jednou i dvěma neznámými (zvětšení, zmenšení o „n“, „n“ krát více, méně) **Závislosti, vztahy a práce s daty** - sestavování a doplňování tabulek a diagramů - jednoduché převody jednotek délky - početní operace se základními jednotkami SI **Geometrie v rovině a v prostoru** - rýsování jednoduchých geometrických obrazců - křivá čára, lomená čára, přímá čára - bod, úsečka - modelování a rýsování úsečky, měření úsečky - modelování a rýsování přímky, vzájemná poloha přímek v rovině - čtverec, obdélník, trojúhelník- vlastnosti - skládání obrazců a těles, modelování podle plánku - souměrnost, souměrný útvar ve čtvercové síti	

3. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Číslo a početní operace - přirozená čísla v oboru do 1000, orientace v číselné řadě, trojciferná čísla na číselné ose, zápis a čtení trojciferného čísla, poziční soustava - porovnávání trojciferných čísel, rovnost a nerovnost - počítání po desítkách a stovkách v oboru do 1000, zaokrouhlování na desítky a stovky - pamětné sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 - písemné sčítání a odčítání bez přechodu i přechodem přes desítku dvojciferných, trojciferných čísel - odhad výsledku, kontrola výpočtu obrácenou početní operací - malá násobilka, pravidlo přednosti násobení a dělení - velká násobilka do 100 - řešení a modelování složitějších slovních úloh - dělení se zbytkem a jednoduché slovní úlohy na dělení se zbytkem **Závislosti, vztahy a práce s daty** - sestavování a doplňování tabulek a diagramů - čtení z grafů - převody základních jednotek soustavy SI **Geometrie v rovině a v prostoru** - rovina- rovinné útvary	

- bod, úsečka (shodnost a porovnávání, střed úsečky) - modelování a rýsování polopřímky, opačné polopřímky - přímka, polopřímka, vzájemná poloha přímek v rovině - trojúhelník- vlastnosti, konstrukce - čtyřúhelníky, vlastnosti, rýsování ve čtvercové síti - kružnice, kruh- vlastnosti, rýsování - tělesa- krychle, kvádr, jehlan, kužel, válec, jejich popis pomocí geometrických pojmů - osová souměrnost - orientace v plánku, modelování schémat a půdorysů	

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 2. období

Tematický okruh: Číslo a početní operace
Žák
- počítá pamětně i písemně a využívá komutativnosti a asociativnosti sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- provádí jednoduché početní operace v oboru desetinných čísel, porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla
- zaokrouhluje přirozená čísla
- provádí odhady výsledků a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých využívá osvojené početní operace
- určuje část celku a zapisuje číslo pomocí zlomku
- porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „ - „ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Tematický okruh: Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák
- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
- konstruuje grafy, závislosti v jednoduchých případech

Tematický okruh: Geometrie v rovině a prostoru
Žák
- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice)
- užívá jednoduché konstrukce a popisuje je
- sčítá a odčítá graficky úsečky
- určuje délku lomené čáry
- vypočítá obvod mnohoúhelníku
- sestrojí různoběžky, kolmice a rovnoběžky
- určí obsah obrazců pomocí čtvercové sítě
- užívá základní jednotky obsahu
- vypočítá obsah čtverce a obdélníku
- rozliší a znázorní jednoduché osově souměrné útvary
- určí osu souměrnosti přikládáním papíru
- rozpozná základní útvary v prostoru a popíše je

Tematický okruh: Nestandardní aplikační úlohy a problémy **Žák** - řeší jednoduché praktické neobvyklé úlohy - řeší číselné a obrázkové řady - řeší jednoduché prostorové úlohy

4. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Číslo a početní operace - přirozená čísla v oboru do 1 000 000, orientace v číselné řadě, zápis a čtení víceciferných čísel, poziční soustava - porovnávání čísel, rovnost a nerovnost - počítání po tisících, desetitisících, statisících - zaokrouhlování na tisíce, desetitisíce a statisíce - pamětné sčítání a odčítání do miliónu - písemné sčítání a odčítání víceciferných čísel - odhad výsledku, kontrola výpočtu obrácenou početní operací - dělení se zbytkem, procvičování - pamětné násobení a dělení - písemné násobení dvojciferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem - počítání s kalkulátorem - rovnice s jednou neznámou - řešení složitějších slovních úloh - zlomek jako část celku, sčítání zlomku se stejným jmenovatelem - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) **Závislosti, vztahy a práce s daty** - čtení v tabulkách, diagramech a v jízdních řádech - tvoření slovních úloh s daty událostí - převody jednotek **Geometrie v rovině a v prostoru** - vzájemná poloha přímek v rovině (různoběžky, kolmice, rovnoběžky), rýsování - trojúhelník, konstrukce pomocí kružítka, pravoúhlý trojúhelník, trojúhelníková nerovnost - rovnoběžníky, čtverec a obdélník, rýsování - výpočet obvodu mnohoúhelníku (trojúhelník, čtverec, obdélník) - výpočet obsahu obdélníku a čtverce - kružnice a kruh, rýsování - grafický součet, rozdíl a násobek úseček - osa a střed úsečky - útvary souměrné podle osy	

Nestandardní aplikační úlohy a problémy - doplňování neúplných číselných řad a čtverců - logické slovní úlohy - neobvyklé úlohy s rovinnými útvary	

5. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Číslo a početní operace - přirozená čísla v oboru do miliardy - zápis a čtení víceciferných čísel, orientace v číselné řadě, poziční soustava - porovnávání čísel, nerovnice - zaokrouhlování na miliony - pamětné sčítání a odčítání velkých čísel - písemné sčítání a odčítání velkých čísel - písemné dělení dvojciferným dělitelem - písemné násobení trojciferným činitelem - dělení se zbytkem - římské číslice - zlomky, zápis, sčítání a odčítání - desetinná čísla, zápis a čtení čísel (desetiny, setiny), sčítání a odčítání desetinných čísel, zaokrouhlování - násobení desetinných čísel jednociferným činitelem - dělení desetinných čísel 10, 100 - celá čísla - vyznačení záporných čísel na číselné ose, porovnávání záporných čísel - aritmetický průměr **Závislosti, vztahy a práce s daty** - čtení a zápisy v diagramech a tabulkách, výpočty - sestavování grafu závislostí - souřadnice bodů - převody jednotek **Geometrie v rovině a v prostoru** - rovinné útvary- čtverec, obdélník, úhlopříčky - trojúhelník, vlastnosti, typy - kružnice, kruh, rýsování, vzájemná poloha dvou kružnice - obvody mnohoúhelníků - výpočet obsahu, jednotky, převody - tělesa - krychle, kvádr, síť, popis, výpočet povrchu, jednotky, převody - osová souměrnost, osově souměrné útvary, pravidelné obrazce - úhel – pravý, tupý, ostrý, přímý / konvexní a nekonvexní	

Nestandardní aplikační úlohy a problémy - matematické hádanky, rébusy - doplňování neúplných číselných řad, čtverců a pyramid - logické slovní úlohy - řešení prostorových úloh	

INFORMATIKA (INF)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Informatika vychází ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie.

V běžné výuce ve 3. a 4. ročníku je koncipován jako matematika s využitím informační a výpočetní technologie. V 5. ročníku je vyučován v souladu se vzdělávací oblastí Informační a komunikační technologie. Vyučuje se jednu hodinu týdně v každém ročníku, z toho 2 hodiny jsou disponibilní časové dotace.

a) V první fázi (ve 2. a 3. ročníku) se žáci prakticky seznamují s bezpečným chováním při práci s výpočetní technikou. Osvojují si základy práce s PC a jinými médii. Využívají informační technologie k vyhledávání informací.

b) Ve druhé fázi, tj. v 5. ročníku jsou žáci vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s myší, s textem, s tabulkami a učí se malovat obrázky pomocí PC. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Do vyučovacího předmětu Informatika nejsou pro 1. stupeň zařazena žádná průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky, aby získávali poznatky z různých zdrojů a učili je třídit pomocí PC - učí je používat obecně užívané termíny, znaky a symboly týkající se výpočetní techniky - učí žáky informace, znaky, symboly týkající se výpočetní techniky systematicky třídit, pochopit a uvádět do souvislostí - vede žáky k práci s chybou a ke schopnosti sebehodnocení při vlastní práci na PC - vede žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení - učí je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní
Učitel - vede pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty - při komunikaci učí žáky dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
Kompetence sociální a personální
Učitel - při práci vede ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod. - přizve žáky k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
Kompetence občanské
Učitel - učí žáky chovat se podle společenských norem - podporuje projekty s využitím ICT na ochranu životního prostředí a třídění odpadu
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou - vede žáky k využití ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 1. a 2. období
Tematický okruh: Základy práce s počítačem **Žák** - využívá základní funkce počítače a jeho běžné periferie - respektuje pravidla bezpečné práce na PC - postupuje poučeně v případě jejich závady - ovládá klávesnici, zahájení a ukončení práce na počítači - ovládá ukládání dat na média a pevný disk, zálohování dat a kopírování - pracuje s hotovými didaktickými programy - orientuje se ve struktuře a činnosti počítače a zná možnosti jeho využití **Tematický okruh: Vyhledávání informací a komunikace** **Žák** - při vyhledávání na internetu používá jednoduché a vhodné cesty - vyhledává informace na portálech, v knihovnách, encyklopediích - komunikuje pomocí internetu - získané dovednosti využívá v hodinách informatiky i v běžných vyučovacích předmětech - při zpracování domácích úkolů, referátů, projektů

Tematický okruh: Zpracování a využití informací
Žák
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

3. - 4. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Základní pojmy z Informatiky - informace a informační činnost - informační technika **Základy práce s počítačem** - jak pracuje počítač - základní činnosti s počítačem - základní znalosti o struktuře a ovládání počítače a jeho přídatných zařízení - péče o počítač, zásady hygieny práce s počítačem - zásady bezpečnosti práce - multimediální využití PC **Vytváření a zpracování informací pomocí počítačových aplikací** - program Smart Notebook – základy, jeho využití - práce na interaktivní tabuli a digitálních hnízdech - využití classmatů v hodinách - používání hlasovacího zařízení ve výuce - výukové programy, práce s výukovými programy **Vyhledávání informací a komunikace** - Internet jako zdroj informací - práce s internetovými prohlížeči - vyhledávání informací na Internetu **Propojení výpočetní techniky s matematikou** - praktické úlohy z matematiky - numerace - početní úlohy s penězi, virtuální finanční gramotnost - číselné vztahy - numerické výpočty - aritmetické operace **Využití výpočetní technologie v geometrii** - prostorová geometrie na PC - dřívková geometrie - obsahy rovinných útvarů - grafické znázornění geometrických tvarů ve čtvercové síti	

- modelování - tělesa – krychle, kvádr, kužel, jehlan, válec, koule - stavby z krychlí	

5. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Základní pojmy z Informatiky - informace a informační činnost - informační technika - základní jednotky informace **Základy práce s počítačem** - základní znalosti o struktuře a ovládání počítače a jeho přídatných zařízení - péče o počítač, zásady hygieny práce s počítačem - hardware a software počítače - zásady bezpečnosti práce - formáty souborů - multimediální využití PC **Vytváření a zpracování informací pomocí počítačových aplikací** - základní funkce grafického editoru - tvorba obrázku - standardní funkce textového editoru - zápis a úprava a tisk jednoduchého dokumentu - vkládání obrázku do textu **Vyhledávání informací a komunikace** - Internet jako zdroj informací - práce s internetovými prohlížeči - vyhledávání informací na Internetu - základní způsoby komunikace (e-mail, telefonování, chat, sociální sítě)	

PRVOUKA (PRV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Prvouka je organizován v 1. až 3. ročníku 2 vyučovacími hodinami týdně, je tvořen tematickým celkem Člověk a jeho svět.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho svět

Do vyučovacího předmětu Prvouka jsou zařazena průřezová témata: Osobní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - realizuje a uplatňuje mezipředmětové vztahy - podporuje vědomé vnímání okolního a rostlinného světa - uplatňuje vědomé vnímání a poznání života rostlin v přírodě - zařazuje didaktické hry - řídí a organizuje práce ve skupinách - plánovitě zařazuje vycházky do přírody - motivuje k vytváření rostlinných herbářů z nejbližšího okolí
Kompetence k řešení problémů
Učitel - podporuje interpretaci životních situací - uplatňuje a podporuje způsob osvojování informací hrou
Kompetence komunikativní
Učitel - motivuje k dialogu, k diskusím s učitelem - podněcuje rozhovory - učí žáky hovořit a podílet se o své zážitky - umožňuje vyjádřit své vlastní zkušenosti - rozvíjí slovní zásobu
Kompetence sociální a personální
Učitel - vede žáky k uvědomění si vlastního „já“ ve třídě a mezi ostatními - využívá podnětů z rodinného prostředí - řídí a organizuje práce ve skupinách
Kompetence občanské
Učitel - podporuje sebedůvěru ve vlastní schopnosti a dovednosti - vede k odpovědnosti za ochranu přírody každého jednotlivce - vyžaduje dodržování smluvených pravidel při aktivitách v hodině

Kompetence pracovní
Učitel - vybízí k pozorování, sběru, třídění, aranžování, srovnávání přírodních prvků - podporuje praktickou činnost (pěstování) - dbá na dokončení započaté práce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 1. období
Tematický okruh: Místo kde žijeme **Žák** - vyznačí v jednoduchém plánku místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo - pozoruje a popíše nejbližší okolí, změny v něm - rozezná nebezpečná místa, používá tísňové linky, komunikuje s operátory - seznamuje se s charakteristickými rysy živé a neživé přírody - rozliší přírodniny a zásahy lidské činnosti v okolní krajině **Tematický okruh: Lidé kolem nás** **Žák** - rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - chápe význam finanční zodpovědnosti, seznamuje se s problematikou peněz - je veden k dělbě práce v kolektivu, k osobní odpovědnosti, k poctivé práci - projevuje toleranci k odlišnostem ostatních, hraje role v modelových situacích **Tematický okruh: Lidé a čas** **Žák** - využívá časové údaje k řešení různých situací v denním životě - rozlišuje minulost, přítomnost i budoucnost - pojmenuje kulturní, historické památky, některé rodáky - interpretuje některé pověsti a báje spjaté s místem, kde žijeme - uplatňuje poznatky o lidské společnosti, o sobě, rodině - porovnává minulost a současnost **Rozmanitost přírody** **Žák** - pozoruje, popíše a porovnává změny, které se odehrávají v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - chápe zákonitosti změn v přírodě, v životě rostlin a živočichů - uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - provádí jednoduché pokusy, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti - změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů - reaguje na mimořádné události, přírodní jevy, rizika v přírodě, chrání se **Tematický okruh: Člověk a zdraví** **Žák** - upevňuje základní návyky k ochraně zdraví a poskytování první pomoci - využívá znalosti o lidském těle pro zdravý životní styl

- dodržuje zásady bezpečného chování, poznává důležité značky, seznamuje se základními bezpečnostními předpisy a pravidly pro chodce, cyklisty i řidiče - předpisy a pravidly pro chodce, cyklisty i řidiče - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě

1. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Místo, kde žijeme - orientace v budově a prostoru bydliště, prostředí školy, činnosti ve škole, bezpečné chování - prostředí domova a školy - bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	
Lidé kolem nás - rodina, vztahy v rodině, postavení jedince a jednotlivé role v rodině, příbuzenské vztahy - práce a činnosti lidí v okolí dětí, zaměstnání - soužití a chování lidí, pravidla slušného chování	OSV – osobnostní rozvoj VDO – tvorba pravidel třídy, žijeme v obci – občan, společnost, stát
Lidé a čas - orientace v čase, roční období, hodiny, určování času - režim dne, činnosti během dne - „Jak žila moje babička“ – průběh lidského života, srovnání minulosti a současnosti v našem životě - lidové obyčeje a zvyky během roku, roční období	
Rozmanitost přírody - třídění látek a jejich vlastnosti (elementární poznatky o neživých přírodninách), praktické využití základních jednotek - rostliny, houby a živočichové – základní poznatky na vybraných druzích, které se nacházíme v našem okolí - ohleduplné chování k přírodě	EV – lidské aktivity a životní prostředí, třídění odpadu, člověk a les
Člověk a jeho zdraví - lidské tělo – základní poznatky o jeho částech a fungování, životní potřeby a funkce - péče o zdraví a zdravá výživa - denní režim, osobní hygiena - vštěpování zásad první pomoci a bezpečného chování	OSV – poznávání sebe sama, nikdo není jako já, psychohygiena MK – děti jako já

2. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Místo, kde žijeme	

- orientace v místě bydliště, bezpečná cesta do školy - význačné budovy v obci, dopravní síť, místní krajina, orientační body - působení lidí na krajinu a vliv krajiny na život lidí - naše vlast, domov, krajina a národ - regiony ČR – kde už jsem byl, zkušeností dětí z cest s rodiči, školou … - rozeznání nebezpečí, místo pro hru **Lidé kolem nás** - postavení jednotlivce v rodině, mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, partnerství, manželství, rodičovství - vlastnosti lidí, práva a povinnosti žáků - soužití lidí, komunikace, sociální chování - podoby a projevy kultury - kultura v nejbližším okolí - problematika peněz, výdaje domácnosti, peněžní ústav, úspory, půjčky **Lidé a čas** - určování času, časový řád, časový sled událostí - proměny způsobu života v čase (minulost a současnost) - regionální památky, život našich předků - svátky a významné dny, domov-vlast-národ **Rozmanitost přírody** - látka a jejich vlastnosti, třídění, měření veličin s praktickým využitím základních jednotek - den x noc, roční doby - živé organismy (způsob života, stavba těla)na vybraných zástupcích, podle výskytu v dané lokalitě - živé a neživé přírodniny, třídění podle předem daných znaků **Člověk a jeho zdraví** - lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce - péče o zdraví, pojem aktivní odpočinek, zdravý způsob života, aktivní základy první pomoci, rozlišení nebezpečí zranění - osobní bezpečí, vzorce chování, chránící dítě v krizových situacích - základy pravidel silničního provozu, dítě chodec i cyklista - evakuace, sirény, varovný signál	VMEGS – Evropa a svět nás zajímají OSV – osobnostní rozvoj EV – ekosystémy, lidské aktivity a životní prostředí

3. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Místo, kde žijeme - domov – škola – obec, světové strany, orientace na plánu a mapě okolí, čtení v mapě - okolní krajina, zemský povrch s jeho tvary, působení lidí na krajinu, orientační body a linie - „Praha, místo, kde žiji“, zařazení do regionů ČR - naše vlast, domov, krajina, státní symboly a jejich význam, svátky - armáda ČR, NATO - obec x město, vliv krajiny na život lidí	OSV – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj
Lidé kolem nás - soužití lidí, tolerance k odlišnostem ostatních, komunikace, zájmové spolky, zážitky z cest s rodiči, školou … - vlastnictví soukromé, společné, práce jako potřeba i záliba … - finance, správa osobního účtu, spoření, vklady, půjčky, dluhy, nákup a cena, reklamace - práva a povinnosti žáků, lidí obecně, protiprávní jednání, korupce - základní globální problémy (vztahy mezi lidmi, vztahy k životnímu prostředí)	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
Lidé a čas - čas jako fyzikální veličina, kalendář, letopočet, generace - časový sled událostí - současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života, státní svátky a významné dny - principy demokracie - minulost kraje a předků, báje – mýty – pověsti - regionální památky – péče o památky, podoby kultury, lidé zkoumající minulost	EV – lidské aktivity a životní prostředí VDO – občanská společnost a škola
Rozmanitost přírody - podmínky života na Zemi, jejich rozmanitost, Země ve vesmíru - rovnováha v přírodě, základní společenstva, vzájemné vztahy mezi organismy, odpovědnost lidí k přírodě - látky a jejich vlastnosti, třídění, změny látek a skupenství - voda, vzduch, oběh vody v přírodě, složení a proudění vzduchu - nerosty a horniny, půda, vznik půdy a její význam - znaky života a životní potřeby živých organismů, stavba těla – na konkrétních příkladech známých druhů	EV- ekosystémy

v daném regionu a okolí - přírodní jevy, mimořádné události, rizika v přírodě, schopnost se chránit **Člověk a jeho zdraví** - péče o zdraví a zdravá výživa, podstata zdraví, nemoc, úraz - zdravý životní styl, režim denní, pitný, pohybový … - první pomoc, prevence úrazů, vzájemná pomoc, tísňové linky, komunikace s operátory - osobní bezpečí v rizikovém prostředí (návykové látky, nemoci HIV, šikana aj.) - bezpečné chování v silničním provozu jako chodec i jako cyklista - lidské tělo a jeho životní potřeby a projevy - základní stavba i funkce těla - osobní, intimní a duševní hygiena - stres a jeho rizika - rodina a partnerství - základy sexuální výchovy, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince - situace hromadného ohrožení, vzorce chování při ohrožení živelními pohromami - návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, - hrací automaty a počítače, nebezpečí komunikace s elektronickými médii	

PŘÍRODOVĚDA (PŘ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Přírodověda je utvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Je organizován ve 4. a 5. ročníku 2 vyučovacími hodinami týdně a je dotován 1 vyučovací hodinou z disponibilní časové dotace v 5. ročníku.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. Vyučovací předmět Přírodověda je tvořen okruhy Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, přírody, techniky a zdraví. Žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Pomáhá žákům uvědomovat si velkou rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Žáci také sledují vliv lidské činnosti na přírodu, člověka poznávají jako živou bytost, která má svoje biologické a fyziologické funkce a potřeby, jak se člověk vyvíjí jako osobnost i jako součást přírody. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají při pozorování názorných pomůcek a konkrétních a modelových situací.

Do vyučovacího předmětu Přírodověda jsou zařazena průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky, aby získávali poznatky z různých zdrojů a učili se je třídit (podporuje možnost práce s různými zdroji informací – knihy, internet, film, aj.) - podporuje žáky k volbě různých řešení, podněcuje jejich tvořivost - učí žáky využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy (konkrétní pozorování různých ekosystémů a přírodních společenstev, popisy jednotlivých živočichů a rostlin porovnává s informacemi z knih aj.)
Kompetence k řešení problémů
Učitel - umožňuje žákům prezentovat výsledky práce před třídou - zadává žákům úkoly, při kterých mohou vyhledávat, třídit a využívat informace z různých zdrojů (ostatním tak žák zprostředkuje poznatky a zajímavosti o pozorování živočichů, rostlin či celých společenstvech) - podporuje týmovou spolupráci při různých pokusech či pozorováních v přírodě či na výletě, exkursi a při společných zápisech o těchto činnostech - vytváří vhodné podmínky pro diskusi a vyjádření vlastního názoru na realizované pokusy a pozorování přírody (modelové situace na dopravním hřišti, pokusy s různými přírodninami aj.)
Kompetence komunikativní
Učitel - motivuje žáka k samostatnému a sebevědomému vystupování, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích (při modelových situacích a skupinové práci, při zjišťování informací v terénu, v muzeích, knihovnách aj.) - rozvíjí u žáků slovní zásobu, učí výstižně formulovat vlastní myšlenky a vhodnou formou své názory obhajovat a zachycovat ve vlastních projevech a záznamech o pozorování - klade důraz na schopnost naslouchat ostatním
Kompetence sociální a personální
Učitel - umožňuje žákům aktivně spolupracovat při práci ve skupině, najít odpovídající roli při společné práci - předkládá žákům možnosti vytvářet si představu o sobě samých (zejména o sobě jako o člověku, jako příslušníka nějaké společnosti lidí aj.) - vede žáky k respektování dohodnutých pravidel při týmové spolupráci - učí žáky v případě potřeby poskytnout nebo požádat o pomoc, přispívá k utváření vhodných sociálních kontaktů (zařazuje činnosti využívající spolupráci žáků – modelové situace na dopravním hřišti, chování v krizových situacích – úraz, cvičení bezpečného chování) - při společných aktivitách a prezentaci práce učí děti řídit a organizovat činnost ostatních ve skupině
Kompetence občanské
Učitel - vytváří společně s žáky základní pravidla bezpečného a ohleduplného chování nejen ve třídě (využívá různé modelové situace – ve škole, na výletě, na uliciaj.) a konkrétně nabádá k zodpovědnému chování a vyhýbání se situacím ohrožujícím život a zdraví

- podporuje práci žáků při zapojení do ochrany životního prostředí (třídění odpadu, účast na akcích podporujících veřejně prospěšné práce
Kompetence pracovní
Učitel - učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat výsledky svojí činnosti (při skupinových dlouhodobějších činnostech, kdy je výsledek prezentován před třídou či jinými posluchači) - vede žáky k dodržování pravidel a pokynů při práci s nástroji při jednoduchých pokusech (měření, vážení, pokusy s vodou a jejím skupenstvím aj.)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 2. období
Tematický okruh: Rozmanitost přírody **Žák** - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody, nachází souvislost mezi vzhledem přírody a činností člověka - dokáže na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru vysvětlit souvislost rozdělení času a střídání ročních období - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech - prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá atlasů a jednoduchých klíčů - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vysvětlí a vyhodnotí jeho výsledky - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě, rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - charakterizuje rizikové přírodní jevy a v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit - aktivně chrání přírodu **Tematický okruh: Člověk a jeho zdraví** **Žák** - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav, podpoře vlastního zdravého způsobu života a chová se bezpečně k sobě i ostatním - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci i zábavu podle vlastních potřeb, bere ohled i na nároky jiných osob - dokáže přiměřeně reagovat v situacích ohrožujících zdraví, předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby chování odmítání návykových látek - uplatňuje základní návyky a dovednosti související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - ošetří drobná poranění a zajistí účelnou (lékařskou) pomoc - dokáže se ohleduplně chovat k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku - chápe zdraví jako rovnováhu tělesného a duševního rozvoje

4. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Rozmanitost přírody - životní podmínky na Zemi, znaky života - význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi - neživá příroda – voda, vzduch, nerosty a horniny (hospodářsky významné), půdy, podnebí a počasí, roční období - rostliny, houby, živočichové – životní potřeby a projevy stavba těla, třídění, význam v přírodě a pro člověka - rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva – ekosystémy (potok, rybník, pole, louka, zahrady a sady, v blízkosti lidských obydlí) - ohleduplné chování a ochrana přírody – ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, rizikové přírodní jevy a ochrana před nimi - pozorování změn v přírodě, zaznamenávání a měření teplot, sestavování grafů	EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí
Člověk a jeho zdraví - lidské tělo – životní potřeby a projevy, prevence nemocí a úrazů - návykové látky a zdraví – drogy x byliny, protidrogová prevence, hrací automaty a počítače – závislost - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, rodina a vztahy v ní, biologické a psychické změny v dospívání - situace hromadného ohrožení, živelné pohromy, požární ochrana a evakuace - osobní bezpečí bezpečné trávení volného času bezpečné chování v rizikovém prostředí bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty krizové situace a nácvik chování v nich (šikana, týrání, sexuální ohrožení aj.) - předcházení nemocem a nebezpečným situacím - první pomoc při drobných úrazech - zdravý životní styl (vhodná a zdravá skladba stravy, pitný režim, pohybový režim, intimní a duševní hygiena, stres a jeho rizika)	MV – komunikace prostřednictvím elektronických médií

5. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Rozmanitost přírody - vesmír a Země, -Slunce a sluneční soustava, Měsíc, výzkum vesmíru, střídání dne a noci, roční období - rozmanitost podmínek života na Zemi – živé i neživé přírody, regiony ČR, Evropa, přizpůsobování rostlin a živočichů ročním obdobím - třídění rostlin a živočichů, stavba těla, společné a odlišující znaky - vztah člověka ke světu kolem nás, rovnováha v přírodě, odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí – třídění odpadu, botanické a zoologické zahrady, živelné pohromy a ekologické katastrofy - poznáváme tvář planety, podnebí a pásma - rizikové přírodní jevy a ochrana před nimi (postup v případě ohrožení, evakuace) **Člověk a jeho zdraví** - člověk a jeho vývoj – původ, vývoj jedince, základy lidské reprodukce - partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy - biologické a psychické změny v dospívání, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů a sexuality - lidské tělo – životní potřeby a projevy, základy lidské reprodukce, základní ústrojí - nemoci přenosné a nepřenosné, infekce přenosné krví (hepatitida, HIV/AIDS) - osobní bezpečí, bezpečnost silničního provozu **Člověk a technika** - poznáváme tvář planety – objevitelské cesty, přírodovědné objevy ve světě - technika a příroda, jednoduché stroje (nakloněná rovina, páka) - energie a její využití - výroba železa, cukru, skla, papíru, (jednoduché pokusy)	EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí MV – výchova k toleranci odlišnosti jiných

VLASTIVĚDA (VL)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Vlastivěda je utvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Je organizován ve 4. a 5. ročníku 2 vyučovacími hodinami týdně a je dotován 1 vyučovací hodinou z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. Vyučovací předmět Vlastivěda je tvořen okruhy Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny,

společnosti, vlasti a kultury. Žáky učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Žáci získávají prvotní ucelený obraz světa, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět žáci získávají dovednost vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací.

Do vyučovacího předmětu Vlastivěda jsou zařazena průřezová témata Multikulturní výchova, Mediální výchova, Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky, aby získávali poznatky z různých zdrojů a učili se je třídit, (podporuje možnost práce s různými zdroji informací – knihy, internet, film, aj.) - podporuje žáky k volbě různých řešení, podněcuje jejich tvořivost - učí žáky používat termíny, znaky a symboly při práci s mapami, plány… zejména v praktických situacích
Kompetence k řešení problémů
Učitel - zadává žákům úkoly, při kterých mohou vyhledávat, třídit a využívat informace z různých zdrojů, tak zprostředkuje ostatním zkušenosti, poznatky a zajímavosti z vlastních cest, četby, studia…. - umožňuje žákům prezentaci výsledků práce před třídou - podporuje týmovou spolupráci k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací s využitím regionálních specifik (modelové situace „Jak žili předkové ve středověku?“ „Jak se žilo v Praze 7 před sto lety?“ - vede žáky k vyslechnutí názorů druhých, k diskusi, k vyjádření vlastního postoje při diskusích, reakcích na prezentace
Kompetence komunikativní
Učitel - motivuje žáka k samostatnému a sebevědomému vystupování, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích (při modelových situacích a skupinové práci, při zjišťování informací v terénu v muzeích, knihovnách, na obecním úřadě, u pamětníků apod.) - rozvíjí u žáků slovní zásobu, učí výstižně formulovat vlastní myšlenky a vhodnou formou své názory obhajovat a zachycovat ve vlastních projevech a výtvorech - klade důraz na schopnost naslouchat ostatním
Kompetence sociální a personální
Učitel - umožňuje žákům aktivně spolupracovat při práci ve skupině, najít odpovídající roli při společné práci - předkládá žákům možnosti vytvářet si představu o sobě samých - vede žáky k respektování dohodnutých pravidel při týmové spolupráci - učí žáky v případě potřeby poskytnout nebo požádat o pomoc, přispívá k utváření vhodných

sociálních kontaktů
- při společných aktivitách a prezentaci práce učí děti řídit a organizovat činnost ostatních ve skupině

Kompetence občanské

Učitel
- vede žáky k uvědomování si a respektování našich tradic, kulturního a historického dědictví
- klade důraz na tolerantní postoj žáků k individuálním odlišnostem ostatních
- umožňuje žákům se zapojovat aktivně do veřejně prospěšných a charitativních aktivit nejen v rámci školních akcí, ale pomáhá hledat i vlastní cesty v rámci občanských aktivit v různých organizacích a spolků

Kompetence pracovní

Učitel
- učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat výsledky svojí činnosti (při skupinových dlouhodobějších činnostech, kdy je výsledek prezentován před třídou či jinými posluchači)
- vede žáky k plnění všech povinností a závazků, které se určitou činností rozhodli vykonávat a vzali je tak na sebe

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 2. období

Tematický okruh: Místo, kde žijeme
Žák
- na základě práce s mapou určí a popíše polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu i v kontextu evropského kontinentu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se zásadami bezpečného chování v přírodě
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map a jednoduché údaje na nich vyhledává
- vyhledává typické regionální i celostátní zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství i kultury a jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního i vlastnického a je schopen ostatním o nich referovat
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest
- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci, symboly našeho státu a jejich význam, armáda ČR
- ví si rady v krizové situaci, orientuje se na evakuačním plánu
- riziková místa a situace

Tematický okruh: Lidé a čas
Žák
- pracuje s časovými údaji a využívá je k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá knihovny, encyklopedie, muzea i galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti a učí se srovnávat se současností
- zdůvodní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé, s využitím specifik regionálního i národního významu se orientuje v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti
- porovnává na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a srovnává se současností
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Tematický okruh: Lidé kolem nás
Žák
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní při konkrétních činnostech svůj názor, dohodne se na společném postupu řešení se spolužáky
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se již tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných a chápe jejich význam, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a zamýšlí se na možnostech zlepšení

4. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Místo, kde žijeme - mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky - okolní krajina, region – zemský povrch a jeho tvary, - vodstvo na pevnině, světové strany, orientační body, - působení lidí na krajinu a životní prostředí, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů - domov, místní krajina, obec - město, minulost a současnost obce - naše vlast – domov, národ, státní symboly a jejich vznik - regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, služby, obchod	VDO – státní symboly, práva a povinnosti, společenské organizace, ústava, zákony, pravidla
Lidé a čas - orientace v čase a časový řád, určování času, letopočet - dějiny jako časový sled událostí - minulost jako porovnání se současností – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života …(lovci mamutů, Keltové a Slované, staré pověsti české, Velká Morava, středověk, Přemyslovci a Lucemburkové na trůně, Husité, období Rudolfa II., J. A. Komenský, období baroka a další vybrané kapitoly) - regionální památky ve vztahu k minulosti, péče o ně - báje, mýty a pověsti – minulost kraje, předků, domova, vlast…	MK – poznávání vlastních kulturních kořenů MK – výchova k toleranci odlišnosti jiných
Lidé kolem nás - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným a sociálně slabým - chování lidí – vlastnosti lidí, principy demokracie, pravidla slušného chování, soužití mezi lidmi	

- ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům - vlastnictví – soukromé, společné, veřejné, osobní v kontextu událostí v minulosti i současnosti, hmotný a nehmotný majetek, peníze - právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků, protiprávní jednání, korupce - soužití lidí, spolky, politické strany, církve … - kultura a její podoby a projevy, masová kultura - základní globální problémy – nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy životního prostředí	

5. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Místo, kde žijeme - město, místní krajina, oblast – region, orientace podle mapy, zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, orientační body, působení lidí na krajinu a vliv krajiny na život lidí - mapy obecně zeměpisné a tematické, obsah, grafika, vysvětlivky - Česká republika – regiony, Praha, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod - Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování - naše vlast, domov, krajina, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR **Lidé a čas** - orientace v čase a časový řád, letopočet, vznik kalendáře, generace, denní režim - čas jako fyzikální veličina - minulost a současnost v našem životě, proměny způsobu života, státní svátky a významné dny s ohledem na historické důvody dějů, které jim předcházely - dějiny jako časový sled událostí, srovnávání se současností (obrazy z novějších českých dějin – české země – součást Rakouska, buditelé českého národa, První světová válka a vznik samostatného Československa, období Druhé světové války, osvobození, totalita a návrat k demokracii, vznik české republiky)	MK – práce na projektech ve skupinách, komunikace, tolerance VMEGS – způsob života v různých zemích, naše vlast a Evropa VDO – státní symboly, práva a povinnosti, společenské organizace, ústava, zákona, pravidla besedy s pamětníky MK – poznávání vlastních kulturních kořenů

- regionální i národní památky a jejich ochrana **Lidé kolem nás** - soužití lidí – mezilidské vztahy, zájmové spolky, politické strany, církve, společný „evropský dům“ - chování lidí – vlastnosti lidí, principy demokracie, pravidla slušného chování - vlastnictví – soukromé, společné, veřejné, osobní v kontextu událostí v minulosti i současnosti, hmotný a nehmotný majetek, peníze - právní ochrana občanů a majetku včetně práva na reklamaci - právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, hmotný a nehmotný majetek - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky - kultura a její podoby a projevy, masová kultura - soužití lidí, spolky, politické strany, církve … - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům - základní globální problémy – nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy životního prostředí, problémy konzumní společnosti	MK – výchova k toleranci odlišnosti jiných

HUDEBNÍ VÝCHOVA (HV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Hudební výchova je vytvořen ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Je organizován v 1. až 5. ročníku 1 vyučovací hodinou týdně. Vzdělávací obsah předmětu je tvořen vokálními, hudebně pohybovými a poslechovými činnostmi, které žáka vedou k uměleckému osvojování světa.

Předmět Hudební výchova se podílí na rozvíjení specifického cítění, tvořivosti a vnímavosti vůči uměleckému dílu i k okolnímu světu. Žáci se učí vcítit do kulturních potřeb ostatních lidí. Předmět v tvořivých činnostech rozvíjí schopnost nonverbálního vyjadřování prostřednictvím hudby. Žáci poznávají vybraná umělecká díla, učí se chápat jeho význam.

Do vyučovacího předmětu hudební výchova jsou zařazena průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Výchova demokratického občana.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - rozvíjí hudební schopnosti a dovednosti žáka, vede žáka k aktivnímu vnímání hudby - podněcuje k uplatnění žákovy kreativity - umožňuje seznámení s uměleckými díly a učí chápat výpověď sdělovanou uměleckým dílem

Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky k aktivnímu zvládnutí problému, ke snaze řešit problém - zadává úkoly s možností několika způsobů řešení
Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky k vnímání hudby a zpěvu jako svébytného prostředku komunikace - umožňuje žákům vyjádřit svou myšlenku, pocit hudbou - učí žáky naslouchat hudebnímu dílu a vyjádřit se k němu - vede žáky k respektování jiného názoru, umožňuje diskusi a zhodnocení své práce - rozvíjí pěvecký a mluvní projev žáka s uplatňováním správných návyků
Kompetence sociální a personální
Učitel - umožňuje žákům spolupracovat ve skupině při tvorbě (rytmizace, melodizace) - učí žáky zvládnout různé role (dirigent, zpěvák, interpret, posluchač) - umožňuje žákovi uplatnit svůj individuální hlasový potenciál, instrumentální a pohybovou dovednost a posiluje tak jeho sebedůvěru
Kompetence občanské
Učitel - vytváří podnětnou a vstřícnou atmosféru pro tvorbu a poznání uměleckého díla - respektuje vnitřní prožitek žáka - vede žáky k respektování kulturních tradic - doplňuje výuku o návštěvu hudebních představení - zapojuje žáka do kulturního dění
Kompetence pracovní
Učitel - učí žáky hodnotit svou praktickou instrumentálně- vokální činnost - dbá na bezpečné užití nástrojů a vybavení - zajišťuje ochranu kulturních hodnot

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 1. období
Žák - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu - osvojuje si správné pěvecké návyky - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodu - pohybem vyjadřuje znějící hudbu, zvládá lidové tance - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - rozlišuje při poslechu hudby změny tempa a dynamiky - rozlišuje při poslechu hudby některé hudební nástroje - rozlišuje hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - pozná notu celou, půlovou, čtvrťovou a osminovou

- zapisuje houslový klíč - zná pojmy: notová osnova, takt, houslový klíč, pomlka, nota - je seznámen s durovou a mollovou tóninou

1. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vokální činnosti - pěvecké dovednosti, nácvik dýchání, výslovnosti, tvoření tónu, zpěv s dynamikou - hudební rytmus 2/4, 3/4 taktu - volný nástup 1., 3. a 5. stupně - hudební hry (otázka a odpověď, hudební hádanky) - melodie vzestupná a sestupná - ukolébavka. Pochod, koleda **Instrumentální činnosti** - hra na nástroje z Orfeova instrumentáře - rytmický doprovod ve 2/4 a 3/4 taktu s využitím dětských nástrojů- „kuchyňská kapela“ **Hudebně pohybové činnosti** - vyjádření pohybem emocionálního zážitku z hudby - jednoduché pohybově-rytmické dovednosti (hra na tělo, hudebně-pohybové hry, pantomima) **Poslechové činnosti** - tón krátký a dlouhý, vysoký a hluboký - změna tempa - hra na flétnu, klavír, housle - hudba vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	

2. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vokální činnosti - opěrné písně volného nástupu 1., 3. a 5. stupně - melodizace textu v rozsahu kvinty - melodie písně - intonace v rozsahu c1- a1 - vzestupná a sestupná melodie vedená krokem a skokem - „kukaččí“ tercie - lidová a umělá píseň - písně ve 2/4, 3/4 taktu - hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď) - kánon, koleda **Instrumentální činnosti**	MK: Kulturní diference - Vokální a poslechová činnost

- hudební doprovod pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře - rytmický doprovod a rytmická hra (hra na zvonečky) - „kuchyňská kapela“ - dvojhlasý instrumentální doprovod - zhudebnění básně **Hudebně pohybové činnosti** - pohybový doprovod písní - taneční improvizace - pohybové vyjádření hudebního výrazu a nálady **Poslechové činnosti** - kvalita tónů: výška, barva, délka, síla - hudební výrazové prostředky: rytmus, melodie, barva, kontrast, gradace - hudba taneční (menuet, polonéza) - poslech nástrojů: housle, trubka, kontrabas - malá písňová forma **Hudební poznatky** - nota půlová, čtvrťová, osminová - notová osnova - houslový klíč - pomlka čtvrťová, osminová - repetice - dynamická znaménka: p, mf, f	OSV: Sociální rozvoj - Instrumentální činnost MK: Multikulturalita - Hudba jako spojovací článek národů

3. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vokální činnosti - opěrné písně volného nástupu 1., 3. a 5. stupně - vzestupná a sestupná melodie - hlasový rozsah (postupné rozšiřování „kukačkové tercie“) - výslovnost (tiché deklamace, jazykolamy, důraz na výslovnost kmenových souhlásek) - měkké nasazení tónu - správný pěvecký postoj - písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď) - rytmizace slov s melodizací - intonace kvintakordu podle poslechu - kánon - koleda **Instrumentální činnosti** - hudební doprovod pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře - akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu	

- instrumentální dvojhlas - hra na řetěz s hudebními nástroji - dirigování 2/4 taktu - doprovod mazurky **Hudebně pohybové činnosti** - pohybový doprovod vybraných písní - výrazové vyjádření hudby - mazurka **Poslechové činnosti** - hudební výrazové prostředky zesilování a zeslabování - hudba taneční (polka, mazurka, polonéza) - poslech nástrojů dechových a smyčcových - akord durový a mollový: rozlišování podle poslechu **Hudební poznatky** - notová osnova, takt, taktová čára - zápis houslového klíče - nota celá, půlová, čtvrťová - pomlka osminová - stupnice C dur - noty c1- a1 zápis - tónina durová a mollová - pentatonika - solmizační slabiky - crescendo, decrescendo - skladatel: B. Smetana, A. Dvořák	

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 2. období
Tematický okruh: **Žák** - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu - zpěvem, hrou, tancem, doprovodem realizuje píseň nebo melodii zapsanou pomocí not - hraje podle svých schopností a dovedností na hudební nástroje k doprovodné hře, k reprodukci jiného skladatele a písní - rozpozná hudební formu jednoduché písně nebo skladby - provádí v rámci svých intonačních dispozic základní hudební improvizace - rozpozná při poslechu hudby některé hudební výrazové prostředky a změny v hudbě - ztvárňuje hudbu pohybem - zapisuje noty c1- h1 - zná solmizační slabiky - je seznámen s pojmy: kánon, koncert, variace, valčík, partitura - rozpozná při poslechu některé hudební nástroje

4. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vokální činnosti - opěrné písně volného nástupu 1. – 6. stupně - vzestupná a sestupná melodie - písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - prodleva - ukončená a neukončená melodie - durová a mollová píseň - intonační modely solmizace - lidový dvojhlas - kánon - koleda **Instrumentální činnosti** - hudební doprovod pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře - dirigování 3/4 taktu - rytmické ostinato - rytmická figura **Hudebně pohybové činnosti** - pohybový doprovod vybraných písní 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - valčík- taneční kroky - taneční hry se zpěvem **Poslechové činnosti** - hudební výrazové prostředky - rytmus, melodie, barva, kontrast gradace - zvukové efekty - valčík, pastorela - koncert - lidový dvojhlas - hudební forma - vyjádření se k poslechu hudby, skladby, písně **Hudební poznatky** - zápis not c1- h1 - jednočárkovaná oktáva - půlová pomlka - skupiny hudebních nástrojů - solmizační slabiky - pojmy: kánon, koncert, variace, valčík, partitura - skladatelé: A. Dvořák, L. Janáček	OSV MV VMEGS

5. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vokální činnosti - hlasová hygiena, pěvecký postoj, správné dýchání - zpěv na solmizační slabiky - opěrné písně volného nástupu 1. – 8. stupně - prodleva - dvojhlasé písně - tvoření melodie podle daného rytmu - kánon - koleda **Instrumentální činnosti** - instrumentální doprovod vybraných písní - rytmizace říkadel - dvoudílná písňová forma a b - třídílná písňová forma a b a - rondo - čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu skladby nebo písně - hra na bicí nástroje **Hudebně pohybové činnosti** - pohybový doprovod vybraných písní - taktování 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - taneční hry se zpěvem **Poslechové činnosti** - souzvuk, akord - interpretace hudby, její charakteristika - rozlišení hudebního stylu - smyčcový kvartet - hudební nástroje: viola, harfa, varhany, cimbál, činely **Hudební poznatky** - některá tempová označení skladeb - smyčcový kvartet - některá dynamická znaménka - skladatelé: J. S. Bach, W. A. Mozart, J. J. Ryba - tónika	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA (VV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Výtvarná výchova je utvořen ze vzdělávací oblasti Umění a kultura vzdělávacím oborem Výtvarná výchova. Je organizován v 1. až 3. ročníku 2 vyučovacími hodinami týdně a ve 4. a 5. ročníku 1 vyučovací hodinou týdně. Výtvarná výchova je posílena disponibilní časovou dotací ve výši 1 hodiny týdně ve 3. ročníku.

Předmět Výtvarná výchova je postaven na tvůrčích činnostech, tvorbě, vnímání a interpretaci. Rozvíjí cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici atd. Tvůrčími činnostmi je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobní jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své úrovni do procesu tvorby a komunikace. K jejich realizaci nabízí Výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových mediích.

Do vyučovacího předmětu Výtvarná výchova je zařazeno průřezové téma Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - zaměřuje učení k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění - vede žáky k porozumění základních pojmů - seznamuje žáky s různými technikami - pomáhá při rozvíjení tvořivosti - motivuje k využívání poznatků v dalších výtvarných činnostech - podporuje uplatnění talentu při účasti na soutěžích - přibližuje žákům dějiny umění a stavební slohy
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky k získávání poznatků z dostupných zdrojů a vybírání podstatného - motivuje k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů - učí samostatně kombinovat viděné prvky k dosažení výtvarného vyjádření a využívat získaná poznání při vlastní tvorbě - vede žáky k sebedůvěře a umožňuje prezentaci jejich prací
Kompetence komunikativní
Učitel - pomáhá žákům si uvědomit nutnost vyjádření a obhájení vlastního názoru - rozvíjí umění respektovat názory jiných a schopnost naslouchat - umožňuje aktivní zapojení do diskuse - vede k ocenění práce druhých - rozvíjí slovní zásobu o odborné termíny
Kompetence sociální a personální
Učitel - vede k tvořivé práci ve skupině - učí respektovat různorodost vyjádření, možnost alternativního přístupu a tolerování jiného názoru

Kompetence občanské
Učitel - pomáhá žákům vytvořit si vlastní postoj k výtvarným dílům - učí pochopit a respektovat estetické požadavky na životní prostředí - motivuje k aktivní pomoci při zkrášlování svého okolí a zapojení do reprezentace školy
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k dodržování pravidel a pokynů - učí užívat samostatně různé techniky a rozvíjet fantazii - učí dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla při užívání materiálů a nástrojů a užívat návyky a znalosti v další praxi - motivuje k návštěvě výstav

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 1. období
Žák - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností

1. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, tvary, textury: jejich jednoduché vztahy - uspořádání objektů do celků - na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení	

2. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Rozvíjení smyslové citlivosti - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly- vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových a pohybových	OSV

Uplatňování subjektivity - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností- pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	

3. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření, odlišné interpretace v rámci skupin, porovnávání - proměny komunikačního obsahu- záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření **Rozvíjení smyslové citlivosti** - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film **Uplatňování subjektivity** - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění, ilustrace textu, volní malba, plastika	OSV

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 2. období
Žák - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahů zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

4. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření- linie, tvary, objemy a barevné kvality jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (umělecká tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize)	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Uplatňování subjektivity - prostředky pro vyjádření pocitů, nálad, emocí…, manipulace s objekty, pohyb těla v prostoru a akční tvar malby a kresby - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání a hledisko jejich motivace **Ověřování komunikačních účinků** - osobní postoj v komunikaci, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření, jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje - proměny komunikačního obsahu – záměny tvorby	

5. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Rozvíjení smyslové citlivosti - linie, tvary, objemy, vztahy, kombinace a proměny - uspořádání objektů do celků na základě výraznosti, velikosti, vzájemného postavení a dynamického vyjádření - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická media, reklama **Uplatňování subjektivity** - -prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, fantazie a osobních zkušeností – akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – volná malba, skulptura, plastika, animace, comics, fotografie, reklama **Ověřování komunikačních účinků** - osobní postoj v komunikaci – jeho zdůvodňování, odlišné interpretace (samostatně vytvořených a přejatých vyjádření) - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje ve škole i mimo školu a vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	MV interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

TĚLESNÁ VÝCHOVA (TV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je realizován v 1. - 2. ročníku v časové dotaci 3 hodiny týdně a ve 3. až 5. ročníku 2 hodiny týdně. V případě bilingvní výuky se vyučuje předmět Tělesná výchova v každém ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy: Činnosti ovlivňující zdraví, Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, Činnosti podporující pohybové učení.

Předmět Tělesná výchova se podílí na rozvíjení tělesné zdatnosti a pohybových dovedností. Rozvíjí různé formy rychlosti, vytrvalosti, síly, koordinace pohybu. Předmět učí žáky základům gymnastiky, atletiky, sportovních her, plavání. V tomto předmětu se žáci učí zásadám jednání a chování, měření a posuzování pohybových dovedností. Předmět vytváří předpoklady pro to, aby se žáci naučili komunikovat a organizovat.

Žáci s přihlédnutím k určité aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo plaveckém bazénu. Učitel při hodinách využívá různé formy a metody práce.

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova je zařazeno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví - učí žáky měřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími - umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky
Kompetence k řešení problémů
Učitel - uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí - vede žáky k adekvátní reakci při úrazu spolužáka - klade důraz na řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním - dodává žákům sebevědomí - pomáhá žákům podle potřeby ve všech činnostech
Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky ke spolupráci při týmových činnostech a soutěžích - učí žáky reagovat na základní pokyny a povely - umožňuje žákům organizovat jednoduché soutěže - vede žáky ke vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých
Kompetence sociální a personální
Učitel - vede žáky k respektování dohodnutých pravidel a k jednání v duchu fair-play - zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují - učí žáky řídit a organizovat činnost ostatních dětí ve skupině - vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy
Kompetence občanské
Učitel - motivuje žáky k samostatnosti a vůli po zlepšení své zdatnosti - vede žáky k ohleduplnosti a taktu

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k uplatnění hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových v běžném životě - učí žáky užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 1. období
Žák - dodržuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - reaguje na základní pokyny, povely, gesta - používá vhodné sportovní oblečení a obuv - zná a užívá základní tělocvičné pojmy (názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní) - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - jedná v duchu fair-play - je schopen soutěžit v družstvu - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a reaguje na ně - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - dbá na správné držení těla a na správné dýchání - projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení - pohybové dovednosti - učí se respektovat zdravotní handicap - zná význam sportování pro zdraví

1. až 3. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Bezpečnost TV, organizace hodiny, pořadová cvičení - základní tělocvičné povely - průpravná kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení **Atletika** - základní pojmy - základní atletické disciplíny, jejich nácvik a průprava - běh - základy nízkého a polovysokého startu 1. a 2. ročník (nízký a polovysoký start, 3. ročník- rychlý běh 20-40 m, 1. ročník: 30 - 50m; 2. ročník: 60m; 3. ročník: motivovaný běh v terénu 10-15 min.)	**OSV** – jednání v duchu fair-play (dodržování pravidel, označení přestupků) rozvoj fyzické stránky

- skok do dálky, odraz z místa, skok do dálky z místa, s rozběhem - 3. ročník - hod míčkem-hod z místa-1.roč, hod z chůze - 2. ročník, hod s rozběhem - 3. ročník **Gymnastika** - základní pojmy - základní cvičební polohy a postoje - gymnastické držení těla - základní gymnastické prvky (kotoul - průpravná cvičení – 1. ročník, kotoul vpřed, vzad - 2. ročník, kotoul vpřed, vzad s modifikací - 3. ročník, šplh na tyči-průpravná cvičení pro nácvik - 1. ročník, maximálně do výšky 2m s dopomocí, do výšky 4m bez dopomoci, lavička - chůze s dopomocí - 1. a 2. ročník, chůze bez dopomoci s obměnami - 3. ročník, přeskok - skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky, výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolíny, roznožka přes kozu našíř odrazem z trampolíny - 3. ročník) **Sportovní hry** - základní pojmy - vlastní nácvik - držení míče jednoruč a obouruč, manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti - základní přihrávky rukou, základní sportovní hry (vybíjená; zjednodušená pravidla; malé hřiště; 1. - 2. ročník, přihrávka a chytání míče jednoruč a obouruč, vedení míče driblingem, střelba jednoruč a obouruč na koš, pohyb s míčem a zastavení, vybíjená, minibasketbal, fotbal - zjednodušená pravidla) **Rytmická a kondiční gymnastika** - základní estetický pohyb těla (chůze, běh, obraty, poskoky) - rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem - soustředění na hudební a rytmický doprovod - základní tance založené na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném, 2/4 a 3/4 taneční krok - 3. ročník **Pohybové hry** - základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním - různé variace her - využití přírodního prostředí pro pohybové hry **Úpoly** - přetahy a přetlaky **Lyžování, bruslení, turistika, pobyt v přírodě** - dle možností a zájmu jednotlivých tříd	

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 2. období
Žák - zvládá základní přípravu organizmu před pohybovou aktivitou - zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - dbá na správné držení těla a dýchání - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - uplatňuje zásady pohybové hygieny - zná a užívá základní tělocvičné pojmy - zná pojmy z pravidel sportů a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - používá vhodné sportovní oblečení a obuv - jedná v duchu fair-play - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka - reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - je schopen soutěžit v družstvu - umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti - respektuje zdravotní handicap - zná význam sportování pro zdraví - dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště - dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

4. až 5. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Bezpečnost TV - organizace hodiny - pořadová cvičení - základní tělocvičné povely - průpravná kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací a tvořivá cvičení **Atletika** - základní pojmy, základní disciplíny, základní techniky běhů, skoků, hodů **Běh** - nízký start (na povel), polovysoký start - rychlý běh na 60m	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace vlastních aktivit a projevů – rozvoj fyzické stránky

- vytrvalostní běh v terénu (10-15min. dle výkonnosti) - vytrvalý běh na dráze (600 m - 4. ročník, 800 m - 5 . ročník **Skok** - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - skok do dálky s rozběhem/postupně odraz z břevna/ - rozměření rozběhu - skok do výšky z krátkého rozběhu - 5. ročník **Hod** - průpravná cvičení pro hod míčkem - hod míčkem s rozběhem - spojení rozběhu s odhodem **Gymnastika** - základní cvičební postoje, polohy, pohyby - základní záchrana a dopomoc při cvičení - průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly - akrobacie: kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad a jeho modifikace - průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - stoj na rukou s dopomocí - akrobatické kombinace - 5. ročník - přeskok-průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku - skrčka přes kozu našíř odrazem z trampolíny - 4. ročník, z můstku - 5. ročník - lavička - chůze bez dopomoci s různými obměnami - kladina 1m - chůze s obměnami (převážně dívky) - 5. ročník - šplh-průpravná cvičení pro šplh - šplh na tyči do výše 4m - 4. ročník - šplh na tyči a laně do výšky 4m - 5. ročník **Sportovní hry** - pravidla zjednodušených sportovních her - základní organizace utkání: - zahájení, ukončení, losování, počítání skóre - přihrávka jednoruč a obouruč, vnitřním nártem - chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy - vedení míče driblingem, nohou - střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba vnitřním nártem na branku - udržet míč pod kontrolou družstva - dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou	– rozvoj sociálních vztahů – správné rozhodování v běžných i vypjatých situacích – respektování opačného pohlaví – jednání v duchu fair-play (dodržování pravidel, označení přestupků) – utužování volních vlastností při kondičních cvičeních

- řešit situaci jeden proti jednomu - základy estetického pohybu těla - změny poloh, obměny tempa a rytmu - základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném, taneční krok 2/4 a 3/4 - základy cvičení s náčiním (šátek, švihadlo, míč) - názvy základních lidových tanců, držení partnerů, chování při tanci - 5. ročník **Pohybové hry** - základní pojmy související s funkcemi her, pravidla - variace her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry **Úpoly** - přetahy a přetlaky - zařazení různých úpolových her - zdůraznění významu vhodné aktivní obrany a příprava na ni **Lyžování, bruslení, turistika, pobyt v přírodě** - dle možností a zájmu jednotlivých tříd	– schopnost koordinace a kooperace při skupinových hrách a soutěžích

PRACOVNÍ ČINNOSTI (PČ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Pracovní činnosti je utvořen ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Je organizován v 1. až 5. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně. Vzdělávací obsah oboru Člověk a svět práce je členěn do čtyř tematických okruhů: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů.

Tato komplexní oblast se podílí na utváření pracovních dovedností a návyků. Pomáhá pochopit funkci a využití pracovních pomůcek a materiálů. Žáci si osvojí jednoduché pracovní postupy, učí se organizovat práci. Pracují s jednoduchým náčrtem, návodem či předlohou, sestavují modely. Učí se pochopit podmínky pro pěstování rostlin. Pečují o nenáročné rostliny, pěstují je ze semen. Pozorují přírodu, zaznamenávají a hodnotí výsledky pozorování. Jsou seznamováni s pravidly správného stolování a připravují tabuli pro jednoduché stolování. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Do vyučovacího předmětu Pracovní činnosti nejsou zařazena průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - pomáhá žákům osvojit si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí - učí žáky používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě - umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

- pozoruje pokrok u všech žáků
Kompetence k řešení problémů
Učitel - zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů - vede žáky k promýšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů - snaží se rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů
Kompetence komunikativní
Učitel - učí žáky umět popsat postup práce a pojmenovat pracovní nástroje, nářadí a pomůcky - vede žáky k užívání správné terminologie
Kompetence sociální a personální
Učitel - vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci - napomáhá žákům při společném snažení o dosažení kvalitního výsledku - učí žáky respektovat nápady druhých
Kompetence občanské
Učitel - vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce - vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky - umožňuje každému žákovi zažít úspěch
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků - zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků - učí žáky správným způsobem užívat materiál a pracovní nástroje

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 1. období
Tematický okruh: Práce s drobným materiálem **Žák** - při práci používá jednoduché slovní návody a předlohy - provádí základní praktické činnosti s drobným materiálem - vytváří jednoduché výrobky **Tematický okruh: Konstrukční činnosti** **Žák** - podle předlohy skládá jednoduché obrázky (puzzle) - zvládá sestavení jednoduchých modelů podle návodu - vytváří vlastní plošné i prostorové modely ze stavebnicových prvků **Tematický okruh: Pěstitelské práce**

Žák
- provádí jednoduchou péči o pokojové květiny
- provádí jednoduché pokusy s rostlinami – pozoruje, zaznamenává a hodnotí své poznatky

Tematický okruh: Příprava pokrmů
Žák
- upravuje stůl pro každodenní stolování
- zvládá základy společenského chování u stolu

1. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Práce s drobným materiálem - vytváření návyků organizace a plánování práce - praktické činnosti – stříhání, ohýbání, spojování, lisování, slepování, navlékání - používání materiálů: přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil - lidové zvyky a tradice – výzdoba, dárky - skládanky, vystřihovánky, obkreslování podle šablony **Konstrukční činnosti** - skládání plošných stavebnic - práce se stavebnicemi z plastů - skládání obrázků podle předlohy (puzzle) **Pěstitelské práce** - ošetřování pokojových rostlin: zalévání, odstraňování suchých částí - pokusy a pozorování - klíčivost, růst - vycházky do přírody, do sadů, na pole **Příprava pokrmů** - pravidla správného stolování - základy společenského chování	PRV – zvyky a tradice VV – práce s šablonou ČJ – sloh PRV – příroda, slušné chování

2. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Práce s drobným materiálem - vytváření návyků organizace a plánování práce - praktické činnosti – stříhání, ohýbání, spojování, lisování, slepování, navlékání - seznamování se nezákladními nástroji a pomůckami, jejich použití - používání materiálů: přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil	

- lidové zvyky a tradice – výzdoba, dárky - skládanky, vystřihovánky, obkreslování podle šablony - šití stehem předním **Konstrukční činnosti** - práce s návodem a předlohou - skládání plošných stavebnic - práce se stavebnicemi z plastů - skládání obrázků podle předlohy (puzzle) **Pěstitelské práce** - ošetřování pokojových rostlin: zalévání, kypření, rosení - pokusy a pozorování – klíčivost, růst - vycházky do přírody, do sadů **Příprava pokrmů** - jednoduché prostírání – rodinný stůl - pravidla správného stolování - společenské chování	PRV – zvyky a tradice ČJ – komunikační a slohová výchova PRV – příroda, slušné chování

3. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Práce s drobným materiálem - vytváření návyků organizace a plánování práce - praktické činnosti – stříhání, ohýbání, spojování, navlékání - seznamování se se základními nástroji a pomůckami, jejich použití - používání materiálů: přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil - lidové zvyky a tradice – výzdoba, dárky - skládanky, vystřihovánky, obkreslování podle šablony - odměřování a navlékání nitě, uzlík - šití stehem zadním, předním - sešívání - přišívání knoflíků **Konstrukční činnosti** - práce s návodem a předlohou - skládání plošných stavebnic - práce se stavebnicemi z plastů - skládání obrázků podle předloh (puzzle) **Pěstitelské práce** - ošetřování pokojových rostlin: zalévání, kypření, rosení, přesazování - jednoduchá vazba květin - pokusy a pozorování – klíčivost, růst - vycházky do přírody, do sadů **Příprava pokrmů**	PRV – zvyky a tradice ČJ – komunikační a slohová výchova PRV – příroda

- jednoduché postírání – rodinný stůl - pravidla správného stolování, společenské chování	PRV – slušné chování

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 2. období
Tematický okruh: Práce s drobným materiálem **Žák** - vytváří z různých materiálů výrobky podle návodu a dle své vlastní představivosti - seznamování se s lidovými zvyky, tradicemi a řemesly při návštěvách muzeí a při ukázkách v hodině - vytváří výrobky pro jednoduchou výzdobu k tradičním svátkům - při činnostech si vybírá vhodné pracovní nástroje a pomůcky a bezpečně s nimi zachází - poskytne první pomoc při úrazu - dodržuje bezpečnost práce a zásady hygieny **Tematický okruh: Konstrukční činnosti** **Žák** - provádí jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi - sestavuje jednoduché pohyblivé modely podle předlohy nebo vlastní představy - při plánování a vlastní pracovní činnosti dodržuje bezpečnost a hygienu práce **Tematický okruh: Pěstitelské práce** **Žák** - samostatně provádí jednoduché pěstitelské pokusy a pozorovaní - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové rostliny - při pěstitelských činnostech volí vhodné pomůcky, nástroje a nářadí - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu **Tematický okruh: Příprava pokrmů** **Žák** - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch a poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni - samostatně připraví jednoduchý pokrm - orientuje se v základním vybavení kuchyně, bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

4. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Práce s drobným materiálem - osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce - práce se základními nástroji a pomůckami, jejich funkce a využití - využití materiálů: přírodniny, papír a karton, textil, drát, fólie, provázky, korek, vosk apod. - určování vlastností materiálů	

- praktické činnosti s drobným materiálem - šití křížkovým a obnitkovacím stehem - sešívání předním a zadním stehem - práce s jednoduchým střihem - jednoduchý výrobek z textilu - organizace práce, pracovní postupy - vytváření vlastních návrhů - návštěvy muzeí – řemesla - lidové zvyky a tradice - výzdoba třídy a školy - první pomoc při úrazu	VL – historie řemesel PŘ – zvyky a tradice PŘ – první pomoc
Konstrukční činnosti - práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem - montážní a demontážní práce se stavebnicemi - bezpečnost a hygiena práce - práce s konstrukční stavebnicí	ČJ – komunikační a slohová výchova – pracovní postup
Pěstitelské práce - ošetřování a pěstování pokojových rostlin - půda a její zpracování - jednoduché pěstitelské pokusy - pozorování a hodnocení poznatků - jedovaté a léčivé rostliny (sběr, výstava, herbář) - jednoduchá vazba květin - první pomoc při úrazu	PŘ – vlastnost půdy PŘ – rostliny PŘ – rostliny, člověk PŘ – člověk
Příprava pokrmů - pravidla správného stolování - společenské chování - slavnostní prostírání – rodinný stůl pro oslavu (narozeniny, Vánoce) - jednoduchý pokrm ze studené kuchyně - nákup, výběr a skladování potravin - hygiena v kuchyni - první pomoc při úrazu v kuchyni	 VV – výzdoba VL, M – peníze PŘ - člověk

5. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Práce s drobným materiálem - osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce - práce se základními nástroji a pomůckami, fce a využití - využití materiálů: přírodniny, papír a karton, textil, drát, fólie, provázky, korek, vosk apod. - praktické činnosti s drobným materiálem - sešívání předním a zadním stehem, stonkový steh - jednoduchý výrobek z textilu - organizace práce, pracovní postupy - vytváření vlastních návrhů - návštěvy muzeí – řemesla, lidové zvyky a tradice	 VL – historie řemesel

- výzdoba třídy a školy	PŘ – zvyky a tradice
- první pomoc při úrazu	PŘ – člověk, první pomoc
Konstrukční činnosti	
- práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem	
- montážní a demontážní práce se stavebnicemi	
- sestavení jednoduchých pohyblivých modelů podle návodu nebo vlastního návrhu	ČJ – komunikační a slohová výchova- pracovní postup
- bezpečnost a hygiena práce	
- práce s konstrukční stavebnicí	
Pěstitelské práce	PŘ – vlastnosti půdy
- ošetřování a pěstování pokojových rostlin	
- půda a její zpracování, jednoduché pěstitelské pokusy	PŘ – rostliny
- pozorování a hodnocení poznatků	PŘ – člověk
- alergie, rostliny jako drogy	PŘ – rostliny, člověk
- jedovaté a léčivé rostliny (sběr, výstava, herbář)	PŘ – člověk, první pomoc
- jednoduchá vazba květin	
- první pomoc při úrazu	

5.1.2 UČEBNÍ OSNOVY STROSS PRO II. STUPEŇ

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (ČJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Předmět Český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Na druhém stupni je organizován 5 hodinami týdně v 6. ročníku a 4 hodinami v 7., 8. a 9. ročníku, celkem tedy 17 hodinami týdně, s využitím 1 disponibilní hodiny v 6. a 8. Ročníku.

Český jazyk a literatura zaujímá mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují i získávání poznatků ve všech dalších oblastech. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Předmět je formálně členěn na tři okruhy – jazykovou výchovu, slohovou a komunikační výchovu a literární výchovu. Tyto okruhy se mezi sebou vzájemně prolínají. V rámci předmětu Český jazyk a literatura klademe důraz na podporu rozvoje komunikačních kompetencí, tvůrčí činnost, schopnost žáka porozumět informacím a pracovat s nimi. Vedeme žáka ke správnému a vhodnému používání spisovné podoby jazyka v mluvené i psané podobě. V každém ročníku uplatňujeme systém postupného zvyšování náročnosti prohlubování poznatků, které si žáci osvojili v nižších ročnících. Ve škole funguje žákovská knihovna. Pomáháme žákovi dojít k poznání, že jazyk nemusí být jen nástrojem porozumění, ale někdy také dezinterpretace. Klíčový význam spatřujeme ve výchově ke čtenářství, vybízíme žáky ke kritickému čtení, k formování vlastních názoru a tvoření vlastních textů.

Do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura jsou zařazena všechna průřezová témata, tedy Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova, Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:
Učitel - vede žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání - rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva - předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech - vede žáky k zodpovědné práci s primárními i sekundárními zdroji informací; - vede žáky k používání vhodných učebních pomůcek (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabulky gramatických přehledů) - vede žáky k aplikaci osvojených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování - seznamuje žáky s mluvnickými i literárními termíny - systematicky kontroluje domácí přípravu, provádí společný rozbor chyb

Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky k tomu, aby sami odvozovali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy (využívání vlastního úsudku a zkušeností) - vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnili správná řešení - podněcuje žáky k tvořivému myšlení, zvláště v literární výchově – tvůrčí dílna, vlastní texty - vede žáky k rozvíjení logického myšlení, kritického uvažování, srozumitelné a věcné argumentaci
Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu ve škole i mimo ni - vede žáky k vyjádření vlastních myšlenek a názorů - vede žáky k využívání různých typů informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní komunikaci s okolním světem - vede žáky k používání vhodných jazykových útvarů vzhledem k různým komunikačním situacím - metodou analýzy literárních textů posiluje schopnost pochopení a správné interpretace přečteného - koordinuje práci ve skupinách, učí žáky činit rozhodnutí, obhajovat ho, přiznat chybu - vede žáky ke správnému používání cizích slov a termínů, vhodnými způsoby rozšiřuje jejich slovní zásobu
Kompetence sociální a personální
Učitel - vede žáky k vytvoření pozitivní atmosféry pro společnou práci, k respektování různých názorů při práci ve skupinách, při referátech, projektovém vyučování - vede žáky k empatii, ohleduplnosti a chápání problémů druhých - vede žáky k respektování pravidel práce v týmu a upevňování dobrých mezilidských vztahů - vede žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce, poskytování vzájemné rady a pomoci, uznání názorů, zkušeností a práce druhých - vede žáky k vytváření pozitivní představy o sobě samém
Kompetence občanské
Učitel - vede žáky k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství - vede žáka k pochopení, proč je třeba chránit a oceňovat naše kulturní tradice – literární exkurse, pozitivní postoj k uměleckým dílům, literární besedy - vede žáka k úctě k vlastnímu národu

Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k plnění povinností a závazků - vede žáky k sebepoznání, využívání znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje - vede žáky k všestrannému užívání vybavení školy, které se vztahuje k předmětu Český jazyk (knihovna, internet, výukové programy na PC apod.)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Tematický okruh: Jazyková výchova **Úvod o českém jazyce** **Žák** - rozlišuje útvary národního jazyka - používá různé útvary národního jazyka ve vhodných komunikačních situacích - zařadí český jazyk mezi ostatní slovanské jazyky - samostatně užívá jazykové příručky - rozeznává základní složky jazykovědy **Nauka o významu slov** **Žák** - rozlišuje pojmy - slova jednoznačná a mnohoznačná, termíny - dokáže rozlišit a správně určit synonyma, homonyma a antonyma **Nauka o tvoření slov** **Žák** - vysvětlí způsoby obohacování slovní zásoby; - dokáže rozlišit a správně určit jednotlivé způsoby tvoření slov (odvozování, skládání, zkracování). **Zvuková stránka jazyka** **Žák** - rozdělí hlásky do skupin - správně vyslovuje české hlásky - aplikuje pravidla spisovné výslovnosti a pravopisu souhláskových skupin - používá správně hlavní a vedlejší slovní přízvuk - čte a vyslovuje věty se správnou melodií, důrazem, tempem a pauzami - využívá znalosti z hláskosloví v jazykové normě **Stavba slova** **Žák** - chápe stavbu slova v návaznosti na pravopis - uvádí na příkladech slovotvorný základ, předpony a přípony - vysvětlí, jak byla slova odvozena - střídá správně hlásky při odvozování; - zdůvodní pravopis skupin bě-bje, vě-vje, pě, mě-mně - zdůvodní pravopis předpon s-/se-, z-/ze-, vz-/vze-, předložek s/se, z/ze

- píše bezchybně vyjmenovaná slova i frekventovaná slova příbuzná

Tvarosloví
Žák
- určuje slovní druhy
- rozlišuje druhy podstatných jmen
- zvládá nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen (kolísání mezi vzory, skloňování párových částí těla)
- s pochopením pracuje se slovy cizími a přejatými (výslovnost, pravopis, skloňování)
- náležitě skloňuje a stupňuje přídavná jména
- používá jmenné tvary přídavných jmen bez pravopisných obtíží
- zvládá pravopis velkých písmen
- skloňuje zájmena a nezaměňuje jejich tvary
- vhodně používá slovesné tvary
- náležitě stupňuje příslovce
- v obtížnějších případech samostatně pracuje s jazykovými příručkami
- využívá znalostí z tvarosloví v jazykové normě

Skladba
Žák
- rozliší druhy vět podle postoje mluvčího
- rozlišuje věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty
- určuje druhy větných členů
- vyhledá ve větě podmět a určí slovní druh, kterým je vyjádřen
- rozliší podmět nevyjádřený a všeobecný
- vyhledá ve větě přísudek a určí slovní druh, kterým je vyjádřen
- rozlišuje druhy přísudků – jmenný a slovesný
- spolehlivě zvládá shodu podmětu s přísudkem
- určuje základní typy přívlastků – shodný a neshodný, volný a těsný
- určuje druhy příslovečných určení
- rozezná samostatné větné členy (oslovení, vsuvka, věta neúplná)
- řeší větné rozbory
- vysvětlí významové vztahy ve větě
- rozezná větu jednoduchou a souvětí
- správně používá pravidla interpunkce ve větě jednoduché i v souvětí;
- určuje druhy vedlejších vět
- rozeznává souvětí souřadné a podřadné
- rozezná významové poměry mezi souřadně spojenými větami hlavními a jednotlivými členy v několikanásobném větném členu
- využívá znalostí ze skladby v jazykové normě

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Úvod o českém jazyce - rozvrstvení národního jazyka - útvary národního jazyka - jazykové příručky	MK – Kulturní diference

Zvuková stránka jazyka - hláskosloví - spisovná a nespisovná výslovnost - zvuková stránka slova - zvuková stránka věty **Tvarosloví** - slovní druhy - podstatná jména: → konkrétní, abstraktní → pomnožná, hromadná a látková → obecná a vlastní → osobní a místní - přídavná jména: → tvrdá, měkká, přivlastňovací → jmenné tvary přídavných jmen → stupňování přídavných jmen - zájmena - číslovky - slovesa → tvary podmiňovacího způsobu přítomného a minulého **Skladba** - základní větné členy - shoda podmětu s přísudkem - rozvíjející větné členy - věta jednoduchá a souvětí	MV – Fungování a vliv médií ve společnosti OSV - Sociální rozvoj VDO – Občanská společnost a škola

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Nauka o významu slov - slovo a sousloví, rčení - slova jednoznačná a mnohoznačná - odborné názvy, názvosloví - synonyma, homonyma, antonyma - slova citově zabarvená **Nauka o tvoření slov** - způsoby obohacování slovní zásoby - tvoření slov → odvozováním → skládáním → zkracováním **Tvarosloví** - psaní velkých písmen - slovesný rod	MV - Stavba mediálních sdělení OSV - Sociální rozvoj

- neohebné slovní druhy → příslovce stupňování příslovcí → předložky → spojky → částice → citoslovce **Skladba** - druhy vět podle postoje mluvčího (oznamovací, tázací, rozkazovací, přací) - věty dvojčlenné, jednočlenné, větný ekvivalent - základní větné členy → vyjádření podmětu různými slovními druhy → vyjádření přísudku (slovesný, jmenný) - rozvíjející větné členy (přívlastek, předmět, příslovečné určení, přístavek, doplněk) - spojování vět spojovacími výrazy - interpunkce v jednoduchých souvětích	

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Obecné výklady o českém jazyce - slovanské jazyky - útvary českého jazyka - jazyková kultura **Nauka o tvoření slov** - obohacování slovní zásoby **Tvarosloví** - nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen - slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis - slovesa – slovesný vid, slovesné třídy a vzory - využití různých slovesných tvarů **Skladba** - věta jednoduchá a souvětí - druhy vedlejších vět - souvětí souřadné a podřadné - významový poměr mezi souřadně spojenými větami hlavními - významový poměr mezi jednotlivými členy v několikanásobném větném členu - interpunkce v souvětí	VMEGS - Jsme Evropané MV - Stavba mediálních sdělení

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Obecné výklady o jazyce - řeč, jazyk, projev mluvený psaný - slovanské jazyky - vývoj jazyka (neologismy) - útvary českého jazyka - jazykověda - jazyková kultura **Nauka o významu slov** - slovo a sousloví - rozvoj slovní zásoby; jádro slovní zásoby - odborné názvy - slova domácí, mezinárodní **Nauka o tvoření slov** – stavba slova – odvozování, skládání a zkracování slov **Tvarosloví** - slovní druhy; slova neohebná - mluvnické významy jmen a sloves **Pravopis** - lexikální, tvaroslovný, skladební - slova přejatá, jejich výslovnost, skloňování a pravopis **Skladba** - věty podle postoje mluvčího - mluvnický zápor - věta jednoduchá a souvětí - skladební dvojice - shoda, řízenost, přimykání - věty dvojčlenné a jednočlenné - sponová slovesa - shoda přísudku s podmětem - přívlastek těsný, volný; doplněk a jeho zvláštnosti - věta hlavní a vedlejší; věta řídící a závislá - souvětí souřadné a podřadné - druhy vedlejších vět - druhy významového poměru mezi souřadnými spojenými větami nebo větnými členy - složité souvětí - řeč přímá a nepřímá - samostatný větný člen (oslovení, vsuvka, věta neúplná) - pořádek slov	VDO – Občanská společnost a škola VMEGS - Jsme Evropané MV – Fungování a vliv médií ve společnosti

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Tematický okruh: Literární výchova **Úvod do literatury a literární teorie** **Žák** - pracuje s literárním textem; - porozumí literárním pojmům; - přiřadí literární text k příslušnému žánru; - uvede příklad spisovatelů jednotlivých žánrů. **Dějiny české a světové literatury** **Žák** - orientuje se v hlavních obdobích literatury, zná jejich představitele; - formuluje vlastní názory k četbě, k divadelnímu či televiznímu představení; - uvědomuje si význam literatury v minulosti i v současnosti; - chápe smysl kulturních akcí; - orientuje se v knihovně; - obohacuje vlastní jazykovou kulturu.

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Úvod do literatury a literární teorie - poezie, próza, drama - jazyk básně - obrazné vyjadřování, přenesený význam, přirovnání, zosobnění, básnický přívlastek, alegorie, ironie - lidová slovesnost - pohádky klasické a moderní - bajky mýty antické a biblické - pověsti - povídky a romány: historické, dobrodružné, ze současnosti, humoristické, detektivní - drama: → monolog, dialog, dramatické postavy → kompozice dramatu, komedie, tragédie	MK – Lidské vztahy, Multikulturalita VMEGS – Jsme Evropané MV – Vnímání autora mediálních sdělení

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
DĚJINY LITERATURY **Vznik literatury** **Starověká literatura** - Epos o Gilgamešovi; Bible **Antická literatura** - eposy - Homér - bajky – Ezop	MK – Lidské vztahy, Multikulturalita VMEGS – Jsme Evropané MV – Vnímání autora mediálních sdělení

- tragedie, komedie **Středověká literatura** - staroslověnské písemnictví na našem území - Kosmas - Dalimilova kronika - literatura za vlády Karla IV. - Jan Hus **Renesance a humanismus** - Giovanni Boccaccio - Francesco Petrarca, - Francois Villon - Miguel de Cervantes - William Shakespeare	

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Česká barokní literatura - Jan Ámos Komenský **Česká literatura od počátku národního obrození do konce 19. století** - 1. fáze národního obrození: Josef Dobrovský; Václav Matěj Kramerius; Matěj Kopecký - 2. fáze národního obrození: Josef Jungmann; František Ladislav Čelakovský; Rukopisy Královédvorský a Zelenohorský - 3. fáze národního obrození: Josef Kajetán Tyl; Karel Hynek Mácha; Karel Jaromír Erben; Karel Havlíček Borovský; Božena Němcová - Májovci: Jan Neruda; Vítězslav Hálek; Karolina Světlá; Jakub Arbes, - Ruchovci: Svatopluk Čech - Lumírovci: Jaroslav Vrchlický; Josef Václav Sládek **Světová literatura v 17. - 19. století** - klasicismus: Moliere - osvícenství: Jean de la Fontaine; Gulliver; Robinson Crusoe - preromantismus: Johan Wolfgang Goethe - romantismus a počátky realismu: lord Byron; Walter Scott; Alexandr Sergejevič Puškin; Victor Hugo; Alexandr Dumas	MK – Lidské vztahy, Multikulturalita VMEGS – Jsme Evropané MV – Vnímání autora mediálních sdělení
9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a**

	další poznámky
Česká literatura 20. století - moderní básnické směry 1. poloviny 20. století Viktor Dyk; Fráňa Šrámek; Stanislav Kostka Neumann Petr Bezruč; Jiří Wolker; Jaroslav Seifert; Vítězslav Nezval - próza 1. poloviny 20. Století: Alois Jirásek; Jaroslav Hašek; Vladislav Vančura; Ivan Olbracht; Karel Čapek; Eduard Bass; Karel Poláček - meziválečné divadlo: Osvobozené divadlo; Karel Čapek – dramatické dílo - poezie a písňové texty 2. poloviny 20. století: František Hrubín; František Halas; Josef Kainar; Karel Kryl; Jiří Žáček; Jaromír Nohavica; Jiří Dědeček - próza 2. poloviny 20. století: Jan Drda; Bohumil Hrabal; Vladimír Páral; Ota Pavel; Michal Viewegh - divadlo 2. poloviny 20. Století: Semafor; Václav Havel; Divadlo Járy Cimrmana **Světová literatura 20. století** - kritický realismus: Honoré de Balzac; Charles Dickens; Lev Nikolajevič Tolstoj; Fjodor Michailovič Dostojevský; Anton Pavlovič Čechov; Nikolaj Vasiljevič Gogol - literární moderna: Edgar Allan Poe; Oscar Wilde; prokletí básníci - světová próza:Franz Kafka; Romain Rolland; Erich Maria Remarque; Ernst Hemingway; G. B. Shaw **Současná česká a světová literatura dle vlastní četby**	MK – Lidské vztahy, Multikulturalita, VMEGS – Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímají MV – Vnímání autora mediálních sdělení

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova **Žák** - vyjádří postoj a názor odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky - sestaví zprávu či oznámení - pracuje s odborným textem, najde hlavní myšlenku textu, pořizuje si potřebné výpisky, výtahy - nastylizuje dopis soukromého i dopis úředního charakteru - prohlubuje poznatky o vhodných jazykových prostředcích při komunikaci s vrstevníky i s dospělými - sestaví vlastní životopis - sepíše žádost - odlišuje prvky vypravování, líčení, popisu apod. - používá vhodné jazykové prostředky pro výklad, úvahu a ostatní stylistické útvary - neustále prohlubuje poznatky o vhodných jazykových prostředcích používaných při písemných stylistických pracích

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
- vypravování: časová posloupnost; osnova vypravování - popis: předmětu, osoby, děje, pracovního postupu - zpráva a oznámení - výpisky a výtah - dopis: osobní, úřední - telefonická a elektronická komunikace	OSV – Sociální rozvoj MK – Lidské vztahy VDO – Občanská společnost a škola

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
- popis uměleckých děl - charakteristika - výtah - žádost - pozvánka - vypravování	OSV – Sociální rozvoj VDO – Občanská společnost a škola MK – Lidské vztahy

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
- charakteristika literárních postav - líčení - jednoduchý výklad	OSV – Sociální rozvoj MV – Fungování a vliv médií ve společnosti

- jednoduchá úvaha - životopis - souhrnné poučení o slohu	MV – Tvorba mediálních sdělení VDO – Občanská společnost a škola

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Prohloubení učiva: - popis - charakteristika - charakteristika literárních postav - líčení´ - vypravování - fejeton - - diskuse - funkční styly	OSV – Sociální rozvoj MK – Lidské vztahy MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV – Stavba a tvorba mediálních sdělení

ANGLICKÝ JAZYK (AJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Anglický jazyk je utvořen ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Je organizován v 6. až 9. ročníku 3 vyučovacími hodinami týdně. Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickým celkem Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího oboru RVP ZV.

Výuka anglického jazyka přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Cílem jazykové výchovy je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří podmínky pro spolupráci škola na mezinárodních projektech.

Osvojení jazykových znalostí a dovedností umožňuje aktivní využití komunikace v cizím jazyce, číst s porozuměním přiměřené texty v daném jazyce a porozumění přiměřeně náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Do vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou zařazena průřezová témata: Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky, aby získávali poznatky z různých zdrojů – práce se slovníkem, Internet - pomáhá žákům najít překážky bránící jim v učení a odstraňovat je - vede žáky k práci s chybou a ke schopnosti sebehodnocení - podporuje je, aby své znalosti a dovednosti využívali při účasti na různých soutěžích a olympiádách - vede žáka k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
Kompetence k řešení problémů
Učitel - realizuje projekty k aktuálním problémům - zadává úkoly, při kterých mohou žáci vyhledávat, třídit, využívat informace z různých zdrojů (textové, obrazové, Internet, aj.) - vede je, aby se nenechali odradit případným neúspěchem
Kompetence komunikativní
Učitel - podporuje využívání informačních prostředků a technologií pro kvalitní komunikaci - podporuje rozšiřování jejich slovní zásoby - organizuje projekty napříč školou, vede ke spolupráci žáky různých ročníků a tříd - podněcuje žáky k úsilí komunikovat v cizím jazyce - vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně nebo ve dvojicích
Kompetence sociální a personální
Učitel - učí žáky aktivně spolupracovat při práci ve skupině - vede žáky k respektování dohodnutých pravidel - učí je v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat - přispívá k vytváření vhodných sociálních kontaktů se žáky z jiných zemí - hodnotí žáky způsobem, který umožňuje vnímat vlastní pokrok
Kompetence občanské
Učitel - učí žáky chovat se podle společenských norem - vede žáky k toleranci individuálních odlišností - motivuje žáky, aby respektovali a chránili naše tradice, kulturní a historické dědictví - vede žáky ke vzájemnému naslouchání si - vede žáky k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
Kompetence pracovní
Učitel - motivuje žáky k využívání znalostí a zkušeností pro jeho rozvoj - vede žáky k plnění všech povinností a závazků - učí je, aby účinně využívali materiály a pomůcky - učí žáky plánovat, organizovat a také vyhodnocovat výsledky své činnosti

- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Očekávané výstupy rozpracované pro školu

Tematický okruh: Poslech s porozuměním

Žák
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat

Tematický okruh: Mluvení
Žák
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Tematický okruh: Čtení s porozuměním
Žák
- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Tematický okruh: Psaní
Žák
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba - měsíce v roce, datum - domácí práce - zvířata a domácí mazlíčci - cestování o prázdninách - jídlo a pití - geografické názvy a pojmenování - počasí - filmové žánry a typy TV programů	MK – typický průběh roku v Británii – národní zdravotnická organizace ve Velké

Komunikační situace - krátké rozhovory na běžná témata každodenního života - hry, kvizy a rébusy - popis, vyprávění - krátké rozhovory v méně častých situacích, např. problém při cestování - dramatické ztvárnění příběhu - v kavárně/v cukrárně - srovnávání, porovnávání - záměry, odhodlání **Jazykové struktury a gramatika** - přítomný čas prostý a průběhový - příslovce vyjadřující četnost (opakování) - řadové číslovky - minulý čas prostý (pravidelná a nepravidelná slovesa) - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - vyjádření a otázky na množství - stupňování přídavných jmen, srovnání a porovnání - přídavná jména a příslovce - zájmena: osobní, přivlastňovací a vztažná a neurčitá - sloveso have to = muset - vyjádření budoucnosti pomocí vazby going to	Británii – základní geopolitické informace o USA – zábavní průmysl v Británii

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba - životní události - rodina - vesmír - domov a pracoviště - předpovědí do budoucna - užitečné výrazy pro každodenní situace - přírodní katastrofy - bydlení, domy - místa ve městě - Londýn - zážitky - ambice - každodenní problémy - frázová slovesa - pravidla (ve škole) **Komunikační situace**	MK odlišnosti anglicky mluvících zemí vzdělání v USA (shodné a rozdílné znaky USA a ČR)

- pozvání - oblíbené a neoblíbené činnosti - vyprávění o svém životě - úvahy o podobě života v budoucnosti - nabídka pomoci - vyslovení záměru - dohody a ujednání - ptaní se na cestu, popis cesty - vyprávění o tom, co se udělalo - interview se známou osobou - uspořádání textu - rady na řešení běžných problémů - diskuse o pravidlech **Jazykové struktury a gramatika** - vyjádření prognóz (will) - vyjádření záměru (will) - minulý čas prostý - minulý čas průběhový - předpřítomný čas prostý - měl bych/neměl bych - muset – nesmět – nemuset - určitý člen v názvech - použití určitého a neurčitého členu - „někdy“, „nikdy“, „právě“	

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba - materiály, oblečení - běžná slovní spojení každodenního života - slovesa s předložkami - kaskadéři ve filmech, celebrity - podstatná a přídavná jména se stejným slovním základem - četba ve volném čase - počítače - části těla - zdravá výživa, vitamíny, minerály - u lékaře, zdravotní potíže - významné sportovní události - středověcí rytíři (Robin Hood), legendy - výtvarné umění - přídavná jména končící na “-ed” a “-ing” - počasí - klimatické změny, hurikány - životní prostředí - ochrana zvířat a péče o ně	MK způsoby trávení času v anglicky mluvících zemí historie Velké Británie školství v Austrálii sport v USA a Austrálii VMEGS Velká Británie Austrálie světové oceány

- výklad slov (definice) - přátelé, generační rozdíly - frázová slovesa - spojení slovesa a abstraktního podstatného jména - dobrovolníci a dobrovolnické práce **Komunikační situace** - neformální rozhovor o testech - reakce na zprávu - ověřování domněnky - vyjádření souhlasu či nesouhlasu s návrhem - situace navozující obavu - objednávání si jídla v restauraci - žádost o službu, laskavost - setkání s přáteli - návštěva lékaře **Jazykové struktury a gramatika** - minulý čas prostý a průběhový - vyjádření zvyklosti či stavu v minulosti („used to“) - minulý čas slovesa „muset“ - předpřítomný čas - trpné příčestí slovesa „být“ a „jít“ - větné dodatky - podmětné a předmětné vedlejší věty - vyjádření rady pomocí „měl bys“ should, shouldn’t - vyjádření pravděpodobnosti pomocí „mohl bys“ – could - sloveso + „-ing“ nebo infinitiv - větná spojení s přítomným příčestím sloves - trpný rod - podmínkové souvětí prvního typu - časové věty - vyjádření účelu	

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba - slovní spojení se slovesy „hrát“, „dělat“, „jít“ + činnost - místa a jejich vybavení - fyzický a charakterový popis osob - příčiny a důsledky nefunkčnosti předmětů - části města - čas - vzhled - varovná znamení, nápisy, upozornění - slovesa a podstatná jména se stejným slovním základem - média - povolání	MK odlišnosti anglicky mluvících zemí vzdělání v USA - shodné a rozdílné znaky USA a ČR

- peníze - cestování - užití sloves „říct něco“ a „povědět někomu“ - frázová slovesa **Komunikační situace** - žádost o objasnění - rozebírání problému - na večírku - písemné zdůvodnění - objednání se k lékaři - varování a rady pro nebezpečné situace - žádosti - formální dopis - kupování jízdenek - odevzdání vzkazu - nepřímé dotazy jako slušná žádost **Jazykové struktury a gramatika** - přítomný čas prostý a průběhový - vyjádření libosti a nelibosti - minulý čas prostý a průběhový - členy - předpřítomný čas - vyjádření budoucnosti - podmínkové souvětí prvního typu - podmiňovací způsob – „by“ - podmínkové souvětí druhého typu - vyjádření „tak …, že …“ - zvratná zájmena - tvorba otázky - tzv. oddělitelná a neoddělitelná frázová slovesa - trpný rod - modální slovesa v trpném rodě - předložky místa - nepřímá řeč - nepřímé otázky	

DALŠÍ CIZÍ JAZYK - FRANCOUZSKÝ JAZYK (FJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Francouzský jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk.
Francouzský jazyk se jako Další cizí jazyk realizuje v rámci volitelných předmětů od 6. do 9. ročníku. Předmětu je určena časová dotace 2 hodiny týdně.

Výuka předmětu probíhá v odborných učebnách vybavených multimediální technikou a dalšími pomůckami, případně v kmenových třídách.

V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat, zejména však průřezovému tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - Prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vedou k tomu, aby je využívali. - Vede k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívá srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřštinou. - Vybírá a předkládá úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů. - Využívá a zadává domácí přípravy, práci se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem. - Důvěru ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou francouzských textů.
Kompetence k řešení problémů
Učitel - Poskytuje prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedou žáky k jeho respektování. - Neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, učí žáky zacházet s nekompletními informacemi. Vede k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu. - Simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.). - Vede k postupnému řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou). - V rámci konverzace na různá témata vyžaduje zřetelnou argumentaci při vyjadřování názorů.
Kompetence komunikativní
Učitel - Rozvíjí dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním standardními metodami výuky cizího jazyka. - Umožňuje komunikaci s rodilými mluvčími a francouzsky mluvícími cizinci, ke které žáci mohou dostat příležitost v rámci výměn a poznávacích zájezdů. - V rámci konverzace kultivuje u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti. Při práci s jazykovým materiálem vede žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.
Kompetence sociální a personální
Učitel - Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách vede ke schopnosti spolupracovat. - Členění do skupin napříč ročníkem, flexibilita tohoto členění i kurzy a výměny, kterých se účastní žáci z různých tříd i ročníků, poskytují žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi. - Specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.
Kompetence občanské
Učitel - V rámci konverzace vede žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním.

- Vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory. - Vybízí žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.
Kompetence pracovní
Učitel: - Vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání. - Vede k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – II. stupeň
Žák: - Čte srozumitelně se správnou artikulací krátké dialogy a texty. - Správně vyslovuje jednotlivé francouzské hlásky, odliší jejich výslovnost od českých hlásek. - Na základě autentických nahrávek napodobuje intonaci a melodii francouzské věty. - Rozumí známým každodenním výrazům, pokynům a základním frázím např. v oznámeních, na plakátech. - Rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení, které se týká jeho samého, jeho rodiny a nejbližšího okolí. - Rozumí krátkým dialogům a textům, vyhledá základní informace v textu a odpovědi na jednoduché otázky. - Sdělí základní údaje o své osobě, rodině, kamarádech a svých zájmech. - Zapojí se do jednoduché konverzace. - Seznamuje se s prací s dvojjazyčným slovníkem. - Napíše jednoduchý text (dopis, e-mail atd.). - Vyplní jednoduchý dotazník.

6. až 7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Tematický okruh: Slovní zásoba - pozdravy - dny v týdnu - čísla do 100 - barvy - francouzská dívčí, chlapecká a zvířecí jména - internacionalismy - základní osobní údaje – jméno, bydliště, telefonní číslo, mail - jídlo - zdraví a lidské tělo - sport - rodina, domov, rodinné oslavy - kamarádi a mé nejbližší okolí - škola, školní pomůcky, činnosti ve škole - volný čas, koníčky	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: poznávání a tolerance k různým zvykům, projevům chování aj. VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: konkrétní reálie země

- svátky a zvyky – Vánoce, Velikonoce - oblečení - bydlení **Tematický okruh:** Komunikační situace - rozhovor – otázky a odpovědi: osobní data - krátké vyprávění o rodině - sdělení, co mám a nemám rád - domluvení schůzky - otázky, jak se předměty nazývají francouzsky - rozhovor o svých koníčcích a zájmech svých kamarádů - zeptat se na cestu a umět ji popsat - popsání bytu, domu - zeptat se někoho na zdraví a popsat zdravotní stav - domluvení si odpoledního programu po telefonu - vyplnění jednoduchého formuláře – osobní data - napsání jednoduchého mailu o sobě **Tematický okruh:** Jazykové struktury a gramatika - přítomný čas - pořádek slov ve větě - rod podstatných jmen - řadové číslovky, datum - člen určitý, neurčitý a dělivý - zápor - časování pravidelných a nepravidelných sloves v přítomném čase - sloveso avoir, être - zvratná slovesa - časové údaje - předložky à a de - zdvořilostní kondicionál - rozkazovací způsob **Tematický okruh:** Reálie - porovnání běžného života v České republice a ve francouzsky mluvících zemích - základní seznámení s Francií	

8. až 9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Tematický okruh: Slovní zásoba - počasí - rodina a přátelé - škola, školní pomůcky, činnosti ve škole - volný čas, koníčky - příroda a zvířata	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: poznávání a tolerance k různým zvykům, projevům chování aj.

- nákupy - popis osoby - vyjádření názoru, souhlasu a nesouhlasu - dopravní prostředky **Tematický okruh:** Komunikační situace - sdělení, co mám a nemám rád - vyjádření souhlasu a nesouhlasu - vyjádření názoru - popsání osoby - zeptat se a určit kolik co stojí - vyjádřit množství a preferenci **Tematický okruh:** Jazykové struktury a gramatika - přivlastňovací zájmena - jednoduchý budoucí čas – le futur proche - minulý čas – le passé composé - kondicionál - přídavná jména - osobní zájmena ve 4. pádu (COD) a ve 3. pádu (COI) - le présent continu - blízká minulost - venir de + l'infinitif **Tematický okruh:** Reálie - vybraná francouzská literární díla - Francie - Paříž	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: konkrétní reálie země

DALŠÍ CIZÍ JAZYK – NĚMECKÝ JAZYK (NJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Německý jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat, zejména však průřezovému tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Německý jazyk se jako Další cizí jazyk realizuje v rámci volitelných předmětů od 6. do 9. ročníku. Předmětu je určena časová dotace 2 hodiny týdně.

Výuka předmětu probíhá v odborných učebnách vybavených multimediální technikou a dalšími pomůckami, případně v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali, - vede žáky k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to

možné, využívá srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřštinou.
- zadává žákům takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů,
- do hodin i domácí přípravy zařazuje práci se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem,
- extenzivní četbou německých textů posiluje důvěru žáků ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem.

Kompetence k řešení problémů

Učitel
- poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením,
- využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vede žáky k jeho respektování,
- neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, učí žáky zacházet s nekompletními informacemi. Vede je k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu,
- ve výuce simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.),
- postupně žáky vede k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou),
- v rámci konverzace na různá témata požaduje na žácích zřetelnou argumentaci při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní

Učitel
- Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjí učitel u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka.
- poskytuje žákům příležitosti komunikace s rodilými mluvčími a německy mluvícími cizinci vůbec v rámci výměn a poznávacích zájezdů,
- v rámci konverzace kultivuje u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti,
- vede žáky k přesnosti při práci s jazykovým materiálem, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální

Učitel
- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat prostřednictvím párových a skupinových řešení úkolů v hodinách,
- členěním do skupin napříč ročníkem, flexibilitou tohoto členění i kurzy a výměnami, kterých se účastní žáci z různých tříd i ročníků, poskytuje žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi,
- specifickým charakterem učení jazyka rozvíjí schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanské

Učitel
- v rámci konverzace vede žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním,
- vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory,
- při pobytech v německy mluvících zemích vybízí žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetence pracovní

Učitel

– vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání, – vede žáky k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – II. stupeň
Poslech s porozuměním **Žák** - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech **Mluvení** **Žák** - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace o sobě, rodině, škole, kamarádech, o volném čase a dalších osvojovaných tématech - správně vyslovuje jednotlivé německé hlásky, odliší jejich výslovnost od českých hlásek - na základě autentických nahrávek napodobuje intonaci a melodii německé věty **Čtení s porozuměním** **Žák** - rozumí známým každodenním výrazům, pokynům a základním frázím např. v oznámeních, na plakátech - rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení, které se týká jeho samého, jeho rodiny a nejbližšího okolí - rozumí krátkým dialogům a textům, vyhledá základní informace v textu a odpovědi na jednoduché otázky **Psaní** **Žák** - seznamuje se s prací s dvojjazyčným slovníkem - napíše jednoduchý text (dopis, e-mail) - vyplní jednoduchý dotazník - napíše jednoduché texty o sobě, své rodině, škole, o svém volném čase, kamarádech

6. až 9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba - pozdravy - dny v týdnu - čísla do 20 - barvy - německá dívčí, chlapecká - zvířecí jména	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: Vánoční a velikonoční zvyky a tradice v Německu, Rakousku

- internacionalismy - základní osobní údaje – jméno, bydliště, telefonní číslo, mail - rodina, domov, pokoj, rodinné oslavy - kamarádi a mé nejbližší okolí - škola, školní pomůcky - činnosti ve škole - volný čas, můj den - můj týden, zájmy - počítač - cestování – prázdniny - dovolená, orientace ve městě - dopravní prostředky - nákupy, jídlo, oblékání - zdraví, lidské tělo - počasí, příroda, zvířata - svátky a zvyky – Vánoce, Velikonoce - reálie německy mluvících zemí **Komunikační situace** - rozhovor – otázky a odpovědi: osobní data - krátké vyprávění o rodině, o svém domě, pokoji - sdělení, co mám a nemám rád - otázky, jak se předměty nazývají německy - rozhovor o svých koníčcích a zájmech svých kamarádů - vyprávění o svém dnu, týdnu, o škole - vyprávění o svém městě - domluvení si programu po telefonu, pozvání na oslavu, do kina - vyplnění jednoduchého formuláře – osobní data - napsání jednoduchého mailu o sobě - vyprávění o cestování - téma: moje prázdniny - rozhovor o počasí - rozhovor – návštěva u lékaře - rozhovor – popis cesty, orientace ve městě - rozhovor – nákupy, objednání jídla **Jazykové struktury a gramatika** - rod podstatných jmen - člen určitý a neurčitý - skloňování podstatných jmen - množné číslo některých podstatných jmen - základní číslovky do 1000 000 - hodiny, dny, měsíce - roční období, časové údaje - řadové číslovky - stupňování přídavných jmen - přítomný čas	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: konkrétní reálie země VMEGS: Objevujeme Evropu a svět - německy mluvící státy

- minulý čas – perfektum, préteritum - perfektum některých nepravidelných sloves - přímý, nepřímý pořádek slov ve větě - zápor nicht, kein - časování pravidelných sloves - časování některých nepravidelných sloves v přítomném čase - časování sloves s odlučitelnou předponou - časování způsobových sloves - sloveso sein, mögen, haben - rozkazovací způsob - přivlastňovací zájmena mein, dein, ihr, sein, euer, unser - osobní zájmena v 1. 3. 4. pádě - tázací, neurčitá zájmena - stupňování příslovcí – gern – am liebsten - vazba von - předložka um, bis, am, im v časových údajích - předložky se 3. a 4. Pádem - předložky se 3. pádem, se 4. pádem - vazba „es gibt“ **Reálie** - porovnání běžného života v České republice a v německy mluvících zemích - svátky a zvyky u nás a v německy mluvících zemích - základní seznámení s Německem, Rakouskem, Švýcarskem - Vídeň, Berlín	

DALŠÍ CIZÍ JAZYK - RUSKÝ JAZYK (RJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Ruský jazyk je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. V současné době proniká i do každodenního života naší společnosti. S tímto jazykem se pravidelně setkáváme v ulicích našich měst, obchodech, dopravních prostředcích, ve filmu atd. Ruský jazyk přispívá k chápání a objevování nových skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci obyvatelstva v rámci Evropy i světa. Snižuje jazykové bariéry a umožňuje poznávat život lidí a jejich kulturní tradice. Prohlubuje mezinárodní porozumění.

Vyučovací předmět Ruský jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat, zejména však průřezovému tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Ruský jazyk se jako další cizí jazyk realizuje v rámci volitelných předmětů od 6. do 9. ročníku. Předmětu je určena časová dotace 2 hodiny týdně.

Výuka předmětu probíhá v odborných učebnách vybavených multimediální technikou a dalšími pomůckami, případně v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali, - vede žáky k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívá srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřštinou. - zadává žákům takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů, - do hodin i domácí přípravy zařazuje práci se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem, - extenzivní četbou ruských textů posiluje důvěru žáků ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem.
Kompetence k řešení problémů
Učitel - poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením. Využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vede žáky k jeho respektování. - neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, učí žáky zacházet s nekompletními informacemi. Vede je k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu. - ve výuce simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.). - postupně žáky vede k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou). - v rámci konverzace na různá témata požaduje na žácích zřetelnou argumentaci při vyjadřování názorů.
Kompetence komunikativní
Učitel - Rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjí učitel u žáků standardními metodami výuky

cizího jazyka.
- poskytuje žákům příležitosti komunikace s rodilými mluvčími a rusky mluvícími cizinci vůbec v rámci výměn a poznávacích zájezdů,
- v rámci konverzace kultivuje u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti,
- vede žáky k přesnosti při práci s jazykovým materiálem, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální

Učitel
- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat prostřednictvím párových a skupinových řešení úkolů v hodinách,
- členěním do skupin napříč ročníkem, flexibilitou tohoto členění i kurzy a výměnami, kterých se účastní žáci z různých tříd i ročníků, poskytuje žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi,
- specifickým charakterem učení jazyka rozvíjí schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanské

Učitel
- v rámci konverzace vede žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním,
- vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory,
- při pobytech v německy mluvících zemích vybízí žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetence pracovní

Učitel
- vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání,
- vede žáky k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – II. stupeň

Žák
- Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně.
- Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojovaných témat.
- Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.
- Čte srozumitelně se správnou artikulací krátké dialogy a texty.
- Správně vyslovuje jednotlivé ruské hlásky, odliší jejich výslovnost od českých hlásek.
- Na základě autentických nahrávek napodobuje intonaci a melodii ruské věty.
- Rozumí známým každodenním výrazům, pokynům a základním frázím např. v oznámeních na plakátech.
- Rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení, které se týká jeho samotného, jeho rodiny a nejbližšího okolí.
- Rozumí krátkým dialogům a textům, vyhledá základní informace v textu a odpovědi na jednoduché otázky.
- Napíše jednoduchý text (dopis, e-mail), vyplní jednoduchý dotazník.

6. až 9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba: – pozdravy – seznamování – domluvení schůzky po telefonu – telefonování – rodina, její členové, příbuzní – povolání, škola (rozvrh, předměty, pomůcky) – volný čas, zájmová činnost, koníčky – seznamovací inzerát – orientace ve městě – dopravní prostředky – v nákupním centru – měna	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: Vánoční a velikonoční zvyky a tradice v Rusku
Komunikační situace: – rozhovor: otázky a odpovědi, osobní data – vyprávění o rodině – sdělení, co mám a nemám rád – domluvení schůzky – rozhovor o škole, koníčcích a zálibách – vyplnění jednoduchého formuláře – napsání mailu o sobě	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: konkrétní reálie země
Jazykové struktury a gramatika: – přítomný, budoucí, minulý čas – skloňování podstatných jmen – časování sloves – I. a II. časování – základní a řadové číslovky – slovesa se skupinou -ova-/ -eva- – zvratná slovesa – slovesa se změnou kmenových souhlásek – slovesné vazby: igrať na čom, igrať vo čto – skloňování osobních zájmen – minulý čas sloves – vyjádření vykání – skloňování podstatných jmen – 1. pád podst. jmen v oslovení – podstatná jména po číslovkách 2,3,4, – 7. pád jednotného čísla vybraných podst. jmen – skloňování podst. jmen typu mesto, zdanije v j.č. a mn.č. – 1. a 2. pád mn. č. podst. jmen nedělja, fotografia – nesklonná podst. jména	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět – Rusky mluvící státy

Reálie: – porovnání běžného života v ČR a Ruské federaci – základní informace o Praze a Moskvě	

DALŠÍ CIZÍ JAZYK - ŠPANĚLSKÝ JAZYK (ŠJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Španělský jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat, zejména však průřezovému tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Španělský jazyk se jako Další cizí jazyk realizuje v rámci volitelných předmětů od 6. do 9. ročníku. Předmětu je určena časová dotace 2 hodiny týdně.

Výuka předmětu probíhá v odborných učebnách vybavených multimediální technikou a dalšími pomůckami, případně v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali, - vede žáky k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívá srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřštinou. - zadává žákům takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů, - do hodin i domácí přípravy zařazuje práci se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem, - extenzivní četbou španělských textů posiluje důvěru žáků ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem.
Kompetence k řešení problémů
Učitel - poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením, - využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vede žáky k jeho respektování, - neustálou prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, učí žáky zacházet s nekompletními informacemi. Vede je k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu, - ve výuce simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.), - postupně žáky vede k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou), - v rámci konverzace na různá témata požaduje na žácích zřetelnou argumentaci při vyjadřování názorů.
Kompetence komunikativní
Učitel - rozvíjí dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním standardními metodami

výuky cizího jazyka,
- poskytuje žákům příležitosti komunikace s rodilými mluvčími a španělsky mluvícími cizinci vůbec v rámci výměn a poznávacích zájezdů,
- v rámci konverzace kultivuje u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti,
- vede žáky k přesnosti při práci s jazykovým materiálem, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální

Učitel
- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat prostřednictvím párových a skupinových řešení úkolů v hodinách,
- členěním do skupin napříč ročníkem, flexibilitou tohoto členění i kurzy a výměnami, kterých se účastní žáci z různých tříd i ročníků, poskytuje žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi,
- specifickým charakterem učení jazyka rozvíjí schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanské

Učitel
- v rámci konverzace vede žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním,
- vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory,
- při pobytech v německy mluvících zemích vybízí žáky k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetence pracovní

Učitel
- vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání,
- vede žáky k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – II. stupeň

Poslech s porozuměním
Žák
- Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, reaguje na ně
- Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat
- Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech

Mluvení
Žák
- Zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- Sdělí jednoduchým způsobem základní informace o sobě, rodině, škole, kamarádech, o volném čase a dalších osvojovaných tématech
- Správně vyslovuje jednotlivé španělské hlásky, odliší jejich výslovnost od českých hlásek
- Na základě autentických nahrávek napodobuje intonaci a melodii španělské věty

Čtení s porozuměním
Žák
- Rozumí známým každodenním výrazům, pokynům a základním frázím např. v oznámeních, na plakátech
- Rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení, které se týká jeho samého, jeho rodiny a nejbližšího okolí
- Rozumí krátkým dialogům a textům, vyhledá základní informace v textu a odpovědi na jednoduché otázky

Psaní
Žák
- Seznamuje se s prací s dvojjazyčným slovníkem
- Napíše jednoduchý text (dopis, e-mail)
- Vyplní jednoduchý dotazník
- Napíše jednoduché texty o sobě, své rodině, škole, o svém volném čase, kamarádech

6. až 9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba - země a národnosti - číslovky do 100 - dny, měsíce a roční období - škola: předměty, aktivity, pomůcky - barvy - každodenní činnosti - rodina, domácí mazlíčci - části těla, příd. jména popisující osoby - divoká příroda - aktivity týkající se vyhledávání a poskytování informací - zájmové činnosti, sporty - příroda, venkovní aktivity - prázdniny, dovolená - určení směru, polohy Komunikační situace - pozdravení, rozloučení na správné spol. úrovni - rozhovor – otázky a odpovědi: osobní data - krátké vyprávění o rodině, o kamarádech – vzhled, osobní informace, charakterové vlastnosti - otázky a odpovědi na určení času - sdělení, co mám a nemám rád, vyjádření frekvence - popis cesty - domluvení schůzky, hovoření o plánech - rozhovor o svých koníčcích a zájmech svých kamarádů - rozhovor o již proběhlých aktivitách - popis krajiny	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: svátky a tradice ve španělsky mluvících zemích

Jazykové struktury a gramatika - tázací částice - rod podstatných a přídavných jmen, - přítomný čas - osobní, ukazovací a přivlastňovací zájmena - množné číslo podst. a příd. jmen (shoda v čísle a rodě) - zápor - předložky místa, času, způsobu - určité a neurčité členy, předložkové vazby - hay/estar - předpřítomný čas - stupňování přídavných jmen - rozkazovací způsob pravidelných sloves, - použití slovesa gustar - minulý čas - pravidelné i nepravidelné tvary příčestí - nepravidelná slovesa a slovesa se změnou kmenové samohlásky (volver, salir, jugar) - zvratná slovesa - gerundium Reálie - porovnání běžného života v České republice a ve španělsky mluvících zemích - základní seznámení se Španělskem a zeměmi latinské Ameriky	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: – reálie španělsky mluvících zemí

CVIČENÍ V ANGLICKÉM JAZYCE (CVAJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Cvičení v anglickém jazyce je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Předmět je určen žákům s SPV, kteří v odůvodněném případě nezahájí výuku dalšího cizího jazyka v letech 2013 – 2015. Předmět je realizován pro 8. a 9. ročník 3 hodiny týdně. Je určen žákům, pro které je výuka prvního cizího jazyka problematická a kteří by nebyli schopni se dále kvalitně vzdělávat v dalším cizím jazyce.

Proto, aby žáci získali solidní základy jednoho cizího jazyka v rámci základní školy, je výuka anglického jazyka posílena o další 3 hodiny. Hodiny jsou zaměřeny na procvičování a upevňování již probraného učiva (slovní zásoby, gramatiky, běžných frází) a na osvojování si nového učiva.

V předmětu Cvičení v anglickém jazyce nejsou začleněna průřezová témata.
Důraz je kladen vedle písemného projevu také na ústní projev, a to hlavně na rozhovory, vyprávění, ale i čtení textů a jejich překlad. Výuka předmětu probíhá v odborných učebnách, případně v kmenových třídách.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - Ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je užívali, - Vede žáky k hledání souvislosti jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby. Tam, kde je to možné, využívá srovnání s jinými jazyky, které znají, i s mateřštinou. - Zadává žákům takové úkoly, v jejichž rámci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů. - Pravidelně zařazuje do hodin i domácí přípravy práci se slovníky a internetem, - Rozvíjí důvěru žáků v jejich jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem prostřednictvím extenzivní četby anglických textů.
Kompetence k řešení problémů
Učitel - Rozvoj komunikativní kompetence je obsažena v samé podstatě předmětu. Dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjí u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka. - Poskytuje příležitosti ke komunikaci s rodilými mluvčími a anglicky mluvícími cizinci, - V rámci konverzace kultivuje schopnosti žáků vyjádřit vlastní názor a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti. - Při práci s jazykovým materiálem vede žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjí jejich interpretačních schopností.
Kompetence komunikativní
Učitel - Párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách dává žákům možnost rozvíjet jejich schopnosti spolupracovat, - Specifickým charakterem učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.
Kompetence sociální a personální
Učitel - Simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.) - Postupně žáky vede k řešení prací většího rozsahu a kompletnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentaci výsledků před třídou), - V rámci konverzace na různá témata na žácích vyžaduje zřetelnou argumentaci při vyjadřování názorů.
Kompetence občanské
Učitel - V rámci konverzace vede žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním, - Vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory.
Kompetence pracovní
Učitel - Vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím povolání, - Vede žáky k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – II. stupeň
Žák - opakuje a prohlubuje si učivo AJ - čte srozumitelně se správnou artikulací, správně vyslovuje jednotlivé hlásky odlišné od českých hlásek - rozumí známým každodenním výrazům, pokynům a základním frázím - zvládá základní informace o anglicky mluvících zemích UK, USA - používá základní mluvnické časy, zvládá základní slovní zásobu, komunikační situace, jazykové struktury a reálie učiva II. stupně

8. až 9. ročník
Učivo
Slovní zásoba: - pozdravy - dny v týdnu (měsíce, roky) - číslovky 1 - 1000 - seznamování, základní osobní údaje – jméno, bydliště, tel. číslo, mail - rodina, její členové, příbuzní - domov, rodinné oslavy, kamarádi - povolání, škola (rozvrh, předměty, pomůcky) - volný čas, zájmová činnost, koníčky - seznamovací inzerát

MATEMATIKA (M)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Matematika je utvořen ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Je organizován 6. až 9. ročníku 4 hodinami týdně, z čehož je 1 disponibilní hodina v 8. ročníku. Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickým celkem Matematika a její aplikace.

Předmět Matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy: Číslo a proměnná; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a prostoru; Nadstandardní aplikační úlohy a problémy.

V předmětu Matematika je kladen důraz na porozumění základních myšlenkových postupů, na osvojování pojmů, algoritmů, terminologie, symboliky a způsobů jejich použití.

Učivo Matematiky každého ročníku je shrnuto do několika témat. Jednotlivé Tematické okruhy na sebe navazují, prolínají se a vzájemně se doplňují.

Výuka Matematiky probíhá systémem „zpětné vazby“, založené na tvořivosti každého žáka a reakci učitele, který tak zobecňuje „objevy žáků“. Aplikace stojí na začátku každé kapitoly učiva (např. jako motivace) a na jejím konci jako prostředek ověření úrovně osvojení učiva.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Matematika nejsou začleněna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel
- vede žáky ke strategii učení a motivuje je tak k dalšímu studiu
- podněcuje tvořivost žáků, realizováním vlastních nápadů a účastí na různých matematických soutěžích a olympiádách
- vytváří u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe

Kompetence k řešení problémů

Učitel
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování
- při výuce motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- nabízí nové úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení
- vede žáky k práci s informacemi, k jejich vyhledávání, třídění a využívání
- provádí se žáky rozbor úkolů, tvoří plány jeho řešení, odhaduje výsledky a vyhodnocuje správnost výsledků

Kompetence komunikativní

Učitel
- rozvíjí u žáků všestrannou a účinnou komunikaci a spolupráce s ostatními
- učí žáky k naslouchání názorů ostatních spolužáků (např. při řešení problémových úloh – zdůvodňování postupu řešení)
- učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor – diskuze k řešení matematických úloh
- pracuje s grafy, tabulkami a diagramy

Kompetence sociální a personální

Učitel
- přispívá k diskuzi při řešení úkolu kolektivu třídy
- žáky vede ohleduplnosti a uznávání druhých k poskytnutí rady nebo pomoci druhému při společné práci
- vede žáky ke spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh

Kompetence občanské

Učitel
- zařazuje úkoly s ekologickou tematikou, úkoly z praktického života ekonomického charakteru
- porovnávání pomocí grafů, tabulek, využívá zařazení výpočtů pomocí procent
- zabývá se problematikou propojením zájmové činnosti žáka a společnosti (slovní úlohy z různých oborů lidské činnosti- kultura, sport, pracovní činnosti)

Kompetence pracovní

Učitel
- vede k základním pracovním návykům a podněcuje u žáků zájem o další orientaci
- využívá praktických úloh, při řešení těchto úloh u žáků vyžaduje odpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce, přesnost rýsování, správnost zápisů postupů řešení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu

6. ročník

Tematický okruh: Číslo a proměnná

Žák

- provádí všechny základní matematické operace s přirozenými čísly
- provádí jednoduché výpočty se zápornými čísly
- převádí jednotky délky, hmotnosti, času
- znázorní čísla na číselné ose
- vyjádří zadanou arabskou číslici římskou a naopak
- porovnává, zaokrouhluje desetinná čísla
- vyznačí desetinná čísla na číselné ose
- provádí základní matematické operace s desetinnými čísly
- řeší praktické úlohy týkající se desetinných čísel
- rozumí jednotlivým pojmům, odvodí základní znaky dělitelnosti, aplikuje znaky dělitelnosti na konkrétní příklady, určuje a užívá násobky, dělitele, společné násobky (nejmenší) a společné dělitele (největší) čísel, rozloží číslo na součin prvočísel
- řeší slovní úlohy s využitím dělitelnosti, modeluje a řeší obdobné situace
- vyjádří vztah část – celek pomocí zlomku, aplikuje na praktických úlohách
- porovnává zlomky, znázorní je na číselné ose
- v jednodušších případech provádí základní matematické operace se zlomky
- řeší jednoduché praktické úlohy se zlomky

Tematický okruh: Geometrie v rovině a prostoru

Žák

- narýsuje, najde rozdíly mezi geometrickými útvary, třídí je, používá základní matematické zápisy a symboly
- sestrojí osu a střed úsečky
- určuje vzájemnou polohu přímek
- sestrojí kolmici a rovnoběžku k přímce (daným bodem)
- změří vzdálenost bodu od přímky a sestojí rovnoběžku v dané vzdálenosti
- narýsuje, změří a pojmenuje úhel
- provádí základní početní operace s velikostmi úhlů
- narýsuje osu úhlu, úhly přenáší
- narýsuje trojúhelník ze tří stran, aplikuje pravidlo trojúhelníkové nerovnosti
- určí obvod trojúhelníku
- roztřídí trojúhelníky podle velikosti stran, úhlů, jejich vlastnosti využívá při řešení úloh
- určí velikosti úhlů (výpočtem, měřením)
- narýsuje těžnice v trojúhelníku, vyznačí těžiště, narýsuje výšky, průsečík výšek
- sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku
- vypočítá objem a povrch kvádrů a krychle, výsledek uvede v požadovaných jednotkách, případně zaokrouhlí, odhaduje, poznatky aplikuje při řešení praktických úloh
- narýsuje kvádr a krychli v rovině, sestrojí /vystřihne síť kvádru, krychle
- rozvíjí svojí prostorou představivost: přiřadí síť k příslušnému hranolu

7. ročník

Tematický okruh: Číslo a proměnná

Žák

- Provádí základní početní operace v oboru celých čísel, porovnává je, zakresluje na číselnou osu, upravuje jednoduché číselné výraz

- Převede zlomek na číslo s desetinnou čárkou, převede desetinné číslo na zlomek
- Provádí základní matematické operace s racionálními čísly, porovnává je
- Řeší jednoduché výrazy s racionálními čísly
- Modeluje konkrétní situace s využitím oboru racionálních čísel
- Řeší jednoduché slovní úlohy
- Sestaví poměr dvou čísel, upraví ho, vyjádří vztah celek – část poměrem
- Řeší úlohy na dělení celku v daném poměru, změní hodnoty v daném poměru
- Pracuje s měřítky map, plány
- Upravuje postupný poměr
- Sestavuje postupný poměr, postupný poměr aplikuje při řešení slovních úloh

Tematický okruh: Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák
- Mezi závislostmi rozlišuje přímou a nepřímou úměrnost
- Vyjádří přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, grafem, vzorcem
- V reálných situacích identifikuje a aplikuje přímo úměrné závislosti
- V reálných situacích identifikuje a aplikuje nepřímo úměrné závislosti
- V úlohách o úměrnostech k řešení používá i trojčlenku
- Používá pojem procento
- Řeší určité příklady s procenty pomocí zlomků
- Vypočítá počet procent, procentovou část, základ
- Řeší slovní úlohy s procenty

Tematický okruh: Geometrie v rovině a v prostoru
Žák
- Pozná vedlejší, vrcholové, souhlasné a střídavé úhly a aplikuje jejich vlastnosti při řešení úloh
- Pozná vhodné útvary pomocí průsvitky a měření
- Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové a středové souměrnosti
- Pozná útvary osově a středově souměrné a určí jejich osu a střed souměrnosti
- Věty o shodnosti trojúhelníků aplikuje při řešení úloh
- Odvodí součet vnitřních úhlů čtyřúhelníku, sestrojí čtyřúhelník pomocí dvou trojúhelníků
- Třídí čtyřúhelníky podle jejich vlastností, řeší konstrukční úlohy
- Vypočítá obsahy a obvody trojúhelníku, rovnoběžníku, lichoběžníku
- Vypočítá obsah mnohoúhelníků pomocí čtvercové sítě
- Vypočítá objem a povrch hranolu, výsledek uvede v požadovaných jednotkách, případně zaokrouhlí, odhaduje, poznatky aplikuje při řešení praktických úloh

8. ročník
Tematický okruh: Číslo a proměnná
Žák
- Odhaduje druhou mocninu i odmocninu čísla, určí zpaměti druhou mocninu i odmocninu některých čísel, vypočítá druhou mocninu i odmocninu pomocí kalkulačky, zaokrouhluje
- Vypočítá druhou mocninu i odmocninu součinu, podílu
- Vypočítá třetí mocninu a odmocninu daného čísla pomocí kalkulačky
- Určí třetí odmocninu součinu, podílu
- Vysloví Pythagorovu větu pro každou stranu libovolného pravoúhlého trojúhelníku, udělá náčrtek
- Pythagorovu větu aplikuje při řešení úloh
- Zjistí hodnotu výrazu s proměnnou i více proměnnými dosazením, rozlišuje jednočleny

i některé mnohočleny
- Sčítá a odčítá mnohočleny, k danému mnohočlenu určí mnohočlen opačný
- Násobí mnohočlen jednočlenem, mnohočlen mnohočlenem
- Dělí mnohočlen jednočlenem
- Upravuje výrazy s mnohočleny a jednočleny
- Řeší rovnici s jednou neznámou, provádí ekvivalentní úpravy, své řešení prověřuje zkouškou
- Řeší rovnici, která má nekonečně mnoho řešení, popřípadě žádné řešení
- Při řešení slovních úloh matematizuje danou situaci a sestavuje rovnici s jednou neznámou
- Vyjádří neznámou ze vzorce a upravený vzorec aplikuje při řešení úlohy
- Řeší nerovnice, řešení vyjádří graficky

Tematický okruh: Geometrie v rovině a v prostoru
Žák
- Vysvětlí rozdíl mezi kruhem a kružnicí
- klasifikuj vzájemnou polohu přímky a kružnice
- Sestrojí tečnu k dané kružnici
- Sestrojí Thaletovu kružnici a aplikuje její vlastnosti při řešení úloh
- Využívá vzorce pro výpočet délky kružnice a obsahu kruhu v praktických úlohách
- Načrtne síť válce
- Vypočítá povrch a objem válce
- Poznatky využívá při řešení praktických úloh

9. ročník
Tematický okruh: Číslo a proměnná
Žák
- Upravuje číselné i algebraické výrazy a využívá pravidla pro umocňování součinu a podílu
- Identifikuje mnohočlen, provádí základní matematické operace s mnohočleny
- Umocňuje mnohočleny nižších stupňů, využívá algebraické vzorce
- Rozloží mnohočlen na součin
- Upravuje lomený výraz krácením a rozšiřováním
- Sčítá, odčítá, násobí a dělí jednoduché lomené výrazy
- Analyzuje soustavu rovnic a zvolí vhodnou metodu řešení, určí počet řešení
- Používá soustavu rovnic při řešení slovních úloh

Tematický okruh: Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák
- Rozezná funkční vztah od jiných vztahů, vyjádří ho, stanoví definiční obor a obor hodnot funkce
- Určuje vztah přímé / nepřímé úměrnosti
- Matematizuje jednoduché reálné situace využitím funkčních vztahů, provádí jednoduché úrokování, aplikuje v praxi
- Analyzuje úlohu, navrhuje postup řešení, provede konstrukci a stanoví počet řešení
- Řídí se základními pravidly přesného rýsování
- Rozpozná podobné trojúhelníky na základě vět o podobnosti trojúhelníků
- Řeší praktické úlohy, aplikuje vzorce pro výpočet objemu a obsahu jehlanu, kuželu a koule

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Přirozená čísla a jejich operace - násobení - dělení - sčítání - odčítání - jednotky – římské číslice **Desetinná čísla** **Záporná čísla** - sčítání - odčítání **Dělitelnost přirozených čísel** - násobek - dělitel znaky dělitelnosti - prvočíslo - číslo složené - rozklad na součin prvočísel - společný násobek a dělitel - slovní úlohy **Zlomky** - geometrická představa - uspořádání - základní matematické operace **Bod, přímka, polopřímka, úsečka** **Úhel a jeho velikost** **Druhy úhlů a jejich dvojice** **Trojúhelník** **Kvádr, krychle** Logické řady, úlohy na prostorovou představivost	Dějepis

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Celá čísla a jejich operace - sčítání - odčítání - násobení	

- dělení - číselné výrazy **Racionální čísla** **Poměr, postupný poměr, úměra** **Závislosti, přímá a nepřímá úměrnost** **Trojčlenka** **Procenta** **Osová a středová souměrnost** **Shodnost trojúhelníků** **Čtyřúhelníky - obsahy, obvody, konstrukce** **Objem a povrch hranolu**	

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Mocniny a odmocniny **Pythagorova věta** **Výrazy s proměnnými** - jednočleny - mnohočleny, sčítání a odčítání - násobení a dělení mnohočlenů **Rovnice, nerovnice** **Slovní úlohy** **Kruh, kružnice** **Válec**	D

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Mocniny **Mnohočleny**	

Lomené výrazy **Soustavy lineárních rovnic se 2 neznámými** **Funkce - lineární funkce a její vlastnosti** - graf přímé a nepřímé úměrnosti **Základy finanční matematiky** **Konstrukční úlohy, množiny bodů dané vlastnosti** **Podobnost trojúhelníků** **Jehlan, kužel, koule**	

INFORMATIKA (INF)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Informatika je utvořen ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Je organizován v 6. až 8. ročníku 1 vyučovací hodinou týdně, z toho jsou 2 hodiny z disponibilní časové dotace. Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickým celkem Informační a komunikační technologie a tematickým celkem Využití digitálních technologií, která vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Celek je integrován do vyučovacího předmětu Informační a komunikační s dotací 1 hodina týdně v 9. ročníku.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Zvládnutí výpočetní techniky, vyhledávání informací na internetu a jejich zpracování umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, umožňuje využití mnohonásobně většího počtu dat a informací bez zatížení paměti a vhodně doplňuje běžné učební texty a pomůcky. Dovednosti získané v tomto vzdělávacím oboru umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku ve všech oblastech celého základního vzdělávání a stávají se jejich součástí

Do vyučovacího předmětu Informatika jsou pro 2. stupeň zařazena průřezová témata: Environmentální výchova, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky, aby získávali poznatky z různých zdrojů a učili je třídit pomocí PC - učí je používat obecně užívané termíny, znaky a symboly týkající se výpočetní techniky - učí žáky informace, znaky, symboly týkající se výpočetní techniky systematicky třídit,

pochopit a uvádět do souvislostí
- vede žáky k práci s chybou a ke schopnosti sebehodnocení při vlastní práci na PC
- vede žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Učitel
- vede žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení
- učí je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

Učitel
- učí žáky využívat pro komunikaci na dálku vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci učí žáky dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

Učitel
- vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- přizve žáky k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- využíváním skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- podporuje vzájemnou ochotu a pomoc mezi žáky

Kompetence občanské

Učitel
- učí žáky chovat se podle společenských norem
- podporuje projekty na PC na ochranu životního prostředí a třídění odpadu
- seznamuje s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

Učitel
- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- vede žáky k využití ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Tematický okruh: Vyhledávání informací a komunikace **Žák** - při vyhledávání na internetu používá jednoduché a vhodné cesty - vyhledává informace na portálech, v knihovnách, encyklopediích - komunikuje pomocí internetu - dodržuje etická a morální pravidla při komunikaci na sociálních sítích, respektuje soukromí druhých - získané dovednosti využívá v hodinách informatiky i v běžných vyučovacích předmětech při zpracování domácích úkolů, referátů, projektů **Tematický okruh: Zpracování a využití informací** **Žák** - pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru - ovládá práci s textovým, grafickým i tabulkovým editorem - uplatňuje základní typografická a estetická pravidly při práci s textem a obrázkem - zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví **Tematický okruh: Využití digitálních technologií** **Žák** - ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky - propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava - ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Základy práce s počítačem - základní znalosti o struktuře a ovládání počítače a jeho přídatných zařízení - péče o počítač, zásady hygieny práce s počítačem - viry a antivirové programy - hardware a software počítače - historie výpočetní techniky **Vytváření a zpracování informací pomocí počítačových aplikací** - základní funkce grafického editoru - bitmapové a vektorové editory - tvorba a zpracování obrázku	**VMEGS** - Evropa a svět nás zajímají

- standardní funkce textového editoru - zápis a úprava a tisk jednoduchého dokumentu - standardní funkce tabulkového kalkulátoru - vkládání dat, editace buňky - úprava tabulky, tvorba grafu - prezentace informací (prezentační programy) **Vyhledávání informací a komunikace** - princip přenosu informací v počítačové síti - Internet jako zdroj informací - práce s internetovými prohlížeči - vyhledávání informací na Internetu - základní způsoby komunikace (e-mail,chat, telefonování)	**VMEGS** - Objevujeme Evropu **MK** – multikulturalita **MV** – Internet (zábava x informace)

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Základy práce s počítačem - základní znalosti o struktuře a ovládání počítače a jeho přídatných zařízení - operační systém - viry a antivirové programy - hardware počítače (jak si postavit vlastní počítač) - software počítače **Vytváření a zpracování informací pomocí počítačových aplikací** - práce v grafickém editoru - bitmapové a vektorové editory - tvorba a zpracování obrázku - standardní funkce textového editoru - zápis a úprava a tisk dokumentu - funkce a využití tabulkového kalkulátoru - vkládání dat, editace buňky - úprava tabulky, tvorba grafu - vytváření multimediálních souborů - prezentace informací (prezentační programy) - ochrana práv k duševnímu vlastnictví - základní typografická pravidla - digitální fotografie a její zpracování **Počítačové sítě a Internet** - základy práce v síti - princip přenosu informací v počítačové síti - vyhledávání informací na Internetu - elektronická pošta a elektronický podpis - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)	**VMEGS** - Evropa a svět nás zajímají Projekty - Word **VMEGS**- Objevujeme Evropu **MK** – multikulturalita **EV** – Lidské aktivity a životní prostředí **MV** – Internet (zábava x informace)

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Práce s počítačem - základní nastavení počítače (zvuk, grafika….) - závady a poruchy počítače - komprimace a dekomprimace souborů - operační systémy (MS-DOS, Unix, Windows), porovnání **Vytváření a zpracování informací pomocí počítačových aplikací** - základní funkce grafického editoru - bitmapové a vektorové editory - tvorba a zpracování obrázku - standardní funkce textového editoru - zápis a úprava a tisk dokumentu - standardní funkce tabulkového kalkulátoru - vkládání dat, editace buňky - úprava tabulky - tvorba grafu - základní vzorce - vytváření multimediálních souborů, tvorba prezentací - ochrana práv k duševnímu vlastnictví - základní typografická pravidla - digitální fotografie a její zpracování **Počítačové sítě a Internet** - základy práce v síti - princip přenosu informací v počítačové síti - vyhledávání informací na Internetu	**VMEGS** - Evropa a svět nás zajímají **VMEGS**- Objevujeme Evropu (Projekty – Powerpoint) **MK** – multikultura **EV** – Lidské aktivity a životní prostředí **MV** – Internet (zábava x informace) (bulvár x seriozní informace)

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
- digitální technika – počítač a periferní zařízení - digitální fotoaparát, druhy kamer, přehrávače medií - e-kniha, mobilní telefony - digitální technologie – bezdrátové technologie - navigační technologie, konvergence technologií, přenosy - počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení - mobilní služby, mobilní internet, sítě - novinky v digitální technice	

DĚJEPIS (D)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Dějepis pokrývá část vzdělávací oblasti Člověk a společnost, stanovenou RVP ZV, konkrétně vzdělávací obor Dějepis. Je organizován v 6. až 9. ročníku, vždy 2 vyučovacími hodinami týdně.

Výuka dějepisu navazuje volně na znalosti osvojené žáky na I. stupni v předmětu Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku. Sledovaným cílem je zasadit funkčním způsobem národní dějiny do celku dějin nejen evropských, ale i světových a nastínit obecné dějinné vývojové tendence. Žák je veden k tomu, aby si uvědomil, v čem tkví specifika historického vývoje české společnosti vzhledem k jiným evropským i mimoevropským kulturám. Zaměřuje se zvláště na kulturní a antropologické konstanty – obraz světa, náboženské rituály, každodenní život, forma státu apod., což mu umožňuje, aby jednotlivým historickým obdobím lépe porozuměl. Důraz je kladen na schopnost žáka odhalit a definovat příčiny a následky jednotlivých událostí či historických jevů a pochopit dějinnou podmíněnost moderní společnosti

Do vyučovacího předmětu Dějepis jsou zařazena průřezová témata Multikulturní výchova, Mediální výchova, Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky k vyhledávání a třídění informací o probíraných jevech podle zadaných kritérií - pomáhá žákovi seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly vzdělávacího oboru dějepis a dávat je do vzájemných souvislostí - pomocí metod samostatné i skupinové práce vede žáky k zodpovědné a kritické práci s primárními i sekundárnými zdroji informací - podporuje žáky, aby využili své získané znalosti a účastnili se oborových soutěží (např. Dějepisná olympiáda)
Kompetence k řešení problémů
Učitel - pomáhá žákovi vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji - pomáhá žákovi při řešení problémů objevovat paralely s historií - vede žáky k tomu, aby svá řešení posuzovali z nejrůznějších společenských aspektů - zadává žákům referáty či projekty k jednotlivým probíraným tématům či historickým obdobím - vede žáky ke vzájemnému hodnocení při individuálních či skupinových prezentacích, čímž rozvíjí jejich schopnost přijímat kritické názory druhých
Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky k tomu, aby souvisle a výstižně formulovali své myšlenky při prezentacích referátů či projektů - pomáhá žákům osvojit si postupy při využívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání - pomáhá žákovi problémově interpretovat historické události - vede žáky ke znalosti často používaných cizích slov, souvisejících s historií

- vede žáky k diskusi nad vybranými historickými tématy

Kompetence sociální a personální

Učitel
- vybízí žáky ke vzájemnému hodnocení a vede je, aby při vzájemném hodnocení pochopili potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývali se jím
- vede žáky k pochopení významu týmové práce, k přijetí rolí v různých skupinách, zde se opírá o příklady z historie

Kompetence občanské

Učitel
- pomáhá žákovi orientovat se tehdy, je-li konfrontován s peripetiemi vývoje evropských demokracií, s politickými i totalitárními ideologiemi a evropskou politickou kulturou
- vede žáka k poznávání našich kulturních tradic a historického dědictví a k potřebě je chránit
- vede žáka k poznávání základních historických principů, na kterých spočívají zákony a společenské normy

Kompetence pracovní

Učitel
- motivuje žáky k tomu, aby nacházeli způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole pro svůj další rozvoj

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu

Tematický okruh: Člověk v dějinách
Žák
- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Tematický okruh: Počátky lidské společnosti
Žák
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- uvede příklady archeologických kultur na našem území

Tematický okruh: Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury
Žák
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.

Tematický okruh: Nový etnický obraz Evropy, křesťanství
Žák
- vysvětlí důsledky rozpadu římské říše vývoj
- vyhledá na mapě řeckou a latinskou část římské říše
- vyjmenuje nová evropská etnika
- zdokonalí dovednost čtení z mapy při vysvětlování pohybu nového obyvatelstva
- porovná odlišnosti způsobu organizace života nových obyvatel evropského regionu s uspořádáním v římské říši
- charakterizuje úlohu církve v souvislosti s utvářením nových státních útvarů
- vysvětlí souvislost mezi křesťanstvím a judaismem
- shrne, čím je Ježíšovo učení dodnes živé

Tematický okruh: Byzantská říše
Žák
- doloží vývoj byzantské říše s pomocí mapy a časové osy
- shrne hlavní etapy vývoje byzantské říše
- objasní základní znaky byzantské kultury na konkrétních příkladech
- popíše vliv byzantské kultury na okolní země

Tematický okruh: Islám, islámské říše
Žák
- objasní pojmy spojené s islámskou vírou a arabskou kulturou
- porovná shodné a odlišné rysy islámu a křesťanství
- zhodnotí přínos arabské kultury pro kulturu evropskou

Tematický okruh: Christianizace, franská říše, Vikingové
Žák
- popíše život v klášteře a vliv klášterů pro lenní uchování vzdělanosti
- zhodnotí podíl církve na utváření franské říše
- objasní fungování lenního systému
- konkretizuje přínos karolínské kultury
- posoudí vliv Vikingů na utváření raně středověkých státních útvarů

Tematický okruh: Středověká Anglie, Svatá říše římská
Žák
- zhodnotí přínos Viléma Dobyvatele pro upevnění anglického státu
- zhodnotí postavení osoby císaře v rámci Evropy

Tematický okruh: Románská kultura
Žák
- uvede druhy umění v románském slohu a doloží je na konkrétních příkladech
- s pomocí obrázků ukáže a vysvětlí znaky románského slohu ve stavitelství, sochařství a malířství

Tematický okruh: Počátky českého státu
Žák
- uvede příklady slovanských národů a přiřadí je k jednotlivým slovanským větvím
- doloží s pomocí mapy a časové osy vývoj osídlení českých zemí
- shrne poznatky o Sámově říši a zhodnotí její význam
- dá do souvislostí sjednocení slovanských kmenů s nutností obrany před kočovnými

kmeny
- zhodnotí důležitost příchodu Cyrila a Metoděje pro další vývoj našeho národa
- popíše kulturní přínos Velké Moravy
- rozliší legendy a historická fakta
- objasní vnitřní vývoj českého státu v evropských souvislostech a dopady jeho christianizace
- charakterizuje výjimečnost osoby svatého Václava
- uvede příklady činů, kterými Přemyslovci upevnili vznikající stát

Tematický okruh: Středověká církev, křížové výpravy
Žák
- posoudí vliv církve na každodenní život lidí ve středověku
- vymezí vztah tehdejší církve ke kacířství
- popíše organizaci světské a církevní moci
- zhodnotí důvody a důsledky křížových výprav do Svaté země
- popíše činnost žebravých řádů

Tematický okruh: Mongolové, Tataři
Žák
- zdůvodní úspěchy mongolských dobyvatelů
- popíše, při kterých příležitostech pronikaly do Evropy zprávy o vyspělosti mongolské říše

Tematický okruh: Středověká společnost, gotika, poslední Přemyslovci
Žák
- uvede znaky gotického slohu a příklady stavebních památek (i regionálních)
- popíše změny v zemědělské výrobě
- vysvětlí výhody trojpolního systému oproti přílohovému (známému pod pojmem „dvojpolní“)
- porovná život na vesnici ve středověku a dnes
- zhodnotí úspěchy a neúspěchy posledních Přemyslovců

Tematický okruh: Vznik měst, Lucemburkové
Žák
- popíše život ve středověkém městě (obchod, práva, řemesla)
- objasní funkci města v rámci středověké společnosti
- doloží s pomocí mapy úspěchy Jana Lucemburského při rozšiřování Českého království
- doloží na konkrétních příkladech provázanost dějin Anglie a Francie
- posoudí události stoleté války a vyhledá souvislosti s naší historií
- zhodnotí přínos vlády Karla IV.
- rozpozná základní prvky gotického stylu na příkladech významných gotických památek
- posoudí důležitost univerzit pro rozvoj vzdělanosti v Evropě

Tematický okruh: Morová epidemie, kritika církve, Jan Hus
Žák
- popíše, které katastrofy a problémy postihly ve 14. století velkou část obyvatel Evropy
- objasní, z čeho pramenily nejistoty a obavy a jak souvisely se stavem tehdejší církve
- vysvětlí, co znamenalo papežské schizma
- zhodnotí vliv Jana Husa na počátky reformace
- uvede příklady reformních hnutí (reformátoři a místa jejich působení)

Tematický okruh: Husité, Jiří z Poděbrad
Žák
- uvede, jaké ohlasy v našich zemích měla Husova smrt
- rozlišuje požadavky radikálního a umírněného husitského proudu
- na základě práce s mapou popíše směry křižáckých výprav
- charakterizuje vliv panovníků a velitelů na výsledky husitských válek
- popíše způsob boje (taktiku) husitů
- zdůvodní výsledky husitských válek
- objasní přínos osobnosti Jiřího z Poděbrad pro upevnění českého státu

Tematický okruh: Jagellonci
Žák
- popíše český stát v období poděbradském a jagellonském v evropských souvislostech
- vysvětlí v souvislostech pojmy česko-uherské soustátí a stavovská monarchie
- objasní, kdo se vedle krále podílel na vládě v Čechách

Tematický okruh: Humanismus a renesance
Žák
- objasní důvody vzniku renesance v Itálii
- porovná podobnost znaků antického a renesančního umění
- objasní souvislosti mezi renesancí a humanismem
- popíše životní styl renesanční šlechty
- konkretizuje znaky renesančního stavitelství v českých zemích
- objasní propojenost antiky s renesancí a humanismem a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí
- porovná základní znaky románského, gotického a renesančního stylu
- dá do souvislostí jména nejznámějších stavitelů, sochařů a malířů s jejich konkrétními díly
- rozliší románskou, gotickou a renesanční stavbu

Tematický okruh: Zámořské objevy
Žák
- uvede důvody a motivaci Evropanů k zámořským plavbám
- doloží na příkladech, že Afrika, Amerika a Asie nebyly v době evropského středověku zaostalými regiony
- ukáže a popíše na mapě důležité zámořské výpravy
- popíše v souvislostech objevení Ameriky
- zhodnotí důsledky příchodu Evropanů na vyspělé indiánské kultury
- shrne význam objevných plaveb

Tematický okruh: Reformace a protireformace
Žák
- uvede odlišnosti evangelických církví od církve katolické
- dá do souvislostí, jak reformované církve podnítily rozvoj podnikání v západní Evropě
- vysvětlí změny v římskokatolické církvi a způsoby, jimiž se snažila čelit šíření reformace
- objasní pojem absolutní monarchie
- porovná způsob vlády tří evropských panovníků: Jindřicha IV., Alžběty I. a Filipa II.

Tematický okruh: Rusko, Osmanská říše

Žák
- zhodnotí klady a zápory vlády Ivana IV. Hrozného
- vyjádří názor na chování muslimské a křesťanské armády

Tematický okruh: Habsburkové na českém trůnu
Žák
- uvede důvody nástupu Habsburků na český trůn
- shrne politické problémy, se kterými se Rudolf II. potýkal
- uvede významné osobnosti rudolfínské doby

Tematický okruh: Třicetiletá válka
Žák
- popíše průběh a důsledky stavovského povstání,
- vysvětlí důsledky Obnoveného zřízení zemského pro evangelíky
- zhodnotí osobnost J. A. Komenského a význam jeho díla
- uvede zlomové události třicetileté války
- vysvětlí rozdělení soupeřících stran a zaměří se na habsburské území
- popíše fungování dobové propagandy
- prokáže, že se časově a prostorově orientuje v období 16. a 17. století

Tematický okruh: Baroko
Žák
- jmenuje znaky charakteristické pro barokní dobu
- uvede příklady barokních umělců a vědců
- rozpozná základní znaky barokního stylu na konkrétních stavbách, sochách a obrazech
- uvede příklady barokních památek v různých evropských zemích a ukáže je na mapě
- charakterizuje znaky „českého baroka“
- jmenuje české barokní umělce a popíše jejich vybraná díla
- popíše rozdělení společnosti v barokní době
- vysvětli výhody manufakturní výroby oproti předchozím výrobním postupům
- charakterizuje evropsky kolonialismus 17. a 18. století
- shrne klady a zápory působeni jezuitů v českých zemích
- charakterizuje hospodářskou situaci v českých zemích v 17. a 18. století

Tematický okruh: Absolutismus ve Francii
Žák
- charakterizuje absolutistickou vládu Ludvika XIV. ve Francii
- popíše francouzské hospodářství na přelomu 17. a 18. století
- uvede příklady z oblasti francouzské kultury tohoto období

Tematický okruh: Anglická revoluce
Žák
- popíše příčiny a průběh anglické revoluce

Tematický okruh: Samoděržaví v Rusku
Žák
- charakterizuje vnitřní vývoj Ruska v 17. a 18. století

Tematický okruh: Osmanská říše

Žák
- charakterizuje vnitřní vývoj Osmanské říše v 17. a 18. století

Tematický okruh: Osvícenství
Žák
- uvede na příkladech nové myšlenky spojené s osvícenstvím
- porovná názory osvícenců s názory lidi v dřívějších dobách
- doloží na příkladech rozvoj vědy v 18. století

Tematický okruh: Klasicismus
Žák
- uvede hlavni rysy klasicismu v architektuře

Tematický okruh: Osvícenský absolutismus
Žák
- uvede na příkladech osvícenské reformy v Prusku v 18. století
- uvede na příkladech osvícenské reformy v Rusku v 18. století
- doloží na příkladech osvícenské reformy Marie Terezie a Josefa II.

Tematický okruh: Vznik USA
Žák
- pojmenuje problémy, které přinášela osadníkům nadvláda Britanie
- shrne průběh bojů za nezávislost vedoucích k vyhlášení republiky a vzniku USA

Tematický okruh: Francouzská revoluce
Žák
- shrne příčiny nespokojenosti ve francouzské společnosti druhé poloviny 18. století
- charakterizuje události spojené s počátkem francouzské revoluce
- shrne události, které vedly k vyhlášení republiky ve Francii
- vysvětlí rozdíly mezi konstituční monarchii a republikou ve Francii
- doloží na příkladech trvalost některých revolučních opatřeni do dnešních dnů
- uvede příklady zneužití myšlenek francouzské revoluce během jakobínské diktatury
- popíše, jak se k moci ve Francii dostala nova vláda, direktorium
- shrne hlavni body Napoleonovy kariery
- s pomoci mapy a časově osy popíše Napoleonovu zahraniční politiku a zhodnotí její výsledky
- charakterizuje dopady vídeňského kongresu na evropskou politiku
- popíše život měšťanských vrstev první poloviny 19. století

Tematický okruh: Průmyslová revoluce
Žák
- popíše počátky průmyslové revoluce v Británii
- zdůvodni výhody průmyslové výroby oproti předchozím výrobním postupům
- charakterizuje nové možnosti v dopravě a dálkové komunikaci
- vysvětli na příkladech, jaké společenské změny způsobila průmyslová revoluce
- popíše postavení dělníků jako nejpočetnější společenské vrstvy

Tematický okruh: Národní obrození
Žák

- popíše projevy evropských národních hnutí
- doloží na příkladech znaky romantismu
- doloží na příkladech dobové projevy zájmu o česky jazyk a kulturu
- shrne význam Josefa Dobrovského pro rozvoj novodobé spisovné češtiny
- popíše postupné prosazování češtiny v oblasti literatury, vědy a divadla
- charakterizuje osobnost Josefa Jungmanna v souvislosti s rozvojem českého jazyka
- doloží na příkladech odraz národní myšlenky v dílech českých spisovatelů a dalších umělců první poloviny 19. století
- shrne přinos Františka Palackého pro formování novodobého českého národa

Tematický okruh: Revoluce 1848 - 1849
Žák
- zdůvodni výsledky revoluci roku 1848 ve Francii a v německých zemích
- popíše události a změny ve Vídni a Praze v revolučním roce 1848
- vysvětlí význam nezávislých sdělovacích prostředků pro fungování demokratické společnosti
- popíše představy českých politiků v roce 1848 o uspořádání českých zemi
- porovná postup umírněné a radikální části české společnosti v době revoluce 1848–1849
- shrne závěrečně události revoluce 1848–1849
- charakterizuje výsledky revoluce v českých zemích i v Evropě

Tematický okruh: Svět 2. poloviny 19. století
Žák
- objasni, jak modernizace měnila ve 2. polovině 19. století životy lidi
- popíše znaky nových uměleckých směrů realismu a impresionismu
- shrne úspěchy vlády královny Viktorie
- popíše hlavni politické směry viktoriánské Anglie
- charakterizuje tehdejší postavení žen
- popíše průběh sjednocování Itálie
- popíše průběh sjednocování Německa
- popíše rozdílný vývoj severních a jižních států USA
- shrne průběh a důsledky americké občanské války
- popíše ruskou společnost druhé poloviny 19. století
- uvede na příkladech, jak reformy změnily japonskou společnost

Tematický okruh: Kolonialismus
Žák
- vysvětli důvody, které vedly evropské velmoci druhé poloviny 19. století k ovládání zámořských území
- s pomoci mapy doloží rozsah největších koloniálních říši
- popíše dopady kolonialismu na ovládaná území a jeho obyvatele
- na příkladech vyloží vnik rasových teorii a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

Tematický okruh: České země ve 2. polovině 19. století
Žák
- charakterizuje poměry v habsburské monarchii v době Bachova absolutismu
- doloží na příkladech oživeni veřejného života po zavedení ústavy roku 1861
- shrne příčiny, které vedly ke vzniku Rakouska-Uherska

- shrne program českých politických stran ve 2. polovině 19. století
- popíše počátky Masarykova veřejného působení
- popíše sociální složení tehdejší české společnosti
- doloží na příkladech rozvoj českého podnikaní ve druhé polovině 19. století
- zdůvodni některé příčiny a důsledky rostoucího napětí mezi českým a německým obyvatelstvem českých zemi
- uvede příklady vzájemné spolupráce mezi českým a německým obyvatelstvem
- popíše průběh emancipace židovského obyvatelstva v českých zemích
- charakterizuje dobové projevy antisemitismu
- uvede na příkladech architektonické památky z 2. poloviny 19. století v českých zemích se zaměřením na Národní divadlo
- doloží pronikaní moderních uměleckých směrů do českého výtvarného uměni, hudby a literatury
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek se zaměřením na realismus, impresionismus, novorenesanci a novogotiku

Tematický okruh: Přelom 19. a 20. století
Žák
- vysvětli podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizuji modernizaci společnosti
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin
- na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
- vysvětli rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých časti Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla;
- charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonii
- popíše, jak bylo v českých zemích dosaženo zavedení všeobecného a rovného hlasovacího práva
- charakterizuje dopady demokratizace na život tehdejší společnosti
- charakterizuje postavení ženy v měšťanských vrstvách 19. století
- doloží na příkladech první projevy a cíle emancipačního hnuti
- doloží na příkladech rozvoj přírodních věd ve druhé polovině 19. století
- doloží na příkladech, jak moderní technika ovlivňovala životy lidi
- shrne změny v dopravě, které nastaly v souvislosti s vynálezem zážehového a vznětového motoru
- jmenuje vynálezy sloužící k uchování obrazu a zvuku
- charakterizuje počátky sportu v souvislosti s celkovou modernizací společnosti
- popíše ideály, spojené s počátky novodobého olympijského hnuti
- doloží příklady první úspěchy českých sportovců
- popíše změny, které nastaly ve výtvarném umění na počátku 20. století
- doloží na příkladech znaky secese, expresionismu a kubismu

Tematický okruh: 1. světová válka
Žák
- shrne události a důvody, které vedly k vypuknutí první světové války
- vysvětli rozdíl mezi příčinami první světové války a záminkou k jejímu rozpoutání
- popíše životni podmínky, v nichž bojovali vojáci během první světové války
- uvede příklady zneužití vědy a techniky pro válečné cíle

- charakterizuje zapojení českých vojáků do bojů první světové války
- shrne aktivity českých a slovenských představitelů, které směřovaly k vyhlášení Československé republiky
- shrne příčiny, které umožnily bolševikům prostřednictvím Říjnové revoluce mocensky ovládnout Rusko
- vysvětli na příkladech nedemokraticky charakter komunistické ideologie
- vysvětli, které okolnosti vedly k vítězství dohodových mocnosti v první světové válce
- doloží dopady války na civilní obyvatelstvo

Tematický okruh: Vznik Československa
Žák
- shrne významné osobnosti a události, které umožnily vznik samostatného státu
- popíše průběh vyhlašování Československé republiky

Tematický okruh: Svět a Československo po 1. světové válce
Žák
- vysvětlí územní a politické změny v Evropě po 1. světové válce
- vysvětlí pojmy: nástupnické státy, versailleský systém, Společnost národů, bolševická revoluce, bílí a rudí
- posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy
- objasní vznik nástupnických států, doplní do slepé mapy jejich názvy
- objasní okolnosti vzniku ČSR a jejich mezinárodní souvislosti
- zhodnotí význam TGM a československých legií
- vysvětlí fungování pluralitní demokracie
- zná datum 28.10.1918, vysvětlí důvod státního svátku
- zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech
- popíše průběh vzniku ČSR, orientuje se v osobnostech, pojmech, užívá mapu
- orientuje se v hlavních politických proudech 1. republiky

Tematický okruh: Evropa a svět ve 30. letech
Žák
- uvede příčiny a důsledky světové hospodářské krize
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech, rozpozná klady a zápory
- uvede příčiny a důsledky světové hospodářské krize
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech
- rozpozná klady a zápory demokratických systémů
- vysvětlí pojmy: amerikanizace života, pacifistické hnutí, KKK, stalinismus, gulag, fašismus, nacismus
- charakterizuje důsledky existence totalitních systémů
- rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí
- vysvětlí příčiny Mnichovské dohody, analyzuje její důsledky, orientuje se v politické situaci 2. republiky
- charakterizuje důsledky existence totalitních systémů
- rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- demonstruje na příkladech zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky

- rozumí pojmům: Společnost národů, demokracie, fašismus, nacismus- totalitní systém, mobilizace, Mnichovský diktát
- orientuje se mezi hlavními osobnostmi vědy, politiky, kultury
- Československá věda a umění v období mezi světovými válkami

Tematický okruh: 2. světová válka
Žák
- charakterizuje důsledky existence totalitních systémů, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- definuje základní mezníky 2. světové války, vybaví si její nejvýznamnější a přelomové události
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve 2. světové válce a jeho důsledky
- objasní: Postupimská konference, OSN, NSR a NDR

Tematický okruh: České země za 2. světové války
Žák
- objasní pojem "okupace Čech a Moravy", Protektorát Čechy a Morava, "heydrichiáda", holocaust, Pražské povstání
- popíše domácí i zahraniční odboj
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

Tematický okruh: Mezinárodněpolitické změny ve světě po 2. světové válce, hlavní světové události v 2. polovině 20. století
Žák
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
- vysvětlí: berlínská krize, korejská válka, karibská krize, studená válka
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce, objasní pojem sovětizace východní Evropy
- posoudí postavení rozvojových zemí, popíše a uvede příklady rozpadu koloniálního světa
- vysvětlí pojmy: studená válka, železná opona, únorový převrat, totalita, politické procesy - 50. léta, Varšavská smlouva, NATO, Východ, Západ, normalizace, Charta 77, sametová revoluce
- k osobnostem poválečného období přiřadí jejich charakteristiku

Tematický okruh: Poválečné uspořádání Československa, nastolení komunistické moci
Žák
- analyzuje vývoj v Československu po 2. světové válce, objasní příčiny mocenského nástupu KSČ
- na příkladech vysvětlí principy komunistického režimu, popíše vývoj v Československu v 50. letech, chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím
- chápe poválečný vývoj v ČSR
- charakterizuje výsledky boje demokratických sil proti totalitnímu režimu
- i s využitím poznatků z jiných předmětů se orientuje v hlavních výsledcích vědy, techniky, umění
- rozpozná klady a zápory demokratických systémů
- chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím

Tematický okruh: Vývoj Československa v 60. až 90. letech
Žák
- popíše vývoj v Československu v 60. letech, analyzuje události roku 1968, jejich příčiny, mezinárodní souvislosti, důsledky, zná jméno Jana Palacha
- zná historii 17. listopadu"
- zná datum 1. 1. 1993

Tematický okruh: Pád komunistických režimů, globální problémy světa
Žák
- analyzuje příčiny rozpadu sovětského bloku, svržení komunistických režimů
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa
- objasní pojmy. NATO, EU
- má povědomí o základních problémech současného světa

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Úvod do studia dějepisu - historie, dějepis - hmotné prameny, archeologie, muzea, archivy, knihovny, galerie, pomocné vědy historické - historický čas a prostor, kalendáře, časová přímka, historické mapy, století, tisíciletí **Počátky lidské společnosti - PRAVĚK** - rod Homo, pravěký člověk, kamenné nástroje, sošky, obydlí, obživa, dělba práce, nástěnné malby - počátky zemědělství, řemesla, tkalcovství, zpracování mědi, výroba bronzu, oradlo, výroba železa - archeologické kultury, Keltové, Bójové **STAROVĚK** - Egypt - Mezopotámie - Fénicie, Kanaán, Izrael - Indie, Čína - Kočovné národy Asie **Starověké Řecko** - zrození řecké i evropské kultury - temná staletí, archaické období - Athény a Sparta, řecká polis - klasická řecká kultura - Alexandr Makedonský - helénistický svět **Starověký Řím** - nejstarší období římských dějin - boj o ovládnutí Apeninského poloostrova a Středomoří	**MV** – Tvorba mediálních sdělení **MK** – Kulturní diference **MK** – Lidské vztahy **MK** – Etnický původ **VDO** - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **MV** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **VMEGS** – Jsme Evropané

- Řím v období republiky, císařství - vznik a podstata křesťanství - úpadek a zánik římské říše - římská kultura	

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
STŘEDOVĚK **Nový etnický obraz Evropy, křesťanství** - utváření států a jejich specifický vývoj **Byzantská říše** **Islám** - islámské říše ovlivňující Evropu **Christianizace, franská říše** - život v klášteře - Karel Veliký - lenní systém **Vikingové** **Středověká Anglie** **Svatá říše římská** **Románská kultura** **Počátky českého státu** - příchod Slovanů - Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - první Přemyslovci - Kosmova kronika **Středověká církev, křížové výpravy** - křesťanství - papežství - císařství - církevní řády - kacířství **Mongolové, Tataři** - Marco Polo **Středověká společnost, gotika, poslední Přemyslovci** - gotická kultura - struktura středověké společnosti - kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost - poslední Přemyslovci **Vznik měst, Lucemburkové** - vznik měst a jejich význam - Přemyslovci - Lucemburkové **Morová epidemie, kritika církve, Jan Hus** - morové epidemie	**MK** – Lidské vztahy **MV** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **VMEGS** – Jsme Evropané **MK** – Lidské vztahy **VMEGS** – Jsme Evropané **MV** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **MK** – Etnický původ

- reformy - Dekret kutnohorský - Jan Hus **Husité, Jiří z Poděbrad** - defenestrace - husitské války - čtyři pražské artikuly - Jiří z Poděbrad **Jagellonci** - český stát a velmoci - Jagellonci **NOVOVĚK** **Humanismus a renesance** **Zámořské objevy** - Kryštof Kolumbus **Reformace a protireformace** - Evropa v 16. století - absolutismus **Rusko, Osmanská říše** **Habsburkové na českém trůnu** - Jednota bratrská - Rudolf II. **Třicetiletá válka** - český stát a velmoci v 17. století - třicetiletá válka - Obnovené zřízení zemské - J. A. Komenský	

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Baroko – barokní kultura – čarodějnické procesy – barokní architektura a malířství – české baroko – společnost v barokní době **Absolutismus ve Francii** **Anglická revoluce** **Samoděržaví v Rusku** **Osmanská říše** **Osvícenství** **Klasicismus** **Osvícenský absolutismus** – reformy Marie Terezie a Josefa II.	**MV** – Tvorba mediálních sdělení **MK** – Lidské vztahy **VMEGS** – Jsme Evropané **MV** – Kritické čtení a vnímání

Vznik USA – válka za nezávislost; vznik USA **Francouzská revoluce** – Francouzska revoluce – napoleonské období – vídeňský kongres **Průmyslová revoluce** – průmyslová revoluce; industrializace a její důsledky pro společnost;sociální otázka **Národní obrození** – národní hnuti – romantismus – utvářeni novodobého českého národa **Revoluce 1848 - 1849** – revoluce 19. století jako prostředek řešeni politických, sociálních a národnostních problémů – metternichovský absolutismus **Svět 2. poloviny 19. století** – modernizace – realismus, impresionismus – politické proudy – sjednoceni Itálie – sjednoceni Německa – občanská válka v USA – modernizace Ruska – modernizace Japonska **Kolonialismus** – kolonialismus, imperialismus **České země ve 2. polovině 19. století** – bachovský absolutismus – vznik Rakousko-Uherska – české politické strany – rozvoj českého podnikání – nacionalismus – antisemitismus – novogoticky a novorenesanční styl **Přelom 19. a 20. století** – demokratizace; emancipace žen – rozvoj přírodních věd; vliv moderní techniky – rozvoj dopravy; počátky sportu – moderní uměni; expresionismus; secese; kubismus **1. světová válka** – první světová válka – Československé legie – únorová revoluce – Říjnová revoluce – politické, kulturní a sociální důsledky první světové války	mediálních sdělení **MK** – Etnický původ **MV** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **VDO** – Občan, občanská společnost a stát **MV** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **MK** – Kulturní diference **VDO** – Občan, občanská společnost a stát **MV** – Fungování a vliv médií ve společnosti

– mírová konference ve Versailles **Vznik Československa** – Masaryk, Beneš, Štefánik; „muži 28. října“	

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Svět a Československo po 1. světové válce – Pařížská mírová konference 1919, – hlavní rysy světových dějin v prvním poválečném desetiletí, – rozpad Rakousko-Uherska – Československo – první léta existence – ČSR - vývoj politický, zahraniční politika, hospodářský – ČSR - sociální, národnostní problémy, kultura – T. G. Masaryk, skupina Hradu **Evropa a svět ve 30. letech** – Život v Sovětském svazu mezi válkami – Světová hospodářská krize – Vývoj Evropy ve 20. letech, 30. letech, komunismus, fašismus, nacismus – Nacismus v Německu – Totalitní režimy – Československo ve 20. letech 20. století – 30. léta v Československu – Ohrožení Československa fašismem – Mnichovská konference – Kultura, školství a sport v ČSR mezi válkami – E. Beneš – Zápas o ČSR – Mnichovský diktát – Důsledky Mnichova Rozbití Česko – Slovenska, protektorát **2. světová válka** – Okolnosti vzniku a začátek 2. světové války – Průběh 2. světové války: – obsazování Evropy fašistickými vojsky, – velká vlastenecká válka, – vstup USA do války, – boje v severní Africe – život v koncentračních táborech, holocaust, – konec války v Evropě, – konec války ve světě, – uspořádání světa po skončení 2. světové války **České země za 2. světové války** – život v protektorátu, – domácí a zahraniční odboj, – 17. listopad 1939	**MV** – Tvorba mediálních sdělení **MK** – Lidské vztahy **VMEGS** – Jsme Evropané **VDO** – Občan, občanská společnost a stát **MV** – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **MV** – Fungování a vliv médií ve společnosti **MK** – Etnický původ

– heydrichiáda, – život v koncentračních táborech, holocaust, – osvobození Československa **Mezinárodněpolitické změny ve světě po 2. světové válce, hlavní světové události v 2. polovině 20. století** – hlavní vývojové rysy západních států (USA, Japonsko, západní Evropa, EHS, G7, NATO), – vývoj SSSR a zemí v jeho sféře vlivu (Varšavská smlouva, RVHP), – proces dekolonizace světa; – svět na rozcestí, mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa, – studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků **Poválečné uspořádání Československa, nastolení komunistické moci** – poválečné Československo v letech 1945-1948, – Únorový převrat 1948 v ČSR, – vytvoření totalitního režimu, postavení ČSR a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR – 50. léta v Československu - totalita KSČ, – 3. československý odboj, **Vývoj Československa v 60. až 90. letech** – Uvolňování komunistického režimu v Československu v 60. letech – 21. srpen 1968, období normalizace v Československu (70. - 80. léta), – kultura, umění, věda a zábava v Československu, – politické změny v Československu v 80. a 90. letech, – 17. listopad 1989, – krize vládnoucího systému v ČSSR, – rok 1968, normalizace a rozklad totalitního režimu, – krize sovětského impéria a "perestrojka - přestavba" – M. Gorbačov; obnova demokracie ve východní Evropě a "sametová revoluce", – rozpad Československa - 1. 1. 1993, vznik ČR **Pád komunistických režimů, globální problémy světa** – Výrazné politické změny ve světě - pád komunistických režimů v Evropě, – úspěchy a objevy lidstva x závažné problémy ohrožující lidstvo, – státně politické změny ve světě, – pohled na Evropu a proces jejího sjednocování – ČR a Evropská unie	**MV** – Fungování a vliv médií ve společnosti

OBČANSKÁ VÝCHOVA (OV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Občanská výchova je vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a zdraví. Je organizován v 6. – 9. ročníku s hodinovou dotací 1 vyučovací hodina.

Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickými celky Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství, Stát a právo, Mezinárodní vztahy a globální svět a tematickými okruhy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví - Vztahy mezi lidmi a formy soužití, Změny v životě člověka a jejich reflexe, Osobnostní a sociální rozvoj, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence; obsah integrovaných témat se neodděluje a je žákům předáván v širších souvislostech.

Předmět Občanská výchova se podílí na rozvíjení dovedností, které umožňují žákům začleňovat se do různých společenských vztahů a orientovat se v sociální realitě. Žáci jsou seznamováni se vztahy v rodině a dalších společenstvích, s hospodářským životem a světem financí. Žáci jsou také seznámeni s posláním důležitých politických institucí, organizací a armády České republiky. Předmět učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Předmět žáky vede k poznávání osobnosti vlastní i jiných, k pochopení lidského jednání v různých životních situacích, k uvědomění si hodnoty zdraví, odpovědnosti za zdraví vlastní i ostatních a k zapojení do občanského života.

Do vyučovacího předmětu občanská výchova jsou zařazena průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - umožňuje žákům vyhledávat informace v různých textových zdrojích (učebnice, encyklopedie, tisk) - vede žáky k propojování znalostí z jiných předmětů a k jejich využívání v souvislostech - pomáhá žákům najít překážky bránící jim v učení a odstraňovat je - vede žáky k sebehodnocení - umožňuje žákům při práci na samostatných projektech realizovat vlastní nápady a podněcuje jejich tvořivost
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky k tomu, aby hledali různé možnosti řešení problémů (v osobním, pracovním i společenském životě) - zadává úkoly, při kterých mohou žáci vyhledávat a využívat informace z různých zdrojů (textové, obrazové, internet) - učí žáky problémy prakticky řešit zadáváním problémových úloh - při řešení problémů podporuje týmovou spolupráci - vede žáky k prezentaci výsledků práce před spolužáky, k vyjádření vlastního postoje a současně k vyslechnutí názoru druhých
Kompetence komunikativní
Učitel - učí žáky vhodně komunikovat se spolužáky i dospělými lidmi (zadávání anket) - klade důraz na schopnost naslouchat druhým a respektovat jejich názory - vede žáky k tomu, aby obhájili svůj názor a vhodně argumentovali

- vede žáky k porozumění neverbální komunikaci
- učí žáky výstižně formulovat své myšlenky a názory, vede je k jejich vyjadřování v logickém sledu
- zapojuje žáky do diskusí a nechává je přiměřeně reagovat na názory druhých (diskuse na aktuální témata)

Kompetence sociální a personální

Učitel
- učí žáky spolupracovat při práci ve skupině
- rozvíjí jejich schopnost zastávat ve skupině různé role
- vede žáky k tomu, aby uměli ocenit práci a nápady svých spolužáků
- formou různých testů a rozhovorů umožňuje žákům poznat sebe sama a vytvářet si pozitivní představu o vlastní osobě

Kompetence občanské

Učitel
- společně se žáky stanovuje pravidla chování při různých aktivitách
- vede žáky k respektování společenských norem a odmítání hrubého zacházení
- vede žáky ke znalosti práv, ale i povinností občanů (stanovení povinností v třídním kolektivu)
- motivuje žáky k aktivnímu zapojování se do veřejně prospěšných a charitativních aktivit vede žáky k toleranci individuálních odlišností

Kompetence pracovní

Učitel
- učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat výsledky své činnosti
- vede žáky k tomu, aby přebírali odpovědnost za splnitelné úkoly
- motivuje žáky k tomu, aby své znalosti a zkušenosti využíval při dalším vzdělávání a volbě budoucího povolání
- učí žáky zakládat a třídit poznámky a další písemné materiály
- zařazuje práci s dotazníky a tiskopisy používanými v běžném životě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Tematický okruh: Člověk ve společnosti **Žák** - vysvětlí, proč je třeba chování a jednání ve škole podřizovat školnímu řádu - vysvětlí, jaký význam má vzdělání pro jeho vlastní vývoj a budoucí život v dospělosti - uvede, jakých příležitostí k realizaci svých zájmů může využít ve své obci - vyjádří, co nás navzájem spojuje a co rozumíme pod pojmy vlast a vlastenectví - objasní, proč je třeba respektovat jiné národy a národnosti - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - vysvětlí význam základních státoprávních pojmů - uvede příklady činností důležitých kulturních institucí v místě bydliště - objasní možná nebezpečí působení médií na člověka, uvede příklady z vlastního života - rozlišuje, které projevy chování jednotlivce můžeme považovat za společensky vhodné a které nikoliv - objasní potřebu tolerance a solidarity ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, způsoby chování a myšlení lidí a vyjádří vlastní možnosti pomoci lidem

v nouzi a v situacích ohrožení a obrany státu
- uvede a popíše způsoby, jak se mohou lidé osobně podílet na životě své obce, ochraně kulturních památek a hodnot
- uvede příklady nejvýznamnějších kulturních tradic v průběhu roku
- rozpozná v jakých společenských vztazích je začleněn a jaké sociální role pro něj z těchto vztahů vyplývají
- na příkladech správně rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- rozlišuje případy asertivní a agresivní mezilidské komunikace
- rozezná projevy národnostní, náboženské případně jiné nesnášenlivost a zaujímá aktivní postoj proti nim

Tematický okruh: Člověk jako jedinec
Žák
- stručně charakterizuje hlavní etapy životního cyklu člověka z hlediska významných vývojových a sociálních událostí (nástup do školy, do zaměstnání, založení rodiny)
- objasní, jak může poznávání a hodnocení vlastní osobnosti ovlivnit jeho rozhodování a vztahy s druhými lidmi
- popíše a rozliší projevy kladných a záporných charakterových vlastností člověka
- je schopen hodnotit a korigovat své chování a jednání
- vysvětlí, jaký má vůle význam při překonávání překážek a dosahování cílů
- popíše některé způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek osobnosti

Tematický okruh: Stát a hospodářství
Žák
- objasní jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami
- rozlišuje různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, způsoby jejich ochrany a uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- objasní jakou funkci plní banky a jaká je jejich nabídka služeb pro občany, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- rozlišuje zdroje příjmů státu a vysvětlí význam daní pro financování společensky nutných nevýrobních odvětví
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- vysvětlí význam sociální politiky státu a uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- rozliší a porovná úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

Tematický okruh: Stát a právo
Žák

- vysvětlí význam pojmu právní stát
- rozlišuje nejčastější formy a typy států
- na příkladu vztahu státní správy a samosprávy popíše základní principy a způsoby demokratického řízení státu
- objasní rozdíly v činnosti zákonodárných výkonných, správních a soudních orgánů státu, uvede příklady jejich typických funkcí a úkolů
- vysvětlí, jaký význam mají volby v demokratické společnosti a jak mohou jejich výsledky ovlivnit každodenní život
- uvede základní práva a povinnosti občana a spotřebitele, vysvětlí, jakým způsobem je mohou uplatňovat nebo se jich dožadovat v případě nedodržování a porušování
- rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- chápe důsledky jednoduchých právních úkonů, do kterých vstupuje
- rozliší, k jakému účelu se používají některé smlouvy a jaká práva a povinnosti z nich pro občana vyplývají
- dodržuje právní ustanovení a umí objasnit možné důsledky nedodržování nebo porušování právních norem
- dovede vysvětlit, jaký význam mají orgány právní ochrany občanů, objasní jejich úkoly a uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpozná protiprávní jednání a uvede příklady nejzávažnějších protispolečenských jevů
- rozliší rozdíly mezi přestupkem a trestným činem a uvede možné sankce
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Tematický okruh: Mezinárodní vztahy a globální svět
Žák
- popíše jaké výhody i nevýhody přináší členství ČR v EU občanům, uvede, jaká práva mají občané ČR v rámci EU
- objasní význam OSN a NATO při řešení konfliktů a zajišťování bezpečnosti státu a účasti na zahraničních misích
- uvede příklady některých projevů globalizace a porovná jejich klady a zápory
- vyjádří osobní názor na některé globální problémy současnosti, popíše jejich příčiny a možné důsledky pro život lidstva
- dává do souvislosti globální a lokální problémy a posoudí možnosti řešení globálních problémů na lokální úrovni
- zaujme osobní postoj ke způsobům potírání mezinárodního terorismu, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu, včetně krizí nevojenského charakteru

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Člověk ve společnosti - škola, typy škol, pravidla a normy, žákovská samospráva, schopnost učit se - lidská setkání, rovné postavení mužů a žen, - rodina, rodinné vztahy, děti, majetek rodiny, manželství - naše obec, region, kraj - obec, obecní samospráva - přírodní a kulturní prostředí	VDO – Občanská společnost a škola OSV – Osobnostní rozvoj MV – princip sociálního smíru a solidarity VDO – Formy participace

- vlast, vlastenectví - státní symboly - zajímavá a památná místa, - osobnosti - státní svátky, tradice, kalendář, pranostiky **Stát a právo** - lidská práva, základní lidská práva, práva dítěte, dokumenty týkající se lidských práv porušování lidských práv, šikana, diskriminace	v politickém životě OSV – Sociální rozvoj OSV – Osobnostní rozvoj

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Člověk ve společnosti - vztahy mezi lidmi, škola, rodina, vrstevníci, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích - kultura, projevy kultury, umění, víra a náboženství - kulturní instituce - ochrana přírodního a kulturního bohatství - prostředky masové komunikace - pravidla chování - zásady lidského soužití, morálka, mravnost, svoboda a autorita - rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, lidská solidarita **Stát a hospodářství** - majetek, vlastnictví, formy vlastnictví - způsoby získávání majetku - hospodaření s penězi a majetkem **Stát a právo** - právní základy státu, znaky státu, formy a typy státu - obrana státu - principy demokracie, znaky demokratického způsobu rozhodování - volby do zastupitelstev, volební právo v ČR - lidská práva - úprava lidských práv v dokumentech, Všeobecná deklarace lidských práv, Listina základních práv a svobod **Mezinárodní vztahy a globální svět** - spolupráce mezi zeměmi Evropy, vznik EU - významné mezinárodní organizace, Rada Evropy, NATO, OSN	OSV – Morální rozvoj OSV – Sociální rozvoj EV – Lidské aktivity a životní prostředí MV – Stavba mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti PŘÍ – rizika ohrožující zdraví a jejich prevence MV - Fungování a vliv médií ve společnosti VMEGS – Jsme Evropané VDO – Formy participace v politickém životě

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a**

	další poznámky
Člověk jako jedinec - podobnost a odlišnost lidí, projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, schopnosti a dovednosti, charakter, temperament - vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, stereotypy v posuzování druhých lidí - sebepoznávání a sebehodnocení - systém osobních hodnot - osobní rozvoj – životní plány a cíle, adaptace na životní změny - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	OSV – Morální rozvoj MV – Lidské vztahy OSV – Morální rozvoj
Člověk a společnost - vztahy mezi lidmi, schopnost prosazovat se, asertivní a agresivní chování - konflikty v mezilidských vztazích	
Stát a hospodářství - výroba, obchod, služby - jejich funkce a návaznost - trh, nabídka, poptávka, fungování trhu, tvorba ceny a inflace - subjekty trhu	
Stát a právo - právní řád ČR, význam a funkce právního řádu, právní odvětví - právní norma, předpis, publikování právních předpisů - právo v každodenním životě, právní vztahy a závazky z nich vyplývající - právní základ státu – Ústava ČR - rozdělení státní moci, parlament, vláda, prezident, soudy - základní lidská práva, Listina základních práv a svobod	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Stát a hospodářství - peníze, funkce peněz a formy placení - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing - státní rozpočet a význam daní - banky a peněžní ústavy, jejich služby a produkty finančního trhu - možnosti pojištění a jeho využití - nejčastější právní formy podnikání	

Stát a právo - státní správa a samospráva, orgány a instituce státní správy a samosprávy a jejich úkoly - státní občanství - odvětví práva ČR, právní norma, právní předpis - právo v každodenním životě, styk s úřady - občanskoprávní vztahy - vlastnictví, ochrana majetku a práva spotřebitele - právní úkony, smlouvy - protiprávní jednání – druhy a postihy, trestní postižitelnost, korupce, porušování práv k duševnímu vlastnictví - orgány právní ochrany - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající – pracovní poměr, manželství a rodičovství **Mezinárodní vztahy a globální svět** - klady a zápory globalizace - problémy současného světa - ekologické problémy, ekologická stopa - populační exploze - válečné konflikty, světový terorismus	VDO – Formy participace v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování PŘÍ – Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

FYZIKA (F)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Fyzika patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda a je úzce propojen s předměty Chemie, Přírodopis a Zeměpis.

Předmět je realizován formou vyučovacích hodin s týdenní časovou dotací 2 vyučovací hodiny v 6. a 8. ročníku a 1,5 vyučovací hodiny v 7. a 9. ročníku s využitím jedné disponibilní hodiny v 8. ročníku.

Hlavním cílem předmětu Fyzika je pochopit zákonitosti přírody pro udržování přírodní rovnováhy, která je nutnou podmínkou pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Uvědomit si závislost člověka na přírodních zdrojích a vliv lidské činnosti na životní prostředí a lidské zdraví.

Vzdělávacím obsahem předmět fyzika navazuje na elementární poznatky žáků z předmětů Prvouka a Přírodověda z I. stupně. Obsah předmětu je rozčleněn do tematických celků: Látky a tělesa, Pohyb těles a síly, Mechanické vlastnosti tekutin, Energie, Zvukové děje, Elektromagnetické a světelné děje a Vesmír.

Předmět Fyzika realizuje průřezové téma Environmentální výchova – tematické okruhy Lidské aktivity a životní prostředí a Základní podmínky života a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - učí žáky používat obecně užívané termíny, znaky a symboly, učí je propojovat poznatky z různých předmětů, vhodně asociovat - učí je pracovat s knihou, encyklopediemi, časopisy, návody, příručkami - učí žáky využívat poznatky v praktickém životě - nechá žáky samostatně experimentovat, měřit, pozorovat - vede žáky k logickému uvažování
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky k hledání různých variant řešení - vede je k vytrvalosti při neúspěchu - nechá žáky odhadovat výsledek - nabádá je ke spolupráci s dalšími osobami při řešení obtížných úkolů - učí je bádat, analyzovat, vyvozovat závěry z experimentů, zobecňovat a kriticky hodnotit
Kompetence komunikativní
Učitel - zařazuje takové úkoly, při kterých se žáci dělí o práci ve skupinách - vede žáky k organizaci činnosti ve skupině - učí žáky přijmout roli ve skupině - nabádá žáky, aby se nepřeceňovali ani nepodceňovali - vede je k ohleduplnému a uctivému jednání
Kompetence sociální a personální
Učitel - vede žáky k vyjadřování myšlenek v logickém sledu - učí je vhodné argumentaci - zapojuje žáky do diskusí - nechá žáky vyjádřit vlastní zkušenosti - učí žáky formulovat hypotézy - učí žáky klást dotazy
Kompetence občanské
Učitel - učí žáky vnímat krásy přírody a pečovat o ni - pěstuje u nich zodpovědný vztah k přírodě - dostává žákům pod kůži existenční závislost člověka na přírodních zdrojích - učí žáky klást si otázky o průběhu a příčinách přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku - pěstuje u nich národní hrdost se jmény význačných českých badatelů - oceňuje přínos slavných fyziků
Kompetence pracovní
Učitel - vede k dodržování pravidel a pokynů při práci s nástroji a přístroji - dbá na bezpečnost při práci - vede k odpovědnosti za prováděné úkoly - učí vyhodnocovat výsledky své činnosti

- vede k čistotě a pořádku na pracovišti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Žák - rozliší pojmy těleso a látka - porozumí pojmům síla, gravitační síla, pole, částicová stavba látek - upevní pojmy magnet, magnetické pole, princip kompasu a buzoly - upevní převádění jednotek, osvojí si metody měření fyzikálních veličin s důrazem na přesnost. - rozliší vodič od izolantu, získá schopnost sestavit jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, osvojí si zásady bezpečnosti práce s elektrickými spotřebiči. - rozlišuje pojem klid a pohyb tělesa a druhy pohybů, početně (i pokusně) určí rychlost pohybu tělesa - osvojí si princip skládání sil, určení těžiště tělesa, posuvné, otáčivé a deformační účinky síly a jejich užití v praxi - zná Pascalův a Archimédův zákon, podstatu tlaku v kapalinách a plynech, chování těles v tekutinách - porozumí pojmu zdroj světla a optické prostředí, zná zákon odrazu a jeho využití u zrcadel. - rozumí pojmům práce a energie, druhy energií a jejich přeměny, skupenství látek a jeho změny - chápe šíření zvuku, rozpozná zdroje zvuku, analyzuje prostředí pro šíření zvuku, posoudí škodlivost vlivu nadměrného hluku na životní prostředí - osvojí si metody měření elektrického proudu a napětí, početně i pokusně, určí elektrický odpor - chápe princip elektromagnetu, jeho využití v praxi - umí rozlišit stejnosměrný od střídavého proudu, chápe elektromagnetickou indukci, princip elektromotoru, transformátoru, polovodičů a jejich užití - zná zákony lomu světla a jejich využití u čoček - chápe princip jaderné elektrárny, radioaktivity, jaderného záření, štěpení uranu - zná sluneční soustavu, vzájemné pohyby těles soustavy

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Těleso a látka - Co nás obklopuje - Z čeho se tělesa skládají - Skupenství látek - Atomy a molekuly - Vlastnosti atomů a molekul **Veličiny a jejich měření** - Fyzikální veličiny - Rozměry těles, délka - Měření délky	

- Přesnost a chyby měření - Určení polohy - Hmotnost těles - Měření hmotnosti - Čas - Měření času - Pohyb těles, rychlost - Souvislost rychlosti, dráhy a času - Měření rychlosti - Objem a jeho měření - Roztažnost těles a látek - Teplota a teplotní stupnice - Měření teploty - Hustota a její měření - Síla a její měření **Elektrické vlastnosti látek** - Elektrování třením - Dva druhy elektrického náboje - Model atomu - Elektroskop, elektrometr a zdroje elektrického náboje - Elektrické vodiče a nevodiče - Elektrické pole - Tělesa v elektrickém poli - Elektrický výboj, blesk a ochrana proti němu **Magnetismus** - Magnety a jejich vlastnosti - Působení magnetu na tělesa z různých látek - Magnetická indukce a magnetování - Magnetické pole a magnetické indukční čáry - Magnetické pole Země, kompas **Elektrický obvod** - Elektrický proud, elektrické napětí - Zdroje elektrického napětí - Účinky elektrického proudu - Elektrické spotřebiče - Elektrický obvod, jeho schéma - Jednoduchý elektrický obvod - Složitější elektrické obvody - Elektrický proud v kapalinách a plynech - Bezpečnost při práci s elektřinou - Zkrat - Magnetické vlastnosti elektrického proudu - Magnetické pole cívky - Elektromagnet	EV: Základní podmínky života

7. ročník

Učivo	Průřezová témata, přesahy a další poznámky
Pohyb tělesa - Co je pohyb - Posuvný a otáčivý pohyb - Průměrná rychlost - Okamžitá rychlost - Měření rychlosti - Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - Dráha rovnoměrného pohybu - Dráha nerovnoměrného pohybu - Výpočet doby rovnoměrného pohybu **Síly a jejich vlastnosti** - Vzájemné působení těles - Síla - Skládání rovnoběžných sil - Skládání různoběžných sil - Tíhová síla a těžiště - Setrvačnost - Síla a změny pohybu - Akce a reakce - Otáčivý účinek síly, rovnováha tělesa - Tlak, tlaková síla - Smykové tření - Valivé tření a odpor prostředí **Kapaliny** - Vlastnosti kapalin, povrchové napětí - Závislost hustoty kapaliny na teplotě - Kapilární jevy - Hydrostatický tlak - Spojené nádoby - Archimédův zákon - Plavání těles - Pascalův zákon **Plyny** - Vlastnosti plynů - Atmosférický tlak a jeho měření - Atmosféra Země - Základy meteorologie - Archimédův zákon pro plyny - Přetlak, podtlak, vakuum - Proudění vzduchu **Světelné jevy** - Přímočaré šíření světla, rychlost světla - Stín a polostín - Zatmění Slunce a Měsíce	VMEGS: Evropa a svět nás zajímají EV: Základní podmínky života

- Fáze Měsíce - Odraz světla na rovinném zrcadle - Kulová zrcadla - Lom světla - Čočky - Zobrazení předmětů čočkami - Oko - Optické klamy - Optické přístroje – užití čoček v praxi - Rozklad světla hranolem, barvy	

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Práce a energie - Práce - Výkon - Energie - Polohová energie - Pohybová energie - Přeměny energie - Zákon zachování energie - Perpetuum mobile - Účinnost - Páka jednozvratná a dvojzvratná - Kladka a kolo na hřídeli - Nakloněná rovina a šroub **Tepelné jevy** - Vnitřní energie tělesa - Teplo - Změna vnitřní energie tělesa konáním práce - Kalorimetrická rovnice - Vedení tepla - Šíření tepla prouděním a zářením - Tepelné motory - Skupenské přeměny - Tání a tuhnutí - Vypařování a kapalnění - Var - Sublimace a desublimace **Zvukové jevy** - Vlastnosti pružných těles - Kmitavý pohyb - Kmitání pružných těles - Vlnění - Vlnění příčné a podélné - Zvuk, zdroje zvuku - Šíření zvuku	VMEGS: Evropa a svět nás zajímají EV: Ekosystémy

- Ultrazvuk, infrazvuk - Vnímání zvuku, hlasitost - Záznam a reprodukce zvuku **Elektrický proud** - Elektrický náboj - Elektrický proud a jeho příčiny - Měření elektrického proudu - Ohmův zákon - Elektrický odpor - Závislost odporu na teplotě - Zapojování rezistorů - Reostat, potenciometr - Vnitřní odpor zdroje - Zapojování zdrojů elektrického proudu - Výkon elektrického proudu - Elektrická energie - Jak pracují elektrické spotřebiče - Výroba elektrické energie	

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Elektrodynamika - Působení magnetického pole na vodič - Vzájemné působení vodičů - Magnetická indukce - Elektromagnetická indukce - Generátory elektrického napětí - Vlastnosti střídavého proudu - Kondenzátor a cívka - Transformátory - Třífázové napětí - Elektromotory - Elektromagnetické kmity - Elektromagnetické vlny - Bezpečnost práce s elektrickými spotřebiči **Elektrický proud v polovodičích** - Elektrony a díry - Vliv příměsí v polovodiči - PN přechod - Diody a světlo - Spínání tranzistorem - Tranzistor jako zesilovač - Integrované obvody - Využití polovodičových součástek - Jak pracuje rádio a televizor	VMEGS: Evropa a svět nás zajímají EV: Základní podmínky života VMEGS: Evropa a svět nás zajímají

Atomy a záření - Historie objevu atomu a jeho struktury - Bohrův model atomu - Záření z elektronového obalu - Jádro atomu - Jaderné síly - Radioaktivita - Využití radioaktivity - Ochrana před zářením - Jaderné reakce - Řetězové reakce - Jaderný reaktor - Jaderná elektrárna - Termonukleární reakce **Astronomie** - Čím se zabývá astronomie - Slunce - Kamenné planety - Plynné planety - Malá tělesa - Keplerovy zákony - Vznik a vývoj hvězd - Galaxie - Sluneční a hvězdný čas - Souhvězdí	

CHEMIE (CH)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět chemie zahrnuje vzdělávací oblast Člověk a příroda. Je organizován v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku. Předmět úzce souvisí s předměty Fyzika a Přírodopis.

Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickými celky Pozorování, pokus a bezpečnost práce, Směsi, Částicové složení látek a chemické prvky, Chemické reakce, Anorganické sloučeniny, Organické sloučeniny a Chemie a společnost.

Předmět poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodních zákonitostí. Umožňuje žákům uvědomovat si užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Rozvíjí dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, měřit, vytvářet a ověřovat si hypotézy, uvědomit si problematiku příčiny a následku. Žáci si osvojují praktické činnosti, které využívají při laboratorních pracích a vytváření projektů a referátů. Předmět využívá empirické metody, poznávací metody a racionální uvažování. Přispívá k utváření otevřeného a kritického myšlení a logického uvažování.

Předmět realizuje průřezové téma Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - provádí samostatně nebo v kooperaci s žáky experimenty, které buď ověřují či potvrzují hypotézy nebo slouží k odhalování chemických zákonitostí - učí žáky používat chemické termíny, znaky, symboly, rovnice - pomáhá žákům s propojováním poznatků z různých předmětů - vede žáky ke kritickému zkoumání a posuzování vlastních závěrů a k porovnávání výsledků - pomáhá žákům poznávat smysl učení a plánovat si práci
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky k praktickému ověřování jejich hypotéz a řešení - při pozorování a pokusech umožňuje žákům aktivně se podílet na všech fázích činnosti - zadává problémové úlohy a podporuje žáky v jejich praktickém řešení - učí žáky využívat logické, matematické a empirické postupy a také praktické znalosti, učí žáky korigovat chybná řešení - vede žáky k hledání, navrhování metod a nástrojů, které by mohly přispět k řešení daného problému
Kompetence komunikativní
Učitel - učí žáky přesně užívat chemické pojmy - vede žáky k souvislému vyjadřování jejich myšlenek a názorů za dodržování logického sledu - umožňuje žákům prezentovat se prostřednictvím referátů a projektů - vytváří podnětné prostředí pro diskusi žáků, učí je obhajovat svůj názor a přijímat názory ostatních - rozšiřuje slovní zásobu žáků
Kompetence sociální a personální
Učitel - vede žáky k ohleduplnosti a úctě při jednání s jinými lidmi - učí žáky nepřeceňovat ani nepodceňovat sebe ani ostatní - vede žáky k dodržování bezpečnosti práce - motivuje žáky k pochopení výhod týmové práce - zařazuje úkoly, při kterých se žáci učí podělit se při práci ve skupině o pomůcky a materiál
Kompetence občanské
Učitel - vede žáky k posouzení vlastního pokroku - motivuje žáky k ochraně životního prostředí - učí žáky respektovat společenské normy chování - vede žáky k pochopení a oceňování práce slavných chemiků - nabádá žáky, aby se vyhýbali situacím ohrožujícím život a zdraví a případně poskytli podle svých možností pomoc druhým
Kompetence pracovní
Učitel - motivuje žáky ke sběru druhotných surovin - učí žáky pracovat s odbornou literaturou a připravovat referáty - vede žáky k bezpečné manipulaci s pomůckami při experimentech

- vede žáky k podporování a respektování řádu
- klade důraz na používání bezpečných materiálů a vybavení a učí žáky dodržovat určená pravidla
- výuku doplňuje o praktické exkurze
- jde žákům příkladem a dodržuje bezpečnost při práci, učí je chránit zdraví

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu

Tematický okruh: Pozorování, pokus a bezpečnost práce
Žák
- určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- zná základní pravidla bezpečnosti při práci s různými látkami, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
- objasní nejefektivnější jednání v případě havárie s únikem nebezpečných látek

Tematický okruh: Směsi
Žák
- rozlišuje směsi a chemické látky
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
- vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
- dokáže vybrat postup pro oddělování jednotlivých složek známých směsí a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení
- rozlišuje různé typy vod, orientuje se v jejich použití
- uvede příklady znečišťování vody a zná způsoby čištění vody
- dokáže vyjmenovat složky vzduchu, uvádí příklady znečišťování vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

Tematický okruh: Částicové složení látek, chemické prvky
Žák
- orientuje se v pojmech atom, prvek, molekula, sloučenina
- orientuje se v pojmech vaznost, elektronegativita, vazba
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků
- rozpozná vybrané kovy, polokovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Tematický okruh: Chemické reakce
Žák
- vysvětlí termíny chemická reakce, výchozí látka, produkt a uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci
- přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu
- rozumí pojmům oxidace, redukce, elektrolýza – výroba elektrického proudu chemickou cestou, exotermické, endotermické reakce

Tematický okruh: Anorganické sloučeniny
Žák
- uvádí vlastnosti a použití některých halogenidů, oxidů, kyselin a hydroxidů, solí kyslíkatých kyselin a posuzuje jejich vliv na životní prostředí (např. kyselé deště,

skleníkový efekt), uvede opatření, kterými lze předcházet těmto nežádoucím vlivům
- orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku pomocí univerzálního indikátorového papírku a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Tematický okruh: Organické sloučeniny
Žák
- rozlišuje nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí využívání obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie
- uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- uvádí zdroje bílkovin, tuků a cukrů a dalších přírodních látek (alkaloidů, vitamínů)
- vyjmenuje podmínky pro fotosyntézu, orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy

Tematický okruh: Chemie a společnost
Žák
- hodnotí vliv některých skupin chemických látek na životní prostředí a zdraví člověka
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje

8. ročník

Učivo	Průřezová témata, přesahy a další poznámky
Pozorování, pokus a bezpečnost práce - zásady bezpečnosti práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě - vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, změny skupenství - nebezpečné látky a přípravky : H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam, hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti - mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	EV Základní podmínky života- voda, vzduch EV Vztah člověka k prostředí- čištění vody, znečišťování ovzduší a ovlivňování skleníkového efektu a kyselých dešťů
Směsi - typy směsí – různorodé, stejnorodé - oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace - složení roztoků – hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku - typy a čištění vody, úprava pitné vody - složení, znečištění a využití vzduchu	EV Lidské aktivity a životní prostředí – kovy - získávání kovů, sběr druhotných surovin
Částicové složení látek a chemické prvky - složení atomu- jádro, obal – protony, neutrony, elektrony - molekula, sloučenina, prvek, izotop - PSP, prvky – názvy, značky - chemická vazba, typy chemických vazeb,	

elektronegativita - příklady některých kovů a nekovů, polokovů, jejich vlastnosti a použití **Chemické reakce** - zákon zachování hmotnosti, výchozí látka, produkt - chemické rovnice - klasifikace chemických reakcí – slučování, rozklad, podvojná záměna - faktory, ovlivňující chemickou reakci **Základní chemické výpočty** - molární hmotnost, látková koncentrace, látkové množství, výpočet hmotnosti výchozí látky, produktu **Anorganické sloučeniny** - oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití významných oxidů - sulfidy - halogenidy – názvosloví, vlastnosti a použití - kyseliny – bezkyslíkaté, kyslíkaté – názvosloví, vlastnosti, použití	

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Anorganické sloučeniny - hydroxidy – názvosloví, vlastnosti, použití - kyselost, zásaditost roztoků, měření pH, neutralizace - soli kyslíkatých kyselin – názvosloví, vlastnosti, použití **Chemické reakce** - redoxní reakce, koroze - elektrolýza - exotermické, endotermické reakce **Organické sloučeniny** - uhlovodíky – zdroje, názvosloví, vlastnosti, použití - deriváty uhlovodíků – zdroje, názvosloví, vlastnosti, použití - bílkoviny, tuky, cukry, vitamíny, alkaloidy **Chemie a společnost** - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály – cement, sádra - zdroje obnovitelné, neobnovitelné energie - plasty - léčiva, návykové látky	EV Lidské aktivity a životní prostředí – těžba uhlí, ropy, využívání jaderné energie Vztah člověka k prostředí - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

PŘÍRODOPIS (PŘÍ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět přírodopis je vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a zdraví. Je organizován jako samostatný předmět v 6. ročníku s dotací dvě hodiny týdně, v 7. a 9. ročníku s dotací 1,5 hodiny týdně. Hodinová dotace předmětu je doplněna v 8. ročníku o 2 vyučovací hodiny z časové dotace vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. V předmětu je použita jedna disponibilní hodina v 6. ročníku

Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickými celky Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Biologie člověka, Neživá příroda, Základy ekologie, Praktické poznávání přírody a tematickými okruhy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví - Změny v životě člověka a jejich reflexe, Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Hodnota a podpora zdraví; obsah integrovaných témat se neodděluje a je žákům předáván v širších souvislostech.

Předmět přírodopis napomáhá rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny, poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům, umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Seznamuje žáky se stavbou živých organismů, včetně lidského. Učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, pochopení závislosti člověka na přírodních zdrojích. Podporuje vytváření kritického myšlení a logického uvažování. Předmět přináší základní poznatky o stavbě lidského těla a dědičnosti. Klade si za cíl formovat a rozvíjet u žáků pozitivní vztah k vlastnímu zdraví i odpovědnost za podporu a ochranu zdraví vůči sobě i druhým. Zahrnuje zkoumání a poznávání vlivu přírodních zákonitostí na vývoj a zdraví člověka a porozumění možností tyto zákonitosti ovlivnit změnou životního stylu. Žáci dostávají příležitost poznávat člověka jako celek, jehož části jsou vzájemně propojeny, ovlivňují se a je možno je také ovlivňovat změnami vnějšího prostředí. Předmět vede žáky k pochopení důležitosti vlivu psychické pohody na fyzický stav člověka.

Do vyučovacího předmětu přírodopis jsou zařazena průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vybírá a využívá pro učení vhodné způsoby a metody, organizuje vlastní učení - umožňuje žákům vyhledávat, třídit a propojovat informace o jednotlivých organismech, aktivně je zařazovat do systému, postupně vyvozovat systematické skupiny - vede žáky k používání správné odborné terminologie, využívání základních pojmů, umožňuje získávat nové poznatky pozorováním s využitím lupy a mikroskopu - rozvíjí u žáků zájem o poznávání přírody
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky předkládáním otázek k hledání odpovědí (s pomocí učebnice, pracovního sešitu apod.) - nabádá k využívání zkušenosti a vlastního úsudku, k hledání rozdílů a shody v přírodě, přizpůsobení prostředí a způsobu života, probírání důsledku vlivu člověka na přírodu

- umožňuje žákům samostatně zpracovávat individuální nebo skupinové referáty na základě získaných informací a zkušeností a předkládat jejich prezentaci – ústní, písemnou, výtvarnou či jinou formou
- učí žáky hodnotit kvalitu zpracovaných referátů a uvědomovat si důležitost získávání informací prostřednictvím moderních komunikačních prostředků a jejich využívání při řešení zadaných úkolů
- podporuje diskuzi o získaných informacích a obhajování vyjadřovaných názorů, logicky vyvrací nesprávné názory, diskutuje s žáky o odpovědnosti člověka za chování k přírodě

Kompetence komunikativní

Učitel
- umožňuje žákům formulovat a vyjadřovat se souvisle na zadanou otázku týkající se přírody, zdraví, vztahů člověka a životního prostředí v písemném i ústním projevu
- vede žáky k zapojování se do diskuse, obhajování svých názorů, respektování názorů druhých, využívání různých odborných textů (doporučených knih), atlasů a webových stránek k vyjadřování názorů na situaci v přírodě

Kompetence sociální a personální

Učitel
- umožňuje žákům spolupracovat ve skupině při pozorování přírody, laboratorních pracích, při hledání odpovědí na zadané otázky
- napomáhá žákům samostatným řešením přiměřených úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení, sebedůvěry a sebeúcty

Kompetence občanské

Učitel
- vede žáky k pochopení významu ochrany jednotlivých organismů, rozmanitosti přírody, právo na zdravé životní prostředí i povinnost odpovědného jednání v přírodě
- učí chápat ekologické vazby v prostředí a systémové uspořádání v přírodě, uvědomění si ohrožování základních podmínek života, možnosti a způsoby jejich ochrany, získané dovednosti a návyky využívá ke správnému jednání vůči prostředí a zdůvodňuje význam principu udržitelnosti rozvoje

Kompetence pracovní

Učitel
- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty, s živými přírodninami a při pobytu v přírodě
- podněcuje diskuze o výsledcích lidské činnosti a práce z hlediska ochrany přírody, udržitelného rozvoje a ochrany zdraví lidí
- umožňuje chápat možnosti i problémy spojené s různými pracovními činnostmi v přírodě (v zemědělství, v lesnictví, při ochraně životního prostředí), při využívání přírody pro rekreaci a pro turistiku

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Tematický okruh: Obecná biologie a genetika **Žák** - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci

základních organel
- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Tematický okruh: Biologie hub
Žák
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

Tematický okruh: Biologie rostlin
Žák
- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin
- určuje význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Tematický okruh: Biologie živočichů
Žák
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka
- uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Tematický okruh: Biologie člověka
Žák
- určuje funkci a složení jednotlivých orgánových soustav
- uvědomuje si vztah mezi tělesným a duševním zdravím
- posuzuje rozdíly mezi zdravou a nezdravou výživou
- objasňuje vztah mezi složením potravy a vznikem některých civilizačních chorob
- hodnotí pozitiva negativita alternativní výživy
- orientuje se ve stupních fylogeneze a ontogeneze člověka

- uvědomuje si fyziologické změny v období dospívání a jejich příčiny
- zná některé druhy antikoncepce
- vyjadřuje vlastní názor na odlišnosti v sexualitě
- porozumí technice sexuálního styku a možným rizikům při nechráněném pohlavním styku
- uvědomuje si odpovědnost za bezpečné sexuální chování a rizika při používání návykových látek
- rozebírá příčiny rodičovství mladistvých
- hodnotí různé možnosti vedení porodu
- poskytuje první pomoc adekvátně ke svému věku
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí
- uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života

Tematický okruh: Neživá příroda
Žák
- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy
- rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
- uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Tematický okruh: Základy ekologie
Žák
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů
- populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému
- a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Tematický okruh: Praktické poznávání přírody
Žák
- aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**

Planeta Země - Planeta Země - Vznik života na Zemi **Život na Zemi** - Projevy života - Podmínky života - Mikroskop **Základní struktura života** - Buňka rostlinná a živočišná **Přehled organismů** - Soustava organismů - Charakteristika, zástupci **Hmyz** **Hmyz s proměnou nedokonalou** - Charakteristika, zástupci **Hmyz s proměnou dokonalou** - Charakteristika, zástupci **Člověk a příroda** - Ekosystémy - Zásahy člověka - Ochrana přírody	EV – Základní podmínky života EV – Vztah člověka k prostředí

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vývoj, vývin a systém živočichů - Strunatci; Obratlovci - Kruhoústí; Paryby; Ryby - Obojživelníci; Plazi; Ptáci - Rozšíření, význam, a ochrana živočichů **Stavba a funkce jednotlivých částí těla živočichů** - Orgány a orgánové soustavy **Botanika** - Přehled systému rostlin - Přechod rostlin na souš **Výtrusné rostliny** - Mechorosty - Plavuně, přesličky, kapradiny **Semenné rostliny**	

- Části těla rostlin, jejich význam a funkce - Rozmnožování rostlin - Růst a vývin **Nahosemenné rostliny** - Jehličnany **Krytosemenné rostliny** - Stromy, keře, byliny - Významné čeledi krytosemenných rostlin - Význam rostlin a jejich ochrana **Společenstva** - Společenstvo lesa - Společenstvo vod a mokřadů - Společenstvo luk, pastvin a travnatých strání - Společenstvo polí a sídelní aglomerace - význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů **Praktické metody poznávání přírody** - Pozorování lupou a mikroskopem	EV – Ekosystémy OSV – Osobnostní rozvoj Rozvoj schopnosti poznávání, rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Savci - Skupiny savců a důležití zástupci - Stavba a funkce jednotlivých částí těla - Etologie; Domestikace **Biologie člověka** - stavba a funkce jednotlivých orgánových soustav - vývoj člověka (fylogeneze a ontogeneze) - zásady první pomoci - vliv životního stylu na zdraví člověka - výživa, hygiena, ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami - životní styl - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka - epidemie **Změny v životě člověka** - sexuální dospívání a reprodukční cyklus **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence** - civilizační choroby, závislosti, stres	EV Vztah člověka a prostředí- vliv prostředí na zdraví člověka

Hodnota a podpora zdraví - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - základní lidské potřeby	

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Země – naše planeta - Zrození planety Země (stavba, vývoj). - Vznik života, vývoj organismů - Geologické éry, geologické vědy. - Neživé faktory životního prostředí (teplota, světlo, voda, pohyb prvků v přírodě). - podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - Nerosty (fyzikální a chemické vlastnosti, třídění). - Vnitřní a vnější geologické děje; sopečná činnost, vyvřelé horniny; zvětrávání, usazené horniny, přeměněné horniny. - Vzájemná propojenost; vlivy zemské tíže, vody a organismů na horniny a nerosty; chemické zvětrávání (krasové jevy). - Pedologie (vznik, typy a význam půd a půdních organismů). - Pohyby kontinentů (vznik a zánik zemské kůry, zemětřesení, zlomy, vrásnění, poklesy). - Geologická stavba České republiky, suroviny (výzkum a těžba), ekologické důsledky těžby. **Základy ekologie** - organismy a prostředí - ochrana přírody a životního prostředí - mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	OSV – Osobnostní rozvoj Rozvoj schopnosti poznávání: rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění EV – Základní podmínky života: přírodní zdroje surovinové a energetické, půda EV – Ekosystémy: ohrožování ovzduší

ZEMĚPIS (Z)

Charakteristika vyučovacího předmětu.

Předmět Zeměpis pokrývá část vzdělávací oblasti Člověk a příroda, stanovenou v RVP ZV, konkrétně vzdělávací obor Zeměpis. Tento předmět je vyučován v 6., 7., 8. a 9. ročníku

s časovou dotací dvou vyučovacích hodin týdně a je dotován 2 hodinami z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací obsah je tvořen tematickými celky: Geografické informace, Zdroje dat, Kartografie a topografie, Přírodní obraz Země, Regiony světa, Společenské a hospodářské prostředí, Životní prostředí a Česká republika

Výuka zeměpisu navazuje volně na znalosti osvojené žáky na I. stupni v předmětu Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku. V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země (glóbus, mapy). Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti a obce. Zeměpis je vyučovací předmět, který se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje se životem v jednotlivých světadílech.

Do vyučovacího předmětu Zeměpis jsou zařazena průřezová témata Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Výchova demokratického občana.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - zadává žákům referáty, ve kterých samostatně vyhledávají, zpracovávají a hodnotí geografické informace - získané poznatky propojuje se znalostmi z dalších vzdělávacích oblastí, s žáky si tak vytvářejí ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenských prostředím, mezi přírodou a působením člověka - předvádí manipulaci s pomůckami (kompas, buzola, teploměr, mapy, jízdní řády, apod.)
Kompetence k řešení problémů
Učitel - pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry - usiluje společně se žáky o nalezení a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů
Kompetence komunikativní
Učitel - vyžaduje na žácích pojmenování problému, či vlastních názorů na konkrétní téma - uskutečňuje a vede s žáky řízený dialog, žáci vyjadřují své myšlenky a názory v logických a postupných krocích
Kompetence sociální a personální
Učitel - rozděluje pracovní úkoly ve skupině, žáci přijímají svoji roli a ztotožňují se s ní; spolupracují při skupinové práci - hodnotí výsledky činnosti skupin i jednotlivců, navozuje sebekritiku, žáci chápou potřebu efektivní spolupráce

Kompetence občanské
Učitel - učí své žáky praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu i obci a chování a ochraně za mimořádných událostí - prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují Listinu základních práv a svobod člověka a občana - objasňuje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního a životního prostředí
Kompetence pracovní
Učitel - dohlíží na bezpečnou manipulaci žáků s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály při jejich používání v učebnách i terénů - informuje své žáky o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií - hodnotí kladně svědomitou a systematickou práci žáků

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Tematický okruh: Vesmír **Žák** - charakterizuje vesmír a sluneční soustavu - pracuje s porozuměním s pojmy: planetky, družice planet (měsíce planet), meteorická tělesa, komety, Galaxie, Mléčná dráha, cizí galaxie, - charakterizuje polohu, povrch a pohyb Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce, - posoudí postavení Země ve vesmíru, tvar a rozměry Země, - objasní důsledky pohybů Země kolem zemské osy a kolem Slunce **Tematický okruh: Globus, mapa** **Žák** - porozumí pojmům: glóbus, měřítko globusu, poledníky, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžky, zeměpisná síť, zemský rovník, nadhlavník, obratníky, polární kruhy, letní slunovrat, zimní slunovrat, jarní rovnodennost, podzimní rovnodennost, polární den, polární noc, zeměpisné souřadnice, zeměpisná délka, zeměpisná šířka, časová pásma, smluvený čas, datová mez - vysvětlí délku dnů a nocí na Zemi v závislosti na zeměpisné šířce - určí zeměpisnou polohu na mapách podle údajů zeměpisné šířky a zeměpisné délky, - vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi - rozeznává druhy map podle měřítka a obsahu map - orientuje se v zeměpisných atlasech (různé druhy atlasů, jejich funkce, použití rejstříku apod.) **Tematický okruh: Přírodní složky a oblasti Země** **Žák** - vysvětlí s porozuměním pojem geografická (krajinná) sféra, - určí jednotlivé složky přírodní sféry, - orientuje se v objektech, jevech a procesech v litosféře, - orientuje se v objektech, jevech a procesech v atmosféře,

- určuje a vyhledá na mapách podnebné pásy na Zemi: tropický pás, subtropické pásy, mírné pásy, polární pásy, - objasní základním způsobem planetární oběh vzduchu v atmosféře, - orientuje se v objektech, jevech a procesech a rozložení prvků v hydrosféře, vyhledá na mapách světové oceány, nejvýznamnější světová moře, řeky, jezera a největší přehradní nádrže, nejrozsáhlejší pevninské ledovce a bezodtokové oblasti, - orientuje se v objektech, jevech a procesech a v rozložení prvků v pedosféře, lokalizuje na mapách přibližný rozsah nejvýznamnějších půdních typů a charakterizovat jejich hospodářské využití, - orientuje se v objektech, jevech a procesech a v rozložení prvků biosféry.

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vesmír - Hvězdy - Sluneční soustava - Vesmírný výzkum - Země jako vesmírné těleso - Měsíc jako přirozená družice Země **Globus, mapa** - Globus - Mapy a jejich druhy - Roční období, den a noc - Určování zeměpisné polohy **Přírodní složky a oblasti Země** - Litosféra - Atmosféra - Hydrosféra - Pedosféra - Biosféra - Přírodní oblasti Země **Terénní geografická výuka** - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině - vysvětlí v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	EV – Základní podmínky života EV – Vztah člověka k prostředí

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Světadíly a oceány - Přehled oceánů - Polární kraje - Austrálie a Oceánie - Afrika - Severní Amerika - Jižní Amerika - Asie **Terénní geografická výuka** - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Evropa - Fyzický zeměpis - Přírodní podmínky - Rozdělení mezi státy - Hospodářství **Politická mapa dnešního světa** - Sídla - Hospodářství světa - Doprava **Terénní geografická výuka** - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	EGS – Objevujeme Evropu a svět EV – Lidské aktivity a prostředí VDO – Občan, občanská společnost a stát EV – Vztah člověka k prostředí EV- Lidské aktivity a prostředí

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Mezinárodní organizace - EU, NATO, OSN **Česká republika** - Charakteristika ČR v rámci Evropy - Historické souvislosti	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět

- Geologie, vertikální členění povrchu - Podnebí - Příroda - Obyvatelstvo ČR - Správní členění, kraje **Terénní geografická výuka** - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	

HUDEBNÍ VÝCHOVA (HV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura a je zařazen jako povinný předmět s časovou dotací 1 hodina týdně v 6. až 9. ročníku.

Předmět dává žákům příležitost seznámit se s hudbou při různých hudebně-výchovných činnostech. Směřuje žáky k tomu, aby se naučili rozpoznávat krásu hudebního umění, aby kultivovali a rozvíjeli svou hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie. Předmět žákům pomáhá porozumět hudebně výrazovým prostředkům a společenským funkcím hudby jednotlivých vývojových uměleckých epoch.

Výuka probíhá v učebně hudební výchovy a částečně v žákovské knihovně, kde mají žáci k dispozici různé informační zdroje (DVD, video, literaturu).

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - nabízí žákům řadu činností, které jim pomohou pochopit obecně užívané hudební termíny, pojmy a hudební názvosloví - předkládá žákům ucelený pohled na vývoj dějin hudby a dostatek informačních zdrojů s tematikou různých hudebních stylů a žánrů
Kompetence k řešení problémů
Učitel - nabízí k poslechu a zpěvu hudbu vycházející z různých historických období a vede žáky k toleranci její obliby u druhých - podporuje při hledání alternativních postupů při hudebním a rytmickém doprovodu - nabádá k osvědčenému pohybovému doprovodu při výběru doprovodné rytmizace skladby a poučení z chyb - vede žáky i ke vzájemné spolupráci – k účelnému rozdělování jednotlivých úkolů vzhledem k individuálním schopnostem jednotlivců
Kompetence komunikativní
Učitel - žákům pomáhá prostřednictvím hudebně pohybových činností porozumět běžně užívaným gestům a zvukům, na které žák dokáže reagovat a tvořivě je využít ke svému rozvoji a k zapojení

se do společného dění
Kompetence sociální a personální
Učitel - navozuje dostatek situací, které vedou k utváření příjemné atmosféry v třídním kolektivu a v týmu - prostřednictvím vokálních činností vytváří žákovu pozitivní představu o sobě samém a podporuje jeho sebedůvěru - na základě pěveckého a mluvního projevu pomáhá žákovi pochopit odlišnost i jedinečnost každého člověka
Kompetence občanské
Učitel - prostřednictvím poslechových činností nabízí žákům dostatek příležitostí k pochopení našich hudebních a kulturních tradic - prostřednictvím školních společenských akcí žáka zapojuje do kulturního dění a aktivit naší školy
Kompetence pracovní
Učitel - učí žáky hodnotit svou praktickou instrumentálně- vokální činnost - dbá na bezpečné užití nástrojů a vybavení - zajišťuje ochranu kulturních hodnot

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Žák – využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách – uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě – zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně (v jednohlase i vícehlase) – dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého – reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb – vytváří a volí jednoduché doprovody – provádí jednoduché hudební improvizace – realizuje podle svých individuálních možností, schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů – rozpozná některé z tanců různých stylových období – zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu – orientuje se v proudu znějící hudby – vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky a chápe jejich význam v hudbě - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vokální činnosti: **Pěvecký a mluvní projev, intonace a vokální improvizace, hudební rytmus** - rozšiřování hlasového rozsahu - hlasová hygiena, mutace - vícehlasý a jednohlasý zpěv - deklamace - techniky vokálního projevu a jejich využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách - Instrumentální činnosti: Hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií - hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře - nástrojová improvizace jednoduchých hudebních forem **Hudebně pohybové činnosti:** **Pohybový doprovod znějící hudby** - taktování - taneční kroky - vlastní pohybové ztvárnění	OSV – Sociální rozvoj: komunikace, vokální činnosti
Poslechové činnosti: **Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** - postihování hudebně výrazových prostředků - významné sémantické prvky užité ve skladbě - význam sémantických prvků pro pochopení hudebního díla	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět: hudební styly a žánry v evropských zemích Evropa a svět nás zajímají: zvyky a tradice národů Evropy, poslech hudby
7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vokální činnosti: **Hudební rytmus** - využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém záznamu vokální skladby - notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby	OSV – Sociální rozvoj: komunikace, vokální činnosti
Instrumentální činnosti: **Záznam hudby** - noty, notační programy - další způsoby záznamů hudby **Hudebně pohybové činnosti:** **Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla**	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět: hudební styly a žánry v evropských zemích Evropa a svět nás zajímají: zvyky a tradice národů Evropy, poslech hudby

pantomima, improvizace	

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vokální činnosti: **Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** - reprodukce tónů - předvádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy - zachycování rytmu popřípadě i melodie pomocí grafického záznamu **Instrumentální činnosti:** **Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** - představy rytmické - představy melodické - představy tempové - představy dynamické - představy formální **Hudebně pohybové činnosti:** **Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** **Poslechové činnosti:** **Hudební styly a žánry** - chápání funkcí stylů a žánrů vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům - hudební dílo a autor	OSV – Sociální rozvoj: komunikace, vokální činnosti VMEGS – Objevujeme Evropu a svět: hudební styly a žánry v evropských zemích

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vokální činnosti: **Reflexe vokálního projevu** - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních - hledání možností hlasové nápravy - transpozice melodie - využití jiné hudební činnosti **Instrumentální činnosti:** **Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy** **Hudebně pohybové činnosti:** **Orientace v prostoru** - pamětné uchovávání a reprodukce pohybů prováděných při tanci, pohybové hře	OSV – Sociální rozvoj: komunikace, vokální činnosti VMEGS – Objevujeme Evropu a svět: hudební styly a žánry v evropských zemích

Poslechové činnosti: **Interpretace znějící hudby** - slovní charakterizování hudebního díla - slohové a stylové zařazení	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA (VV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Výtvarná výchova je jedním z oborů vzdělávací oblasti Umění a kultura. Je organizován v 6. - 7. ročníku 2 hodinami týdně a 8. - 9. ročník 1 hodinou týdně.

Vzdělávací obsah předmětu je postaven na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Výtvarná výchova se podílí na rozvíjení smyslové citlivosti, na uplatňování subjektivity a na ověřování komunikačních účinků.

Do vyučovacího předmětu Výtvarná výchova jsou zařazena průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - podporuje žáky, aby své znalosti a dovednosti využívali při účasti na různých soutěžích a olympiádách - žákům umožňuje ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcuje jejich tvořivost - vede k samostatnému objevování a doplňování informací o umělecké i laické výtvarné tvorbě - vede k sebehodnocení, posouzení výtvarných schopností a jejich využití - vybízí k experimentování s výtvarnými prostředky - pro náměty výtvarných činností využívá jiných oborů - hudební výchovy, dějepisu, přírodopisu - organizuje návštěvy výstav, galerií - formuje postoje žáků k emotivním a pocitovým prožitkům a rozvíjí jejich kulturní rozhled - využívá audiovizuálních prostředků k přiblížení výtvarného umění
Kompetence k řešení problémů
Učitel - umožňuje žákům samostatně řešit problémy, rozhodovat se mezi několika způsoby řešení, klade důraz na to, aby žák dovedl svoji volbu obhájit - vede žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným neúspěchem - předkládá dostatek možností k uplatnění vlastního tvůrčího řešení a podporuje originální přístup - učí používat tradiční metody řešení výtvarných problémů
Kompetence komunikativní
Učitel - organizuje projekty, přehlídky, soutěže napříč školou, vede ke spolupráci žáky různých ročníků a tříd - vede žáky k tomu, aby obhájili vlastní tvořivý přístup a vhodně argumentovali - kultivuje a rozšiřuje stávající výtvarné schopnosti žáků - ukazuje, jak vyhledat důležité informace a správně je využít v dalším postupu - vytváří příležitosti pro výtvarnou prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální
Učitel - učí žáky aktivně spolupracovat při práci ve skupině - zařazuje úkoly, při kterých se žáci učí podělit se o práci ve skupině o pomůcky a materiál - přispívá k vytváření vhodných sociálních kontaktů se žáky jiných zemí - umožňuje jim vytvářet si pozitivní představu o sobě samých
Kompetence občanské
Učitel - umožňuje žákům zapojit se do kulturního dění - vede žáky k toleranci individuálních odlišností - vede žáky, aby respektovali a chránili naše tradice, kulturní a historické dědictví - podporuje důvěru v žákovy vlastní schopnosti - vede jej k samostatnosti, sebekontrole a zodpovědnosti - seznamuje s místními kulturními hodnotami
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k dodržování pravidel a pokynů při práci s nástroji a přístroji - učí je, aby účinně využívali materiály a pomůcky - klade důraz na používání bezpečných materiálů a vybavení - učí žáky dodržovat určená pravidla - výuku doplňuje o praktické exkurze

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu - 6. ročník
Tematický okruh: Prvky vizuálně obrazného vyjádření **Žák** - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů - variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích - zdokonaluje se v zaznamenávání skutečnosti, v prostorovém vidění **Tematický okruh: Dějiny umění** **Žák** - charakterizuje dobu a časově ji zařadí - orientuje se v nejvýznamnějších národních i světových památkách a osobnostech dané doby **Tematický okruh: Teorie umění** **Žák** - používá běžné pojmy z nauky o barvě - rozlišuje působení barev na rovině - chápe symboliku barev a umí ji používat v praxi - rozlišuje a pojmenovává druhy a funkce umění, výtvarné techniky

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy - vztahy a uspořádání prvků - základní kompoziční principy - vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí - vyjádření vnitřní stavby a vnitřního členění přírodních objektů - vyjádření morfologie růstu při kresbě a malbě - rozvíjení prostorového vidění **Dějiny umění** - Pravěké umění - Egypt - Řecko - Řím **Teorie umění** ***Teorie barev*** - základní barvy, podvojné barvy, teplé a studené barvy, symbolika barev, barevný kruh, barevný kontrast, barevná harmonie ***Umění*** - funkce umění, druhy umění, druhy výtvarného umění, přehled výtvarných technik	MV – Práce v realizačním týmu, projekty, výzdoba školy MV – Tvorba mediálních sdělení MV – Vnímání autora mediálních sdělení VMEGS – Jsme Evropané: pravěké umění, Řecko, Řím

Očekávané výstupy rozpracované pro školu - 7. ročník
Tematický okruh: Rozvíjení smyslové citlivosti **Žák** - kombinuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - orientuje se v zákonitostech perspektivy, zdokonaluje se v jejím používání **Tematický okruh: Dějiny umění** **Žák** - zvládá časové zařazení dané doby - poznává nejvýznamnější národní i světové památky dané doby - pozná základní umělecká díla dané doby **Tematický okruh: Teorie umění** **Žák** - rozeznává druhy kultury, kulturní instituce - vnímá vliv a význam masmédií a masové kultury ve společnosti - chápe vývoj písma jako specifických znaků komunikace

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Rozvíjení smyslové citlivosti - uspořádání objektů do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vtahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty ve statickém i dynamickém vyjádření - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama - výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě **Dějiny umění** - Románský sloh - Gotika - Renesance u nás i ve světě **Teorie umění** Kultura - kulturní instituce - masová kultura a masmédia - prolínání kultur - ochrana kulturních památek Umění písma - vznik a vývoj písma - funkce písma - písmo v současné kultuře	MV – Práce v realizačním týmu MV – Tvorba mediálních sdělení VMEGS – Jsme Evropané: románský sloh, gotika, renesance MV – Vnímání autora mediálních sdělení umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film MV – Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

Očekávané výstupy rozpracované pro školu - 8. ročník
Tematický okruh: Uplatňování subjektivity **Žák** - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prostředků pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - variuje různé vlastnosti objektů a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - zdokonaluje se v zaznamenávání skutečnosti, v prostorovém vidění i v akčních tvarech malby a kresby - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích **Tematický okruh: Ověřování komunikačních účinků** **Žák** - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině

subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- nalézá vhodnou formu pro prezentaci vizuálně obrazných vyjádření

Tematický okruh: Dějiny umění
Žák
- ovládá časové zařazení dané doby
- rozezná základní umělecká díla dané doby

Tematický okruh: Teorie umění
Žák
- užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích: počítačová grafika, fotografie, video a animace
- seznámí se s pojmy a významem základních estetických kategorií

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Uplatňování subjektivity - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty - studie hlavy a postavy - pohyb těla a jeho umístění v prostoru - akční tvar malby a kresby - uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace **Ověřování komunikačních účinků** - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - prezentace ve veřejném prostoru - mediální prezentace **Dějiny umění** - Baroko, rokoko - Klasicismus a empír - Romantismus a realismus - Impresionismus a symbolismus, secese **Teorie umění** - výtvarné činnosti spojené s oblastí oděvní kultury, designu a grafického designu - pojmy estetika, krásno, vkus a kýč	MV: Receptivní činnosti – Vnímání autora mediálních sdělení: prezentace výtvarné tvorby s respektováním záměru autora MV – Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality VMEGS: Evropa a svět nás zajímají, jsme Evropané – baroko, rokoko, klasicismus a empír, romantismus a realismus, impresionismus a symbolismus, secese

Očekávané výstupy rozpracované pro školu - 9. ročník

Tematický okruh: Rozvíjení smyslové citlivosti
Žák
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenávání zkušeností získaných ostatními smysly

Tematický okruh: Uplatňování subjektivity
Žák
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu

Tematický okruh: Ověřování komunikačních účinků
Žák
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření

Tematický okruh: Dějiny umění
Žák
- dokáže časově zařadit jednotlivá období

pozná některá díla dané doby

Tematický okruh: Teorie umění
Žák
- seznámí se s nejvýznamnějšími světovými galeriemi

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Rozvíjení smyslové citlivosti - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě - reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) **Uplatňování subjektivity** - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) - hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech **Ověřování komunikačních účinků** - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění	MV – Práce v realizačním týmu - obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora MV – Tvorba mediálních sdělení MV: Vnímání autora mediálních sdělení - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě

- historické, sociální a kulturní souvislosti **Dějiny umění** - Moderna - Postmoderna - Současné umění **Teorie umění** - nejvýznamnější světové galerie	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané - moderna, postmoderna, současné umění

TĚLESNÁ VÝCHOVA (TV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je realizován v 6. – 9. ročníku. V každém ročníku jsou vyučovány 2 hodiny týdně. Výuka může probíhat v dělených hodinách na chlapce a dívky, vzhledem k počtu žáků ve třídách (Letohrad) dochází ke spojování dvou ročníků.

Tělesná výchova je nedílnou součástí komplexního vzdělávání žáků. Vede k poznávání vlastních pohybových možností, nadání a zájmů, dále k poznání konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost a k poznání vlivu pohybové aktivity na duševní a sociální pohodu. Podílí se na rozvíjení tělesné zdatnosti, výkonnosti a pohybových dovedností. Rozvíjí rychlost, vytrvalost, sílu, obratnost a koordinaci. K tomu využívá prvky gymnastiky, cvičení s hudbou, atletiky, zdravotní tělesné výchovy, míčových her i netradičních sportů, turistiky a pobytu v přírodě podle organizačním možností výuky. Rozšiřující učivo je zařazováno s ohledem na organizační možnosti školy a zájem žáků.

Charakteristická je diferenciace činností jednotlivých žáků, individuální přístup a hodnocení výkonů. Důležitou součástí je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v hodinách pravidelným zařazováním korektivních a speciálních cvičení.

K výuce je využíváno hřiště, tělocvična, volná příroda. Učitel využívá různé formy a metody práce. Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova je zařazeno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel: - hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok - vede žáky k odpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty - vede k pohybové dovednosti, kultivovanému pohybovému projevu i správnému držení těla - uplatňuje individuální přístup k žákovi - dodává žákům sebedůvěru - sleduje pokrok všech žáků a předkládá další možné způsoby tělesného rozvoje
Kompetence k řešení problémů
Učitel: - s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů - podporuje žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů
Kompetence komunikativní
Učitel: - vyžaduje dodržování kultury komunikace při hře - podle potřeby žákům v činnostech pomáhá - vybírá vzdělávací aktivity, hry, při kterých musí žáci spolupracovat - připravuje na zvládnutí komunikace v obtížných a ohrožujících situacích
Kompetence sociální a personální
Učitel: - umožňuje každému žákovi zažít úspěch - zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat - podle potřeby žákům v činnostech pomáhá - požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy
Kompetence občanské
Učitel: - vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé - vyžaduje dodržování pravidel slušného chování - umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
Kompetence pracovní
Učitel: - vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti při výuce - vytváří podnětné prostředí, mění pracovní podmínky a žáky vede k adaptaci - důsledně vyžaduje dodržování organizačních, hygienických a bezpečnostních zásad pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní nebo jiné pohybové činnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ A ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• připraví a uklidí potřebné náčiní a nářadí pro činnost • vysvětlí význam přípravy organismu před cvičením, rozcvičí se podle pokynů učitele (sleduje si správnou techniku provedení, cvik provádí samostatně) • podle pokynů učitele dodržuje techniku provedení protahovacích cviků, cvik provede samostatně, předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví, dodržováním pokynů učitele • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • zvládá základní aerobní cvičení s hudbou a vysvětlí jeho zdravotní a relaxační účinky	**Hygiena a bezpečnost** **Organizace výuky** **Kondiční cvičení pro rozvoj zdravotně orientované zdatnosti** - aerobní cvičení

• dodržuje zásady kruhového tréninku, přizpůsobí se podmínkám a pokynům učitele • používá jednoduché náčiní (švihadlo, plný míč, malé činky) a cviky ve dvojici • při posilování a aerobním cvičení dodržuje dle pokynů učitele správnou techniku provádění cviku a dýchání • při kondičním cvičení volí zátěž z rozpětí doporučeného učitelem, sleduje si případné zlepšení, vysvětlí správné držení těla, provádí cviky na jeho podporu	- posilovací cvičení - protahovací cvičení - cvičení s náčiním **Zdravotně orientovaná cvičení** - kompenzační cvičení - vyrovnávací cvičení - relaxační cvičení
GYMNASTIKA	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• předvede základní kotoul vpřed a vzad ve vazbách • předvede stoj na rukou s dopomocí • předvede jednoduché obraty a rovnovážné polohy (stoj na lopatkách s podporem) • z osvojených akrobatických cviků předvede vyučujícím určené krátké sestavy • zvládá odraz z můstku, předvede roznožku přes kozu našíř (nadél) odrazem z můstku • na hrazdě předvede náskok do vzporu, sešin nebo seskok zákmihem • podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonu ve šplhu na tyči, na laně • zvládá techniku rozběhu a odrazu z trampolíny, doskok • předvede skok prostý na trampolíně z rozběhu a jeho modifikace s pohyby paží a nohou (vybere si z nabídnutých možností) • sleduje provedení gymnastických prvků při cvičení spolužáka a podle zadání učitele je jednoduchým způsobem vyhodnotí • ve spolupráci s učitelem zvládá záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích	**Akrobacie** - kotoul vpřed - kotoul vzad - stoj na lopatkách - stoj na rukou s dopomocí - obraty **Přeskok** - roznožka přes kozu našíř - roznožka přes kozu nadél **Hrazda** - náskok do vzporu - sešin **Šplh na tyči, laně** **Trampolína** Rozšiřující učivo: Výmyk odrazen jednonož Kruhy - komíhání - svis vznesmo
ATLETIKA	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• užívá běžeckou abecedu podle pokynů učitele • použije nízký a polovysoký start při měření běžeckých disciplín • připraví start běhu, vydá povely pro start • zvládá podle svých předpokladů techniku a taktiku rychlého běhu a vytrvalého běhu v terénu i na dráze • vhodně si rozvrhne tempo běhu při středních a dlouhých tratích • podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti a běžecké vytrvalosti • zvládá základy techniky rozběhu, odrazu, letu a	**Běžecká cvičení** - průpravná běžecká cvičení - běžecká abeceda **Běh** - běh na 60m - štafetová předávka **Skoky** Skok vysoký - flop Skok do dálky

doskoku v disciplínách skok daleký a skok vysoký • zvládá základní odhodový postoj a odhod z přeskoku po rozběhu v disciplíně hod míčkem • vysvětlí základní pravidla prováděných atletických disciplín • podílí se na organizaci při měření atletických disciplín • osvojené dovednosti využívá při soutěži, případně ve svém pohybovém režimu	**Hod míčkem**
PRŮŘEZOVÁ TEMATA	
OSV: Morální rozvoj: Vzájemná pomoc a podpora při sportovních výkonech	
SPORTOVNÍ HRY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
BASKETBAL - zvládá podle svých předpokladů a předvede v souladu s pravidly: • základní postoj, dribling pravou i levou rukou, zastavení po driblingu, obrátku, přihrávku obouruč trčením i obouruč nad hlavou, obranný postoj a obranu proti driblingu, chycení míče na místě a za pohybu, střelbu z místa (obouruč nebo jednoruč – dle výběru). • osvojené dovednosti použije ve hře (streetball), domluví se na pravidlech s ohledem na podmínky a ve hře je dodržuje	**Basketbal** - HČJ - streetbal
VOLEJBAL - zvládá podle svých předpokladů a předvede v souladu s pravidly: • základní postoj, správné držení těla a rukou, odbití vrchem a odbití spodem se spolužákem, podání spodem • osvojené dovednosti použije ve hře 1-1, 2-2 (podle upravených pravidel)	**Volejbal** - HČJ - hra (1-1, 2-2) - přehazovaná
KOPANÁ chlapci - zvládá podle svých předpokladů a předvede v souladu s pravidly: • vedení míče, základní přihrávky a zpracování míče na střední a krátkou vzdálenost, střelbu na krátkou a střední vzdálenost • osvojené dovednosti použije ve hře • dodržuje základní rozestavení hráčů na hřišti a základní pravidla minikopané a halové kopané	**Kopaná** - HČJ - hra (minikopaná, halová kopaná)
FLORBAL - zvládá podle svých předpokladů a předvede v souladu s pravidly: • vedení míčku, přihrávky a jejich zpracování se spoluhráčem, střelbu po zemi (na místě a za pohybu), obranný postoj • osvojené dovednosti použije ve hře • vyjmenuje základní pravidla malého florbalu a při hře je dodržuje	**Florbal** - HČJ - hra (malý florbal)
Ve sportovních hrách: • spolupracuje ve dvojicích a týmu	

• dodržuje pokyny učitele nebo kapitána • při pozorování spolužáka rozliší správné a chybné dodržování pravidel v jednotlivých hrách • rozpozná signály rozhodčího pro jednotlivé hry, reaguje podle nich • uplatňuje osvojené dovednosti v jednotlivých hrách v hodinách TV, při soutěži, rekreaci či využití volného času s ohledem na místní podmínky	Rozšiřující učivo: - hra podle pravidel velkého florbalu
KOMENTÁŘ	
Použité zkratky: HČJ – herní činnosti jednotlivce; hra (1-1, 2-2): počet hráčů na obou stranách hřiště	
NETRADIČNÍ SPORTY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• RINGO - zvládá házet a chytat kroužek • MINIGOLF - zvládá techniku úderu • PŘEHAZOVNÁ – zlepšuje dovednosti: hod a chycení míče, domluví se spolužáky na taktice, uplatňuje osvojené dovednosti v jednotlivých hrách v hodinách TV, při soutěži, rekreaci nebo při využití volného času s ohledem na místní podmínky • vysvětlí základní pravidla jednotlivých her a ve hře je dodržuje • zvládá podání, forhend a bekhend ve stolním tenise v badmintonu • FRISBEE - zvládá házet a chytat kroužek • PETANGUE - zvládá techniku hodu	Ringo Minigolf Přehazovaná Rozšiřující učivo: Stolní tenis Petangue Badminton Frisbee
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost • při korekci zdravotních oslabení zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	**Individuálně prováděné cvičení s ohledem na pohybový deficit nebo zdravotní oslabení žáků III. (II.) zdravotní skupiny:** činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení speciální cvičení (cvičení pro jednotlivé typy oslabení) všestranně rozvíjející pohybové činnosti (v návaznosti na obsah učiva)

7. ročník	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ A ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• připraví a uklidí potřebné náčiní a nářadí pro činnost • rozcvičí se ve dvojici nebo skupině, podílí se na výběru vhodných cviků • zvládá samostatně základní protahovací cviky v hodinách TV, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • při kruhového tréninku přizpůsobí cvičení svým	**Hygiena a bezpečnost** Organizace výuky Průpravná cvičení **Kondiční cvičení pro rozvoj zdravotně**

schopnostem • zlepšuje techniku při cvičení s náčiním (švihadlo, plný míč, malé činky) a při cvičení ve dvojici • při posilování dodržuje správnou techniku provádění cviku, zvolí zátěž s ohledem na své schopnosti po konzultaci s učitelem, sleduje si případné zlepšení • zvládá kondiční cvičení s hudbou, dodrží rytmus a tempo (dívky)	**orientované zdatnosti** - aerobní cvičení - posilovací cvičení - protahovací cvičení - cvičení s náčiním **Zdravotně orientovaná cvičení** - kompenzační cvičení - vyrovnávací cvičení - relaxační cvičení
GYMNASTIKA	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• předvede modifikovaný kotoul vpřed a vzad ve vazbách • předvede přemet stranou • z osvojených akrobatických cviků 6. a 7. ročníku předvede vyučujícím určenou gymnastickou sestavu • předvede skrčku přes kozu našíř odrazem z můstku • předvede výmyk odrazem jednonož do vzporu, seskok zákmihem • na kladině předvede různé druhy chůze a • rovnovážné polohy bez pomoci (dívky) • podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonu ve šplhu na tyči, na laně • předvede skok na trampolíně z rozběhu s provedením prvku z nabídky nebo vlastního výběru (skrčka, roznožení s přednožením) • při pozorování spolužáka rozliší správné a chybné provedení v jednotlivých gymnastických cviků • sleduje provedení gymnastických prvků při cvičení spolužáka a podle zadání učitele je jednoduchým způsobem vyhodnotí • ve spolupráci s učitelem zvládá záchranu a dopomoc při cvičení spolužáka	**Akrobacie** - kotoul vpřed a jeho modifikace, - kotoul vzad a jeho modifikace - přemet stranou - obraty **Přeskok** - skrčka přes kozu našíř **Hrazda** - výmyk odrazem jednonož - seskok zákmihem **Lavička** - chůze a rovnovážné polohy **Šplh na tyči, na laně** **Trampolína** Rozšiřující učivo: Kruhy - komíhání - svis vznesmo
ATLETIKA	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• zlepšuje techniku a taktiku rychlého běhu a vytrvalého běhu v terénu i na dráze • podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti a běžecké vytrvalosti • zlepšuje techniku rozběhu, odrazu, letu a doskoku v disciplínách skok daleký a skok vysoký • zlepšuje techniku hodu míčkem z rozběhu • podílí se na organizaci při měření atletických disciplín • v komunikaci o atletice používá správnou terminologii • vyjmenuje základní faktory, které mají vliv na	**Běžecká cvičení** - průpravná běžecká cvičení - běžecká abeceda **Běh** - běh na 60m štafetový běh 4x 60m vytrvalý běh na dráze do 1500m **Skoky** Skok vysoký - flop

jeho výkon v dané disciplíně • použije štafetovou předávku při soutěži štafet, vhodně načasuje vyběhnutí, dodržuje pravidla	Skok do dálky **Hod míčkem**
SPORTOVNÍ HRY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
BASKETBAL – zlepšuje úroveň dovedností z 6. ročníku, zvládá podle svých předpokladů a předvede v souladu s pravidly: • přihrávky jednoruč, střelbu ze skoku („dvojtakt“), kombinaci „hoď a běž“, osvojené dovednosti použije ve hře • vysvětlí herní systém „zónová obrana“ a dodržuje svou roli v zónové obraně při hře VOLEJBAL - zlepšuje úroveň dovedností z 6. ročníku, zvládá podle svých předpokladů a předvede v souladu s pravidly: • příjem podání a přihrávku, nahrávku, smeč, blokování), osvojené dovednosti použije ve hře, 2-2, 3-3 Ve sportovních hrách: • spolupracuje ve dvojicích a týmu • dodržuje pokyny učitele nebo kapitána • při pozorování spolužáka rozliší správné a chybné provedení dovedností a dodržování pravidel • v jednotlivých hrách uplatňuje osvojené dovednosti v jednotlivých hrách v hodinách TV, při soutěži, rekreaci či využití volného času s ohledem na místní podmínky • spolurozhoduje jednotlivé hry	**Basketbal** - HČJ (přihrávky jednoruč, „dvojtakt“) - HK „hoď a běž“ - HS - zónová obrana **Volejbal** - HČJ (příjem podání a přihrávka, nahrávka, smeč, blokování) - hra (2-2,3-3) **Kopaná** - HČJ (střelba po vedení míče, uvolňování hráče, obcházení hráče - klička, odebírání míče - HK – „přihraj a běž“ - hra (minikopaná, halová kopaná) **Florbal** - HČJ - hra (velký florbal)
KOMENTÁŘ	
Použité zkratky: HČJ – herní činnosti jednotlivce; HK – herní kombinace; HS – herní systém hra (2-2, 3-3): počet hráčů na obou stranách hřiště	
NETRADIČNÍ SPORTY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• RINGO, BADMINTON, MINIGOLF - zlepšuje úroveň dovedností a uplatňuje v jednotlivých hrách v hodinách TV, při soutěži, rekreaci či využití volného času s ohledem na místní podmínky • SOFTBALL – vysvětlí základní pravidla softbalu, zvládá základní herní činnosti a dodržuje zásady bezpečnosti při odpalu, chytání, běhu a dobíhání na metu • vysvětlí základní pravidla jednotlivých her a ve hře je dodržuje • zlepšuje dovednosti v jednotlivých hrách • znalosti pravidel a získané dovednosti využívá při hře v hodinách TV a ve svém volném čase	Ringo Minigolf Softball - házení - chytání - zpracování míče po odpalu - nadhazování - odpal - běh po metách - postavení hráčů v poli, jejich spolupráce - hra podle pravidel přizpůsobených podmínkám školy

• zvládá techniku jízdy vzad a zatáčení odšlapováním	Rozšiřující učivo: Stolní tenis , petangue , badminton fresbee , bruslení na kolečkových bruslích
PRŮŘEZOVÁ TEMATA	
OSV: Morální rozvoj: etika: sportovní zpravodajství, komentované sportovní přenosy	
ÚPOLY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• soutěží ve dvojici podle pravidel stanovených učitelem v duchu fair play, vyjmenuje možná rizika • dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních	**Průpravné úpoly** přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, držení a pohyb v postojích
Zdravotní tělesná výchova	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost • při korekci zdravotních oslabení zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	**Individuálně prováděné cvičení s ohledem na pohybový deficit nebo zdravotní oslabení žáků III. (II.) zdravotní skupiny:** činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení speciální cvičení (cvičení pro jednotlivé typy oslabení) všestranně rozvíjející pohybové činnosti (v návaznosti na obsah učiva)

8. ročník	
Činnosti ovlivňující zdraví a úroveň pohybových dovedností	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• připraví a uklidí potřebné náčiní a nářadí pro činnost • vytvoří si zásobu základních protahovacích cviků a podle potřeby je v TV nebo mimoškolní sportovní aktivitě použije • rozcvičí se samostatně, podílí se na výběru cviků ve dvojici nebo skupině, výběr cviků provede po domluvě s učitelem a s ohledem na následující činnosti • v hodinách TV usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • při pozorování spolužáka rozpozná správné provedení pohybu nebo cviku • používá jednoduché náčiní (švihadlo, plný míč, malé činky) a cviky ve dvojici • zlepšuje techniku při cvičení s náčiním (švihadlo, plný míč, malé činky) a při cvičení ve dvojici při posilování dodržuje správnou techniku provádění cviku, používá správnou techniku dýchání, zvolí zátěž samostatně s vědomím svého zlepšování • předvede dva jednoduché taneční kroky s hudbou	**Hygiena a bezpečnost** **Organizace výuky** **Průpravná cvičení** **Kondiční cvičení pro rozvoj zdravotně orientované zdatnosti** - aerobní cvičení - posilovací cvičení - protahovací cvičení - cvičení s náčiním **Zdravotně orientovaná cvičení** - kompenzační cvičení - vyrovnávací cvičení - relaxační cvičení
PŘESAHY	
HV: Tanec – výrazové ztvárnění hudby (balet, scénický tanec, moderní tanec)	

<table>
<tr><td colspan="2">GYMNASTIKA</td></tr>
<tr><td>Výstupy, žák:</td><td>Učivo:</td></tr>
<tr><td>• předvede kotoul vpřed podle svých předpokladů a kotoul vzad do stoje
• předvede stoj na rukou s přechodem do kotoulu s dopomocí
• z vybraných osvojených akrobatických cviků předvede vyučujícím určenou sestavu
• předvede skrčku přes kozu s oddáleným odrazem z můstku, vzdálenost můstku si stanoví s ohledem na své schopnosti
• předvede výmyk na hrazdě (přešvih únožmo, závěs v podkolení), podmet odrazem jednonož po seskoku
• na lavičce předvede různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží, obraty a náskoky
• předvede skok s obratem, s pohyby paží a nohou (vybere si z nabídnutých možností s ohledem na své schopnosti)
• sleduje provedení gymnastických prvků při cvičení spolužáka a podle zadání učitele je vyhodnotí
• ve spolupráci s ostatními zvládá záchranu a dopomoc při cvičení spolužáka</td><td>Akrobacie
- kotoul vpřed
- kotoul vzad do stoje
- stoj na rukou s přechodem do kotoulu

Přeskok
- Skrčka

Hrazda
- podmet odrazem jednonož

Lavička - dívky
- chůze s doprovodnými pohyby paží
- obraty a náskoky

Trampolína
- skoky s obraty

Rozšiřující učivo:
Kotoul letmo</td></tr>
<tr><td colspan="2">ATLETIKA</td></tr>
<tr><td>Výstupy, žák:</td><td>Učivo:</td></tr>
<tr><td>• užívá běžeckou abecedu
• podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti a běžecké vytrvalosti
• zlepšuje techniku rozběhu, odrazu, letu a doskoku v disciplínách skok daleký a skok vysoký, podle svých předpokladů zlepšuje výkon ve skocích
• zvládá techniku sunu ve vrhu koulí
• vyjmenuje a vysvětlí základní pravidla jednotlivých atletických disciplín
• podílí se na organizaci při měření atletických disciplín
• v komunikaci o atletice používá správnou terminologii
• vyjmenuje základní faktory, které mají vliv na jeho výkon v dané disciplíně
• společně s ostatními členy štafety stanoví vhodnou taktiku pro soutěž štafet
• osvojené dovednosti využívá při soutěži, ve svém pohybovém režimu</td><td>Běžecká cvičení
- průpravná běžecká cvičení
- běžecká abeceda, speciální

Běh
- běh na 60 m
- vytrvalý běh na dráze do 1500 m
- štafetový běh 4x 60 m

Skoky
Skok vysoký - flop
Skok do dálky

Vrh koulí
Hod granátem

Atletický čtyřboj

Rozšiřující učivo:
motivovaný běh v terénu – do 25 minut</td></tr>
<tr><td colspan="2">PRŮŘEZOVÁ TEMATA</td></tr>
<tr><td colspan="2">OSV: Morální rozvoj: Pomoc a tolerance k ostatním spolužákům při sportovních aktivitách, disciplína</td></tr>
<tr><td colspan="2">SPORTOVNÍ HRY</td></tr>
<tr><td>Výstupy, žák:</td><td>Učivo:</td></tr>
</table>

• BASKETBAL – zlepšuje úroveň dovedností z předchozích ročníků, použije vhodný způsob přihrávky s ohledem na situaci ve hře, zvládá podle svých předpokladů a předvede v souladu s pravidly: střelbu s výskokem, blokování střelby, střelbu ze skoku po přihrávce, doskakování, HK založenou na převaze útočníků, postupný protiútok, vysvětlí HS osobní obrana, osvojené dovednosti použije ve hře • VOLEJBAL - zlepšuje úroveň dovedností z předchozích ročníků, zvládá podle svých předpokladů a předvede v souladu s pravidly: rozestavení a posun hráčů při hře 6-6, postavení při podání soupeře, postavení při vlastním podání, HS prostřední nahrávačem, osvojené dovednosti použije ve hře 6-6 • KOPANÁ chlapci - zlepšuje úroveň dovedností z předchozích ročníků, zvládá podle svých předpokladů a předvede v souladu s pravidly: přihrávky a zpracování na střední a větší vzdálenost, HK založenou na přihrávce, HS – postupný protiútok, osvojené dovednosti použije ve hře • FLORBAL - zlepšuje úroveň dovedností z předchozích ročníků, zvládá podle svých předpokladů a předvede v souladu s pravidly: vedení míčku a obcházení soupeře jednou rukou, střelbu po přihrávce, HK přihraj a běž, HK založené na přihrávce, HS postupného útoku, osvojené dovednosti použije ve hře Ve sportovních hrách: • spolupracuje ve dvojicích a týmu • dodržuje pokyny učitele nebo kapitána • při pozorování spolužáka rozliší správné a chybné provedení dovedností a dodržování pravidel v jednotlivých hrách • uplatňuje osvojené dovednosti v jednotlivých hrách v hodinách TV, při soutěži, rekreaci • znalosti pravidel využije při spolurozhodování jednotlivé hry	**Basketbal** - HČJ (střelba ve výskoku, blokování, doskakování) - Herní kombinace (převaha útočníků, střelba ze skoku po přihrávce) Herní systém (osobní obrana) **Volejbal** - HČJ - HS (prostřední nahrávačem) - hra (6-6) **Kopaná** - HČJ (přihrávky a zpracování na větší vzdálenost) - HK (založená na přihrávce) - HS (postupný protiútok) - hra (minikopaná, halová kopaná) **Florbal** - HČJ (vedení míčku a obcházení soupeře jednoruč) - HK (založená na přihrávce) - HS (postupný protiútok) Rozšiřující učivo: - volejbal (vrchní podání)
KOMENTÁŘ	
Použité zkratky: HČJ – herní činnosti jednotlivce; HK – herní kombinace; HS – herní systém hra (6-6): počet hráčů na obou stranách hřiště	
NETRADIČNÍ SPORTY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• SOFTBALL – zlepšuje úroveň dovedností, spolupracuje při stanovení taktiky hry svého družstva a dodržuje ji • RINGO, FRESBEE, BADMINTON, MINIGOLF, PETANGUE - zlepšuje úroveň	Softball - postavení hráčů v poli, jejich spolupráce - hra podle pravidel přizpůsobených

dovedností a uplatňuje v jednotlivých hrách v hodinách TV, při soutěži, rekreaci či využití volného času s ohledem na místní podmínky • zvládá podle svých schopností podání, forhend, bekhend v tenise, rozliší základní pravidla • zlepšuje techniku jízdy vpřed a vzad • zvládá na kolečkových bruslích základní obrat a zastavení, změnu směru jízdy vpřed do jízdy vzad	podmínkám školy Rozšiřující učivo: Ringo Stolní tenis Petangue Badminton Fresbee Minigolf Bruslení na kolečkových bruslích
ÚPOLY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• ovládá základní postoje, úchopy, držení a vyproštění z držení • dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních	postoje, držení a pohyb v postojích obrana proti úchopům zápěstí Judo (obrana proti objetí zepředu, obrana proti škrcení
TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ	
Výstupy, žák:	**učivo:**
• převážně samostatně naplánuje jednoduchou turistickou akci • používá vhodné oblečení a obutí s ohledem na podmínky • zvládá přesun a pohyb i v náročnějším terénu se zátěží • zvládá improvizované ošetření a odsun raněného, přivolá případnou pomoc	**Teoreticky: turistická akce** (příprava, plán trasy táboření, ochrana přírody, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla)
PŘESAHY	
PŘÍ: Ochrana přírody; Z: Práce s mapou	
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost • při korekci zdravotních oslabení zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	**Individuálně prováděné cvičení s ohledem na pohybový deficit nebo zdravotní oslabení žáků III. (II.) zdravotní skupiny:** činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení speciální cvičení (cvičení pro jednotlivé typy oslabení) všestranně rozvíjející pohybové činnosti (v návaznosti na obsah učiva)

9. ročník	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ A ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• připraví a uklidí potřebné náčiní a nářadí pro činnost • vybere vhodné cviky s ohledem na následující činnost a vede rozcvičení skupiny žáků • v hodinách TV usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti • při pozorování spolužáka dokáže rozpoznat správné provedení pohybu • používá jednoduché náčiní (švihadlo, plný míč,	**Hygiena a bezpečnost** **Organizace výuky** **Průpravná cvičení**

malé činky) a cviky ve dvojici • při posilování dodržuje správnou techniku provádění cviku a dýchání, zvolí zátěž samostatně s ohledem na své schopnosti a možné zlepšení; uvědomuje si, na které svalové skupiny jednotlivými cviky působí, sleduje případné zlepšení; po cvičení zvolí vhodné protahovací cvičení • stručně popíše druhy posilování • samostatně používá zdravotně orientovaná cvičení s ohledem na svá případná oslabení • sestaví a předvede krátkou aerobní sestavu; • vybraní žáci si připraví krátké cvičení a vedou skupinu (dívky)	**Kondiční cvičení pro rozvoj zdravotně orientované zdatnosti** - aerobní cvičení - posilovací cvičení - protahovací cvičení - cvičení s náčiním **Zdravotně orientovaná cvičení** - kompenzační cvičení - vyrovnávací cvičení - relaxační cvičení
GYMNASTIKA	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• zlepšuje úroveň provedení kotoulu vřed a vzad, přemetu stranou • předvede stoj na rukou s přechodem do kotoulu (podle potřeby s dopomocí) • z osvojených cviků vytvoří a předvede sestavu • zlepšuje úroveň provedení roznožky přes kozu a předvede roznožku přes kozu nadél nebo švédskou bednu nadél • na hrazdě předvede výmyk snožmo nebo jednonož, podmet snožmo nebo odrazem jednonož • předvede sestavu ze zvládnutých cviků • na lavičce předvede z osvojených cviků jednoduché vazby • podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonu a techniky ve šplhu na tyči, na laně • v roli rozhodčího ve spolupráci s ostatními sleduje provedení gymnastické sestavy spolužáka a podle zadání učitele provedení vyhodnotí • zvládá záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích	**Akrobacie** - kotoul letmo - kotoul vzad do zášvihu **Přeskok** - roznožka přes kozu nadél (oddálený odraz) **Hrazda** - výmyk snožmo nebo odrazem jednonož - podmet snožmo nebo odrazem jednonož **Lavička - dívky** **Šplh na tyči, na laně** Rozšiřující učivo: Roznožka přes švédskou bednu nadél chlapci
ATLETIKA	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• užívá běžeckou abecedu • změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách, ve spolupráci se spolužáky zorganizuje a vyhodnotí modelové závody • podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti a běžecké vytrvalosti • zlepšuje techniku rozběhu, odrazu, letu a doskoku v disciplínách skok daleký a skok vysoký, podle svých předpokladů zlepšuje výkon ve skocích • podle svých předpokladů zlepšuje výkon a techniku ve vrhu koulí	**Běžecká cvičení** - průpravná běžecká cvičení - běžecká abeceda, speciální **Běh** - běh na 60 m - vytrvalý běh na dráze do 1500 m - štafetový běh 4x 60 m **Skoky** Skok vysoký - flop Skok do dálky

• vyjmenuje a vysvětlí základní pravidla jednotlivých atletických disciplín • v komunikaci o atletice používá správnou terminologii • vyjmenuje základní faktory, které mají vliv na jeho výkon v dané disciplíně • společně s ostatními členy štafety stanoví vhodnou taktiku pro soutěž štafet • osvojené dovednosti využívá při soutěži a ve svém pohybovém režimu	**Vrh koulí** Hod kriketovým granátem Atletický čtyřboj Rozšiřující učivo: motivovaný běh v terénu – do 25 minut
PRŮŘEZOVÁ TEMATA	
OSV: Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: měření a záznamy atletických výkonů	
SPORTOVNÍ HRY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• BASKETBAL – zlepšuje úroveň dovedností z předchozích ročníků a používá je ve hře, předvede clonění, HK, rychlý protiútok, osvojené dovednosti použije ve hře • VOLEJBAL - zlepšuje úroveň dovedností z předchozích ročníků, dodržuje zásady pro postavení při podání soupeře, postavení při vlastním podání, osvojené dovednosti použije ve hře 6-6. • vysvětlí základní pravidla beach volejbalu a hraje beach volejbal podle možností při rekreaci • KOPANÁ, FLORBAL - zlepšuje úroveň dovedností z předchozích ročníků, aplikuje ve hře rychlý protiútok Ve sportovních hrách: • spolupracuje ve dvojicích a týmu • dodržuje pokyny učitele nebo kapitána • při pozorování spolužáka rozliší správné a chybné provedení dovedností a dodržování pravidel v jednotlivých hrách • uplatňuje osvojené dovednosti v jednotlivých hrách v hodinách TV, při soutěži, rekreaci • předvede základní signalizaci a povely rozhodčího v dané hře a aplikuje v roli rozhodčího • ve skupině připraví a zorganizuje turnaj v určené sportovní hře (vybere vhodný hrací systém, vytvoří hrací schéma, nakreslí tabulku, rozhoduje utkání, zpracuje výsledky)	**Basketbal** - HČJ (procvičování) - Herní kombinace (clonění, rychlý protiútok) - Herní systém (kombinovaný) **Volejbal** - HČJ (procvičování) - hra (6-6) - beach volejbal **Kopaná** - HČJ (procvičování) - HK (procvičování) - HS (rychlý protiútok) - hra (minikopaná, halová kopaná) **Florbal** - HČJ (procvičování) - HK (procvičování) - HS (rychlý protiútok) Rozšiřující učivo: - volejbal: HS (přebíhání)
KOMENTÁŘ	
Použité zkratky: HČJ – herní činnosti jednotlivce; HK – herní kombinace; HS – herní systém hra (6-6): počet hráčů na obou stranách hřiště	
NETRADIČNÍ SPORTY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**

• SOFTBALL – zlepšuje úroveň dovedností z předchozího ročníku, v týmu se dohodne na taktice a dodržuje ji **Rozšiřující učivo:** • zlepšuje úroveň dovedností ve stolním tenise • podle svých předpokladů zvyšuje úroveň techniky bruslení • uplatňuje osvojené dovednosti v jednotlivých hrách v hodinách TV, při soutěži, rekreaci	Softball Rozšiřující učivo: Stolní tenis Ringo Fresbee Badminton Minigolf Petangue Bruslení na kolečkových bruslích
ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
• uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost • při korekci zdravotních oslabení zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	**Individuálně prováděné cvičení s ohledem na pohybový deficit nebo zdravotní oslabení žáků III. (II.) zdravotní skupiny:** činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení speciální cvičení (cvičení pro jednotlivé typy oslabení) všestranně rozvíjející pohybové činnosti (v návaznosti na obsah učiva)
PRŮŘEZOVÁ TEMATA	
OSV: Morální rozvoj – Hodnoty, postoje praktická etika: dodržování pravidel hry	

VÝCHOVA K VOLBĚ POVOLÁNÍ (VKVP)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Výchova k volbě povolání je utvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Je organizován v druhém pololetí 7. ročníku, v 8. ročníku a v prvním pololetí 9. ročníku. Časová dotace činí 1 vyučovací hodinu týdně v 8. ročníku a ½ vyučovací hodiny týdně v 7. a 9. ročníku. Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickým celkem Svět práce.

Předmět Výchova k volbě povolání se podílí na utváření a rozvíjení dovedností a osobních vlastností, které jsou předpokladem pro úspěšné začlenění do pracovního života. Učí žáky přebírat osobní odpovědnost za vlastní rozhodování o své budoucí vzdělávací a profesní dráze; rozšiřuje poznatky žáků o světě práce, přibližuje jim vzdělávací a pracovní příležitosti i reálné možnosti uplatnění absolventů základní školy na trhu práce.

V rámci tohoto předmětu se žáci učí orientovat se v důležitých profesních informacích, vyhodnocovat je a na základě toho se odpovědně rozhodovat o své budoucí profesní orientaci. Předmět vytváří předpoklady pro to, aby se žáci naučili realisticky posuzovat své možnosti a osobní šance na trhu práce.

Do vyučovacího předmětu Výchova k volbě povolání jsou zařazena průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana a Výchova myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel

- vede žáky k hodnocení vlastních schopností v souvislosti s volbou další vzdělávací cesty
- motivuje žáky k získávání informací o vzdělávací nabídce středních škol a učilišť

Kompetence k řešení problémů

Učitel
- zadává žákům samostatné práce mapující pracovní náplň jednotlivých profesí
- umožňuje žákům prezentovat výsledky práce před třídou
- vede žáky k tomu, aby hledali různé možnosti řešení problémů v osobním i profesním životě
- věnuje pozornost nácviku asertivního chování
- vede žáky k vyslechnutí názoru druhých a vyjádření vlastního postoje
- motivuje žáky k tomu, aby se nenechali odradit neúspěchem a byli připraveni k hledání náhradního řešení
- vytváří modelové situace (přijímací pohovor na střední školu, do zaměstnání), ve kterých žák prezentuje svoji osobu

Kompetence komunikativní

Učitel
- vede žáky k tomu, aby při prezentaci výsledků své práce vyjadřovali myšlenky v logickém sledu a své názory formulovali výstižně
- klade důraz na schopnost naslouchat a respektovat názory druhých
- vede žáky k tomu, aby vhodně komunikovali se spolužáky i dospělými lidmi ve škole i mimo ni
- věnuje pozornost písemnému projevu žáků
- zařazuje práci s osobními dotazníky, přihláškami a dalšími tiskopisy
- zapojuje žáky do diskusí

Kompetence sociální a personální

Učitel
- při řešení úkolů učí žáky pracovat ve skupině
- umožňuje žákům přijmout ve skupině různé role (organizátor práce, mluvčí, aj.)
- zařazuje práci s různými osobnostními testy a dotazníky a umožňuje žákům vytvořit si představu o sobě samých

Kompetence občanské

Učitel
- rozvíjí u žáků schopnost uvědomovat si svá práva ale i povinnosti
- klade důraz na respektování běžných společenských norem, které umožňují žákům bezproblémové zapojení do společenských i pracovních vztahů
- vede žáky k toleranci individuálních odlišností a jejich respektování v běžném životě i pracovních vztazích

Kompetence pracovní

Učitel
- učí žáky plánovat, organizovat a hodnotit výsledky své činnosti
- požaduje na nich plnění povinností a závazků
- motivuje žáky k využívání znalostí a zkušeností pro budoucí profesní zaměření (při přípravě na budoucí povolání)
- za pomoci dostupných informací a osobních zkušeností pomáhá žákům ujasňovat si představu o reálné podobě budoucího povolání
- doplňuje výuku o praktické exkurze na základě aktuální nabídky (Úřad práce, střední školy, pracovní provoz, aj.)

zdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Žák - na základě dostupných informací se odpovědně rozhoduje o výběru vhodného povolání - posuzuje své možnosti při rozhodování a volbě budoucího povolání - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posuzuje klady a zápory jednotlivých profesí - orientuje se v různých informačních zdrojích pro volbu povolání - využívá profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - v modelových situacích prokáže schopnost prezentace své osoby

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Volba profesní orientace - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti člověka, osobní nedostatky a způsoby jejich překonávání - sebehodnocení, sebepoznávání a sebevýchova - vztah osobních předpokladů, možností i omezení k možnému uplatnění v určité profesi - osobní zájmy a cíle, porovnávání zájmů s požadavky na povolání - žebříček hodnot - životní plány a cíle - styly rozhodování - rozdíly a odlišnosti mezi lidmi jako příčina odlišných předpokladů pro uplatnění ve světě práce a pro výběr vhodné vzdělávací a profesní dráhy - zdroje informací o vlastní osobě (reference okolí, personální poradenské firmy, osobní dotazníky, dotazníky zájmů)	OV – Člověk ve společnosti OSV – osobnostní rozvoj (odlišnosti jedinců)

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Trh práce - trh práce – pojem, vztah nabídky a poptávky, nabídka a poptávka pracovníků na trhu práce - rovnost příležitostí v přístupu ke vzdělání a na trh práce - kvalifikační, zdravotní a osobnostní předpoklady pro výkon povolání - znaky povolání, pracovní činnosti, pracovní prostředí, nástroje **Volba profesní orientace** - charakteristika vybraných informačních zdrojů (média, inzeráty, internet, nabídky úřadů práce, poradenských	OV – Hospodaření VDO – Občan, občanská společnost a stát

a zprostředkovatelských agentur) - poradenské služby v resortu školství a na úřadech práce **Možnosti vzdělávání** - přehled a členění středních škol - stručná charakteristika frekventovaných studijních a učebních oborů - další vzdělávání jako předpoklad úspěšnosti na trhu práce - informační a poradenské služby **Zaměstnání** - možnosti osobního uplatnění a výběru zaměstnání - způsoby hledání zaměstnání - úřady práce – jejich význam při hledání zaměstnání	

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Trh práce - znevýhodnění občané na trhu práce - ztráta profesní způsobilosti, zaměstnání; rekvalifikace - trh práce v obci, ČR, EU - uplatnění absolventů škol na trhu práce **Možnosti vzdělávání** - možnosti absolventa ZŠ - aktuální vzdělávací nabídka v obci (regionu) - přijímací řízení - vyplňování přihlášek na SŠ - informační a poradenské služby **Zaměstnání** - pracovní příležitosti v obci, regionu - vhodné způsoby chování, vystupování a komunikace u přijímacích pohovorů a při jednání s potenciálním zaměstnavatelem - vyplňování přihlášek, tiskopisů a formulářů - sestavování profesních životopisů, motivačních dopisů, odpovědí na inzeráty a vlastních nabídek - vznik a ukončení pracovního poměru, pracovní smlouva - základní práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - nezaměstnanost, rekvalifikace **Podnikání** - druhy organizací, jejich charakteristika - vnitřní struktura organizací (poslání důležitých oddělení – personální, mzdové) - soukromé podnikání – výhody, rizika, nejčastější formy podnikání - rozdíly mezi zaměstnaneckým poměrem a podnikáním	VDO – Občan, občanská společnost a stát VMEGS – Jsme Evropané OV – pracovní poměr OV – právní subjekty podnikání

5.1.3 UČEBNÍ OSNOVY VOLITELNÝCH PŘEDMĚTŮ

Témata učiva volitelných předmětů nejsou vždy striktně specifikována pro jednotlivé ročníky. Podle charakteru skupiny volí vyučující konkrétní náplň i optimální úroveň učiva tak, aby bylo dosaženo zadaných výstupů. Tomu je podřízen i výběr učebnic a doplňkových výukových materiálů.

ANGLICKÁ KONVERZACE (AK)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Anglická konverzace je utvořen ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Je organizován ve 3. až 9. ročníku 1 vyučovací hodinou týdně. Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickým celkem Jazyk a jazyková komunikace.

Výuka Anglické konverzace podporuje rozvoj komunikačních kompetencí. Pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří podmínky pro spolupráci školy na mezinárodních projektech.

Při výuce Anglické konverzace na I. stupni je pozornost zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby anglického jazyka a na upevnění gramatiky. Jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogu a konverzace.

Do vyučovacího předmětu Anglická konverzace jsou zařazena průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky, aby získávali poznatky z různých zdrojů: práce se slovníkem, Internet - pomáhá žákům najít překážky bránící jim v učení a odstraňovat je - vede žáky k práci s chybou a ke schopnosti sebehodnocení - vede žáka k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
Kompetence k řešení problémů
Učitel - zadává úkoly, při kterých mohou žáci vyhledávat, třídit, využívat informace z různých zdrojů (textové, obrazové, Internet, aj.) - motivuje je, aby se nenechali odradit případným neúspěchem - vede je nebát se mluvit cizím jazykem s cizinci
Kompetence komunikativní
Učitel - podporuje využívání informačních prostředků a technologií pro kvalitní komunikaci - podporuje rozšiřování jejich slovní zásoby - organizuje projekty napříč školou, vede ke spolupráci žáky různých ročníků a tříd - učí žáky komunikovat v cizím jazyce - vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně nebo ve dvojicích
Kompetence sociální a personální
Učitel

- učí žáky aktivně spolupracovat při práci ve skupině
- vede žáky k respektování dohodnutých pravidel
- učí je v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- přispívá k vytváření vhodných sociálních kontaktů se žáky z jiných zemí
- hodnotí žáky způsobem, který umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

Učitel
- učí žáky chovat se podle společenských norem
- vede žáky k toleranci individuálních odlišností
- vede žáky, aby respektovali a chránili naše tradice, kulturní a historické dědictví
- podporuje vzájemné naslouchání si
- rozvíjí pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence pracovní

Učitel
- motivuje žáky k využívání znalostí a zkušeností pro jeho rozvoj
- vede žáky k plnění všech povinností a závazků
- učí je, aby účinně využívali materiály a pomůcky
- učí žáky plánovat, organizovat a také vyhodnocovat výsledky své činnosti
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu: I. stupeň

Řečové dovednosti
Žák
- vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
- pozdraví, představí se, odpovídá na otázky, počítá do 20, označí základní barvy
- rozumí jednoduchým pokynům, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností, adekvátně na ně reaguje verbálně i neverbálně
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- píše jednotlivá slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- popisuje jednoduchými větami věci a činnosti kolem sebe

Poslech s porozuměním
Žák
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Mluvení
Žák
- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny,

školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - Zazpívá písničky, říká básničky, účinkuje v krátké hře **Čtení s porozuměním** **Žák** - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - používá dvojjazyčný slovník **Produktivní řečové dovednosti** **Žák** - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu **Tematický okruh: Psaní** **Žák** - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života vyplní osobní údaje do formuláře

3. až 5. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba a témata - Já a moje rodina, moje záliby - Můj dům, můj byt, moje město - Škola a školní život - Můj den: režim dne, volný čas - Moje tělo, zdraví a nemoci - Jídlo a pití, vaření - Sport - Zvířata v ZOO a safari, domácí mazlíčci - Vánoce: zvyky a tradice - Kultura: hudba a umění, literatura: pohádky, časopisy - Televize a časopisy - Počasí - Oblečení - Prázdniny, cestování	VMEGS: Objevujeme Evropu a svět - pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic VMEGS: Jsme Evropané - význam angličtiny pro komunikaci a studium

Očekávané výstupy rozpracované pro školu: II. stupeň
Poslech s porozuměním

Žák
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat

Mluvení
Žák
- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Čtení s porozuměním
Žák
- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Psaní
Žák
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
  reaguje na jednoduché písemné sdělení

6. až 9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Slovní zásoba a témata - Já a moje rodina, kamarádi, moje záliby - Můj dům, můj byt, moje město - Budoucnost - plánování - Můj svět: režim dne, volný čas a víkend - Příroda: přírodní krajiny, přírodní katastrofy - Počasí, předpověď počasí - Moje tělo, zdravý životní styl - Nakupování, jídlo a pití, vaření - Sport - Zvířata v ZOO a safari, domácí mazlíčci - Vánoce, Nový rok: zvyky a tradice - Moje město: Praha: procházka Prahou, památky - Státy Evropské unie - Kultura: hudba a umění, literatura - Kino a televizní program - Televize a časopisy - Počasí - Oblečení	VMEGS: Evropa a svět nás zajímá - tolerance, srovnání zvyků a tradic

- Cestování, doprava a dopravní prostředky - Životní prostředí: znečištění a ochrana životního prostředí - Prázdniny	

MATEMATIKA PLUS (MP)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Matematika plus je utvořen ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Je organizován ve 3. až 9. ročníku 1 vyučovací hodinou týdně. Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickým celkem Matematika a její aplikace a nejsou zde zařazena průřezová témata.

Předmět Matematika plus poskytuje s pomocí zařazení nestandardních aplikačních úloh širší možnosti uplatnění mezipředmětových vztahů. Důraz je kladen nejen na pochopení vnitřní souvislosti oborů matematiky (aritmetiky a geometrie nebo algebry a geometrie), ale také na nalézání souvislosti matematiky se skutečně reálným světem.

V předmětu Matematika plus je kladen důraz na další rozvíjení matematických myšlenkových postupů, pojmů a algoritmů, terminologie, symboliky a způsobů jejich použití.

Řešení jednotlivých úloh a matematických problémů umožňuje přiblížit ještě zábavnější formou obory matematiky dětskému myšlení, a to od období konkrétních operací mladších žáků směrem k abstraktnímu myšlení u žáků starších. Dále nabízí objevování a ukázky cest k vyřešení řady složitějších či netradičních úloh. Řešení problémů napomáhá rozvíjení klíčových kompetencí k učení, při skupinové práci a prezentaci vlastních úvah a myšlenek také ke kompetenci komunikativní, sociální a personální a nepochybně též ke kompetenci pracovní.

Výuka Matematiky plus probíhá systémem „zpětné vazby“, založené na tvořivosti každého žáka a reakci učitele, který tak zobecňuje „objevy žáků“. Aplikace stojí na začátku každé kapitoly učiva (např. jako motivace) a na jejím konci jako prostředek ověření úrovně osvojení učiva.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky ke strategii učení a motivuje je tak k dalšímu studiu - podněcuje tvořivost realizováním vlastních nápadů a účastí na různých matematických soutěžích a olympiádách - vytváří zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
Kompetence k řešení problémů
Učitel - podněcuje žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování - při výuce motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života - nabízí nové úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení - vede k práci s informacemi, k jejich vyhledávání, třídění a využívání - provádí rozbor úkolů, tvoří plány jeho řešení, odhaduje výsledky a vyhodnocuje správnost

výsledků
Kompetence komunikativní
Učitel - rozvíjí u žáků všestrannou a účinnou komunikaci a spolupráce s ostatními - podněcuje žáky k naslouchání názorů ostatních spolužáků (např. při řešení problémových úloh – zdůvodňování postupu řešení) - učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor – diskuze k řešení matematických úloh - pracuje s grafy, tabulkami a diagramy
Kompetence sociální a personální
Učitel - přispívá k diskuzi při řešení úkolu kolektivem třídy - vede ohleduplnosti a uznávání druhých k poskytnutí rady nebo pomoci druhému při společné práci - vede ke spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh
Kompetence občanské
Učitel - zařazuje úkoly s ekologickou tematikou, úkoly z praktického života ekonomického charakteru - porovnávání pomocí grafů, tabulek, využívá zařazení výpočtů pomocí procent - zabývá se problematikou propojením zájmové činnosti žáka a společnosti (slovní úlohy z různých oborů lidské činnosti - kultura, sport, pracovní činnosti)
Kompetence pracovní
Učitel - vede k základním pracovním návykům a podněcuje u žáků zájem o další orientaci - z velké části využívá praktických úloh, při řešení těchto úloh vyžaduje zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce, přesnost rýsování, správnost zápisů postupů řešení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – I. stupeň
Číslo a početní operace **Žák** - provádí písemné početní operace v oboru celých čísel - zaokrouhluje, provádí odhady výsledků a kontroluje výsledky početních operací v oboru celých čísel - užívá, zapisuje a vytváří vztah rovnosti v sémantickém prostředí - provádí příslušnou operaci s porozuměním a s vhledem do operace - umí řešit jednoduché úlohy s parametrem - měří, odhaduje a zaokrouhluje číselné údaje, svůj odhad používá k řešení problému - řeší a tvoří úlohy, ve kterých využívá, aplikuje a prohlubuje početní operace - aplikuje získané vědomosti k vytvoření nových řešitelských strategií - umí řešit jednodušší úlohy se zlomky, desetinnými čísly a procenty - umí zpracovat databázi propojováním písemného a paměťového počítání (i s použitím kalkulačky) - zobecňuje získané poznatky

Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák
- doplňuje tabulky a posloupnosti čísel, vytváří složitější schémata a organizuje si práci s nimi
- čte z tabulek, diagramů a grafů změny a závislosti známých jevů
- používá jednoduché prostředky výpočetní techniky
- umí řešit jednodušší kombinatorické a pravděpodobnostní situace
- vytváří jednoduché statistické projekty (vyhledává, sbírá, třídí data a vyhodnocuje je)
- ve známých situacích umí použít písmeno ve funkci čísla
- zapisuje proces a užívá zápisu k zobecnění

Geometrie v rovině a prostoru
Žák
- narýsuje ve čtvercové síti další rovinné útvary (mnohoúhelníky, lichoběžníky)
- rozšiřuje si poznání o dalších tělesech (čtyřstěn)
- sčítá a odčítá graficky úsečky
- pracuje s pojmy obsah, obvod, objem, poznává příslušné jednotky
- umí řešit jednodušší výpočtové a konstrukční úlohy o trojúhelníku a o některých čtyřúhelnících, užívá zápisu konstrukce
- má představu o vzájemné poloze přímek a rovin ve 3D
- vytváří sítě a modely těles
- pracuje se souřadnicemi v 2D

Nestandardní aplikační úlohy a problémy
Žák
- řeší neobvyklé a logické úlohy, rébusy, hlavolamy
- vybírá si obtížnost z nabízené kaskády úloh
- řeší číselné a obrázkové řady
  řeší prostorové úlohy

3. až 5. ročník
Učivo
Ve vyučovacím předmětu Matematika plus žáci řeší sémantická prostředí vyučovacího předmětu Matematika, dále je rozvíjejí, prohlubují a aplikují. Učivo rozvíjí a procvičuje aktuálně probíhající výuku matematiky v daném období podle potřeb žáků.

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – II. stupeň

Číslo a proměnná
Žák
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- modeluje a řeší situace i z reálného života s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel

- dokáže užít různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek a část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem (pracuje např. s měřítky map a plánů)
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- matematizuje reálné situace s využitím proměnných (určuje hodnoty výrazů, provádí výpočty a úpravy mnohočlenů, algebraických i lomených výrazů)
- formuluje a řeší reálné situace pomocí matematického vyjádření (např. pomocí rovnic a jejich soustav)
- rozumí matematickým pojmům, umí je vysvětlit a použít v praktických úlohách z reálného života
- analyzuje a řeší problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel
- zkouší hledat logické cesty k vyřešení neznámých úloh

Geometrie v rovině a prostoru
Žák
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a praktických problémů, přitom používá správnou matematickou symboliku
- využívá pojem množina bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- dokáže použít k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- určuje a charakterizuje základní rovinné obrazce a prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- načrtává a sestrojuje sítě těles
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje reálné situace s využitím funkčních vztahů

Nestandardní aplikační úlohy a problémy
Žák
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných úloh, snaží se najít všechna případná řešení úloh
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

6. až 9. ročník
Učivo
Učivo procvičuje a rozvíjí aktuálně probíhající výuku matematiky v daném období podle potřeb žáků.

POHYBOVÁ VÝCHOVA (POV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Pohybová výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je realizován v 3. až 5. ročníku 1 hodinou týdně.

Předmět je zaměřen na prohlubování základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím různých pohybových aktivit přispívá k rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady, podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů. K osvojení dovedností a návyků je třeba využít vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků.

V předmětu Pohybová výchova nejsou zařazena průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví - učí žáky měřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími - umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky
Kompetence k řešení problémů
Učitel - uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí - vede žáky k adekvátní reakci při úrazu spolužáka - klade důraz na řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním - dodává žákům sebevědomí - pomáhá žákům podle potřeby ve všech činnostech
Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky ke spolupráci při týmových činnostech a soutěžích - učí žáky reagovat na základní pokyny a povely - umožňuje žákům organizovat jednoduché soutěže - vede žáky ke vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých
Kompetence sociální a personální
Učitel - vede žáky k respektování dohodnutých pravidel a k jednání v duchu fair-play - zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují - učí žáky řídit a organizovat činnost ostatních dětí ve skupině - učí žáky chovat se ohleduplně - vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy - umožňuje každému žákovi zažít úspěch
Kompetence občanské
Učitel - motivuje žáky k samostatnosti a vůli po zlepšení své zdatnosti - vede žáky k ohleduplnosti a taktu - umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k uplatnění hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových v běžném životě - učí žáky užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 2. období
Žák - dbá na správné držení těla a na správné dýchání - zná protahovací a napínací cviky - reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - projevuje radost z pohybové činnosti - zná význam sportování pro zdraví - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

3 až 5. ročník
Učivo
Pohybové hry a cvičení - základní pojmy související s funkcemi her, pravidla - variace her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry **Pohybové hry s využitím nářadí** - cvičení s využitím míčů, obručí, gymnastických míčů (popř. overballů), švihadel, tyčí **Gymnastika** - průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly s využitím laviček, žebřin, žíněnek **Rytmická a kondiční gymnastika** - základy estetického držení těla - změny poloh, obměny tempa a rytmu - základy tance - rytmizovaný pohyb **Cvičení zaměřené na správné držení těla** - zásady správného držení těla - posilování svalů, důležitých pro správné držení těla **Uvolňovací a relaxační cvičení** - cviky zaměřené na zvýšení pohyblivosti kloubů a pružnosti páteře - cviky na protažení svalů a uvolnění páteře - zklidňující cviky **Dramatická výchova** vyjádření pocitů pohybem, tancem

CVIČENÍ Z MATEMATIKY (CM)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Cvičení z matematiky je utvořen ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Je organizován v 9. ročníku jako povinně volitelný předmět 1 vyučovací hodinou týdně. Předmět je dotován z disponibilní časové dotace.
Předmět Cvičení z matematiky je rozdělen na tyto tematické okruhy: Algebraická technika; Funkce; Početní geometrie; Konstrukční geometrie; Aplikace.
Úkolem tohoto předmětu je umožnit žákům osvojit si strategii učení, podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a motivovat je pro celoživotní učení. Je kladen důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům, na osvojování pojmů, algoritmů, terminologie, symboliky a způsobů jejich použití.

Dílčím cílem předmětu je připravit žáky na úspěšné zvládnutí přijímacích zkoušek na střední školy. Do vzdělávacího obsahu předmětu nejsou začleněna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede žáky ke strategii učení a motivuje je tak k dalšímu studiu - podněcuje tvořivost žáků, realizováním vlastních nápadů a účastí na různých matematických soutěžích a olympiádách - vytváří u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
Kompetence k řešení problémů
Učitel - podněcuje žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování - při výuce motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života - nabízí nové úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení - vede žáky k práci s informacemi, k jejich vyhledávání, třídění a využívání - provádí se žáky rozbor úkolů, tvoří plány jeho řešení, odhaduje výsledky a vyhodnocuje správnost výsledků
Kompetence komunikativní
Učitel - rozvíjí u žáků všestrannou a účinnou komunikaci a spolupráce s ostatními - učí žáky k naslouchání názorů ostatních spolužáků (např. při řešení problémových úloh – zdůvodňování postupu řešení) - učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor – diskuze k řešení matematických úloh - pracuje s grafy, tabulkami a diagramy
Kompetence sociální a personální
Učitel - přispívá k diskuzi při řešení úkolu kolektivu třídy - žáky vede ohleduplnosti a uznávání druhých k poskytnutí rady nebo pomoci druhému při společné práci - vede žáky ke spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh
Kompetence občanské
Učitel - zařazuje úkoly s ekologickou tematikou, úkoly z praktického života ekonomického charakteru

- porovnávání pomocí grafů, tabulek, využívá zařazení výpočtů pomocí procent
- zabývá se problematikou propojením zájmové činnosti žáka a společnosti (slovní úlohy z různých oborů lidské činnosti- kultura, sport, pracovní činnosti

Kompetence pracovní

Učitel
- žáky vede k základním pracovním návykům a podněcuje u žáků zájem o další orientaci
- z velké části využívá praktických úloh
- při řešení těchto úloh vyžaduje zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce, přesnost rýsování, správnost zápisů postupů řešení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu 9. ročník

Tematický okruh: Algebraická technika
Žák
- určí hodnotu daného číselného výrazu
- provádí zápis slovního textu pomocí výrazu
- provádí sčítání, odčítání, dělení a násobení lomených výrazů
- provádí rozklad výrazů na součin
- umocňuje mnohočleny
- využívá algebraické vzorce
- upravuje složené lomené algebraické výrazy
- určuje podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl
- řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav
- určí neznámou veličinu ze vzorce
- řeší slovní úlohy pomocí rovnic
- řeší soustavu dvou lineárních rovnic dosazovací a sčítací metodou
- řeší slovní úlohy pomocí soustavy dvou rovnic
- řeší slovní úlohy „na pohyb“, „na společnou práci“ a „na směs“
- řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli

Tematický okruh: Funkce
Žák
- rozezná funkční vztah od jiných vztahů
- určí definiční obor funkce a množinu hodnot funkce
- sestrojí graf lineární funkce, kvadratické funkce, nepřímé úměrnosti
- řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic, užívá probrané funkce při řešení úloh z praxe
- aplikuje základní goniometrické funkce (sin. Alfa, cos. Alfa, tg. Alfa, cotg. Alfa)

Tematický okruh: Početní geometrie
Žák
- vypočítá obvody a obsahy geometrických útvarů
- vypočítá povrchy a objemy všech základních geometrických těles
- ovládá Pythagorovu větu a goniometrické funkce
- umí použít vzorců základních rovinných útvarů a těles při řešení příkladů z praxe
- řeší náročnější úlohy na výpočty povrchů a objemů jehlanu, kužele a koule (komolý jehlan, komolý kužel)
- určuje podobné útvary v rovině

- určuje a dokáže použít poměr podobnosti
- vhodně aplikuje podobnost útvarů při řešení úloh z praxe

Tematický okruh: Konstrukční geometrie
Žák
- sestrojí tečnu ke kružnici
- umí užít Thaletovu větu v praxi
- řeší konstrukční úlohy
- sestrojí sítě základních geometrických těles
- používá základní pravidla přesného rýsování
- dokáže sestrojit trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky
- provádí sestrojování množin bodů dané vlastnosti
- provádí rozbor konstrukční úlohy, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce, provádí diskusi počtu řešení
- provádí řešení složitějších konstrukčních úloh (užití poloměrů opsaných a vepsaných kružnic, těžnic, úhlopříček apod.)

Tematický okruh: Aplikace
Žák
- provádí výpočty povrchů a objemů z technické praxe (hmotnost těles, objem nádrže apod.)
- provádí řešení úloh o pohybu a přepravě
- řeší úlohy na spotřebu materiálu
- provádí výpočty vzdáleností v technické praxi
- řeší obsahy pravidelných n-úhelníků (n = 3, 4, 5, 6)
- řeší úlohy o směsích, pohybu, společné práci (úsudkem, rovnicí, graficky)

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Algebraická technika - Hodnota daného číselného výrazu - Zápis slovního textu pomocí výrazu - Sčítání, odčítání, dělení a násobení lomených výrazů - Rozklad výrazů na součin - Umocnění mnohočlenů, využití algebraických vzorců - Vložené lomené algebraické výrazy - Podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl - Řešení lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav - Určení neznámé veličiny ze vzorce - Řešení slovních úloh pomocí rovnic - Soustava dvou lineárních rovnic – dosazovací i sčítací metoda - Slovní úlohy – soustava dvou rovnic - Slovní úlohy – „na pohyb“, „na společnou práci“, „na směsi“ - Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli **Funkce**	

- Rozeznání funkčních vztahů od vztahů jiných - Definiční obor funkce a množina hodnot funkce - Graf lineární funkce - Kvadratické funkce - Nepřímé úměrnosti - Grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic - Funkce při řešení úloh z praxe - Aplikace základních goniometrických funkcí (sin. Alfa, cos. Alfa, tg. Alfa, cotg. Alfa) **Početní geometrie** - Obvody a obsahy geometrických útvarů - Povrchy a objemy všech - Užití Pythagorovy věty a goniometrické funkce - Použití vzorců základních rovinných útvarů - Náročné úlohy na výpočty povrchů a objemů (jehlanu, kužele, koule- komolý jehlan, komolý kužel) - Podobné útvary v rovině - Poměr podobnosti - Aplikace podobnosti útvarů (praxe) **Konstrukční geometrie** - Tečna a kružnice - Thaletova věta - Konstrukční úlohy - Síť válce - Základní pravidla přesného rýsování - Trojúhelník a čtyřúhelník s různými prvky - Sestrojování množin bodů dané vlastnosti - Rozbor konstrukční úlohy, zápis postupu konstrukce - Provedení konstrukce, diskuse počtu řešení - Složitější konstrukční úlohy (užití poloměrů opsaných a vepsaných kružnic, těžnic, úhlopříček apod.) **Aplikace** - Výpočty povrchů a objemů z technické praxe (hmotnost těles, objem nádrže) - Úlohy o pohybu a přepravě - Úlohy na spotřebu materiálu - Výpočty na vzdálenosti v technické praxi - Pravidelné n-úhelníky (n = 3, 4, 5, 6) - Úlohy o směsích, pohybu a společné práci	

CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA (CČJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Cvičení z českého jazyka je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Je vyučován v 9. ročníku formou přípravy k přijímacímu řízení na střední školy. Systematicky se věnuje

rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu každého žáka. Od výuky mateřského jazyka se odlišuje přístupem k práci a metodami, k výuce jsou využívány jazykové hry, doplňovací cvičení, didaktické testy, soutěže, počítačové programy. Volitelný předmět je organizován 1 hodinou týdně.

Cvičení z českého jazyka slouží k prohlubování a upevňování znalostí, získaných v hodinách českého jazyka a literatury. V tomto předmětu nejsou začleněna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - podporuje u žáků tvořivý přístup - vede je k dovednosti autokorekce chyb - učí žáky využívat k práci jazykové příručky a slovníky, počítačovou techniku - předkládá dostatek informačních zdrojů
Kompetence k řešení problémů
Učitel - motivuje žáky k samostatnému úsudku a řešení problému - vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnili správná řešení - vede žáky k tomu, aby se dokázali orientovat v zadání didaktických testů - zadává úkoly k posílení schopnosti využívat vlastních zkušeností (např. z četby) - směřuje žáky k analýze přečtených textů, kritickému posouzení obsahu
Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky k využívání informační technologie pro komunikaci - zařazuje do výuky formy diskuse, dialogu - dbá na úroveň prezentace názorů - vede žáky ke správné a výstižné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů - koordinuje práci ve skupinách, učí žáky činit rozhodnutí, obhajovat ho, přiznat chybu - vede žáky k rozšiřování jejich slovní zásoby - vede žáky k správnému používání cizích slov
Kompetence sociální a personální
Učitel - rozvíjí schopnost žáků spolupracovat prostřednictvím zadaných úkolů - poskytuje možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi - posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj, opírá se o jeho vlastní názory, zkušenosti
Kompetence občanské
Učitel - v rámci konverzace vede žáky k tomu, aby vyjádřili svůj názor, aby zaujali stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním, - vede žáky k řešení problémů bez negativních vlivů netolerance, učí je respektovat názory jiných, zaujímat k nim pozitivní postoje, vyhodnocovat je pro sebe sama - zapojuje žáky do kulturního dění, např. účastí v soutěžích, tvorbou pro školní časopis, organizováním různých společenských akcí
Kompetence pracovní
Učitel

- vede k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků,
- vyžaduje důslednou a pravidelnou přípravu žáka na výuku
- motivuje k využití získaných poznatků v jiných předmětech, v praktickém životě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu – 9. ročník
Žák: - správně rozlišuje slovní druhy a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci - v písemném projevu zvládá nejen lexikální a morfologický pravopis, ale i syntaktický pravopis ve větě jednoduché a v souvětí - dokáže provést větný rozbor a rozbor souvětí - rozliší nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - dokáže používat ve vhodných situacích jednotlivé vrstvy spisovného jazyka - dokáže se orientovat v zadání didaktických testů - dokáže pracovat s otevřenými i uzavřenými otázkami - rozvíjí svou čtenářskou gramotnost - dokáže zhodnotit své silné a slabé stránky

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Didaktické testy - práce s testem - vhodné řešení, práce s chybou - procvičení problematických oblastí - sebehodnocení žáků (silné a slabé stránky) **Témata procvičování** - slovní druhy - skloňování, časování ohebných slovních druhů - práce s jazykovými příručkami - cizí slova - významosloví - větný rozbor - interpunkce	ČJ DCJ

ZÁKLADY ADMINISTRATIVY (ZA)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Základy administrativy navazuje na vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie a je organizován s časovou dotací 1 hodina týdně v 7. – 9. ročníku jako volitelný. Předmět je dotován z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací obsah předmětu se realizuje prostřednictvím témat *Počítač ve funkci psacího stroje, Nácvik psaní, Úprava textu*. Umožňuje žákům získat základní vědomosti a dovednosti

v provádění jednoduchých administrativních prací a ve využívání kancelářské techniky v souladu s požadavky praxe dnešní společnosti.

Do vyučovacího předmětu Základy administrativy nejsou zařazena žádná průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - učí žáky používat termíny, znaky a symboly související s využíváním počítače k nácviku psaní
Kompetence k řešení problémů
Učitel - motivuje žáky, aby se nenechali odradit případným neúspěchem při nácviku psaní - zadává úkoly, při kterých žáci získávají informace na internetu za pomoci vyplňování jednoduchých formulářů
Kompetence komunikativní
Učitel - učí žáky výstižně formulovat obsah jednoduchých písemností a správně vyplňovat formuláře používané ve styku s úřady - podporuje využívání informačních prostředků a technologií pro kvalitní komunikaci
Kompetence sociální a personální
Učitel - učí žáky v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
Kompetence občanské
Učitel - vyžaduje, aby žáci dodržovali pravidla pro práci v počítačové učebně
Kompetence pracovní
Učitel - motivuje žáky k využívání získaných znalostí při přípravě na budoucí povolání - vede žáky k dodržování pokynů při práci s kancelářskou technikou - učí žáky udržovat si své pracovní místo v pořádku

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Tematický okruh: **Žák** - zvládá základy psaní na stroji (počítači) správnou technikou - získané dovednosti používá při zpracování kratších písemných materiálů - dodržuje zásady bezpečnosti práce na PC - dodržuje zásady hygieny práce

7. až 9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Základní učivo - seznámení s psacím stroje, klávesnicí PC - počítač ve funkci psacího stroje - správná poloha těla při psaní - zásady bezpečnosti a hygieny práce - desetiprstová hmatová metoda - nácvik psaní na střední, horní a dolní písmenné řadě - nácvik písmen na číselné řadě - nácvik značek a číslic **Rozšiřující učivo** - úprava a zvýraznění textu - jednoduchá tabulka - úprava písemností – dopis, adresa, plná moc, žádost, životopis, pozvánka, zpráva aj.)	

PŘÍRODOVĚDNÉ PRAKTIKUM (PŘPR)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Přírodovědné praktikum je volitelný předmět vytvořený ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je organizován jako povinně volitelný předmět v 7. - 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně. Předmět je dotován z disponibilní časové dotace.

Předmět Přírodovědné praktikum napomáhá rozvíjení zájmu o přírodu, poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům, umožňuje poznat přírodu jako systém. Seznamuje žáky schováním živočichů a s pěstováním rostlin. Učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, pochopení závislosti člověka na přírodních zdrojích. V rámci předmětu jsou konány exkurze do zoo, botanické zahrady, Stromovky atd.

Do vzdělávacího obsahu Přírodovědného praktika nejsou začleněna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vybírá a využívá pro učení vhodné způsoby a metody - vede žáky k používání správné odborné terminologie, využívání základních pojmů - rozvíjí u žáků zájem o poznávání přírody
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky předkládáním otázek k hledání odpovědí - nabádá k využívání zkušenosti a vlastního úsudku, k hledání rozdílů a shody v přírodě, - podporuje diskuzi o získaných informacích a obhajování vyjadřovaných názorů, logicky vyvrací nesprávné názory, diskutuje s žáky o odpovědnosti člověka za chování k přírodě

Kompetence komunikativní
Učitel - umožňuje žákům formulovat a vyjadřovat se souvisle na zadanou otázku týkající se přírody, zdraví, vztahů člověka a životního prostředí v písemném i ústním projevu
Kompetence sociální a personální
Učitel - umožňuje žákům spolupracovat ve skupině při pozorování, napomáhá žákům samostatným řešením přiměřených úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení, sebedůvěry a sebeúcty
Kompetence občanské
Učitel - vede k dodržování pravidel pro práci s chemickými látkami - klade důraz na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při laboratorních cvičeních - vybízí k zodpovědnému chování v krizových situacích – poskytnutí první pomoci
Kompetence pracovní
Učitel - vede k bezpečnému používání chemických látek, jednoduchého přístrojového vybavení a dodržování bezpečnostních pravidel při práci - vede k odpovědnosti za dosažené pracovní výsledky a sebereflexi - podporuje využití získaných kompetencí v rozhodování k odbornému chemickému vzdělávání a profesnímu zařazení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Tematický okruh: **Žák** - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech ojasní jejich způsobů života a přizpůsobení danému prostředí - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam

7. až 9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
- Mikroskopování – rostlinná a živočišná pletiva, jednobuněčné organismy - Určování rostlin (klíč) – byliny, dřeviny (Exkurze – Botanická zahrada, výlety do okolí Prahy, lesoparky) - Určování rostlin vzhledem k podmínkám prostředí - Výroba herbáře	PŘÍ

- Získávání nových znalostí o živočišné říši v terénu (exkurze: pražské parky, zoo, výstavy bezobratlých, ptáků, koček, aj.) - Péče o květiny na škole (přesazování, řízkování)	

VÝTVARNÉ PROJEKTY (VP)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Výtvarné projekty jsou jedním z oborů vzdělávací oblasti Umění a kultura. Je organizován jako povinně volitelný předmět v 7. - 9. ročníku jednou hodinou týdně. Předmět je dotován z disponibilní časové dotace.
Vzdělávací obsah předmětu je postaven na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci.

Předmět Výtvarné projekty se podílí na rozvíjení smyslové citlivosti, na uplatňování subjektivity a na ověřování komunikačních účinků.

Do vyučovacího předmětu Výtvarné projekty nejsou zařazena průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - podporuje žáky, aby své znalosti a dovednosti využívali při účasti na různých soutěžích - vede žáky ke sledování vlastního pokroku při zdolávání problému - vede žáky k volbě různých způsobů řešení úkolů - žákům umožňuje ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcuje jejich tvořivost
Kompetence k řešení problémů
Učitel - umožňuje žákům samostatně řešit problémy, rozhodovat se mezi několika způsoby řešení, klade důraz na to, aby žák dovedl svoji volbu obhájit - vede žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným neúspěchem a vytrvale směřovali k řešení
Kompetence komunikativní
Učitel - organizuje projekty napříč školou, vede ke spolupráci žáky různých ročníků a tříd - vede žáky k tomu, aby obhájili vlastní tvořivý přístup a vhodně argumentovali
Kompetence sociální a personální
Učitel - učí žáky aktivně spolupracovat při práci ve skupině - zařazuje úkoly, při kterých se žáci učí podělit se o práci ve skupině o pomůcky a materiál - přispívá k vytváření vhodných sociálních kontaktů se žáky jiných zemí - umožňuje jim vytvářet si pozitivní představu o sobě samých
Kompetence občanské
Učitel

- umožňuje žákům zapojit se do kulturního dění
- vede žáky k toleranci individuálních odlišností
- vede žáky, aby respektovali a chránili naše tradice, kulturní a historické dědictví

Kompetence pracovní

Učitel
- vede žáky k dodržování pravidel a pokynů při práci s nástroji a přístroji
- vybízí žáky, aby účinně využívali materiály a pomůcky
- klade důraz na používání bezpečných materiálů i vybavení a učí žáky dodržovat určená pravidla
- výuku doplňuje o praktické exkurze

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu

Žák
- ovládá teoreticky i prakticky různé výtvarné techniky
- soustavně rozvíjí předpoklady k dalšímu prohlubování vztahu k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury
- experimentuje a výtvarně se vyjadřuje

7. až 9. ročník

Učivo

Výtvarné vyjádření skutečnosti
- expresivní volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti
- výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí, základní kompoziční principy
- zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností
- výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů (modelace), dotváření přírodní formy na základě fantazie
- vyjádření fyzických a psychických stavů, dojmů a prožitků vyjádřených barvou v plošné kompozici – ilustrace
- uplatnění expresívní a emocionální funkce barvy a poznávání jejího psychologického působení v tvarové a barevné nadsázce
- vyjádření dějových a prostorových vztahů, základních proporcí a pohybu lidské postavy, především v grafických technikách; využívání předchozích náčrtů a skic
- výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých přírodních tvarů a jejich charakteristických rysů ve studijních, případně fantazií dotvořených pracích
- výtvarné vyjádření velkých prostorových útvarů a krajinných motivů na základě pozorování, prožitků a poznatků

Užité práce dekorativní a prostorové
- elementární poučení o teorii barev
- řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše, zjednodušení prvků a jejich řešení v tvarové a barevné kompozici, symetrická a asymetrická řešení
- plošné dekorativní kompozice v užité grafice, vazba dekoru na tvar (kruh, čtverec, prostorový útvar); uplatnění výtvarného zjednodušení – stylizace
- zákonitosti výběru a užití písma, jeho sdělovací, výrazová a estetická funkce
- uplatnění řazení a kompozice písma v ploše v experimentálních úlohách; aplikace

hlavních zásad užité grafické tvorby ve spojení písma a motivu
- využívání hotového i volně kresleného písma
- vyjádření jednoty materiálu, funkce, technologie zpracování a výtvarného výrazu v experimentálních činnostech a návrzích
- funkce barev světlých a tmavých, teplých a studených jako prostorových činitelů

Výtvarné umění a životní prostředí
- rozvíjení chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější optické podoby světa
- sochařství a příroda – tvar přírodní a tvar opracovaný člověkem (socha, plastika, sousoší, busta, reliéf, aj.)
- volná grafika – základní druhy a techniky
- architektura a užité umění
- kultura bydlení – umění v bytě (volné i užité)
- design a estetická úroveň předmětů denní potřeby
- lidové umění a jeho dekor (vztah tvaru, funkce a dekoru)
- současná oděvní kultura, mládež a odívání
- výtvarná úprava knihy, ilustrátoři dětských knih a učebnic – konfrontace výrazových prostředků jednotlivých umělců; druhy ilustrace
- písmo – jeho komunikativní a estetická funkce
- krásy přírody a vztahy k životnímu prostředí
- umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem lidské společnosti
- estetická a užitná hodnota výrobků, průmyslový design a technická estetika; estetická úroveň reklamy
- návštěvy galerií, výstav, památek a zajímavostí; využití témat této oblasti k besedám a k motivacím praktických činností

PRACOVNÍ ČINNOSTI - PŘÍPRAVA POKRMŮ (PP)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Pracovní činnosti - příprava pokrmů je utvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a svět. Je organizován jako povinně volitelný předmět v 7. - 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně. Předmět je dotován z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickým celkem Příprava pokrmů. Žáci získávají základní pracovní dovednosti a návyky činností v kuchyni. Osvojují si správné volby a postupy práce, osvojují si a uplatňují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základy organizace a plánování práce a technologické kázně, získávají pozitivní vztah k práci a odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě.

Do vyučovacího předmětu Pracovní činnosti - příprava pokrmů nejsou zařazena průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů

- předkládá žákům kuchařskou terminologii k osvojení - vede žáky, aby pracovali s různými informacemi (knižní, internetové)
Kompetence k řešení problémů
Učitel - zajímá se o náměty žáků, klade otevřené otázky - předkládá k řešení projekty (např. příprava oslavy, rautu, párty, aj.)
Kompetence komunikativní
Učitel - zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují - vede žáky, aby na sebe brali ohledy
Kompetence sociální a personální
Učitel - každému žákovi umožňuje zažít úspěch - dodává žákům sebedůvěru
Kompetence občanské
Učitel - vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, - dbá na tradice při servírování a stolování
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky ke správným způsobům používání kuchyňského vybavení - jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli - hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok - vyžaduje dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Žák - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - připraví tabuli pro jednoduché stolování - má představu o předpisech a hygienických pravidlech - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni - orientuje se v základním vybavení kuchyně, bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví samostatně jednoduchý pokrm - má znalosti o výživě člověka, potravě

7. až 9. ročník
Učivo
Příprava pokrmů - Základní vybavení kuchyně – ergonometrie - Technika v kuchyni - Udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu

- Výběr, nákup a skladování potravin
- Základní pojmy ve výživě
- Životospráva a vhodná sestava jídelníčku, sestavení jídelníčku
- Zásady zdravé výživy – výživová hodnota
- Výživa různých skupin obyvatelstva, výživové směry
- Pravidla správného stolování – jednoduchá úprava stolu
- Podávání základních druhů pokrmů a nápojů
- Inventář, postup při kladení inventáře
- Příprava pokrmů – základní způsoby tepelné úpravy, úprava pokrmů za studena
- Polévky, omáčky, saláty, pečivo, úpravy masa, ryb a drůbeže
- Koření, zelenina, ovoce, obiloviny, luštěniny, druhy masa, vejce, mléčné výrobky
- Mezinárodní kuchyně
- Společenské chování - stolování
- Kuchařské knihy, vhodná sestava jídelníčku
- První pomoc při úrazech v kuchyni

Vedení domácnosti
- Stolování, inventář, aranžování květin, aj.
- Nakupování pro domácnost
- Výběr vhodného materiálu
- Elektrotechnika v domácnosti
- První pomoc při drobném úrazu v domácnosti
- Nakupování pro domácnost

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Předmět Mediální výchova byl vytvořen ze stejnojmenného průřezového tématu. Má blízkou vazbu na vzdělávací oblasti Člověk a společnost, Jazyk a jazyková komunikace a Informační a komunikační technologie. Učivu mediální výchovy je věnována 1 hodina týdně – v praxi jde o dvě hodiny jedenkrát za 14 dní.

Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj mediální gramotnosti. Receptivní činnosti se soustřeďují na nakládání s projevy masové produkce (kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, pozorování stavby mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, sledování vlivu médií, sledování fungování médií). Produktivní činnosti se soustřeďují na vytváření jednoduchých sdělení určených pro média a sestavování vlastní mediální produkce (zpracovávání anket a dotazníků, práce ve školním časopise, příprava vlastních příspěvků, redigování příspěvků druhých, prezentace výsledků školní i širší veřejnosti).

Mezi metody a formy práce náleží analýza textu (ukázky), práce ve skupinách, diskuse, brainstorming, škálování, hraní rolí, volné psaní, práce s PC a audiovizuální technikou.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - předkládá žákům IT terminologii k osvojení - vede žáky, aby pracovali s různými informacemi (knižní, internetové), vyhledávali informace z nejrůznějších zdrojů, zkoušeli je kriticky posuzovat, třídit a využívat - na praktických úlohách ze života ukazuje žákům smysl učení, jeho celoživotní nutnost - vede žáky k samostatnému myšlení, existují různé cesty při řešení problém
Kompetence k řešení problémů
Učitel - motivuje žáky problémovými úlohami ze života - podporuje týmovou spolupráci na řešení problému, žáci sami vytvářejí postupy - vede žáky k prezentaci svých projektů využitím multimediálních tabuli - umožňuje žákům kdykoli se poradit s učitelem
Kompetence komunikativní
Učitel - vede k tomu, aby se žáci uměli vyjadřovat jazykově správně, souvisle a kultivovaně - využívá kooperativní metody učení, podporuje spolupráci mezi žáky - učí využívat moderní informační a komunikační technologie - zadává žákům referáty, projekty, které prezentují před spolužáky, - podporuje vyjadřování pomocí mediálních prostředků - umožňuje vzájemnou interakci žáků a vyžaduje korektnost a slušnost
Kompetence sociální a personální
Učitel - každému žákovi umožňuje práci ve skupině, podporuje kvalitní týmovou práci - vybízí ke vzájemné pomoc při učení - podněcuje uplatňování žákových znalosti a dovednosti - vytváří prostor pro prezentaci výsledků práce žáků
Kompetence občanské
Učitel - vyžaduje dodržování pravidel používání PC, desatera používání internetu, apod. - motivuje a podporuje toleranci a respekt k lidem jiných národností, kultur, náboženských vyznání
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k sebehodnocení i hodnocení práce spolužáka - klade důraz na pestrost úkolů tak, aby všichni žáci s různými dispozicemi měli šanci na seberealizaci - podporuje efektivitu při organizování vlastní práce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Téma: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení **Žák**

- kriticky přistupuje k mediálním informacím
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení
- rozpozná prvky, které signalizují skutečnost, že je prezentován názor novináře
- uvědomuje si, proč zpravodajství není a nemůže být úplným odrazem reality
- zmapuje, co asi prožívají a jak se cítí ti, o nichž jsou napsány novinové zprávy
- rozpozná hodnotící prostředky ve zpravodajství

Téma: interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Žák
- popíše základní hodnoty novinářské etiky
- posoudí článek z etického hlediska
- najde rozdíl mezi reklamou a zprávou
- rozliší hlavní aspekty etické/neetické reklamy
- popíše, jak se lze neetické reklamě bránit
- rozliší mediální sdělení, která upevňují negativní předsudky a představy ve společnosti

Téma: Stavba mediálního sdělení
Žák
- popíše, podle jakých kritérií jsou vybírány zprávy do zpravodajství
- přemýšlí o funkci titulků a uvědomuje si, jak mohou manipulovat se čtenářem
- přemýšlí nad obsahem svých oblíbených magazínů
- určí prvky zábavy ve zpravodajství
- odlišuje principy tvorby zpráv komerčních a veřejnoprávních

Téma: Vnímání autora mediálních sdělení
Žák
- rozezná typické výrazové prostředky pro zastření či vyjádření názoru (slova, obraz, zvuk)
- porovná na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a vysvětlí své postoje k nim
- rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- uvede důvody, proč se vysílá reality show
- pojmenuje vlastní důvody, které ho ke sledování/ nesledování reality show vedou
- uvědomuje si, že prvky zábavy se objevují i v nezábavných formátech

Téma: Fungování a vliv médií ve společnosti
Žák
- ví co je médium, a jaká je úloha médií v našem životě, jaký je vliv médií
- rozliší různé druhy médií
- posoudí vliv jednotlivých médií na život jednotlivce
- přemýšlí o důsledcích a změnách, které přinesl rozvoj médií společnosti
- uvědomuje si způsoby a vliv financování na fungování médií
- uvede argumenty pro a proti tvrzení, že média mohou mít i negativní vliv
- zná význam některých slov, která se v souvislosti s médii používají

Téma: Tvorba mediálních sdělení a práce v realizačním týmu
Žák
- pracuje v týmu, získává základní informace pro tvorbu mediálního sdělení
- využívá potenciál médií jako zdroje informací
- rozliší, jaké výrazové prostředky použije pro daná sdělení a typ médií

- stanoví si cíl a pracuje podle stanoveného časového harmonogramu
- využívá moderních technologických prostředků

7. až 9. ročník

Učivo

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
- rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných
- hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)
- hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
- chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel
- identifikování základních orientačních prvků v textu

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
- rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem
- hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality)
- vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)
- identifikace základních společenských hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá
- identifikace zjednodušení mediovaných sdělení
- opakující se prostředky v médiích (ve zpravodajství, reklamě i zábavě

Stavba mediálních sdělení
- příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií)
- principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost)
- příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Vnímání autora mediálních sdělení
- identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení
- uplatnění výrazových prostředků pro vyjádření a zastření názoru a postoje
- výrazové prostředky uplatněné se záměrem manipulace s názorem a postojem
- prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotový význam tohoto výběru

Fungování a vliv médií ve společnosti
- organizace a postavení médií ve společnosti
- faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování
- způsoby financování médií a jejich dopady
- vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy
- role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování

- role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
- role médií v politických změnách

Tvorba mediálních sdělení a práce v realizačním týmu

- uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení
- tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas nebo internetové médium
- technologické možnosti a jejich omezení, práce v redakci školního časopisu, rozhlasu nebo internetovém médiu
- utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti
- faktory ovlivňující práci v týmu
- pravidelnost mediální produkce

Průřezové téma: Mediální výchova v plném rozsahu

5.2 UČEBNÍ OSNOVY URANIE

Učební osnovy jsou až na několik výjimek (vycházející z organizačních odlišností části školy Uranie) totožné s učebními osnovami Stross. Na I. stupni se vyučuje Anglický jazyk od 3. ročníku a vzdělávací obsah tohoto ročníku zahrnuje výstupy i učivo 1. až 3. ročníku Stross. Na II. stupni jsou odlišnosti v předmětech Německý jazyk, který se vyučuje až od 7. ročníku. Přírodopis, Občanská a Rodinná výchova jsou samostatnými předměty. Poslední změnou jsou volitelné předměty.

NĚMECKÝ JAZYK (NJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk je zařazen v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Realizace vzdělávání probíhá formou situačních a didaktických her za použití metod hraní rolí, modelových komunikačních situací, projektů a skupinové práce. Osvojování učiva podporuje zařazení projektového vyučování, odborných exkurzí a přednášek, které vhodným způsobem motivují žáky k aplikaci získávaných poznatků do praxe.
Hodiny Německého jazyka jsou realizovány v jazykové učebně, v kmenových učebnách, v učebnách vybavených dataprojektorem i v počítačové učebně.

Vyučovací předmět Německý jazyk naplňuje povinnost zavedení druhého cizího jazyka do základního vzdělávání. Vzdělávání předpokládá dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Výuka německého jazyka vyžaduje odlišnou metodiku než učení prvnímu cizímu jazyku – angličtiny. Žák je poměrně zkušeným uživatelem anglického jazyka a bude při výuce německého jazyka hledat podobnosti mezi oběma cizími jazyky. Nelze očekávat, že žák nabude v němčině ucelené znalosti, měl by se s ní však seznámit a měl by se naučit zcela jednoduše komunikovat v základních komunikačních situacích.
Německý jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování německého jazyka pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců v jejich osobním životě, v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel: - zařazuje jednoduché úkoly, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami - zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií - vede žáky k propojování německých slovíček s reálnými zkušenostmi (v běžné hovorové češtině je velmi mnoho slov, pocházející z němčiny)
Kompetence k řešení problémů
Učitel - s chybou žáka pracuje jako s příležitostí cesty ke správnému řešení - vytváří problémové situace a ukazuje způsob řešení - zařazuje projektovou výuku
Kompetence komunikativní

Učitel - vede žáky ke vzájemné komunikaci v německém jazyce - předkládá modelové situace k procvičování komunikace
Kompetence sociální a personální
Učitel - zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat - pozitivně rozvíjí sebedůvěru a vědomí vlastních schopností - vede žáky k reálnému sebehodnocení - vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
Kompetence občanské
Učitel - vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé - umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky - zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky
Kompetence pracovní
Učitel - požaduje dodržování dohodnuté kvality grafických projevů - vede k ověřování výsledků a finální kontrole

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

7. ročník	
POZDRAVY, DNY V TÝDNU, ČÍSLA 1 - 20, BARVY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně MLUVENÍ • osvojí si správnou výslovnost německých hlásek • hláskuje slova • pozdraví dospělého nebo vrstevníka v různou denní dobu, rozloučí se, počítá do 20, vyjmenuje barvy ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům • čte s přízvukem v němčině PSANÍ • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení • napíše slovy číslovky základní	Abeceda pozdravy v německy mluvících zemích dny v týdnu barvy čísla do 20 německá dívčí, chlapecká jména zvířecí jména internacionalismy
SDĚLENÍ INFORMACÍ O SOBĚ, JMENUJI SE, BYDLÍM…	
Výstupy, žák:	**Učivo:**

POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají představování sebe a jiné osoby, a které jsou pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se představování se MLUVENÍ • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a jiných osob • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného a podobné otázky pokládá • zeptá se na jméno, bydliště a telefonní číslo • používá správný slovosled ve větě oznamovací, tázací a zjišťovací ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k představování sebe i jiných osob • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Otázky a odpovědi jednoduchý dotazník vykání stručné sdělení zápor nicht souhlas nesouhlas otázky zjišťovací Reálie základní seznámení s Německem, Rakouskem, Švýcarskem a Českem
RODINA A NEJBLIŽŠÍ OKOLÍ	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se členů rodiny a jejich popisu • rozumí základním informacím o rodinných příslušnících v krátkých poslechových textech MLUVENÍ • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a členů rodiny • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného a členů rodiny, podobné otázky pokládá • umí získat základní informace o lidech kolem sebe (jméno, bydliště, věk, zájmy)	přivlastňovací zájmena mein, dein, sein, ihr sloveso v přítomném čase v čísle jednotném představení členů rodiny krátké vyprávění o rodině vazba ich mag vazba von základní prostorová orientace přídavné jméno v přísudku

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tématu rodina • porozumí krátkému textu s vizuální oporou a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny a nejbližšího okolí • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	
PŘÁTELÉ, JEDNODUCHÁ CHAREKTERISTIKA OSOBY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, týkající se časových údajů a reaguje na ně • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat, co kdo dělá MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • zeptá se, kdy někdo přijde a jak dlouho zůstane • odpovídá na jednoduché otázky týkající se volného času jeho samotného, kamarádů a podobné otázky pokládá • umí říci, co má nebo nemá rád, co rád (nejraději) dělá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám o činnostech, vlastnostech a zájmech kamarádů a známých PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se popisu osoby	předložky v časových údajích um a bis časové údaje popis osoby příslovce gern - am liebsten zápor nicht další jednoduchá slovesa
ŠKOLA	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí příkazům a pokynům učitele a reaguje na ně • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících školních potřeb MLUVENÍ • pojmenuje předměty, školní potřeby • doptá, vyptá se na předměty • popíše jednoduše věci, zvířata	školní potřeby rod podstatných jmen člen určitý a neurčitý v 1. pádě zápor podstatných jmen – kein příkaz, rozkazovací způsob

• vysloví příkaz ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tématu škola, školní potřeby, pokyny učitele PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se školy, • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení • používá správný pravopis složitějších a složených slov	otázka „Jak se to řekne německy?“ informace o Německu orientace na mapě
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	
VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: Vánoční a velikonoční zvyky a tradice v Německu, Rakousku; konkrétní reálie země, německy mluvící státy; jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy	

8. ročník	
HOBBY, KONÍČKY, VOLNÝ ČAS	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým otázkám učitele a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám týkají se činností, telefonování, práce na počítači, dopisování MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů o svých koníčcích • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se volného času • odpovídá na jednoduché otázky týkající volného času a podobné otázky pokládá • vypráví o domácích mazlíčcích ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tématu volného času • vyhledá v textu požadovanou informaci PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného a volného času • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení, napíše dopis o sobě	telefonování, dopisování, e-mail počítač a možnosti práce s ním časování pravidelných sloves v přítomném čase časování slovesa být - sein vyprávění o koníčcích popis činností během týdne předložka am v časových údajích vyjádření vlastnictví prostřednictvím slovesa mít - haben zápor kein ve 4. pádě 4. pád podstatných jmen s neurčitým členem vyprávění o domácích mazlíčcích Reálie: základní informace o Vídni
KALENDÁŘNÍ ROK, ROČNÍ OBDOBÍ, MĚSÍCE, SVÁTKY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**

POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se pozvání na oslavu s uvedením místa a času • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se ročních období, měsíců a číslovek do 100 MLUVENÍ • počítá do 100, sčítá, odčítá, násobí, dělí • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se pozvání na oslavu narozenin • odpovídá na jednoduché otázky týkající se určování času a podobné otázky pokládá • určuje roční období a měsíce • popíše, kde se nachází ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k pozvání na oslavu narozenin, určování přesného času a popisu místa s užitím číslovek do 100 • rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ • napíše jednoduchou pozvánku na oslavu narozenin • napíše slovy číslovky do 100	užití čísel do 100 základní matematické úkony poskytnutí informací o časových údajích – hodiny, dny, měsíce, roční období pozvánka na oslavu popis místa, kde se nacházím předložka in ve 3. pádě množné číslo některých podstatných jmen
CESTOVÁNÍ, PRÁZDNINY, DOVOLENÁ	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se rozhovoru při objednávání ubytování a koupení jízdenky • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se cestování, plánů na prázdniny MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů při rezervaci ubytování • vyjádří cíl cesty, umí si zajistit ubytování • odpovídá na jednoduché otázky týkající se cestování do cizích zemí a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k cestování do cizích zemí	vyjádření cíle cesty vazba ich möchte předložka in ve spojení se 4. pádem časování slovesa fahren předložka nach ve spojení se zeměpisnými názvy krátký pozdrav z dovolené koupení jízdenky

• rozumí krátkému jednoduchému textu při zajišťování ubytování a koupi jízdenky a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ • vyplní základní údaje o sobě v dotazníku • napíše jednoduchý pozdrav z dovolené	
PRŮŘEZOVÁ TEMATA	
VMEGS: Jsme Evropané –cestování v EU VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: Vánoční a velikonoční zvyky a tradice v Německu, Rakousku; konkrétní reálie země	
BYT, BYDLENÍ	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým otázkám učitele, které se týkají popisu domu a pokojů a reaguje na ně • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se popisu domu, jeho okolí a popisu pokojů, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se činností během ročních období MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace o svém pokoji, domě • odpovídá na jednoduché otázky týkající se činností během ročních období, co kdo kdy rád dělá a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • porozumí kratším textům a vyhledá v nich požadované informace PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se popisu jeho pokoje, vyjádří svá přání při popisu vysněného pokoje	popis pokojů, nábytek slovesa popisující činnosti přivlastňovací zájmena předložky se 3. a 4. pádem 4. pád podstatných jmen s určitým členem časování nepravidelných sloves se změnou kmenové samohlásky časování sloves s odlučitelnou předponou
JAK SE DOSTANU….? SMĚR A POPIS CESTY	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám týkajících se otázek na směr cesty, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se otázek na směr cesty, umístění nábytku v pokoji	otázky na směr cesty jednoduchá orientace v budově tvoření otázek smluvení schůzky

MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů při otázkách na směr cesty • odpovídá na jednoduché otázky týkající, směru cesty a umístění nábytku (při otázce „Kam“?) a podobné otázky pokládá • umí přijmout a odmítnout pozvání ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k orientaci v budově a ve městě PSANÍ • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	předložky se 3. a 4. pádem a ve 4. pádě (na otázku „Wohin?“) předložka für s podstatnými jmény a s osobními zájmeny Reálie: Salzburg, Mozart

9. ročník	
NÁKUPY, POTRAVINY, DENNÍ PROGRAM	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, týkající se témat potraviny, činností a povinností během dne, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se popisu průběhu dne, nakupování, jídelníčku MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů o průběhu dne • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se průběhu dne, jídelníčku, • odpovídá na jednoduché otázky týkající se průběhu dne a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k nakupování, číslovkám od 100, činnostem během dne PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho průběhu dne • dokáže napsat slovy číslovky od 100	popis denního programu, části dne potraviny, nákupy číslovky větší než 100 množné číslo podstatných jmen způsobové sloveso muset – müssen časování nepravidelných sloves se změnou kmenové samohlásky (helfen, essen) další slovesa s odlučitelnou předponou
MŮJ TÝDENNÍ PROGRAM	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM	

• rozumí slovům a jednoduchým větám, týkající se témat činností a povinností během týdne, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se popisu průběhu týdne, rozvrhu hodin a povinností ve škole MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů o průběhu týdne, rozvrhu hodin, povinností ve škole • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se průběhu týdne, co se smí a nesmí dělat ve škole • odpovídá na jednoduché otázky týkající se průběhu týdne a podobné otázky pokládá • dohodne si schůzku ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k činnostem během týdne, školním předmětům PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho průběhu týdne • napíše slovy řadové číslovky	Škola školní předměty rozvrh hodin týdenní program a činnosti s tím spojené způsobová slovesa können, dürfen řadové číslovky neurčitý podmět man
LIDSKÉ TĚLO, ZDRAVÍ	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se popisu částí lidského těla, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se telefonického rozhovoru s lékařem MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů u lékaře • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, částí těla, smyslů, co ho bolí • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho zdraví a podobné otázky pokládá • dává někomu pokyn, příkaz • jednoduše popíše v minulém čase, kde byl(a) ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	části těla rozhovory s lékařem vyjádření, co bolí rozkazy, pokyny préteritum slovesa sein a haben osobní zájmena ve 3. pádě

• rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tématu tělo a zdraví • rozumí krátkému jednoduchému textu, doplňuje a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se popisu částí lidského těla	
DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY, ORIENTACE VE MĚSTĚ	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se orientace v plánu města, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se popisu cesty MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se dopravních prostředků • odpovídá na jednoduché otázky týkající se, jak a jakým dopravním prostředkem se kam dostane a podobné otázky pokládá • popíše místo, kde bydlí ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tématu doprava • rozumí krátkému jednoduchému textu, doplňuje a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se popisu cesty a dopravy • napíše, kde se nachází jeho bydliště	orientace v plánu města popis cesty dopravní prostředky ve městě a na vesnici předložky se 3. pádem způsobové sloveso wollen
OBLEČENÍ, POČASÍ	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se oblečení pro různá roční období, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se ročních období, počasí	počasí oblečení tradiční svátky roční období

MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se oblečení • odpovídá na jednoduché otázky, co má na sobě a co nosí nejraději a podobné otázky pokládá • popíše stav počasí ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tématu počasí, oblečení, roční období • rozumí krátkému jednoduchému textu, vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ • napíše, jednoduché texty týkající se plánu na dovolenou, jaké je počasí • popíše, co má na sobě a co rád nosí	
PRÁZDNINY, DOVOLENÁ CESTOVÁNÍ	
Výstupy, žák:	**Učivo:**
POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se zážitků z cestování, popisu událostí v minulém čase • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se cestování, plánů na prázdniny, popisu a srovnání osob MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů o cestování • vyjádří cíl cesty, plány na prázdniny • vypráví událost v minulém čase • odpovídá na jednoduché otázky týkající se srovnávání pomocí als a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k cestování do cizích zemí • rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ • vyplní základní údaje o sobě v dotazníku • napíše jednoduchý pozdrav z dovolené • popíše událost v minulém čase	minulý čas perfektum některých pravidelných a nepravidelných sloves stupňování přídavných jmen a příslovcí cestování po Evropě a ve světě

PRŮŘEZOVÁ TEMATA
VMEGS: Princip sociálního smíru a solidarity – děti azylantů v Evropské unii

OBČANSKÁ VÝCHOVA (OV)

Charakteristika vyučovacího předmětu
Předmět Občanská výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a je organizován v 6. – 9. ročníku s časovou dotací 1 vyučovací hodina.

Vzdělávací obsah předmětu je tvořen tematickými celky Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství, Stát a právo, Mezinárodní vztahy a globální svět.

Předmět Občanská výchova se podílí na rozvíjení dovedností, které umožňují žákům začleňovat se do různých společenských vztahů a orientovat se v sociální realitě. Žáci jsou seznamováni se vztahy v rodině a dalších společenstvích, s hospodářským životem a světem financí. Žáci jsou také seznámeni s posláním důležitých politických institucí, organizací a armády České republiky. Předmět učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Předmět žáky vede k poznávání osobnosti vlastní i jiných, k pochopení lidského jednání v různých životních situacích, k uvědomění si hodnoty zdraví, odpovědnosti za zdraví vlastní i ostatních a k zapojení do občanského života.

Do vyučovacího předmětu občanská výchova jsou zařazena průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - umožňuje žákům vyhledávat informace v různých textových zdrojích (učebnice, encyklopedie, tisk) - vede žáky k propojování znalostí z jiných předmětů a k jejich využívání v souvislostech - pomáhá žákům najít překážky bránící jim v učení a odstraňovat je - vede žáky k sebehodnocení - umožňuje žákům při práci na samostatných projektech realizovat vlastní nápady a podněcuje jejich tvořivost
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky k tomu, aby hledali různé možnosti řešení problémů (v osobním, pracovním i společenském životě) - zadává úkoly, při kterých mohou žáci vyhledávat a využívat informace z různých zdrojů (textové, obrazové, internet) - učí žáky problémy prakticky řešit zadáváním problémových úloh - při řešení problémů podporuje týmovou spolupráci - vede žáky k prezentaci výsledků práce před spolužáky, k vyjádření vlastního postoje a současně k vyslechnutí názoru druhých

Kompetence komunikativní
Učitel - učí žáky vhodně komunikovat se spolužáky i dospělými lidmi (zadávání anket) - klade důraz na schopnost naslouchat druhým a respektovat jejich názory - vede žáky k tomu, aby obhájili svůj názor a vhodně argumentovali - vede žáky k porozumění neverbální komunikaci - učí žáky výstižně formulovat své myšlenky a názory, vede je k jejich vyjadřování v logickém sledu - zapojuje žáky do diskusí a nechává je přiměřeně reagovat na názory druhých (diskuse na aktuální témata)
Kompetence sociální a personální
Učitel - učí žáky spolupracovat při práci ve skupině - rozvíjí jejich schopnost zastávat ve skupině různé role - vede žáky k tomu, aby uměli ocenit práci a nápady svých spolužáků - formou různých testů a rozhovorů umožňuje žákům poznat sebe sama a vytvářet si pozitivní představu o vlastní osobě
Kompetence občanské
Učitel - společně se žáky stanovuje pravidla chování při různých aktivitách - vede žáky k respektování společenských norem a odmítání hrubého zacházení - vede žáky ke znalosti práv, ale i povinností občanů (stanovení povinností v třídním kolektivu) - motivuje žáky k aktivnímu zapojování se do veřejně prospěšných a charitativních aktivit vede žáky k toleranci individuálních odlišností
Kompetence pracovní
Učitel - učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat výsledky své činnosti - vede žáky k tomu, aby přebírali odpovědnost za splnitelné úkoly - motivuje žáky k tomu, aby své znalosti a zkušenosti využíval při dalším vzdělávání a volbě budoucího povolání - učí žáky zakládat a třídit poznámky a další písemné materiály - zařazuje práci s dotazníky a tiskopisy používanými v běžném životě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Tematický okruh: Člověk ve společnosti **Žák** - vysvětlí, proč je třeba chování a jednání ve škole podřizovat školnímu řádu - vysvětlí, jaký význam má vzdělání pro jeho vlastní vývoj a budoucí život v dospělosti - uvede, jakých příležitostí k realizaci svých zájmů může využít ve své obci - vyjádří, co nás navzájem spojuje a co rozumíme pod pojmy vlast a vlastenectví - objasní, proč je třeba respektovat jiné národy a národnosti - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - vysvětlí význam základních státoprávních pojmů - uvede příklady činností důležitých kulturních institucí v místě bydliště

- objasní možná nebezpečí působení médií na člověka, uvede příklady z vlastního života
- rozlišuje, které projevy chování jednotlivce můžeme považovat za společensky vhodné a které nikoliv
- objasní potřebu tolerance a solidarity ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, způsoby chování a myšlení lidí a vyjádří vlastní možnosti pomoci lidem v nouzi a v situacích ohrožení a obrany státu
- uvede a popíše způsoby, jak se mohou lidé osobně podílet na životě své obce, ochraně kulturních památek a hodnot
- uvede příklady nejvýznamnějších kulturních tradic v průběhu roku
- rozpozná v jakých společenských vztazích je začleněn a jaké sociální role pro něj z těchto vztahů vyplývají
- na příkladech správně rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- rozlišuje případy asertivní a agresivní mezilidské komunikace
- rozezná projevy národnostní, náboženské případně jiné nesnášenlivost a zaujímá aktivní postoj proti nim

Tematický okruh: Člověk jako jedinec
Žák
- stručně charakterizuje hlavní etapy životního cyklu člověka z hlediska významných vývojových a sociálních událostí (nástup do školy, do zaměstnání, založení rodiny)
- objasní, jak může poznávání a hodnocení vlastní osobnosti ovlivnit jeho rozhodování a vztahy s druhými lidmi
- popíše a rozliší projevy kladných a záporných charakterových vlastností člověka
- je schopen hodnotit a korigovat své chování a jednání
- vysvětlí, jaký má vůle význam při překonávání překážek a dosahování cílů
- popíše některé způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek osobnosti

Tematický okruh: Stát a hospodářství
Žák
- objasní jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami
- rozlišuje různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, způsoby jejich ochrany a uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- objasní jakou funkci plní banky a jaká je jejich nabídka služeb pro občany, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- rozlišuje zdroje příjmů státu a vysvětlí význam daní pro financování společensky nutných nevýrobních odvětví
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

- vysvětlí význam sociální politiky státu a uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- rozliší a porovná úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

Tematický okruh: Stát a právo
Žák
- vysvětlí význam pojmu právní stát
- rozlišuje nejčastější formy a typy států
- na příkladu vztahu státní správy a samosprávy popíše základní principy a způsoby demokratického řízení státu
- objasní rozdíly v činnosti zákonodárných výkonných, správních a soudních orgánů státu, uvede příklady jejich typických funkcí a úkolů
- vysvětlí, jaký význam mají volby v demokratické společnosti a jak mohou jejich výsledky ovlivnit každodenní život
- uvede základní práva a povinnosti občana a spotřebitele, vysvětlí, jakým způsobem je mohou uplatňovat nebo se jich dožadovat v případě nedodržování a porušování
- rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- chápe důsledky jednoduchých právních úkonů, do kterých vstupuje
- rozliší, k jakému účelu se používají některé smlouvy a jaká práva a povinnosti z nich pro občana vyplývají
- dodržuje právní ustanovení a umí objasnit možné důsledky nedodržování nebo porušování právních norem
- dovede vysvětlit, jaký význam mají orgány právní ochrany občanů, objasní jejich úkoly a uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpozná protiprávní jednání a uvede příklady nejzávažnějších protispolečenských jevů
- rozliší rozdíly mezi přestupkem a trestným činem a uvede možné sankce
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Tematický okruh: Mezinárodní vztahy a globální svět
Žák
- popíše jaké výhody i nevýhody přináší členství ČR v EU občanům, uvede, jaká práva mají občané ČR v rámci EU
- objasní význam OSN a NATO při řešení konfliktů a zajišťování bezpečnosti státu a účasti na zahraničních misích
- uvede příklady některých projevů globalizace a porovná jejich klady a zápory
- vyjádří osobní názor na některé globální problémy současnosti, popíše jejich příčiny a možné důsledky pro život lidstva
- dává do souvislosti globální a lokální problémy a posoudí možnosti řešení globálních problémů na lokální úrovni
- zaujme osobní postoj ke způsobům potírání mezinárodního terorismu, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu, včetně krizí nevojenského charakteru

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Člověk ve společnosti - škola, typy škol, pravidla a normy, žákovská	VDO – Občanská společnost

samospráva, schopnost učit se - lidská setkání, rovné postavení mužů a žen, - rodina, rodinné vztahy, děti, majetek rodiny, manželství - naše obec, region, kraj - obec, obecní samospráva - přírodní a kulturní prostředí - vlast, vlastenectví - státní symboly - zajímavá a památná místa, osobnosti - státní svátky, tradice, kalendář, pranostiky **Stát a právo** - lidská práva, základní lidská práva, práva dítěte, dokumenty týkající se lidských práv porušování lidských práv, šikana, diskriminace	a škola OSV – Osobnostní rozvoj MV – princip sociálního smíru a solidarity VDO – Formy participace v politickém životě OSV – Sociální rozvoj OSV – Osobnostní rozvoj

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Člověk ve společnosti - vztahy mezi lidmi, škola, rodina, vrstevníci, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích - kultura, projevy kultury, umění, víra a náboženství - kulturní instituce - ochrana přírodního a kulturního bohatství - prostředky masové komunikace - pravidla chování - zásady lidského soužití, morálka, mravnost, svoboda a autorita - rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, lidská solidarita **Stát a hospodářství** - majetek, vlastnictví, formy vlastnictví - způsoby získávání majetku - hospodaření s penězi a majetkem **Stát a právo** - právní základy státu, znaky státu, formy a typy státu - obrana státu - principy demokracie, znaky demokratického způsobu rozhodování - volby do zastupitelstev, volební právo v ČR - lidská práva - úprava lidských práv v dokumentech, Všeobecná deklarace lidských práv, Listina základních práv a svobod **Mezinárodní vztahy a globální svět** - spolupráce mezi zeměmi Evropy, vznik EU	OSV – Morální rozvoj OSV – Sociální rozvoj EV – Lidské aktivity a životní prostředí MV – Stavba mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti PŘÍ – rizika ohrožující zdraví a jejich prevence MV - Fungování a vliv médií ve společnosti VMEGS – Jsme Evropané VDO – Formy participace v politickém životě

- významné mezinárodní organizace, Rada Evropy, NATO, OSN	

8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Člověk jako jedinec - podobnost a odlišnost lidí, projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, schopnosti a dovednosti, charakter, temperament - vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, stereotypy v posuzování druhých lidí - sebepoznávání a sebehodnocení - systém osobních hodnot - osobní rozvoj – životní plány a cíle, adaptace na životní změny - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	OSV – Morální rozvoj MV – Lidské vztahy OSV – Morální rozvoj
Člověk a společnost - vztahy mezi lidmi, schopnost prosazovat se, asertivní a agresivní chování - konflikty v mezilidských vztazích	
Stát a hospodářství - výroba, obchod, služby - jejich funkce a návaznost - trh, nabídka, poptávka, fungování trhu, tvorba ceny a inflace - subjekty trhu	
Stát a právo - právní řád ČR, význam a funkce právního řádu, právní odvětví - právní norma, předpis, publikování právních předpisů - právo v každodenním životě, právní vztahy a závazky z nich vyplývající - právní základ státu – Ústava ČR - rozdělení státní moci, parlament, vláda, prezident, soudy - základní lidská práva, Listina základních práv a svobod	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Stát a hospodářství - peníze, funkce peněz a formy placení - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový	

prodej, leasing - státní rozpočet a význam daní - banky a peněžní ústavy, jejich služby a produkty finančního trhu - možnosti pojištění a jeho využití - nejčastější právní formy podnikání **Stát a právo** - státní správa a samospráva, orgány a instituce státní správy a samosprávy a jejich úkoly - státní občanství - odvětví práva ČR, právní norma, právní předpis - právo v každodenním životě, styk s úřady - občanskoprávní vztahy - vlastnictví, ochrana majetku a práva spotřebitele - právní úkony, smlouvy - protiprávní jednání – druhy a postihy, trestní postižitelnost, korupce, porušování práv k duševnímu vlastnictví - orgány právní ochrany - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - pracovní poměr - manželství a rodičovství **Mezinárodní vztahy a globální svět** - klady a zápory globalizace - problémy současného světa - ekologické problémy - ekologická stopa - populační exploze - válečné konflikty, světový terorismus	VDO – Formy participace v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování PŘÍ – Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

RODINNÁ VÝCHOVA (RV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Rodinná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a je zařazen jako povinný předmět. Předmět rozvíjí pozitivní přístup žáků k vlastnímu zdraví a zdravému životnímu stylu. Rekapituluje a rozšiřuje poznatky žáků v oblasti rizik ohrožujících zdraví se zaměřením na oblast zdravotní prevence a prevence sociálně-patologických jevů. Rozvíjí osobnost žáků prostřednictvím objasňování fungování lidských vztahů, komunikačních pravidel a vývoje člověka. Podílí se na rozvoji schopnosti žáků vyhledat a využít informace, vyjádřit svůj názor, vyhodnotit vlivy působící na svou osobu, respektovat okolí a chovat se odpovědně vůči svému zdraví.
Vyučovací předmět je realizován tak, aby vzdělávací obsah témat byl žákům předáván v širších souvislostech. Navazuje zejména na obsah vyučovacích předmětů Přírodopis, Občanská výchova a Tělesná výchova.
Výuka probíhá částečně v multimediální učebně a v počítačové učebně, kde mají žáci různé zdroje informací (např. trvalé internetové připojení k počítači atp.).

Do vyučovacího předmětu Rodinná výchova je zařazena průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v plném rozsahu.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z jiných předmětů - ukazuje na příkladech souvislost učiva s žákovou vlastní zkušeností i poznatky - vyžaduje správné používání pojmů a termínů z oblasti zdraví - nabádá k systematickému pozorování, popisu a hledání souvislostí mezi jevy, tím vytváří komplexní pohled na jevy souvisejícím se zdravým způsobem života
Kompetence k řešení problémů
Učitel - předkládá řadu modelových situací - vede žáky ke zhodnocení výsledků svých činů
Kompetence komunikativní
Učitel - pomáhá žákům využít získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi - vede žáky k vytvoření si vztahu k sobě samému, ke zdravému a k vyrovnanému sebepojetí
Kompetence sociální a personální
Učitel - vytváří dostatek situací, které vedou žáky k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka - rozvíjí pozitivní představu o sobě samém - podporuje jeho sebedůvěru, samostatný rozvoj a vědomí, že člověk může ovlivňovat své zdraví - vytváří situace, které žáky vede k poznání potřeby vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobou člověka, jeho zdraví, vztahů obou pohlaví atp.

Kompetence občanské
Učitel - nabízí žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností souvisejících se zdravím, partnerskými a rodinnými vztahy (jejich dodržování a narušování) - nabízí žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických dovedností ochránit své zdraví i zdraví dalších v krizových situacích a za mimořádných okolností - vyžaduje dodržování pravidel a školního řádu
Kompetence pracovní
Učitel - zprostředkovává situace, které slouží k propojení problematiky člověka, jeho hygieny, ochrany zdraví s otázkami ochrany zdraví při práci a zájmové činnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu - 6. ročník
Žák - respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným duševním, zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí

6. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vztahy mezi lidmi a formy soužití vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	**OV** Rodina, domov **Osobnostní a sociální výchova**
Zdravý způsob života a péče o zdraví tělesná a duševní hygiena zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví režim dne	
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence bezpečné chování komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových situacích	

autodestruktivní závislosti návykové látky zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, prevence SPJ dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu ochrana člověka za mimořádných událostí	
Hodnota a podpora zdraví podpora zdraví a jeho formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví	

Očekávané výstupy rozpracované pro školu - 7. ročník
Žák - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování a s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví

7. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Změny v životě člověka a jejich reflexe výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví, poruchy příjmu potravy dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny	**Osobnostní a sociální výchova**
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence stres a jeho vztah ke zdraví kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti prevence zneužívání návykových látek a prevence SPJ ochrana člověka za mimořádných událostí	

Hodnota a podpora zdraví celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie podpora zdraví v komunitě - programy podpory zdraví	
Osobnostní a sociální rozvoj psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech morální rozvoj - cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, zdravé a vyrovnané sebepojetí, cvičení sebereflexe a sebekontroly	

Očekávané výstupy rozpracované pro školu - 9. ročník
Žák - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami - svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost - za bezpečné sexuální chování - dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika, spojená se životní perspektivou mladého člověka, - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu s rizikovým chováním ve škole i mimo ni, - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, - v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc

9. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Změny v životě člověka a jejich reflexe sexuální dospívání a reprodukční zdraví předčasná sexuální zkušenost, těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity	**Osobnostní a sociální výchova**
Zdravý způsob života a péče o zdraví ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním	

stykem, HIV/AIDS, hepatitidy, prevence a lékařská péče, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů	
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence civilizační choroby auto-destruktivní závislosti - zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, SPJ skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání sexuální kriminalita bezpečné chování ochrana člověka za mimořádných událostí manipulativní reklama a informace reklamní vlivy, působení sekt	
Osobnostní a sociální rozvoj sebepoznání a sebepojetí seberegulace a sebeorganizace činností a chování stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení mezilidské vztahy, komunikace a kooperace efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích morální rozvoj - pomáhající a prosociální chování	

PRACOVNÍ ČINNOSTI (PČ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět se realizuje s jednohodinovou dotací v 6. až 9. ročníku, přičemž 1 hodina v 6. ročníku je disponibilní. V předmětu je začleněno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Pracovní činnosti postihují široké spektrum pracovních činností a technologií, vedou žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívají k vytváření životní a profesní orientace žáků. Předmět se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.
Vzhledem k materiálně-technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vyučovány tyto okruhy**: Práce s technickými materiály, Svět práce, Příprava pokrmů a využití digitálních technologií.** Jejich vzdělávací obsah je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Předmět Pracovní činnosti je rozdělen takto:

- Práce s technickými materiály - pro 6. ročník
- Příprava pokrmů - pro 7. ročník
- Svět práce - pro 8. a 9. ročník

- Využití digitálních technologií - 6. až 9. ročník

Práce s technickými materiály

Tematický okruh „Práce s technickými materiály“ je určen pro 6. ročník. Žáci se v něm budou učit základní rukodělné dovednostmi. V teoretické části se seznámí se základními vlastnostmi různých materiálů a způsobem jejich zpracování. Naučí se také přípravě jednoduché technické dokumentace.
Důraz bude také kladen na hygienické a bezpečnostní požadavky při práci, včetně první pomoci při úrazech.
Výuka teoretických částí bude probíhat v učebně, praktická část pak ve školní dílně.

Příprava pokrmů

V tomto tematickém okruhu určeném pro 7. ročníky se budou žáci seznamovat se základními dovednostmi pro přípravu pokrmů.
V teoretické části se obeznámí s druhy potravin, hlavně s ohledem na zdravou výživu a vyváženou skladbu. Naučí se dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v kuchyni. Část výuky bude věnována také stolování a zásadám společenského chování při jídle.
V praktické části se žáci naučí používat základní kuchyňské náčiní a vyzkoušejí si přípravy jednoduchých studených i teplých pokrmů.
Výuka bude probíhat převážně ve školní výukové kuchyňce, teoretická část pak v učebně, eventuálně v počítačové učebně.

Svět práce

Tematický okruh „Svět práce“ je zařazen do výuky pro 8. a 9. ročníku. Jeho hlavním smyslem je příprava (volba) na budoucí povolání. Žáci se naučí orientovat v různých typech povolání, rozlišují duševní a fyzickou práci a seznámí se s kvalifikačními požadavky na různé druhy povolání. Důraz je také kladen na poznání vlastních schopností a zájmů.
V 9. ročníku je kladen větší důraz na přehled o studijních oborech a na orientaci na trhu práce.
Výuka probíhá v učebně, eventuálně v počítačové učebně.

Využití digitálních technologií

Tento tematický okruh úzce navazuje na předmět Informatika. Oproti tomuto předmětu je více zaměřen na praktické dovednosti v používání digitálních technologií. Žáci se budou prakticky seznamovat s hardwarem a jeho fungováním. Důraz bude kladen také na přehled novinek a vývojových trendů v této oblasti.
Výuka bude probíhat ve školní počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede k dovednosti plánovat, organizovat a vyhodnocovat informace - z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení - motivuje k trpělivosti, povzbuzuje žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti - přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků - vede k poznání, že technika je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
Kompetence k řešení problémů
Učitel - rozvíjí schopnost žáka formulovat problém a hledat různé varianty řešení - vede k organizaci a plánování práce i k používání vhodných nástrojů, nářadí, pomůcek a

vlastních nápadů při pracovních činnostech - vede k dosažení kvalitního výsledku motivujícím hodnocením praktických činností a vedením záznamů - učí správnému technologickému postupu při práci
Kompetence komunikativní
Učitel - vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování - podporuje sebekritiku, využívá konstruktivní kritiku - vede žáky k využívání poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - klade důraz na schopnost sebeprezentace na trhu práce
Kompetence sociální a personální
Učitel - vede k osvojení dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů - učí žáky kriticky hodnotit práci týmu - informuje o základních předpisech pracovního práva a problematiky zaměstnanosti v regionu - podporuje chuť k seberealizaci a podnikatelské myšlení
Kompetence občanské
Učitel - buduje přátelskou atmosféru ve třídě a ve škole - vede k dodržování dohodnutých pravidel, bezpečnosti a hygieny práce - klade důraz na přemýšlení při práci (ochrana svého zdraví a zdraví druhých)
Kompetence pracovní
Učitel - vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí - učí využívat k práci bezpečně a účinně nástroje, vybavení a materiály - požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník		
Práce s technickými materiály		
Očekávané školní výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Při práci dodržuje hygienické a bezpečnostní zásady.	Bezpečnostní a hygienické zásady při práci, první pomoc při úrazu.	RV - Zdravý způsob života
Zná druhy materiálů a jejich použití.	Druhy materiálů a jejich použití - dřevo, plast, kov, sklo.	F – vlastnosti látek
Dovede si připravit a použít jednoduchou technickou dokumentaci.	Jednoduchá technická dokumentace - kótování, měření.	M – geometrie ČJ – popis výrobku
Provádí jednoduché práce s technickými	Pracovní nástroje a nářadí. Dělení a opracování materiálu.	

materiály za použití základních pracovních pomůcek a nářadí.	Spojování materiálu.	

7. ročník		
Příprava pokrmů		
Očekávané školní výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Dovede používat základní kuchyňské náčiní. Dovede bezpečně obsluhovat kuchyňské spotřebiče. Dodržuje zásady hygieny a dovede poskytnout první pomoc při úrazu v kuchyni.	Kuchyně - základní vybavení, bezpečnost a hygiena provozu.	PŘÍ – první pomoc RV hodnota a podpora zdraví
Má přehled o základních potravinách, jejich výběru a skladování.	Potraviny - druhy, výběr, nákup, skladování.	RV zdravý způsob života a péče o zdraví PŘÍ – trávicí soustava Chemie - bílkoviny
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy.	Příprava pokrmů - za studena, tepelná úprava, základní postupy.	
Rozumí základům stolování a společenského chování při jídle.	Úprava stolu a stolování	OSV – praktická etika Kreativita

8. ročník		
Svět práce		
Očekávané školní výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy**
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí.	Povolání lidí, druhy pracovišť.	VO – životní cíle a plány ČJ - životopis 242
Rozumí rozdílu mezi fyzickou a duševní prací.	Fyzická a duševní práce.	
Rozumí souvislostem mezi vykonávanou profesí a požadavky na vzdělání.	Požadavky na kvalifikaci podle druhu práce.	
Má přehled o náplni studijních a učebních oborů. Má přehled o dalších možnostech vzdělávání.	Možnosti studia a jiného zvyšování kvalifikace.	
	Sebepoznání, osobnostní testy	OSV

Dokáže vyhodnotit svoje schopnosti, zájmy a ostatní vlivy na volbu profese.		Sebepoznání a sebepojetí RV – osobnostní a sociální rozvoj
Vyjmenuje profese a pracoviště vzhledem ke zpracování technických materiálů	Lidská práce, pracovní činnosti, profese, pracoviště	

9. ročník		
Svět práce		
Očekávané školní výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy**
Má přehled o trhu práce včetně kvalifikačních, zdravotních a osobnostních požadavcích. Dovede posuzovat své možnosti při volbě povolání.	Výběr povolání v závislosti na svých schopnostech. Profesní informace, poradenské služby.	OV Životní perspektivy a cíle RV Osobnostní a sociální rozvoj OSV- Sebepoznání a sebepojetí (posouzení možných cílů); Morální rozvoj: rozhodovací dovednosti
Orientuje se v druzích podniků a společností.	Druhy podnikání, struktura organizací.	OV výroba obchod služby principy tržního hospodářství
Má přehled o možnostech soukromého podnikání.	Drobné a soukromé podnikání, podmínky podnikání.	RV výroba obchod služby principy tržního hospodářství
Definuje oblast svého profesního zájmu Odhadne kvalifikační a zdravotní požadavky pro vybrané pracovní činnosti	Osobní zájmy a profese Osobní vztah k pracovním činnostem Kvalifikační a zdravotní požadavky	

6. ročník		
Využití digitálních technologií		
Očekávané školní výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy**
Orientuje se v různých možnostech použití počítačů.	Druhy počítačů pro různé pracovní činnosti.	INF
Rozumí funkcím základních komponentů počítače.	Hardware - software. Jak pracuje počítač. Základní prvky počítače a jejich funkce.	INF

Orientuje se v druzích periferních zařízení.	Periferní zařízení.	INF

7. ročník		
Využití digitálních technologií		
Očekávané školní výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy**
Má přehled o hardwarovém složení počítače.	Z čeho se skládá počítač a jak jednotlivé komponenty pracují. Interní a externí prvky.	INF
Rozumí údržbě digitální techniky	Údržba digitální techniky	INF

8. ročník		
Využití digitálních technologií		
Očekávané školní výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy**
Má přehled o periferních zařízeních a rozumí principu jejich funkce. Dovede vzájemně propojovat digitální zařízení.	Druhy periferních zařízení a jejich propojování. Kompatibilita periferních zařízení.	INF
Má přehled o hardwarovém složení počítače.	Z čeho se skládá počítač a jak jednotlivé komponenty pracují. Interní a externí prvky.	INF
Má přehled o hardwarovém složení počítačové sítě.	Co jsou počítačové sítě a na co je potřebujeme. Aktivní a pasivní prvky sítě.	INF

9. ročník		
Využití digitálních technologií		
Očekávané školní výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy**
Rozumí funkci jednotlivých počítačových komponentů a dokáže je vzájemně zapojovat. Má přehled o novinkách IT.	Stavba PC - zapojení komponentů. Novinky v oblasti hardwaru.	INF
Rozumí funkci základních prvků počítačových sítí.	Stavba a konfigurace počítačových sítí, pasivní a aktivní prvky, topologie.	INF
Rozumí funkci a základnímu nastavení protokolu TCP/IP.	Protokol TCP/IP. Nastavení TCP/IP	INF

5.2.3 Učební osnovy volitelných předmětů

MÉDIA TVOŘIVĚ (MT)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Média tvořivě má vazbu na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura. Je organizován jako povinně volitelný předmět v 7. - 8. ročníku s dotací 1 hodina týdně. Předmět je dotován z disponibilní časové dotace.

Do vzdělávacího obsahu Média tvořivě jsou začleněna průřezová témata Multikulturní výchova, Osobnostní a sociální výchova.

Předmět Média tvořivě napomáhá žákům orientovat se v novodobých médiích, rozpoznat manipulaci médii, zůstat svobodnými jednici. Blíže se seznámí s tím, co jsou to média, jak fungují a jakou roli v našich životech sehrávají. Učí se rozpoznávat důležité informace, předat je dál a uplatnit je v životě. Získají základní představu o výrazových prostředcích využívaných v jednotlivých médiích a kriticky vyhodnotí argumentaci nabízenou médii. Aktivně vytvářejí vlastní mediální produkty.

Volitelný předmět Média tvořivě zrealizuje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova v plném rozsahu.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vybírá a využívá pro učení vhodné formy a metody práce - podporuje žáky, aby své znalosti a dovednosti využívali v běžném životě - ´žákům umožňuje realizovat vlastní nápady, podněcuje jejich tvořivost - vede žáky, aby pracovali s různými informacemi
Kompetence k řešení problémů
Učitel - zajímá se o náměty žáků, klade otevřené otázky - vede žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným neúspěchem - umožňuje žákům samostatně řešit problémy
Kompetence komunikativní
Učitel - zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují - zadává žákům projekty - vede žáky k tomu, aby obhájili svůj názor a vhodně argumentovali
Kompetence sociální a personální
Učitel - přispívá k vyvření vhodných sociálních kontaktů s ostatními žáky - umožňuje žákům vytvářet si pozitivní představu o sobě samých - umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské
Učitel - umožňuje žákům zapojit se do kulturního dění - vede žáky k toleranci individuálních odlišností - vede žáky k respektování a ochraně kulturního a historického dědictví
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k dodržování pravidel a pokynů - hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok - jasnými pokyny směřuje činnost ke stanovenému cíli - vede k odpovědnosti za dosažené výsledky a k sebereflexi

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Žák - vysvětlí významy slova médium v různých oborech - rozliší různé druhy médií - uvědomí si každodenní zkušenosti s médii a jejich vlivu na každodenní život - určí hodnotící prostředky ve zpravodajství - identifikuje prvky, které signalizují, že je prezentován názor novináře - přemýšlí o funkci titulků a uvědomuje si, jak mohou manipulovat se čtenářem - aplikuje pravidla psaní zprávy při tvorbě zprávy vlastní - přemýšlí o tom, jak média mohou vytvářet představu o různých skupinách, v jakých souvislostech o nich hovoří a jaký to má dopad - sestaví mediální sdělení, při kterých se vyvaruje použití stereotypů - identifikuje přesvědčovací metody, politické názory - spolupracuje na vytváření časopisu

7. – 8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
Vliv médií, přínos pro člověka, chyby médií Zpravodajství &publicistika - rozdíly, zpravodajské hodnoty Objektivní zpravodajství Vlastní tvorba novin Mediální stereotypy Reklama Zábava, reality show	ČJ VV IKT MV OSV

Internet Plakát a propaganda	

PŘÍRODOVĚDNÉ PRAKTIKUM (PŘPR)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Přírodovědné praktikum je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je organizován jako povinně volitelný předmět v 7. - 8. ročníku s dotací 1 hodina týdně. Předmět je dotován z disponibilní časové dotace.

Předmět Přírodovědné praktikum napomáhá rozvíjení zájmu o přírodu, poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům, umožňuje poznat přírodu jako systém. Seznamuje žáky schováním živočichů a s pěstováním rostlin. Učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, pochopení závislosti člověka na přírodních zdrojích. V rámci předmětu jsou konány exkurze do zoo, botanické zahrady, Stromovky atd.

Do vzdělávacího obsahu Přírodovědného praktika nejsou začleněna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vybírá a využívá pro učení vhodné způsoby a metody - vede žáky k používání správné odborné terminologie, využívání základních pojmů - rozvíjí u žáků zájem o poznávání přírody
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vede žáky předkládáním otázek k hledání odpovědí - nabádá k využívání zkušenosti a vlastního úsudku, k hledání rozdílů a shody v přírodě, - podporuje diskusi o získaných informacích a obhajování vyjadřovaných názorů, logicky vyvrací nesprávné názory, diskutuje s žáky o odpovědnosti člověka za chování k přírodě
Kompetence komunikativní
Učitel - umožňuje žákům formulovat a vyjadřovat se souvisle na zadanou otázku týkající se přírody, zdraví, vztahů člověka a životního prostředí v písemném i ústním projevu
Kompetence sociální a personální
Učitel - umožňuje žákům spolupracovat ve skupině při pozorování, napomáhá žákům samostatným řešením přiměřených úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení, sebedůvěry a sebeúcty

Kompetence občanské
Učitel - vede k dodržování pravidel pro práci s chemickými látkami - klade důraz na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při laboratorních cvičeních - vybízí k zodpovědnému chování v krizových situacích – poskytnutí první pomoci
Kompetence pracovní
- Učitel - vede k bezpečnému používání chemických látek, jednoduchého přístrojového vybavení a dodržování bezpečnostních pravidel při práci - vede k odpovědnosti za dosažené pracovní výsledky a sebereflexi - podporuje využití získaných kompetencí v rozhodování k odbornému chemickému vzdělávání a profesnímu zařazení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu
Žák - vyjmenuje všechny planety Sluneční soustavy - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech ojasní jejich způsobů života a přizpůsobení danému prostředí - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - vysvětlí co je to voda, jaké má vlastnosti a proč je tak důležitá pro živé organismy - vysvětlí, jak voda funguje v přírodě i ve městě a jak hospodařit s vodou - vysvětlí postup čištění vody

7. až 8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy**
- Mikroskopování – rostlinná a živočišná pletiva, jednobuněčné organismy - Určování rostlin (klíč) – byliny, dřeviny (Exkurze – Botanická zahrada, výlety do okolí Prahy, lesoparky) - Určování rostlin vzhledem k podmínkám prostředí - Výroba herbáře - Získávání nových znalostí o živočišné říši v terénu (exkurze: pražské parky, zoo, výstavy bezobratlých, ptáků, koček,…) - Péče o květiny ve škole (přesazování, řízkování) - Vesmír, Sluneční soustava	PŘÍ PČ CH

- Voda kolem nás (v přírodě, z fyzikálního pohledu, spotřeba vody, čištění vody)	

SPORTOVNÍ HRY (SH)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný vyučovací předmět Sportovní hry svým vzdělávacím obsahem navazuje na povinný předmět Tělesná výchova, který ve své podstatě rozšiřuje. Žáci si tento předmět vybírají v 7. a 8. ročníku v rámci nabídky volitelných předmětů. Je určen žákům pohybově nadaným, kteří již dosáhli určité sportovní výkonnosti, ale i těm žákům, kteří mají zájem o sport a pohyb jako takový. Pomáhá jim rozvíjet jejich pohybové schopnosti a dovednosti, zvyšovat jejich zdatnost a výkonnost a uspokojovat v optimální míře jejich pohybové potřeby a zájmy. Výuka je zaměřena na správné vykonávání vybraných pohybových činností, praktické naplňování zásad zdravého životního stylu, regenerace sil, vhodnou kompenzaci různého zatížení, ochranu zdraví při sportovních činnostech. Velký důraz je kladen na rozvíjení schopnosti týmové spolupráce a komunikace při pohybu v různých sportovních hrách a soutěžích, rozvíjení disciplíny a smyslu pro čestné a sportovní chování a jednání. Z učiva jsou zařazeny převážně sportovní hry jako florbal, basketbal, fotbal softball, ringo a volejbal. Uvedené konkretizované výstupy a učivo nejsou pevně stanoveny, výběr je plně v pravomoci učitele. Předmět je dotován z disponibilní časové dotace 1 hodinou týdně.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Sportovní hry nejsou začleněna průřezová témat.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok - stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu - dodává žákům sebedůvěru - sleduje pokrok všech žáků a předkládá další možné způsoby rozvoje
Kompetence k řešení problémů
Učitel - s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení - vede žáky ke správným způsobům řešení konfliktu při sportovní hře
Kompetence komunikativní
Učitel - vyžaduje dodržování pravidel slušného chování - podle potřeby žákům v činnostech pomáhá - zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
Kompetence sociální a personální
Učitel - umožňuje každému žákovi zažít úspěch - zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat - podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy
Kompetence občanské
Učitel - vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé - umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
Kompetence pracovní
Učitel - vyžaduje dodržování pravidel slušného chování - vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy rozpracované pro školu - 7. až 8. ročník
Žák - je zodpovědný při sportovní a pohybové činnosti za své zdraví i zdraví svých spolužáků - dodržuje organizační, hygienické a bezpečnostní zásady při provádění sportovní a jiné pohybové činnosti - osvojuje si nové pohybové dovednosti, kultivuje svůj pohybový projev a správné držení těla - správně používá sportovní terminologii - zvládá techniku sportovních her a jiných pohybových aktivit - uplatňuje osvojené dovednosti v týmu, vnímá vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce - zvládá pravidla jednotlivých sportovních her - ovládá organizaci a řízení herních činností - používá různé herní systémy, herní kombinace, herní činnosti - zorganizuje sportovní soutěže v rámci školy - reprezentuje svoji školu v rámci sportovních soutěží okresních a vyšších - projevuje sportovní chování a čestné jednání v rámci pravidla fair play - využívá svých sportovních a pohybových aktivit jako protipól nežádoucím rizikovým formám chování - volí odpovídající sportovní oblečení

7. až 8. ročník	
Učivo	**Průřezová témata, přesahy a další poznámky**
- vybíjená, odbíjená, přehazovaná - kopaná, basketbal, florbal - ringo, freesbee - stolní tenis - softbal - posilování - protahovací cvičení (terminologie sportovních her, pravidla, fair – play, organizace soutěží, sebekázeň při tréninku, kultivace pohybu)	TV

5.3 UČEBNÍ OSNOVY TŘÍD S INTUITIVNÍM PROGRAMEM

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (ČJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících v epochách nebo v samostatných hodinách. Na I. stupni je předmět Český jazyk a literatura realizován v 1. a 2. ročníku 9 hodinami, ve 3. ročníku 6 hodinami, ve 4. ročníku 5 hodinami a v 5. ročníku 6 hodinami. II. stupeň výuky předmětu Český jazyka literatura zajišťují 4 hodiny v 6. až 8. ročníku a 4,5 hodiny v 9. ročníku.

V rámci tohoto předmětu jsou také realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova, Výchova demokratického občana.

Jedním ze základních lidských projevů je řeč, schopnost vyjadřovat verbálně své myšlenky a pocity. Jazyk je zároveň nositelem kultury a ve své specifické zvukové podobě, gramatické struktuře a pojmenováních životní reality skrývá něco, co by se dalo nazvat duchem národa. Každý jazyk tak reprezentuje určitý pohled na svět. Není zdaleka jen prostředkem k dorozumívání, ale živým organizmem, který se vyvíjí a mění podle působení nejrůznějších vnějších i vnitřních vlivů. Je tedy odrazem vývoje společnosti, která jej užívá. Mateřský jazyk reprezentuje kulturní a společenské prostředí, do něhož jsme se narodili a které má zásadní vliv na utváření naší osobnosti a na naše vidění světa. Mluvený, ale i psaný jazyk působí na myšlenky, na pocity, ba i na samotné tělo člověka. Jeho vliv tkví ve významu a ve zvukové hodnotě slov. Aktivní práce s řečí tak hluboce působí na rozvoj osobnosti. Při výuce českého jazyka se postupuje nejlépe od komunikační situace a pochopení modality a významu vět a významu slov ke gramatickému (fonetickému, pravopisnému) jevu. Dítě tak poznává fakta jazyka v aktuálním vztahu k jejich sdělovací funkci. Poznávání jazyka je založeno na přiměřeném, hravém pozorování, obrazném myšlení a intuici, na prožívání spojeném často s pohybem a rytmem, na jazykové hře. To je dětskému věku odpovídající tvořivé a zajímavé pronikání do tajů jazyka, jeho podivuhodného systému a jeho fungování. Dítě si v atmosféře hravosti i humoru, kterou učitel navozuje, vytváří velmi osobní vztah ke své mateřské řeči. Škola tak pečuje o to, aby se mateřský jazyk stal člověku jeho trvalou životní hodnotou. Výuka českého jazyka není omezena jen na předmět český jazyk a literatura, ale prolíná všemi předměty a naopak učitel mateřského jazyka reaguje na to, co se žáci právě učí v ostatních předmětech. Žáci se tak zdokonalují v mluvení a psaní v těsné vazbě na veškeré vzdělávání ve škole. To znamená, že třídní učitel a ostatní učitelé dbají o to, aby se dorozumívací činnosti a schopnosti pěstovaly ve všech předmětech.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do čtyř složek: **Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy, Literární výchovy a Kreslení forem**. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Kreslení forem je součástí předmětu Český jazyk a literatura v 1. a 2. ročníku, plní především úlohu průpravy a doprovodných cvičení při výuce psaní.

Podstatou specifického tématu *Kreslení forem* je umění linie (čáry), jež vede k prožívání pohybových kvalit. Cílem je harmonizovat smyslové pohybové vnímání. Pohyb zachycený ve formě prožívají děti v raném školním věku nejprve také na základě vlastního tělesného pohybu (kreslí formy rukama ve vzduchu, nohama na podlaze, „chodí“ formu), později se

prožívání formy stále více přenáší do jejich nitra. Ve vztahu formy k prostoru či k ploše se žáci učí objevovat zákonitosti vlastní vnitřní rovnováhy i rovnováhy světa kolem. V tomto aspektu je kreslení forem blízce spřízněno s eurytmií. Na rozdíl od běžného předmětného kreslení se tedy tento předmět zabývá kvalitativním uchopením bezpředmětných forem jako tvůrčích principů. Skutečnost, že kreslení forem je z hlediska provádění spřízněno s oblastí výtvarné výchovy, neomezuje jeho širokou působnost v dalších oblastech. Význam utváření linie se nejzřetelněji projevuje v psaní (podpůrná cvičení tzv. dynamického kreslení) a v geometrii, která je podporována cvičeními tzv. geometrie kreslené volnou rukou. V dramatické výchově a pohybové výchově podporuje rozvoj výrazu v tělesném pohybu – tedy schopnost gesta. Pohybová podstata, umělecky tvůrčí ztvárnění a kvalitativní přístup – těmito svými základními rysy poskytuje kreslení forem celostní pedagogice účinný nástroj schopný prakticky oslovit a vzájemně harmonizovat volní, citovou i myšlenkovou úroveň vyvíjejícího se člověka. V 1. a 2. ročníku splňuje kreslení forem především úlohu průpravy a doprovodných cvičení při výuce psaní v rámci vzdělávací oboru Český jazyk a literatura. Kreslení neboli utváření linií do obrazu je předchůdcem vyučování psaní. Písmenka prožívá malý školák nejdříve živě v obraznosti své formy. Tak zůstává co možná nejdéle oddán tvořivým silám svého organismu, nežli je veden k něčemu abstraktnějšímu. A čím bohatší byl umělecký život, jenž obklopoval malé dítě, tím radostněji a bděleji tíhne později k uchopení intelektuálních pojmů, jejichž znalost od něho naše civilizace požaduje. 1. ročník Linie se objevuje ve dvou polárních možnostech: jako přímka a jako oblouk. Při kreslení má dítě prožít charakteristický rozdíl těchto dvou manifestačních forem: jednoznačný směr přímky vyžaduje a podporuje soustředění, myšlenkou řízenou vůli. Dynamická, k cíli nezaměřená „křivka“ ponechává individuální prostor – vůli určuje pocit. Během 1. ročníku se třídní učitel vrací k těmto základním formám v stále nových obměnách. Dítě je tak stále více vedeno od prožívání forem k jejich utváření: ve cvičeních vertikálního zrcadlení formy (vlevo – vpravo) je dítě schopno samostatně dotvářet celek obrazem vzoru – vlevo od vertikály je vzor, vpravo dítě dotváří zrcadlový obraz. 2. ročník Ve cvičeních horizontálního zrcadlení formy (nahoře – dole): dítěti předložíme pouze horní polovinu horizontální formy a ono samo musí hledat odpovídající doplnění dole. Dítě přitom musí „vnitřně ožít“ a předložený tvar vnímat jako něco „nehotového“. Cílem tedy je, aby dítě ve své představě (a přirozeně i na papíře) doplnilo a dokončilo, co je nedokončené, nehotové.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a

produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - během výuky klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací - žáky vede k sebehodnocení - individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci prožít úspěch - žákům umožňuje ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcuje jejich tvořivost - vytváří situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos
Kompetence k řešení problémů
Učitel - výuku vede tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit - motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života - vede k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení
Kompetence komunikativní
Učitel - vede ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných - podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami - začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování - podporuje komunikaci s jinými školami
Kompetence sociální a personální
Učitel - během vzdělávání používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení - sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech - usiluje o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině - vede k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí - vede k odmítavému postoji všeho, co narušuje dobré vztahy mezi žáky - učí žáky základům kooperace a týmové práce
Kompetence občanské
Učitel - podněcuje a podporuje ve třídních kolektivech společné stanovení pravidel chování - respektuje individuální rozdíly (národnostní, kulturní) - kladen důraz na prožitek žáků
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k objektivnímu sebehodnocení - pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci - výuku doplňuje o praktické exkurze

- individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáhá žákům při profesní orientaci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
Komunikační a slohová výchova - porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- zdokonalování dýchání a smyslu pro rytmus vhodnými tělesnými i jazykovými cviky - zásady pro dorozumívání v novém prostředí - střídání při vyprávění a rozhovoru - pozorné naslouchání řeči druhého - zdvořilá otázka a odpověď, nabídka, souhlas i nesouhlas, odmítnutí - pozdravy a oslovování nových spolužáků a učitelů: vítání, loučení, prosba, děkování, oslovení křestním jménem nebo příjmením - jednání při střetu zájmů a ve sporu: žádost, prosba, upozornění, nabídka ke smíru - pozorné pozorování a poslech, soustředění - prosté dějové vyprávění, jeho poslech, reprodukce - neliterární líčení nebo vyprávění - kladení otázek, vyptávání, zdvořilá a věcná odpověď - zřetelnost v řeči a ohled k posluchačům - poslech prózy, poezie, reprodukce, dramatizace - pohádky	Umělecká výchova VMGES – už jsem školák OSV – moje škola, naše ulice VDO – tady jsme doma MV – vánoční čas, svátky jara OSV - sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice)
Jazyková výchova - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova - člení slova na hlásky - odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- postupný přechod k nácviku písmen velké tiskací abecedy a číslic I – XX a 1 – 100 - znaky souhlásek vyvozované z tvarů předmětů a postav pohádek (postupným zjednodušováním se převádí do písemného znaku) - odhad či doplnění nových písmen, která se ve slovech vyskytují - slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace	

	souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) - hlasitou recitací i poslechem pěstování zřetelné, čisté výslovnosti, správného rytmického členění vět i delších celků, melodie odpovídající smyslu - prostřednictvím kreslení forem rozvoj hrubé a jemné motoriky („kreslení“ celým tělem, práce na velký formát; - zdokonalování svislých, vodorovných, šikmých, oblých linií v nejrůznějších variacích; také prstové hry)	
Literární výchova - přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- písně, recitace básní, rozpočitadla apod., - seznámení se s rytmem jazyka a mluveného projevu - paměťové učení	
Kreslení forem - upevňuje základní hygienické návyky spojené se psaním - prožívá a vnímá pohybové kvality elementárních bezpředmětných forem - vytvoří osově symetrický obraz k danému vzoru (vertikálně i horizontálně	- přímka (svislá, vodorovná, šikmá) a oblouk v mnohonásobných obměnách s důrazem na rytmus formy - jednoduché oblé a hranaté formy - v sobě uzavřené formy: trojúhelník, kruh, ovál (elipsa), osmička (lemniskáta) - spirála: zavíjení a rozvíjení - jednodušší hvězdy - vertikální symetrie (zrcadlení vlevo-vpravo) - kreslení jako předcvičení k psaní	umělecká výchova matematik a (geometrie) eurytmie

2. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
Komunikační a slohová výchova - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - volí vhodné verbální i nonverbální	- poslech prózy, poezie, reprodukce, dramatizace; základními žánry tohoto ročníku jsou bajky a legendy - písemné zachycení vlastního zážitku nebo slyšeného příběhu - souvislosti, vztahy, postoje, vlastnosti - kladné i záporné lidské vlastnosti - kladení otázek účelově zacílených - respekt k vyjádření druhých, pozorné naslouchání a pochopení žádosti, instrukce, mírnění nebo řešení jednoduchého konfliktu	umělecká výchova pohybová výchova OSV - sociální rozvoj (mezilidské vztahy,

prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - promlouvá o svých osobních příhodách, předmětech, zážitcích	- zdvořilé a účelné jednání na veřejnosti - spisovnější vyjadřování v projevech před třídou - sled událostí ve vyslechnutém příběhu - stručné převyprávění sdělení: nalezení hlavní dějové linie s vypuštěním podrobností, aby příběh mohl být převeden do obrázkové nebo pohybové podoby - nácvik čtení - velký důraz na pochopení textu - rozvoj souvislého vyjadřování	komunikace, kooperace a kompetice)
Jazyková výchova - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky - odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- nácvik psaní opisem, přepisem a diktováním - nácvik psaní písmen malé tiskací abecedy - nácvik psaní normalizované latinky - psaní je spojováno s ostatními učebními činnostmi dětí - psaní krátkých textů, např.: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, vzkaz, písemné zachycení vlastního zážitku nebo slyšeného příběhu	
Literární výchova - čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- stručné převyprávění sdělení: nalezení hlavní dějové linie s vypuštěním podrobností, aby příběh mohl být převeden do obrázkové nebo pohybové podoby - rozpoznávání kladných i záporných lidských vlastností v textu	
Kreslení forem - ovládá základní hygienické návyky spojené se psaním - prožívá a vnímá pohybové kvality	- rytmická cvičení s elementárními formami - rozvíjení dynamického kreslení - snadné proměny forem (oblé v hranaté)	umělecká výchova matematik a (geometrie)

elementárních bezpředmětných forem - vytvoří osově symetrický obraz k danému vzoru (vertikálně i horizontálně	- horizontální symetrie (zrcadlení nahoře – dole) - symetrie osová, čtyřstranná symetrie - jednoduché copy (splétané pásy) - lemniskáty a jejich variace	eurytmie

3. ročník		
Výstupy	**Učivo**	**PT, přesahy**
Komunikační a slohová výchova - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - vylíčí v jednoduchých větách s přehlednou stavbou) živě a zajímavě pro ostatní svou nebo cizí příhodu nebo děj na obrázku - uvede vystoupení spolužáka - ovládá základní zdvořilostní obraty a způsoby nekonfliktního jednání - předává složitější, avšak jednoznačné vzkazy - ovládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vyjadřování hodnotících postojů: vztah k hrdinům, k příhodám - srovnávání svých postojů s postoji hrdinů - zdokonalování techniky psaní, odstraňování individuálních nedostatků; důraz na úpravu textu, čitelnost a přehlednost - popis postavy, zachycení atmosféry příběhu - výcvik vyjadřovací pohotovosti: schopnost popisovat spolužákům oblíbený předmět - zdvořilost a zkušenost ve veřejném řečovém jednání: ve hře i ve skutečnosti - žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování - poslech prózy, poezie, reprodukce, dramatizace základními žánry tohoto ročníku jsou *starozákonní příběhy*	umělecká výchova pohybová výchova OSV - sociální rozvoj (mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice)

Jazyková výchova - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu: děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma - základní slovní druhy - věty podle postoje mluvčího - měkké, tvrdé souhlásky - dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev - úvod do psaní velkých písmen - nácvik psacího písma podle normalizované latinky	
Literární výchova - čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- důraz na individuální hlasité čtení a pochopení textu (reprodukce, rozhovory o přečteném textu) - vyhledávaní důležitých informací v textu, rozlišení podstatného od méně podstatného - základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, legenda - tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - zážitkové čtení a naslouchání - poslech literárních textů	

4. ročník		
Výstupy	**Učivo**	**PT, přesahy**
Jazyková výchova - orientuje se ve stavbě textu - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- orientace ve stavbě textu: odstavce, vyjadřovací prostředky - slovní druhy, tvary slov - sloveso: časování, čas minulý, přítomný, budoucí	

- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	- tvoření příbuzných slov - výstavba věty, větné celky - schopnost slovotvorně a tvaroslovně obměňovat slova (bez termínů, společně, jazyková hra) - psaní znělých a neznělých souhlásek - psaní i/y po obojetných souhláskách - vyjmenovaná slova	
Literární výchova - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností - rozlišuje a vyhledává podstatné i okrajové informace v textu - tvoří vlastní literární text na dané téma	- poslech a čtení prózy a poezie, rozmlouvání o ní, reprodukce, recitace, inscenace - zkvalitňování techniky čtení: plynulé čtení vět a souvětí, správné frázování, kladení důrazu, volba přiměřené síly nebo barvy hlasu - nácvik tichého čtení s porozuměním - podstatné a okrajové informace v textu - samostatná četba podle osobního zájmu - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV – vnímání autora mediálních sdělení MV – tvorba mediálních sdělení

5. ročník		
Výstupy	**Učivo**	**PT, přesahy**
Komunikační a slohová výchova - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- zdokonalování vlastních zápisů vyprávěných příběhů, tvorba vlastního vyprávění (pohádky, povídky, aj.) - zpracovávaní jednoduchých zpráv – důraz na stručnost, přesnost a výstižnost sdělení - v naukových epochách zpracovávání prvních referátů - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	umělecká výchova pohybová výchova MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Seriózní informace x

- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	- základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), - mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) - žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování - poslech prózy, poezie, reprodukce, dramatizace; základními žánry tohoto ročníku jsou *mýty a legendy starověkých civilizací*	reklama MV – stavba mediálních sdělení
Jazyková výchova - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - odůvodňuje a píše správně: velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- pozorování významu slov: slova souvztažná a protikladná; stejně znějící slova různého významu; slova s významem nadřazeným, podřazeným, souřadným - podmětová a přísudková část věty, základ věty; určující člen větné dvojice, rozvíjení základní věty - mluvnické kategorie - hra s osobou, číslem, časem sloves a s rodem a číslem jmen - spisovné tvary podstatných jmen; - vyjmenovaná slova - psaní velkých písmen u osob, zvířat, názvy obcí, států, hor, řek, planet (ne pravopis výrobků a institucí) - slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) - slovní druhy, tvary slov - přímá a nepřímá řeč - stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)	

- seznamuje se s tvary vzorů jmen a dosazuje je do vět - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu		
Literární výchova - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- poslech a čtení literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání	

6. ročník		
Výstupy	**Učivo**	**PT, přesahy**
Komunikační a slohová výchova - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	- praktické čtení (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací) - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace) - zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); - vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis) - projev mluvený a psaný (uplatnění zásad pro pořádek slov v české větě) - dopis, žádost	MK: Kulturní diference MV: Fungování a vliv médií ve společnosti OSV: Sociální rozvoj VDO: Občanská společnost a škola
Jazyková výchova - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov	

- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	- výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu - prohlubování pravopisu i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova - prohlubování znalostí slovních druhů - slovesa: hry s osobou, číslem a časem - slovesný způsob - pozorování změn tvarů sloves při časování - rozdíl mezi tvarem určitým a infinitivem, tvarem jednoduchým a složeným - podstatná jména: hry s rodem a číslem - kategorie pádu - změny tvarů při skloňování podle různých vzorů - přídavná jména: stupňování - význam přídavných jmen pro výrazové bohatství jazyka - větné členy holé, rozvité a několikanásobné - aktivní uchopení odlišnosti mezi větou jednoduchou a souvětím	
Literární výchova - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům - dramatická báseň, balada - umění předčítání: aspekt dramatičnosti, napětí - shrnutí obsahu jednotlivých částí textu - osnova děje (propojení se slohovým výcvikem) - dramatická díla se vztahem k dějepisu	

7. ročník		
Výstupy	**Učivo**	**PT, přesahy**
Komunikační a slohová výchova - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- vypravování - referáty na dané téma z dějepisu, zeměpisu, přírodopisu (vynálezci a objevitelé) - cvičení v obměňování textu: z krátké novinové zprávy vytvořit vyprávění a naopak - třídní a školní noviny jako nástroj komunikace - přesná formulace popisu, pokusu, konstrukce připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek - diskuse	MV: Stavba mediálních sdělení OSV: Sociální rozvoj
Jazyková výchova - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických	- zájmena: zastupování podstatných jmen správnými tvary zájmen já, ty, se, my, vy, ten, náš, můj, tvůj, svůj, její - číslovky, druhy číslovek, jejich skloňování - příslovce, základní a stupňované tvary -předložky, spojky a částice: jejich společné znaky a rozdíly - citoslovce, jejich obohacující funkce v jazyce - rozvíjení bohatosti slovního projevu nahrazováním větného členu větou vedlejší - souvětí a jeho stavba: věta hlavní a vedlejší - spojky souřadné a podřadné - zásady interpunkce: psaní	

jednotek ve větě a v souvětí	čárky ve větě jednoduché a v souvětí, rozdělovací znaménka	
Literární výchova - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- životopisy, zprávy z výzkumných výprav, knihy o různých národech - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům - literární druhy a žánry: poezie, próza, drama	

8. ročník		
Výstupy	**Učivo**	**PT, přesahy**
Komunikační a slohová výchova - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text	- krátké zprávy, referáty na aktuální témata z politiky, vědy, kultury, sportu - výpisek, výtah - převádění lyriky v epiku, prózu nebo drama - recenze koncertu, divadelního představení, filmu - studijní čtení jako zdroj vyhledávání informací - technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse - vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka zabarvený popis, výklad, úvaha), teze, strukturovaný životopis,	VMEGS: Jsme Evropané MV: Stavba mediálních sdělení

přednese referát - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	pozvánka, charakteristika, subjektivně	
Jazyková výchova - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - rozlišuje spisovný jazyk,	- prohloubení znalostí o slovese - slovesný vid a rod - slovesné třídy a vzory - podstatná jména konkrétní x abstraktní - obecná x vlastní - psaní velkých písmen rozšíření - přídavná jména (prohloubení) - jmenné tvary přídavných jmen tvrdých - stupňování - zájmena (prohloubení) - věta jednočlenná, neúplná, samostatný větný člen, vsuvka - druhy vedlejších vět (významové rozdíly) - obohacování slovní zásoby	
Literární výchova - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém	- přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace - vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům -literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období	

zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	národní a světové literatury - první základy metriky a poetiky (nauka o verších, metafora) - rozsáhlejší díla popisující dějinné události - čtení epických a dramatických útvarů - národní obrození a rok 1848	

9. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
Komunikační a slohová výchova - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení - ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých	- kritické (analytické, hodnotící) čtení - praktické naslouchání (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní) - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu - vlastní tvořivé psaní *komunikační žánry:* výpisek žádost soukromý a úřední dopis objednávka teze strukturovaný životopis pozvánka charakteristika subjektivně zabarvený popis výklad úvaha - charakteristika literárních postav - úvaha - řeč x rozhovor x diskuse - zvláštnosti jazyka	VDO: Občanská společnost a škola VMEGS: Jsme Evropané MV: Fungování a vliv médií ve společnosti

dispozic a osobních zájmů	současnosti - používání jazyka v médiích	
Jazyková výchova - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- prohloubení učiva o souvětí a jednoduché větě - významový poměr mezi hlavními větami souřadně spojenými - významový poměr mezi souřadně spojenými vedlejšími větami - významový poměr mezi jednotlivými členy (ve větných členech několikanásobných) - synonymní skladební prostředky a úpravy textů - průběžné opakování a prohlubování probraného učiva - tvaroslovné zvláštnosti - skloňování podstatných jmen přejatých a cizích vlastních jmen - přechodník přítomný a minulý	
Literární výchova - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora -formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	- literatura konce 19. století a literatura 20. století - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům - základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního	

- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) literární druhy a žánry - poezie, próza, drama žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	

ANGLICKÝ JAZYK (AJ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován od 1. ročníku v 45ti minutových vyučovacích hodinách. Počet hodin je stanoven učebním plánem takto: 1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně, 3. až 9. ročníku 3 hodiny týdně. Ve výuce cizího jazyka jsou začleněna průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Výuka v prvních třech ročnících vychází z přirozené schopnosti napodobovat, která je základním principem učení až do devíti let. Zpěvem písní a recitací básní a říkadel, doprovázených gesty a mimikou, se děti seznamují s mluvenou formou anglického jazyka, s jeho charakteristickými zvuky a melodiemi. Ponoření do jazyka napomáhají také hry a dramatizace příběhů. Učitel se snaží vést výuku pokud možno jen v anglickém jazyce. Přesné porozumění není v tomto období cílem práce. Důležitější je zprostředkovat dítěti intenzivní prožitek jazyka, jelikož nevědomě vstřebané obsahy budou vyzdviženy do vědomí v pozdějších letech. Slovní zásoba se v tomto věku většinou nepřekládá, děti si slova, fráze a větné celky postupně osvojují z kontextu výuky. Také gramatické struktury jsou zatím užívány a procvičovány výhradně v kontextu, žáci je užívají na základě nápodoby, bez vědomého učení.
Významným prvkem výuky je rytmus, ať už jde o rytmus prožívaný skrze jazyk nebo o rytmus vlastního vyučování. Rytmus v tomto věku výrazně podporuje paměť. Sborová recitace se střídá s recitací ve skupinách a spěje k samostatnému projevu jednotlivých žáků v krátkých dialozích, často inspirovaných básněmi nebo určitým tématem. Při rozhovorech se žáci seznamují se základními obraty společenského styku, učí se reagovat na otázky a pokyny. Také vyprávění krátkých příběhů hraje, stejně jako v hlavním vyučování, už od 1. ročníku důležitou roli. Poslechem souvislého sdělení se děti učí sledovat proud cizí řeči a rozvíjí porozumění slyšenému textu. Obsah vyprávění často navazuje na témata v hlavním vyučování. Ve 4. a 5. ročníku se ústní práce dále rozvíjí. Děti v tomto věku mají dobrou paměť a velký potenciál k učení. Jejich cit pro řeč jim navíc umožňuje vnímat krásu anglického jazyka. Texty k recitaci a písně proto nabývají na obsahu a na obtížnosti. Recitací

a řečovými cvičeními pokračují žáci v osvojování čisté výslovnosti a správné větné melodie a také v rozšiřování idiomatické slovní zásoby. Učitel jednoduše a obrazně uvede obsah básně nebo písně, kterou se děti dále učí opakováním po učiteli. Ve věku 9 – 10 let se u dětí vyvíjí nový, individuálnější přístup k jazyku. Nejvýznamnějším prostředkem individuálního uchopení jazykového materiálu je nově zavedené psaní a čtení. Dříve, než žáci dostanou tištěné texty, učí se číst to, co sami napsali. Žáci nabývají schopnosti dívat se na cizí jazyk s odstupem, porovnávat ho s mateřským jazykem a s pomocí učitele objevovat jeho pravidla. Učitel je vede k tomu, aby objevená pravidla zkoušeli sami v praktické podobě formulovat, poté je společně zapisují do sešitu. Ve výuce anglického jazyka roste důraz na poznávání reálií anglicky mluvících zemí a jejich porovnávání s přírodními i kulturními podmínkami v České republice. Ve 4. ročníku je stěžejním tématem výuky přechod k psaní, seznamování se s grafickou podobou slov. Velká část hodin je věnována pečlivému zapisování známých textů do sešitů a následné práci s nimi (čtení, dramatizace, rozhovory, procvičování pravopisu slov, vyvozování pravidel). Od 5. ročníku začíná vědomé vyučování, rozšiřování a procvičování slovní zásoby. Žáci jsou podporováni v tvořivém přístupu k anglickému jazyku a v tvůrčím používání známých výrazů. Tomu napomáhá poslech a četba živých a výstižných popisů lidí, míst a situací a také odpovídající domácí úkoly. Prohlubuje se porozumění pro zákonitosti jazyka, pro gramatiku. V 6. – 9. ročníku se žáci učí systematické práci, přehledně si zapisují slovní zásobu a gramatiku, důraz je kladen na vysoký standard vedení sešitu. S rozšiřujícími se znalostmi gramatiky a slovní zásoby jsou žáci vedeni k samostatnějšímu ústnímu i písemnému vyjadřování v anglickém jazyce, k formulování kratších textů (dopisy, jednoduché popisy, obsahy příběhů) a ústních projevů. Přes nárůst množství učiva by neměly chybět také umělecké prvky (přednes básní, dramatizace, zpěv) a humor, aby výuka nadále zůstávala živá a různorodá. Práce s autentickými texty se stává pravidelnou součástí výuky a pokračuje na celém druhém stupni podobně jako v předchozím období, stejně jako vědomé osvojování slovní zásoby. Žáci se učí pracovat s dvojjazyčným slovníkem, s nímž se v základech seznamují už v pátém ročníku, a provádět jednoduché překlady. Na konkrétních příkladech zvyků, situací, míst, osobností a událostí se žáci dále seznamují se zeměpisem, kulturou a historií anglicky mluvících zemí.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - žáky vede k sebehodnocení - individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci prožít úspěch - vede žáky k samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály a k hledání vhodných vlastních učebních strategií - během výuky klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací - žákům umožňuje ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost - vytváří situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos
Kompetence k řešení problémů
Učitel - výuku vede tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit - při výuce motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života - vede k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení poskytuje žákům příležitost konfrontace s cizojazyčným elementem a podněcuje je k překonávání vnitřních bariér vůči tomu, co je v něm neznámé a odlišné

Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných - podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami - začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede ke spolupráci při vyučování - podporuje komunikaci s jinými školami
Kompetence sociální a personální
Učitel - používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení - sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech - vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy - učí žáky pracovat v týmu - sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech - usiluje o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině - žáky vede k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
Kompetence občanské
Učitel - stanovuje ve třídních kolektivech pravidla chování společně s žáky - vyžaduje dodržování smluvených pravidel - respektuje individuální rozdíly (národnostní, kulturní)
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k objektivnímu sebehodnocení - pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci - vede žáky k tomu, aby se sami učili pracovat na rozvoji vlastních dovedností

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru -vyslovuje správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	- verše, písně a pohybové hry - prstové hry, hry v kroužku - jednoduché pokyny - rytmické, praktické a hravé osvojování slovní zásoby (čísla 1 – 10, části těla, barvy, základní činnosti během dne, oblékání, základní zvířata aj.) - jednoduché rozhovory a dialogy (rodina, přátelé, aj.) - poslouchání a učení se zpaměti příběhům (pohádky a jiné) + malé dramatické scénky	Umělecká výchova VMEGS: pozitivní vztah k jinakosti MK: *Kulturní diference, Lidské vztahy* (právu všech lidí žít společně a vzájemně se tolerovat) význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace

2. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a	- aktivity a témata z první třídy jsou dále rozvíjeny formou her a říkadel - nová témata: počasí, věci kolem nás, ovoce a zelenina, dny v týdnu, roční období, měsíce, počítání 1-20, slovíčka z říše přírody, činnosti během dne, oblečení, příběhy o zvířátkách - hry, které používají opakování struktur a slovíček - naslouchání jednoduchým příběhům a malé dramatické scénky - základní otázky a odpovědi - jednoduché větné struktury,	Umělecká výchova VMEGS: pozitivní vztah k jinakosti; Evropa a svět nás zajímají MK: *Kulturní diference* (způsoby slavení svátků Vánoc a Velikonoc v různých

zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - vyslovuje správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	otázky a odpovědi	zemích)

3. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - vyslovuje správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	- aktivity a témata z předchozích tříd jsou dále rozvíjena formou her a říkadel témata - rozvíjení: počasí, věci kolem nás, ovoce a zelenina, dny v týdnu, roční období, měsíce, počítání 1-100, slovíčka z říše přírody, činnosti během dne, oblečení, příběhy o zvířátkách - hry, které používají opakování struktur a slovíček - naslouchání jednoduchým příběhům a malé dramatické scénky - základní otázky a odpovědi - jednoduché pokyny - základní předložky - osobní zájmena, slovesa	Umělecká Výchova VMEGS *Evropa a svět nás zajímají* diskuse nad sdělením o reáliích Velké Británie tvorba vlastního sdělení OSV *Rozvoj schopnosti poznávání* (hlavolamy, hádanky, vybarvování obrázků, vystřihování a správné zařazování obrázků)

4. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- reaguje na pokyny a otázky učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- psaní veršů, básní a písní, které se děti naučily v prvních třech ročnících a nyní je čtou jako svou	MV Vnímání autora mediálního

- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - začíná číst nahlas vlastnoručně napsaný text v sešitě, postupně se dostává k tištěnému jednoduchému textu	první četbu - procvičování abecedy, krátké diktáty, rozdíl mezi psanou a čtenou podobou slova - témata: předměty v domácnosti, části domu - hodiny, čas, narozeniny - vlastnosti lidí a věcí - přítomný čas používaných sloves - osobní, přivlastňovací a tázací zájmena - podstatná jména (člen) - předložky místní - běžná přídavná jména, tvary množného čísla - příroda, zvířata, nákupy, světové strany - další práce s tázacími zájmeny, určitý/neurčitý člen, sloveso to be, to have - krátké texty o zvířatech, počasí, předměty doma - recitace básní - hry, malé dramatické scénky, hádanky	sdělení, Tvorba mediálního sdělení: anglické časopisy pro děti; diskuse o účelech tematicky zaměřených časopisů OSV Mezilidské vztahy, Poznávání lidí: tvorba plakátu; PP prezentace Moje rodina MK Kulturní diference: čtení textu popisujícího typická jídla v Anglii
PRŮŘEZOVÉ TÉMA: VMEGS: Objevujeme Evropu a svět: čtení článku o dopravních prostředcích v Londýně; diskuse o způsobech dopravy v různých zemích a v různých dobách; porovnání českého a anglického vysílání TV; čtení článku o významných dnech a svátcích ve Velké Británii; porovnání českých a anglických svátků a způsobů jejich oslav		

5. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá -vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - napíše s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře - je schopen jednoduchými větami popsat obrázek, či věci jemu dobře známé, odpovědět na otázku	recitace, písně, básně, divadlo, vyprávění, čtení textů - procvičování slovní zásoby z četby a dalších témat - práce s dvojjazyčným slovníkem - téma: příroda, zvířata, rostliny, geografické údaje, časové údaje, osobní údaje - charakteristické popisy lidí, zvířat, míst, ročních období a situací - zvyklosti v zemích dané jazykové oblasti - stručné kladné i záporné odpovědi na otázky - stavba věty (slovosled) - podstatná jména (člen) - tvary množného čísla - další předložky, další zájmena	VMEGS: Evropa a svět nás zajímají, pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic, objevujeme Evropu a svět MV: význam angličtiny pro komunikaci a studia

6. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace žák -rozumí obsahu jednoduchých textů a je schopen v nich vyhledat základní informace - odhaduje význam nových slov	- recitace, písně a dramatické básně - krátké dialogy z každodenního života: (život ve městě a na vesnici, prázdniny, nakupování, roční období, svátky, počasí, sport a hry) - dialogy -četba souvislejších textů - všední den a naše okolí (život ve městě a na venkově, sporty a hry záliby, prázdniny) - zdraví a nemoc - školní vyučovací předměty - budovy ve městě: nábytek - další gramatické jevy	MK - typický průběh roku v Británii - národní zdravotnická organizace ve Velké Británii - základní geopolitické informace o USA - zábavní průmysl v Británii

7. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- recitace - četba - malé dramatické scény z četby - práce na slovní zásobě, idiomy - všední den a vlastní okolí - historie, geografie, kultura v návaznosti na výuku v ostatních předmětech - regiony, kultura jazykové oblasti - další gramatické jevy	MK - odlišnosti anglicky mluvících zemí - vzdělání v USA (shodné a rozdílné znaky USA a ČR)

8. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - zeptá na základní informace a	- pravidelné procvičování konverzace regiony, kultura a literatura dané jazykové oblasti	MK - způsoby trávení času v anglicky mluvících zemí - historie Velké

adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- témata ze současného života a společnosti - další gramatické jevy	Británie - školství v Austrálii sport v USA a Austrálii VMEGS - Velká Británie Austrálie - světové oceány

9. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - napíše jednoduché texty týkající se volného času a dalších osvojovaných témat	- četba - cvičení: porozumění slyšenému, ústní a písemné zpracování částí textu - samostatně zpracované zprávy a pojednání, popisy obrázků - stálé opakování již probrané gramatiky k upevnění a jistému zvládnutí - oficiální rozhovory, životopis - regiony, hospodářství, místní tradice, folklór, kultura a literatura dané jazykové oblasti - témata ze současného života a společnosti (práce, zaměstnání, sociální otázky, lidská práva, životní prostředí) - media - opakování a doplnění (rozšíření) veškeré probrané gramatiky	MK - odlišnosti anglicky mluvících zemí - vzdělání v USA, shodné a rozdílné znaky USA a ČR

DALŠÍ CIZÍ JAZYK (DCJ)

Dalším cizím jazykem je Ruský nebo Francouzský jazyk, který se realizuje v rámci volitelných předmětů od 6. do 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Charakteristika, vzdělávací obsah předmětů je totožný s DCJ v učebních osnovách STROSS. Učivo, výstupy i začlenění průřezových témat dalších cizích jazyků odpovídají danému ročníku.

MATEMATIKA (M)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Matematika je vyučován v epochách i ve 45ti minutových hodinách v 1. a 2. ročníku 4 hodiny týdně, ve 4. a 5. ročníku 5 hodin týdně, v 6. až 8. ročníku 4 hodiny týdně a v 9. ročníku 4,5 hodiny týdně. V předmětu Matematika nejsou začleněna průřezová témata.
Matematika má důležité postavení ve vzdělávacím procesu. Poskytuje vědomosti potřebné v praktickém životě každého člověka. Obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy: *Číslo a početní operace, Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru*. Součástí edukace je také tematický okruh *Nestandardní aplikační úlohy a problémy.*

Číslo a početní operace:
V tomto tematickém okruhu je pro žáky důležité pochopit kvalitu čísla. Se slovem označujícím každou číslici by si měli spojit konkrétní pojem. Číslice není obrazem ve smyslu zavádění zápisu písmenek, ale obrazem číselné kvality. Obraz tedy souvisí s podstatou čísla, ne s vnější formou číslice. Utváření aritmetických a geometrických pojmů je spojeno s vnímáním a činností vlastního pohybového organismu. Počítání je již zvnitřněným pohybem, při kterém také pohyb vnímáme. Proto je zpočátku veškeré počítání propojeno s pohybem rytmických cvičení (např. násobkové řady). Matematika má blízký vztah také ke kreslení forem, kde konkrétně cvičíme a pěstujeme to, co je pro matematizování tolik potřebné: uvědomovat si pohyb rukou. Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, uvědomují si změny a závislosti známých jevů. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů a v jednoduchých případech je také konstruují. Díky vnitřní pohyblivosti vzniká schopnost zapojit fantazii při řešení matematických problémů. Prožitkem kvality čísel dítě zažívá důvěru a jistotu: číslo - svět - člověk patří k sobě. Další jistotu může dítě při počítání prožít ve správném řešení určitého problému. Důležité je neustálé procvičování a opakování probrané látky.

Číslo a proměnná
Další vědomosti se prohlubují na druhém stupni v tematickém okruhu Číslo a proměnná. Žáci si osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací).

Závislosti, vztahy a práce s daty
Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, uvědomují si změny a závislosti známých jevů. Změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů a v jednoduchých případech je také konstruují.

Geometrie v rovině a v prostoru
Tato součást výuky matematiky je vyučována v oddělených epochách. Jednou z vůdčích myšlenek tohoto předmětu je rozvoj a podpora názorné prostorové představivosti. S geometrickými útvary se žáci seznamují při kreslení forem. Vychází se od pravidelných forem, které nejsou pojednány jako zvláštní případy obecných forem, ale právě jako základní útvary, jež nejjasněji hovoří řečí dané formy. Zde dochází k postupnému osvojování pojmů: šikmý, svislý, vodorovný, oblouk, nahoře, dole, uprostřed, oblé, hranaté; symetrie osová, středová, souměrnost, shodnost, podobnost, průniky, uzly, křivka, přímka, úsečka, bod, rovinné útvary, úhel, trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh. V počáteční geometrii, kreslené ještě od ruky, procvičujeme při odhadování proporcí a poměrů jistotu pohybu ruky, která je

dobře připravená kreslením forem v prvních školních letech. Základní schopnosti, znalosti a techniky budeme stupňovat přiměřeně věku (s částečným přesahem do jiných předmětů). Žáci se musí s přibývajícím věkem učit vycítit geometrické závislosti, myšlenkově je uchopit a použít k praktickému řešení - rýsování. Zacházení s rýsovacími pomůckami má žáky vést k jednoznačné a přesné konstrukci (znázornění). Radost při rýsování má žákům pomáhat rozvíjet trpělivost, pečlivost a přesnost, stejně jako samostatnou a tvořivou činnost. Předmět matematika je vyučován hlavně v epochách, které umožňují hlubší propracování daného tématu. V průběhu celého roku je pak probrané učivo procvičováno a rozšiřováno v cvičných hodinách. Ve vyšších ročnících mohou pak být třídy dělené do skupin odpovídajících tempu jejich práce.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - žáky vede k sebehodnocení - individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci prožít úspěch - vede žáky k samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály a k hledání vhodných vlastních učebních strategií - umožňuje ve vhodných případech realizovat nápady žáků při řešení netradičních algebraických a geometrických úloh
Kompetence k řešení problémů
Učitel - výuku vede tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit - při výuce motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života - vede k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení poskytuje žákům příležitost konfrontace s cizojazyčným elementem a podněcuje je k překonávání vnitřních bariér vůči tomu, co je v něm neznámé a odlišné
Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných - podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami - začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede ke spolupráci při vyučování - podporuje komunikaci s jinými školami
Kompetence sociální a personální
Učitel - používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení - sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech - vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy - učí žáky pracovat v týmu - sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech - usiluje o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině - žáky vede k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí

Kompetence občanské
Učitel - stanovuje ve třídních kolektivech pravidla chování společně s žáky - vyžaduje dodržování smluvených pravidel - respektuje individuální rozdíly (národnostní, kulturní)
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k objektivnímu sebehodnocení - pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci - vede žáky k tomu, aby se sami učili pracovat na rozvoji vlastních dovedností

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru - vytváří soubory s daným počtem prvků - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - porovnává čísla na základě množství nebo pořadí - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly do 20 - čte, zapisuje přirozená čísla do 100	- počítání v oboru 1-20 a orientace v číselné řadě 1-100 - čtení a zápis čísel (římských, arabských - rytmická cvičení a počátky pamětního zvládnutí některých násobkových řad - komutativnost sčítání (3 + 4 = 4 + 3) - zavedení všech čtyř základních početních výkonů (sčítání, odčítání, násobení, dělení) v oboru do 20 a písemná forma těchto operací - počáteční cvičení v pamětním počítání	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - orientuje se v čase	- orientace v prostoru (vpravo, vlevo, vpřed, vzad) - znalost hodin (1/4, 1/2, celá hodina)	Svět člověka
GEOMETRIE - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary	- rozlišení kruhu, čtverce, trojúhelníku - počítání a porovnávání geometrických útvarů (menší, větší, stejný)	

2. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s	- rozšíření početních výkonů v oboru přirozených čísel do 1000 (úlohy s více početními výkony najednou)	

daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- rytmická cvičení a pamětní osvojování násobkových řad do 11 - elementární slovní úlohy - rozšíření početních výkonů v oboru přirozených čísel do 1000 - procvičování pamětného počítání - číselná osa: stovky, desítky a jednotky ve trojciferném čísle - porovnávání čísel, odhady výsledků - komutativní násobení (5 x 4 = 4 x 5)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- časové pojmy (minuty, hodiny, den, měsíc, rok, včera, dnes, zítra)	Svět člověka
GEOMETRIE - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- osově souměrné formy - základní útvary v rovině - lomená čára, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	

3. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- rozšíření oboru přirozených čísel přes 1 000 - desítková soustava - sčítání a odčítání víceciferných čísel - odhady a kontrola výsledků - míry - váhy a početní cvičení s jejich aplikacemi - pokračování v osvojování násobkových řad (indiv. až do 20), počítání z hlavy	Svět člověka
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- časové pojmy rok má 52 týdnů, 365 dnů přestupný rok	Svět člověka
GEOMETRIE žák - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délky - rozezná a modeluje jednoduché	- jednotky délky - osově souměrné útvary	Svět člověka

souměrné útvary v rovině - vnímá vztah „uvnitř a vně“ jako pohybovou kvalitu; okolí formy utváří jako její organickou součást - dotváří středově orientované formy do harmonického celku - tvořivě proměňuje výrazový charakter formy	- uvnitř a vně: cvičení asymetrické symetrie - okolí a střed formy - jednoduché uzly	

4. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	-prohlubování písemného sčítání a odčítání víceciferných čísel v oboru do 1 000 000 - zavedení zlomků, poznání zlomku jako díl celku (z části k celku) - zlomek jako porovnávání (vztah k násobení) - užití zlomků v praxi - sčítání a odčítání, jednoduchých zlomků - převedení nepravých zlomků ve smíšená čísla a obráceně - opakování všech čtyř početních výkonů a písemného násobení a dělení s vícemístnými čísly - počítání z hlavy - slovní úlohy	Svět člověka
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- tabulky, jízdní řády	
GEOMETRIE - znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce - znázorní rovnoběžky a kolmice rozpozná a znázorní jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru - vnímá vztah „uvnitř a vně“ jako pohybovou kvalitu; okolí formy utváří jako její organickou součást - dotváří středově orientované formy do harmonického celku - tvořivě proměňuje výrazový charakter formy	- základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník vzájemná poloha dvou přímek v rovině - náčrty, zavedení pojmů - doplnění do celku, nedokonalé zdokonalit, završit - proměna: oblé v hranaté, hranaté v oblé, čtyřnásobné v pětinásobné apod. (geometrické aspekty forem) - formy z keltské a langobardské kultury	Svět člověka
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ	- slovní úlohy	

ÚLOHY A PROBLÉMY - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- číselné a obrázkové řady	Svět člověka

5. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - porozumí významu znaku - pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose - provádí početní operace se zlomky	- opakování čtyř početních výkonů s přirozenými čísly v oboru i více než 1 000 000 - spojení čtyř základních početních výkonů (smíšené příklady) - počítání se zlomky (krácení a rozšiřování, počítání s desetinnými zlomky, znázorňování a porovnávání zlomků) - zavedení desetinných čísel a osvojování vztahu mezi desetinným číslem a desetinným zlomkem - jednoduché početní operace s desetinnými čísly - násobení a dělení čísly 10, 100, 1000 - závorky - stálá péče o počítání z hlavy - měření a vážení (jednotky: délkové, obsahové, hmotnostní) - sčítání a odčítání, násobení a dělení zlomků - zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	
GEOMETRIE - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce - sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - sestrojí rovnoběžky a kolmice - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- základní geometrické útvary a pojmy - konstrukce: bod, přímka, rovnoběžka, kolmice - různoběžky, úsečka, střed, osa - rovinné útvary: kružnice, kruh, čtverec, rovnoběžník, obdélník, trojúhelník - prostorové útvary: krychle, kvádr, koule, kužel, jehlan, válec - základní vlastnosti: jednotky:	

- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru žák - vnímá vztah „uvnitř a vně“ jako pohybovou kvalitu; okolí formy utváří jako její organickou součást - dotváří středově orientované formy do harmonického celku - tvořivě proměňuje výrazový charakter formy	délkové míry - obsahové míry - výpočty: obvod, obsah pomocí čtvercové sítě - spirály, spirálové pásy, spirálová pečeť - jednoduché uzlové variace - formy stahovat a uvolňovat - formy z řecké a etruské kultury	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce -prostorová představivost	

6. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - užívá různé způsoby kvantitativního pořadí početních výkonů vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- dělitelnost (prvočíslo) - procvičování počítání s přirozenými čísly - procvičování počítání s kladnými desetinnými čísly a zlomky - míry a váhy - desetinný systém - trojčlenka s přímou a nepřímou úměrností - poměr - procenta – procento - základ, procentová část, počet procent - rozvedení počítání s %, - zaokrouhlování desetinných čísel - písemné dělení s desetinným číslem v dělenci, v děliteli, v dělenci i děliteli - fixace jistoty v zacházení s čísly	Přírodní vědy Společenské vědy
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	- přímá a nepřímá úměrnost - využití výpočtů v praxi	
GEOMETRIE - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou	geometrie trojúhelníku - rovnostranný trojúhelník, vrchol, základna, úhel - rovnoramenný trojúhelník jako pohyb vrcholu rovnostranného trojúhelníka po svislici	

symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- podobně i všechny ostatní formy (pravoúhlé, tupoúhlé) vznikají pohybem vrcholů trojúhelníka, např. do stran, skrze střed trojúhelníka, po kruhu - výška a těžnice trojúhelníka - obvod, obsah pravoúhlého trojúhelníka - geometrie čtyřúhelníku: čtverec; úhlopříčka -obdélník, kosočtverec - lichoběžník, kosodélník, deltoid - zvláštní případy: dva stejné úhly, dvě stejné strany aj., až po zcela nepravidelný čtyřúhelník - konstrukce - obvod, dělení kruhu: pravidelné mnohoúhelníky a hvězdice - pravidelný 6 a 12ti úhelník - pravidelný 8 a 16ti úhelník (směrová růžice) - formy z geometrické řady v sobě ležících mnohoúhelníků	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy	

7. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem,	- sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených a kladných racionálních čísel - slovní úlohy - trojčlenka, procenta, úrokový a diskontní počet - absolutní hodnota čísla, číselná osa - čísla opačná, číselná osa - celá a racionální čísla - úvod do celých záporných čísel - sčítání, odčítání, násobení a dělení s celými zápornými čísly - závorky	

zlomkem, desetinným číslem, procentem) - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- algebra - lineární rovnice s jednou proměnnou v oblasti racionálních čísel - rovnice, nerovnice - jednoduché slovní úlohy - druhá mocnina a odmocnina	
GEOMETRIE - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů využívá potřebnou matematickou symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - načrtne a sestrojí rovinné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku a čtyřúhelníku a jejich středy - přenášení úhlů, vrcholový úhel, střídavý úhel apod. - přenášení, zvětšování a zmenšování geometrických obrazců, jejich shodnost -shodnost, rovnoběžné posouvání, otáčení - různé způsoby přenášení trojúhelníka - osová, středová symetrie geometrie kruhu: pravidelný 24úhelník - obvodový a středový úhel - tečna, sečna - Thaletova věta a její užití vzájemné proměny obrazců: vzájemné proměny kosodélníku, trojúhelníka, obdélníku apod. Pythagorova věta: od nejnázornějších forem až po nahlížení proměny obrazců	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost - aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy	

8. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - analyzuje a řeší jednoduché problémy, - modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	opakování: - zlomky - mocniny - druhá odmocnina - rovnice - slovní úlohy - počítání se závorkami - úpravy algebraických výrazů algebra: lineární rovnice - sčítání, odčítání, násobení, dělení mnohočlenů - jednoduché, složitější rovnice se zlomky - jednoduché slovní úlohy na výpočet dráhy, cesty, času, rychlosti vzorce $(a+b)^2$, $(a+b).(a-b)$, $(a-b)^2$	
GEOMETRIE - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - načrtne a sestrojí rovinné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí sítě základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- povrch a obsah - trojúhelník, krychle, trojboký hranol, jehlan, válec, kužel, koule - obvod a obsah: kosočtverec, kosodélník, lichoběžník, kruh - těžiště a jeho určení u troj- a čtyřúhelníku - geometrie pětiúhelníku: pravidelný pětiúhelník a pentagram - zlatý řez a platónská tělesa - kuželosečky: bez výpočtu - geometrická konstrukce: parabola - elipsa - hyperbola - střed podobnosti, podobnost	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie	

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- logické a netradiční geometrické úlohy	

9. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
ČÍSLO A PROMĚNNÁ - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	rozšíření a prohlubování učiva - upevňování poznatků - číselné obory přirozených čísel - největší a nejmenší společný dělitel, přímá a nepřímá úměrnost v praktickém použití, slovní úlohy - mocniny a odmocniny - procenta - úrokový počet - lineární systém rovnic se 2 neznámými - lomené algebraické výrazy a početní úkony s nimi: funkce a jejich znázorňování (přímá úměrnost lineární fce, kvadratická fce, nepřímá úměrnost) - goniometrické fce (sin, cos, tg) - slovní úlohy - užití kalkulátorů a PC - statistika	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- závislosti a data - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr - funkce - pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce	
GEOMETRIE - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; - využívá potřebnou matematickou symboliku - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti	- v návaznosti na výpočet povrchu těles v 8. ročníku; k tomu první elementy rovinné trigonometrie a logaritmů, nakonec počátky deskriptivy - Platónská a archimédovská tělesa: pochopení symetrie na krychli, oktaedru (osmistěnu) a tetraedru	

trojúhelníků - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí sítě základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	(čtyřstěnu) v jejich vzájemných proměnách - rovinné řezy: rovina, průnik rovin - řez krychle a kuželu goniometrické fce: sin, cos, tg, užití goniometrických fcí - počátky deskriptivní geometrie	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy	

INFORMATIKA (INF)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, tj. získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

V rámci tohoto předmětu jsou také realizována tato průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova a Environmentální výchova a Multikulturní výchova. Na I. stupni je zařazen předmět Informatika prostřednictvím 1 vyučovací hodiny týdně v 5. ročníku a na II. stupni 1 hodinou týdně v 8. ročníku.

Na I. stupni se žáci pouze seznamují s počítačem a jeho základními periferiemi, naučí se základní pojmy, ovládání myši, klávesnice, připojení k tiskárně či scanneru, seznámí se s možnostmi internetu, komunikací jeho prostřednictvím a základy textového, grafického a tabulkového editoru. Velký důraz klademe na reálné praktické použití všech činností, se kterými budou žáci seznamováni. Na II. stupni by měli být žáci schopni účinně využívat počítač ke své školní práci, např. k vyhledávání informací nebo zpracovávání referátů apod. Naučí se své práce připravit k prezentaci a prezentovat je. Kromě těchto praktických činností seznamujeme žáky s vývojem počítačové techniky, jejím vlivem na život a životní styl lidí, s médii a jejich schopností manipulovat veřejné mínění, s principem fungování jednotlivých součástí počítače a také s problematikou softwaru a autorských práv. Komunikace je

pojímána jako živý proces, klíčový pro sociální život člověka, pro utváření mezilidských vztahů. Informace jsou v tomto vzdělávacím oboru chápány jako skelet tohoto procesu (informace by tedy především měly mít jednak vzájemnou funkční souvislost a jednak funkční vztah k procesu komunikace). Média jsou pak prakticky uchopena jako pomocné technické prostředky procesu komunikace a v něm obsaženého přenosu informací.

Žáci (stejně jako jejich učitelé) žijí v mediálním světě. Jsou ovlivňováni médii, tedy i myšlenkami, které média zjevně i skrytě propagují. Pokud si neuvědomujeme, jaký na nás mají média vliv, nebudeme ani chápat současný svět. Nauka o počítačích má být pro dospívajícího podnětem k samostatnému úsudku. Má mu pomáhat, aby si vytvořil vlastní obraz, vlastní škálu hodnot, co se obsahu a poselství médií týče. V dospělosti pak bude schopen nezávisle se rozhodovat a prosadit se ve světě ovládaném médii. Cílem výuky je předání všeobecných znalostí o počítači.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede k práci s informací, přemýšlení o souvislostech, celku a struktuře informace - směřuje k posuzování vhodnosti různých zdrojů informací z hlediska jejich efektivity - vede k pochopení základních principů jednotlivých činností, které nám pak umožňují snadněji a rychleji proniknout do dalších oborů a oblastí
Kompetence k řešení problémů
Učitel - výuku vede tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit - podněcuje a motivuje k hledání informací, jejich zdrojů a jejich porovnávání
Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu - vede ke komunikačním možnostem moderních informačních technologií a jejich praktickému použití v běžném životě
Kompetence sociální a personální
Učitel - sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech - učí žáky pracovat v týmu - sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech
Kompetence občanské
Učitel - vede k respektování práce jiných - vyžaduje dodržování autorských práv
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k udržování dohodnutého systému užívání PC ve škole - vede žáky k tomu, aby se sami učili pracovat na rozvoji počítačové gramotnosti - učí žáky používat výpočetní techniku jako pracovní nástroj

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

5. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady - ovládá práci s myší a klávesnicí - vytiskne text či obrázek na tiskárně a skenovat obrázek na skeneru - uspořádává přehledně a smysluplně ikony na ploše do složek - přenese fotografii z digitálního fotoaparátu do počítače	Základní počítačové pojmy, počítač a jeho periferie: klávesnice, myš, monitor, tiskárna, skener, flash disk Základy práce s počítačem - člověk a jeho nástroje komunikace - rostoucí podíl informací v komunikaci (od starověkého Egypta)	ČJ Matematika, Svět člověka
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím - v praktických činnostech rozlišuje různé druhy komunikace (živá, zprostředkovaná, umělá) - začíná rozlišovat kvalitu informací obsažených v různých druzích komunikace - zpracuje informaci, kterou si zjistil na internetu	Internet, mail, chat, knihovna	ČJ Matematika, Svět člověka
- napíše, zformátuje a uloží přiměřený text v textovém editoru - nakreslí a uloží obrázek v grafickém editoru	Textový editor, grafický editor, tabulkový editor	ČJ Matematika, Svět člověka

8. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - zpracuje a prezentuje na uživatelské	Sociální aspekty komunikačních technologií - historické portréty osobností na cestě rozvoje komunikačních technologií (např. T. A. Edison) - fenomény současných médií: masová komunikace - kritické pozorování jejich sociálního působení jazyk masové komunikace	Společenské a přírodní vědy VMEGS Evropa a svět nás zajímají; Objevujeme Evropu MK multikulturali

úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě - rozvíjí vlastní úsudek o živém procesu komunikace a jeho současné technologizované podobě		ta
- na konstrukci jednoduchého elektrického obvodu získá představu o principech funkce počítače	Jak funguje počítač - elektrické procesy jako základ činnosti počítače - od Morseovy abecedy k bitům - elementární elektrické obvody - co je proces programování	
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě - na vhodně volených úlohách si uvědomuje cíle své práce a její uživatele (úlohy nemají být pouze samoúčelná cvičení) - tvořivě využívá dané prostředky k realizaci vlastních představ	Informační a komunikační technologie - nástroj spolupráce a pomoci - práce s textem (např. program Word) v roli redaktora - práce s čísly (např. program Excel: v roli programátora - práce s grafikou (např. program Zoner Calisto): v roli výtvarníka - práce s pohyblivým obrazem, s animací (např. program PowerPoint): v roli režiséra - elektronická pošta (např. program Outlook Expres) - internet (např. program Internet Explorer): vyhledávače, přenos dat - seznámení s praktickými postupy digitalizace písma, obrazu, zvuku: skenování dokumentů, filmových materiálů, digitální fotoaparát	M, ČJ VMEGS Evropa a svět nás zajímají Projekty, Word EV Lidské aktivity a životní prostředí MV Internet (zábava x informace; bulvár x seriózní informace) VMEGS Objevujeme Evropu (Projekty: Powerpoint)

SVĚT ČLOVĚKA (SČ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Svět člověka je vyučován v 1. a 2. ročníku formou epoch po 1 hodině týdně. Ve 3. až 5. ročníku se výuka realizuje v rámci epoch a také ve 45ti minutových samostatných hodinách. Hodinová dotace je ve 3. a 5. ročníku 5 hodin týdně a ve 4. ročníku 6 hodin týdně.

Tento předmět je komplexní a je koncipován pouze pro I. stupeň základního vzdělávání. Je tvořivě integrován do epoch českého jazyka a matematiky, do všech ostatních předmětů, do výchov uměleckých a pracovních, do rytmické části výuky epochy a do vypravování pohádek a bajek. Výuka probíhá převážně v epochách, důraz je kladen na praktické činnosti dětí v reálném prostředí.

V předmětu Svět člověka jsou začleněna průřezová témata Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

V prvních dvou školních letech je prožívání světa u dětí spíše zasněné a může být vedeno k diferencovanějšímu a bdělejšímu vnímání světa. Přitom je důležité, aby spojení, které má dítě s přírodou, zvířaty a člověkem, nebylo přerušeno.

Začínáme s dětmi od světa dětem nejdostupnějšího, od hodnot prožívaných a poznávaných v pohádkách a bajkách přecházíme postupně k péči o životní prostředí (hodnotám ekologickým). Hlavní cíle jsou zde zamýšleny ve vytváření hodnotových postojů dětí v myšlení, cítění a ve vůli.
Na společné cestě s dítětem vycházíme z úrovně dětské orientace v nejbližším prostoru domova, školy (poznávání okolí domova a školy). Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi (tolerance, pomoc a solidarita, vzájemná úcta, snášenlivost).
Dále se zaměřujeme na přirozenou orientaci dětí v čase, kterou si přinášejí už z předškolního období. Pozorujeme změny v čase, ve vnímání dne a noci, v ročních obdobích, v měsících, týdnech a hodinách. Vedeme děti k poznávání proměn nejbližší přírody v čase.
Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení prvouky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.
V následujících letech by měl být vytvořen stále intenzivnější kontakt se světem a mělo by být o něj pečováno. Vedle příběhů, které jsou prosyceny životem a které se vztahují k nejpůvodnějším povoláním a řemeslům, hrají důležitou roli praktické činnosti, např. obdělávání pole, zpracování obilí, stavba domu atd.

Po 3. ročníku se pohled rozšiřuje z chápání konkrétního nejbližšího okolí na prostorovost (orientace v prostoru a čase, město a region, nauka o člověku a zvířatech, nauka o rostlinách, naše vlast, střední Evropa) a také na časovost (starověké kultury, Řecko).
Žáci se učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s

vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. V 5. ročníku se prohlubuje základní učivo regionu a rozšiřuje se o znalosti České republiky a střední Evropy.

Jakýmsi předstupněm pro poznávání přírody jsou už příběhy a vyprávění o zvířatech a rostlinách v nejnižších ročnících. Všechno, s čím se dítě setkává, probírá se vždy ve vztahu k člověku. Člověk je vždy výchozím bodem, do kterého se vše vrací zpět. Dítě si v průběhu výuky vytváří citový vztah k přírodě, který v pozdější době vede k pochopení morální zodpovědnosti člověka za životní prostředí. Žáci získají nezbytné poznatky o stavbě živočišného, rostlinného a lidského těla. Naučí se poznávat nejznámější zástupce rostlin i živočichů a seznámí se se zásadami jejich třídění. Poznají důležitost zdravého životního stylu a nutnost morálního přístupu k životnímu prostředí. Své vědomosti, dovednosti a postoje budou schopni využít v praktickém životě.
Žák projde v souvislostech a formách celými dějinami lidstva od pravěku až do současnosti. Seznamuje se s krajinou a dějinami oblasti, ve které žije. Probudí se v něm první představy o historickém vývoji. Teprve potom přichází výuka starověkých kultur a Řecka a pohled dítěte se časově i prostorově rozšiřuje. Žák si má v průběhu výuky uvědomit a prožít, že lidská existence spočívá v neustálém vývoji. V centru pozornosti stojí život člověka, jeho postoj ke světu, způsob práce, či vynálezy, které proměnily tvář země a život lidí. V 5. ročníku má výuka podobu vypravovaného příběhu.

Dítě přijímá své okolí, tzn. lidi, zvířata, rostliny, kameny, hvězdy, slunce, měsíc i roční období, jako něco samozřejmého. V průběhu 1. ročníku by se dítě mělo naučit vnímat celek přírody diferencovaně, to znamená prožívat bděleji vzájemnou propojenost a sounáležitost jevů ve světě. Dítě by mělo být podníceno k přemýšlení, k vyprávění příběhů, společnému pozorování rostlin atd. a k popisování zážitků, v nichž může zažít zvláštnost, velikost, ale i drobnost a nekonečnou jemnost, či mohutnost přírody.
Veškeré činnosti jsou propojovány s dobrodružstvím objevování v pohádkách: lidé, rostliny, zvířata, čarovné kameny, dobro – zlo, pomoc druhým, péče o ně, láska a jiné hodnoty (úcta, nesobectví, zdvořilost, trpělivost, ovládání se, odvaha, vytrvalost, soucit, porozumění apod.).

Také ve 2. ročníku zůstává Svět člověka integrovaným předmětem, který se nadále vyučuje v rámci epoch českého jazyka, matematiky a výuky probíhající v přírodě.
Děti pronikají do lidských hodnot a ctností na základě vyprávění zajímavých příběhů lidí a zvířat. Bajky podněcují srovnávání řady lidských ctností i nectností se zvířaty. Vyprávění o svatých lidech vzbuzuje zájem a úctu k lidskému osudu. Legendy o zázračných místech probouzejí zájem o prozkoumání jejich současnosti i minulosti.
Prohlubuje se poznávání a prožívání vztahů k jiným lidem v rodině (v čase a prostoru, např. rodokmen, babička, dědeček, prababička, pradědeček apod., kde, kdy a jak žili). Vzniká úcta ke stáří a potřeba pomáhat mladším, vrstevníkům, všem ostatním lidem.
Probouzíme vnímání dítěte, děti pozorují a poznávají vše, co se v okolní přírodě mění. Změny rostlin, zvířat, řek, hor, luk, kamenů, jezer, hvězd, měsíce, slunce apod. Děti prožívají hluboký obdiv a úctu k proměnám v přírodě a utvářejí v sobě potřebu ji chránit a měnit sebe sama.

Téma: Stavitelství
Když je dítěti devět let, prodělává rozhodující zlom ve svém vztahu ke světu: ze světa jako součásti lidské bytosti se stává svět okolní v běžném smyslu slova. Pociťovanou spojitost se

světem chce nyní dítě uchopit a v pravém smyslu slova pochopit, jak jen to v tom věku dokáže. Z toho se může rozvinout pochopení pro přírodu, zvířata, člověka, práci i techniku.
Výuka probíhá v epochách, důraz je kladen na praktické činnosti dětí v reálném prostředí.
Pokud dítě v jedné epoše pozná teoreticky a prakticky všechno to, co patří ke stavbě domu, pak pochopí komplexní pracovní procesy, které se odvíjejí po delší dobu. Tím je inteligence vzdělávána na konkrétních objektech. Realizuje se skutečná stavba hřiště, domečku, pece apod. Děti se zabývají vším, co se týká stavění: cihly, malta, suroviny na přípravu, postup zpracování surovin ve výrobě. Děti prožijí smysl a hodnotu lidské práce. Je posilována vůle dětí pozitivně proměňovat své prostředí.

Téma: Řemesla
Prostřednictvím různých praktických činností se děti seznamují s minulostí a současností některých profesí. Uvědomují si rozdíly mezi řemesly dříve a nyní, např. mlynář, kovář, švec… Výběr řemesel může být zaměřen dle charakteru regionu. Skrze prožitky si uvědomují hodnotu lidské práce a učí se kladnému vztahu k ní.
Výuka probíhá v epochách, důraz je kladen na praktické činnosti dětí v reálném prostředí.

Téma: Od zrna k chlebu
Tato epocha umožňuje dětem poznat, prožít a realizovat proces pěstování rostlin – obilí. Epocha začíná přípravou půdy (orba, hnojení, setí). Děti pozorují a srovnávají různé druhy obilí. Naučí se pozorovat, jak obilí klíčí, roste, zraje. Děti obilí také sklízejí a pokud možno také mlátí. Nakonec se učí péct z mouky, kterou samy připravily mletím.
Děti zažijí vděčnost a úctu k rostlinnému světu, poznají konkrétní výsledky svědomité péče o rostliny. Zvířata poznávají jako pomocníky (domácí zvířata – skot).

Téma: Lidé a zvířata
Zvířecí říši se pokoušíme rozdělit tak, že v pozadí pozorujeme rozdělení fyzické formy člověka na organizaci hlavy, soustavu trupu a metabolicko-motorickou soustavu. Dítě může získat obraz říše zvířat jako člověka „ve specializovaných formách“ rozprostřeného po celé Zemi. Tím pocitově prožije něco z jedinečnosti člověka, který není tak jako zvířata předurčen, vázán instinkty a definován svým chováním, ale založen svou nespecializovaností a univerzalitou k svobodě. A právě na tomto prožitku, že člověk je extraktem a syntetickým shrnutím celé říše zvířat na vyšším stupni, je založena výuka v tomto ročníku.

Téma: Naše vlast, Střední Evropa
Jestliže v prvních třech letech dominovala obecná hlediska (spojitost s přírodou – znalost pracovních procesů a souvislostí), obrací se nyní pohled do prostoru a času. Tím se ještě jednou vytváří nový zdroj, který se však nyní začleňuje do souřadnic prostoru a času.
Nejbližší okolí – město, vesnice – by nyní mělo dítě zažít v jeho zeměpisně-prostorovém a historicky-časovém vývoji až do aktuální současnosti. Odstup, jenž v tomto věku charakterizuje poměr dítěte ke světu, se tím může proměnit v pocit sociální a prostorové sounáležitosti. Je třeba zdůraznit morální složku zeměpisného vyučování. Když dítě poznává, jak jsou rozloženy věci kolem něj v prostoru, získává také láskyplnější vztah k lidem kolem sebe, ke svým blízkým.
Vyučování by mělo mít takový charakter, aby žákovi zprostředkovalo zájem o svět a odvahu k životu. K tomu patří pozvolna se stupňující pochopení pro zemi jako přírodní prostor s určitými životními rytmy, do nichž je člověk zahrnut, které ale zároveň mění tím, že hospodaří a zakládá kulturu. Měla by se tímto založit odhodlanost pracovat zodpovědně i určité ekologické vědomí. Žáci by si měli uvědomit postavení naší země ve střední Evropě se všemi aspekty geografickými, přírodními a kulturně-historickými. Poznávají stavbu Země z

geologického hlediska, složení zemské kůry (horniny, nerosty) vždy v návaznosti na konkrétní zeměpisnou oblast. S Českou republikou se seznamují ve smyslu jejích přírodních, kulturních a hospodářských charakteristik, poznávají odlišnosti jiných zemí a kultur Evropy.
Žáci by se měli se světem seznámit tak, aby dokázali s těmito poznatky spojit také pocity. Pro líčení si vybíráme různé oblasti a kraje střední Evropy. Měl by být položen základ určitému topografickému vědění o střední Evropě, takže si žáci mohou vytvořit obraz o trojím charakteru její krajiny, vyjádřeném v rovinách, pahorkatinách a vysokých horách.

Téma: Nauka o rostlinách
V první řadě je třeba navázat na pozorování zvířat ve vztahu k člověku, které jsme započali ve 4. ročníku. Hlavní váhu klademe na výuku botaniky. Je třeba nejprve mluvit o podmínkách růstu
rostlin (půdní podmínky, vlhkost, teplo a světlo), abychom poznali přirozené životní stanoviště rostlin.
Jedním z cílů výuky tedy je zprostředkovat dětem spolupatřičnost Země a jejího okolí s rostlinou. Tak, jako je rostlina pociťována jako jeden celek se Zemí, mělo by se v tomto vztahu dítě cítit jako obyvatel Země.
Pozorování směřuje do různých stupňů rostlinného života s jednotlivými vývojovými fázemi: od hub až ke kvetoucím rostlinám. Je přitom důležité vyhnout se vnějším analogiím. Je třeba v uměleckém smyslu představit z každé rostliny to nejcharakterističtější a vtáhnout děti do tohoto líčení a prožívání právě v raném stupni vývoje jejich vědomí.

Téma: Starověké kultury
Nejprve se dítě „ubytuje“ v krajině a dějinách svého blízkého okolí. Už ve 4. třídě vytvářejí dějepisné obrazy první historickou časovou představu. S 5. třídou začíná výuka dějepisu.
Pohled dítěte se nyní obrací od jeho okolí do dálky, časově i prostorově. Na začátku ještě stojí mytologické obrazy raných poměrů lidstva, pak během čtyř let vede cesta od dávných orientálních kultur přes dobu klasického starověku a středověku stále více do skutečnosti naší současné materiální civilizace a politicko-sociálních poměrů.
Nyní v dítěti procitá schopnost a zájem spojovat se s obsáhlejšími dějinnými souvislostmi, přijímat dějinné „pojmy“.
Pohled dítěte zpočátku vědomě zaměřujeme na mimoevropské kultury. V centru pozornosti tu stojí staré orientální kultury Indie, Persie, Mezopotámie a Egypta. Učitel by si měl uvědomovat, že tyto vyspělé kultury jsou zvlášť výraznými příklady kulturních forem, které se časově i zeměpisně objevovaly v obdobné podobě na různých místech. Následují řecké dějiny od dob Homéra až k setkání řecké kultury s kulturou orientální v době Alexandrových tažení.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vytváří předpoklady, aby proces učení byl neustálým objevováním nových a postupně stále hlubších pohledů na okolní skutečnost - nasycuje potřebu žáků po obraznosti, hravosti a tvořivosti, umožňuje zapojení co největšího počtu smyslů v procesu učení, což vede k hlubšímu a trvalejšímu vstřebávání vědomostí, ale i k vytváření osobitého vztahu k okolnímu světu - poskytuje dostatek časového prostoru k samostatnému pozorování a experimentování a k formulování závěrů - integrací předmětu Svět člověka v 1. a 2. ročníku do předmětů Český jazyk a Matematika napomáhá k upevnění kompetencí k učení, protože získané poznatky jsou propojovány do širších

souvislostí a tím vzniká ucelenější pohled na jevy okolního světa
- zařazuje rytmicky se opakující činnosti a postupy, v rámci epoch, týdnů a dnů vytváříme harmonický řád, o který se mohou žáci v procesu objevování nového pevně opřít a zároveň si tak postupně vytvářet návyky, jež proces učení činí plynulejší a efektivnější
- vede žáky k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich třídění a hledání vzájemných souvislostí (ve 3. a hlavně pak ve 4. a 5. ročníku)

Kompetence k řešení problémů

Učitel
- vede žáky ke kritickému zhodnocení různých informačních zdrojů k danému tématu
- uplatňuje formy a metody práce, které vybízejí k vyhledávání a následnému použití praktických postupů, jež při pozorování jevů okolního světa povedou k vyvození konkrétních závěrů s dopadem na minulost, přítomnost a budoucnost
- obsahovou náplní oblasti zejména ve 3., 4. a 5. ročníku poskytuje žákům dostatek námětů k samostatnému pozorování a uvažování o světě kolem nás a řešení jeho problémů v různých variantách
- prohlubuje schopnost žáků samostatně překonávat problémy při praktických činnostech, zejména ve specifických předmětech 3. ročníku

Kompetence komunikativní

Učitel
- zařazuje krátké spontánní dramatizace konkrétních situací, jak je přináší každodenní soužití ve třídě, a ověřování praktických dovedností a znalostí v modelových situacích
- pracuje s žáky na dramatizaci pohádek, bajek, bájí a příběhů a uplatnění prostředků neverbální komunikace (gesta, zvuky, …)
- umožňuje žákům formulovat své názory, postoje a myšlenky k nejrůznějším tématům a konfrontovat je s názory spolužáků a učitelů
- rozvíjí schopnosti komunikovat s okolím při praktických činnostech ve specifických epochových předmětech ve 3. ročníku (pěstitelství, stavba domu, řemesla)
- poskytuje žákům dostatek příležitostí k samostatné práci s různými typy textu a obrazových materiálů (např. při projektových a epochových pracích)
- poskytuje žákům prostor pro samostatné prezentace projektových prací nebo výsledků pozorování

Kompetence sociální a personální

Učitel
- uplatňuje formy skupinové práce se zaměřením na způsoby komunikace ve skupině
- poskytuje prostor pro reflexi a sebereflexi projevů chování a jednání ve vztahu k okolí v různých situacích
- zaměřuje se na situace, při kterých žáci tříbí schopnost řídit a ovládat své chování
- navozuje a využíváme situace k uvědomění si důležitosti efektivní spolupráce a pozitivní sebedůvěry pro vytvoření příjemné atmosféry a pro kvalitu společné práce
- využívá všech příležitostí k navozování vztahů ve třídě na základě ohleduplnosti a vzájemné úcty
- podporuje v žácích dosažení pocitu sebejistoty a sebeúcty a vytváření pozitivních představ o sobě a o světě

Kompetence občanské

Učitel
- postupně žáky seznamuje s principy soužití na základě rovných práv a povinností, jež zároveň prakticky ověřujeme
- využívá srovnání při posuzování společenských norem v minulosti a dnes, u nás i v Evropě (předmět starověké kultury, Řecko)

- rozvíjí dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích, rozhodnout se a poskytnout účinnou pomoc - postupně buduje schopnost vcítění do situací jiných lidí a být vnímavý ke svému okolí - vytváří v žácích povědomí o kulturním dědictví, práci a tradicích předchozích generací, včetně praktického vyzkoušení a zažití (předmět řemesla, region a vlast)
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k propojení znalostí získaných v různých oblastech a předmětech a jejich užití při praktických činnostech - vede žáky k používání nástrojů a vybavení v rámci stanovených pravidel a přizpůsobení se okolním podmínkám a zásadám bezpečnosti - buduje schopnost manuální spolupráce mezi spolužáky (pomoc, rada) - propojuje pracovní rytmus s rytmem přírody - podněcuje žáky k ověřování různých postupů, objevování nových a jejich vzájemné srovnání a konečné vyhodnocení - učí žáky vynakládat dlouhodobé úsilí v situacích, kdy nedochází k okamžitému naplnění cíle - ponechává žákům individuální svobodu ve způsobu dosažení cíle

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě - uplatňuje elementární poznatky o rodině, o lidské společnosti, o soužití a zvycích - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle. Vhodným chováním projevuje vztah ke zdraví - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - orientuje se v nebližším prostoru domova, školy	- lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa - jsem školák, soužití ve škole, okolí domova a školy - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce - domov, rodina, postavení jedince v rodině, vyprávění pohádek - přírodní říše, orientace v čase, časový řád, režim dne - roční období, rytmus v životním čase - naučné příběhy o životě - orientace ve známém prostředí	Umělecká výchova český jazyk a literatura OSV: osobnostní rozvoj VDO tvorba pravidel třídy, žijeme v obci: občan, společnost, stá EV: lidské aktivity a životní prostředí, třídění odpadu, člověk a les OSV: poznávání sebe sama, nikdo není jako já, psychohygiena MK: děti jako já

2. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu - jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - pozoruje a charakterizuje změny v přírodě	- soužití a chování lidí, mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, pravidla slušného chování, bajky, legendy o zázračných místech a svatých - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům úcta ke stáří, potřeba pomáhat - osobní bezpečí a zdraví - orientace v čase - dopravní dny - dopravní výchova - osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu - změny rostlin, zvířat, řek, hor, luk apod. v průběhu roku	český jazyk a literatura umělecká výchova VMEGS: Evropa a svět nás zajímají OSV: osobnostní rozvoj EV: ekosystémy, lidské aktivity a životní prostředí

3. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka a práci lidí. Na příkladech porovnává minulost a současnost - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - pochopí komplexní pracovní proces stavby domu	téma: stavitelství - člověk a „používání prvků“ při stavbě domu, činnost člověka dříve a dnes - proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky - ohleduplné chování v přírodě, ochrana přírody	Pracovní výchova český jazyk a literatura EV: lidské aktivity a životní prostředí EV: ekosystémy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka a práci lidí. Na příkladech porovnává minulost a	téma: řemesla - prapůvodní lidská povolání, činnost člověka dříve a dnes	Pracovní výchova český jazyk a literatura

současnost - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky	VDO: občanská společnost a škola
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu ve známé lokalitě - změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - roztřídí základní druhy obilovin	téma: pěstitelství - člověk a země: rolník a jeho činnosti, rovnováha v přírodě, půda, obilniny - měření pole, vážení surovin - proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky - péče o zdraví, ošetření drobných úrazů a poranění, první pomoc, předcházení úrazům, duševní hygiena - základní plodiny	matematika (váhy, míry) český jazyk a literatura OSV: osobnostní rozvoj, sociální rozvoj VMEGS: Evropa a svět nás zajímá

4. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině - určí světové strany v přírodě, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map - pracuje s časovými údaji a využívá jich k pochopení vztahů mezi ději a jevy - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru, souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - má představu o postavení planet vzhledem k Slunci	téma: orientace v prostoru a čase - orientace v čase, kalendář, generace, letopočet - orientace v okolní krajině, pozorování běhu Slunce - orientace v prostoru, vycházky do okolí - vysvětlivky, plán města, cesta do školy, bydliště - vesmír a Země - země jako vesmírné těleso, planety sluneční soustavy	matematika (měření času) český jazyk a literatura
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - začlení svou obec (město) do příslušného kraje, pozoruje a popíše	město a region - okolní krajina, vliv člověka na životní prostředí - obec, místní krajina, kresba	pracovní výchova český jazyk a literatura EV:

změny v nejbližším okolí, v obci (městě) - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické výhody a rozmanitost - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) - pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, kulturních památek - zakreslí polohu školy, města, vesnice z ptačí perspektivy	jednoduché mapy - místní oblast – region - region (kraj), regionální památky - současnost a minulost, báje a pověsti - globální problémy přírodního prostředí - návštěva knihovny, muzea, regionální památky	ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí MV: komunikace prostřednictvím elektronických médií
- porovnává na základě pozorování základní projevy života konkrétních organismů, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednotlivé klíče a atlasy - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	téma: lidé a zvířata - první pomoc, péče o zdraví - živočichové, znaky života, projevy chování, stavba těla vybraných živočichů, životní potřeby, průběh a způsob života, funkce - lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, základní stavba a funkce	umělecká výchova český jazyk a literatura

5. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- určí světové strany podle mapy, orientuje se podle nich a zná polohu svého bydliště vzhledem ke státu - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly naše	téma: naše vlast - současnost a minulost v našem životě, cesta po proudu hlavních řek, vývoj krajiny, osídlení - Česká republika - naše vlast, hlavní město, státní	 český jazyk a literatura EV: ekosystémy,

státu a jejich význam - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	symboly - mapy obecně zeměpisné a tematické, významná města a oblasti, podnebí, počasí, typy krajin - světové strany, orientace na mapách - bezpečné chování v rizikovém prostředí - armáda ČR - dopravní dny	základní podmínky života, lidské aktivity a životní prostředí, vztah člověka k prostředí VDO: státní symboly, práva a povinnosti, společenské organizace, ústava, zákony, pravidla
- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách střední Evropy - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	téma: střední Evropa - mapy obecně zeměpisné a tematické - cesta po proudu hlavních řek (Labe, Dunaj, Odra, Rýn), důležitá města a přístavy, dopravní cesty (kanály, obchod přes moře) - Evropa, svět	MK: poznávání vlastních kulturních kořenů
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vazby mezi organismy a nachází mezi nimi shody a rozdíly, všímá si přizpůsobení organismů různým prostředím - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	téma: rostliny - životní podmínky, rovnováha v přírodě - vlastnosti látek, životní podmínky - vývojové fáze člověka (porovnání s evoluční řadou rostlin) - houby - rostliny (stavba těla), zneužívání rostlin – návykové látky a závislosti - poznávání zástupců běžných druhů (lišejníky, mechorosty, kapraďorosty, plavuně, přesličky, rostlinná patra)	umělecká výchova
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání	- rodičovství, základy společenského chování, komunikace (media) - režim dne, duševní hygiena - rizika v přírodě a ve společnosti - rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné	MV: výchova k toleranci odlišnosti jiných

návykových látek - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	
- rozlišuje základní formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích. Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, popřípadě připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení. - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) - orientuje se na časové ose - rozliší souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních zemědělských civilizací	téma: starověké kultury - historické prameny, historický čas a prostor - nejstarší starověké civilizace - společenské skupiny ve starověkých kulturách - formy vlastnictví ve starověkých kulturách - náboženské systémy ve starověkých kulturách a dnes - starověké eposy - právo a spravedlnost: základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot - vlastnictví: soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky - týden Země	MK: práce na projektech ve skupinách, komunikace, tolerance VMEGS: způsob života v různých zemích, naše vlast a Evropa VDO: státní symboly, práva a povinnosti, společenské organizace, ústava, zákona, pravidla besedy s pamětníky MK: výchova k toleranci odlišnosti jiných
- charakterizuje řecké dějiny od dob Homéra až k setkání řecké kultury s kulturou orientální v době Alexandrových tažení - charakterizuje protiklad Sparty a Athén	téma: Řecko - život v antickém Řecku - státnictví, právo a spravedlnost - počátky filosofie a řečnictví - starořecké báje, mytologie	umělecká výchova MK: poznávání vlastních kulturních kořenů

SPOLEČENSKÉ VĚDY (SV)

Vyučovací předmět II. stupně vznikl integrací vzdělávacích oborů vzdělávací oblasti Člověk a svět. Časová dotace je rozložena takto: 3 hodiny týdně jsou určeny pro 6., 8. a 9. ročník; v 7. ročníku jsou předmětu Společenské vědy věnovány 2 hodiny týdně.
Charakteristika, vzdělávací obsah předmětu odpovídá spojení předmětů Dějepis a Občanská výchova v učebních osnovách STROSS. Učivo, výstupy i začlenění průřezových témat obou předmětů v daných ročnících (6. až 9. ročník) odpovídají vzdělávacímu obsahu vyučovacího předmětu Společenské vědy.

PŘÍRODNÍ VĚDY (PŘV)

Vyučovací předmět II. stupně vznikl integrací vzdělávacích oborů vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Časová dotace je rozložena takto: 5 hodin týdně je určeno pro 6., 8. a 9. ročník; v 7. ročníku je předmětu Přírodní vědy věnováno 6 hodin týdně.
Charakteristika, vzdělávací obsah předmětu odpovídá propojení předmětů Zeměpis, Přírodopis, Fyzika a Chemie učebních osnov STROSS. Učivo, výstupy i začlenění průřezových témat obou předmětů v daných ročnících (6. až 9. ročník) odpovídají vzdělávacímu obsahu vyučovacího předmětu Přírodní vědy.

UMĚLECKÁ VÝCHOVA (UV)

Charakteristika vyučovacího předmětu
Umělecká výchova vznikla spojením vzdělávacího oboru hudební a výtvarná výchova. Předmět je vyučován ve všech ročnících v 45ti minutových hodinách. V 1. až 3. ročníku je předmět umělecká výchova vyučován ve dvouhodinové týdenní dotaci, ve 4. až 9. ročníku v týdenní dotaci tří hodin.

V rámci tohoto předmětu jsou také realizována průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Mediální výchova a Multikulturní výchova.

Některé z očekávaných výstupů k druhému stupni vzdělávacího předmětu částečně naplňuje integrovaný předmět Společenské vědy – část historie. Umělecká výchova prolíná všechny vyučovací předměty a vztahuje se věcně i tematicky k učivu.

Umění není vázané účelem, podněcuje v člověku svobodné tvoření. V umělecké výchově je využívána hromadná, skupinová, popřípadě individuální forma výuky, tyto formy lze navzájem kombinovat. Předmět je realizován v odborné učebně nebo v kmenové třídě, součástí tohoto předmětu mohou být i návštěvy koncertů, výstav apod.

Vzdělávací předmět umožňuje žákům uchopovat umělecké a kulturní stránky života formou odpovídající jejich věku. Napomáhá jejich osobnostnímu i sociálnímu vývoji prostřednictvím praktické realizace vlastních prožitků pomocí specifického jazyka hudby a jeho výrazových prostředků.

Společná hudební práce dané třídy by měla být zároveň součástí pokud možno většiny vyučovacích předmětu. Hudební část vzdělávacího předmětu je zpracován pro jednotlivé ročníky a v jejich rámci (v souladu se strukturou vzdělávacího oboru Hudební výchova v RVP ZV) členěn podle těchto témat:

- Vokální činnosti
- Instrumentální činnosti
- Poslechové činnosti
- Hudební teorie

V průběhu vzdělávacího procesu je kladen důraz na tři základní oblasti, v jejichž rámci je tento vzdělávací předmět uskutečňován. Oblast vědomostní a poznatková zahrnuje hudební teorii, skladbu, dějiny hudby a hudební formy.
Oblast pocitová a prožitková obsahuje uchopování nálad jednotlivých tónin, harmonií a jejich realizaci prostřednictvím různých druhů nástrojů. Ve výuce využíváme všechny dostupné techniky malby a kreslení vždy s ohledem na věk dítěte.
Třetí oblast – pohybová umožňuje žákům proniknout do sféry hudby pomocí vlastního tělesného pohybu a prožít podstatu rytmu a taktu. Se všemi jmenovanými oblastmi se žáci setkávají jak v práci na společném i individuálním hlasovém projevu, tak v individuální i společné hře na nástroje, v rozhovorech o hudbě a jejích výrazových prostředcích a při poznávacích činnostech.

Základem pro učební osnovy hudební části umělecké výchovy, pro přístup k žákům při procesu vyučování a volbu vyučovacích metod a strategií jsou vývojové fáze osobnosti, jimiž žáci v průběhu základního vzdělávání procházejí. Z nich vyplývají pro tento vzdělávací předmět následující metodické pokyny:
V prvních třech ročnících je žák prostřednictvím nápodoby veden k uchopování hudby jako celku melodického, rytmického i harmonického. Pomocí přirozeného pohybu těla se společně se spolužáky učí písním, aniž by je zpracovával abstraktně či pomocí hudebních znaků. Základním prostředkem procesu učení má být činnost individuální a ve společenství třídy.
V následujících třech ročnících odpovídá způsob vedení vyučovacího procesu žákovým nově nabytým schopnostem uchopení „hudební gramatiky“ – taktu, rytmu, intervalů, tónin, nálad skrytých v harmonii, zápisu hudby. V procesu učení působí prožitek z praktické realizace hudby v souladu s intelektuálním pojímáním hudebních výrazových prostředků.
V průběhu posledních tří let základního vzdělávání jsou ve vzdělávacím procesu vytvářeny příležitosti k vývoji logického myšlení a utváření vlastního úsudku na základě hudební teorie a dějin hudby. Žáci jsou vedeni k uplatňování dosavadních návyků při hře na nástroj a zpěvu a jejich využití pro vědomý rozvoj vlastních schopností.

Dítě je při výtvarném uměleckém tvoření silně citově zaujato, zvláště technika malování na vlhký list a technika "vrstvení" umožňuje silnou identifikaci. Umělecké zacházení s barvou by nemělo být zastíněno malováním z vnější představy. Malování tedy začíná způsobem blízkým „abstraktní“ malbě. Vychází z "příběhů o barvách", které probouzejí barvy k životu, ještě než se zjeví na papíře. Poté, co se dítě dostatečně dlouho takto zabývalo barvami, mohou se začít objevovat tvary, které z barev vycházejí - skály, svět rostlin a zvířat, atmosférické jevy. I tehdy dominuje barevnost nad tvarem ilustrativním. V 7. - 8. ročníku se objevuje technika „vrstvení“, která vyžaduje vědomější, technicky propracované zacházení s barvami.
Umělecké tvoření je svobodné, avšak žák prožívá, jak si pro tuto svobodu utváří podmínky ve zvládnutí technických schopností. Výchozím bodem je barva, nikoliv linie. Hranice tvarů vznikají v přírodě jako rozhraní barev.

Kresba a další techniky nacházejí své místo ve výuce vždy tam, kde je možno touto výtvarnou technikou pozitivně ovlivnit psychický vývoj žáka. „Malování k vyprávění“ (či kresebné malování) nebo k výuce pěstujeme po celou dobu školní docházky a návodem bývá např. učitelova kresba na tabuli. Východiskem je v každém případě barevná plocha. Ohraničení a obrysy vznikají v přírodě v podstatě tak, že vedle sebe leží různobarevné plochy**.** Ilustrace k textům v epochových sešitech, obrázky k prvouce, k přírodovědným a později k zeměpisným tématům, stejně jako exaktní, ale také esteticky hodnotné nákresy k pokusům ve fyzice a v chemii, vyžadují jednak neustálou péči a pozornost žáků, jednak další rozvoj tohoto způsobu malování - rozvoj z hlediska užitku.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede k efektivnímu učení se zpěvu, hře na nástroj a získání rytmických schopností - zprostředkovává přístup ke zdrojům informací, které se týkají dějin hudby a hudební teorie - individuálním přístupem k žákům maximalizuje jejich šanci prožít úspěch - umožňuje realizovat vlastní nápady, podněcuje tvořivost žáků
Kompetence k řešení problémů
Učitel - vytváří situace podněcující zamyšlení nad jednotlivými oblastmi hudební problematiky - vede žáky k porovnávání hudebních stylů a žánrů v dějinných souvislostech a nabízíme tak možnost školení úsudku - vede žáky k praktickému využití nabytých vědomostí a poznatků prostřednictvím hudební improvizace
Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky ke vzájemnému naslouchání a k porozumění zvukům, melodiím atd. - vytváří situace pro poznávání a cvičení mimoslovní komunikace - umožňuje žákům vytvářet si a formulovat vlastní názor na problematiku jednotlivých oblastí hudby
Kompetence sociální a personální
Učitel - používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení - sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech - usiluje o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině - žáky vede k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
Kompetence občanské
Učitel - respektuje individuální rozdíly (národnostní, kulturní) - nabízí příležitost k pochopení práv a povinností souvisejících s uměleckou tvorbou a kulturní sférou lidské společnosti - prostřednictvím aktivního prožití hudebních tradic vlastního národa, ale i národů Evropy

či světa, vede žáky k utváření smyslu pro kulturu a tvořivost, dále k možnosti naučit se oceňovat tradice a kulturní dědictví a respektovat kulturu jiných národů
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k objektivnímu sebehodnocení - vytváří dostatek situací, v nichž je žák veden k využívání znalostí a zkušeností (např. ve spojitosti se zpěvem či hrou na nástroj) pro vlastní rozvoj v budoucnosti - vede žáky k získávání pracovních návyků, které mu později umožní plnit povinnosti a závazky

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. až 5. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky, přesně v jednohlase - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - rozpozná hudební formu jednoduché	**vokální a pohybové činnosti** - jednohlasé písně odpovídající kvintové náladě (pentatonické), písně s latentní tóninou a volným rytmem, melodie písní cca v rozsahu d-a, který je postupně rozšiřován - písně doprovázené jednoduchými, přirozenými pohyby, jednoduché tance - procvičování jednoduchých rytmů nápodobou - rozšíření jednohlasého písňového repertoáru - rozšiřování hlasového rozsahu, dechová a intonační cvičení vycházející z obrazů (příběhů), z kvalit a nálad - procvičování složitějších rytmů bez vázanosti na takt - postupné zavádění dvojhlasu a rozvíjení vícehlasu - péče o hlas (rozšiřování rozsahu, cvičení dechu, procvičování intonace a síly tónu) - individuální a společná realizace lidových a umělých písní - ve 4. a 5. ročníku zpěv písní v dur a moll - ve 4. a 5. ročníku procvičování zpěvu z not **Instrumentální činnosti** - rozvíjení schopností ve hře na zobcovou flétnu (hra písní v různých tóninách, prstová cvičení na základě vhodně volených písní)	Svět člověka anglický jazyk MK: Kulturní diference: Vokální a poslechová činnost OSV: Sociální rozvoj: Instrumentální činnost MK: Multikulturalita - Hudba jako spojovací článek národů

písně či skladby - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace - hraje podle svých dispozic na flétnu jednoduché pentatonické písně a využívá k tomu dosud získané elementární schopnosti správného dýchání	- od 4. a 5. ročníku hra na flétnu podle notového zápisu - hra na sopránovou zobcovou flétnu (od 3. ročníku) vhodně volenými písněmi a cvičeními, realizace písní v návaznosti na vokální činnosti, realizace prvního dvojhlasu také v návaznosti na vokální činnosti - hra na rytmické a jiné melodické nástroje	
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny ztvárňuje hudbu pohybem - s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace - porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- realizace předeher, meziher a doher (na flétnu či jiné melodické nástroje, na rytmické a rytmicko-melodické nástroje) - realizace jednoduchých improvizací **Poslechové činnosti** - poslechové hry: např. vnímání zvuku v prostoru (nástroje i lidského hlasu), převádění výšky, síly délky tónu a metra - procvičování schopnosti naslouchat - prožívání kvinty v poslechu **Hudebně-pohybové činnosti** - procvičování složitějších rytmů vázaných na takt - tance **Hudební teorie** - úvod do psaní not od 3. ročníku	OSV MV VMEGS
- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření;	**Výtvarné aktivity** - polarita žlutá - modrá - základní barvy- žlutá, červená a modrá - postupné rozšíření barevné palety o sekundární barvy - důkladný úvod do techniky malování na vlhký list - cvičení zaměřená na barevné kontrasty a souzvuky barev: červená - žlutá, žlutá - modrá, modrá - červená, oranžová-zelená, zelená-	Svět člověka MV: interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu OSV

odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	fialová, fialová-oranžová červená-zelená, žlutá-fialová, oranžová-modrá žlutá-oranžová, oranžová-červená, červená-fialová, fialová-modrá, žlutá-zelená, modrá-zelená - cvičení barevných záměn na individuálních obrazech - vznik primárních barev žluté - modré - červené ze světla a temnoty - vznik zelené, oranžové, fialové mícháním barev - barevné tvůrčí pokusy - z barvy vznikající barvy zvířat - malování k vypráveným příběhům - vyjádření nálad kresbou - zachycení charakteristické podoby jednotlivých zvířat - nálady z říše rostlin na základě zelené a žluté - rozlišování barevných kvalit - vypracování jemných barevných odstínů - cílevědomé zacházení s barevnými odstíny	

6. až 9. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních	vokální činnosti - zpěv cizích lidových písní (jedno-	

aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění žák - na flétnu dle svých dispozic reprodukuje skladby období klasicismu a jiné skladby a písně, orientuje se v notovém zápisu těchto skladeb - dle svých individuálních dispozic intonuje a hraje z listu durové a mollové melodie	i vícehlas - zpěv jednoduchých durových a mollových melodií z listu - písně vyjadřující nálady dne (jedno- i vícehlas) - intonace v durových a mollových tóninách - přesné zachycení dynamiky a rytmu písně - péče o mutující hlasy (hlasová hygiena) - písně s kontrastem dur-moll - písně se silným rytmickým akcentem - péče o hlas a jeho rozsah a jeho reflexe - písně pop-music instrumentální činnosti - hra na flétny z listu a reprodukce vícehlasých skladeb, písní cizích zemí - rytmická improvizace na různé nástroje - hra melodií z různých období na sopránovou flétnu poslechové činnosti - rozlišení dur a moll tóniny v jednotlivých skladbách hraných a zpívaných skladbách a písních - poslech skladeb a písní z různých období - cvičení schopnosti rozpoznat vhodnou harmonizaci jednoduchých melodií - hudebně-pohybové činnosti ke znějící hudbě hudební teorie - intervaly a jejich přesné určení - mollové tóniny a stupnice do dvou křížků a béček, akustika - nauka o hudebních nástrojích - nauka o hudebních formách - vztah dur – moll - dějiny hudby: život a dílo významných skladatelů populární hudba	Společenské vědy Přírodní vědy
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností,	**Výtvarné aktivity** - černo-bílé malování uhlem nebo křídou - cvičení techniky nanášení vrstev	Společenské vědy

vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci - zachovává geometrický řád formy jako pohyblivý princip - samostatně proměňuje a utváří individuální výraz formy	- vědomé vytváření barevné perspektivy - barevné kompozice - práce perem a kresba štětcem - volná kresebná cvičení uhlem: utváření světla a stínu v ploše různými technikami šrafování - kresba prostorových těles - kombinace těles vrhajících stín - převádění témat do různých technik - převedení černo-bílé kompozice na barevnou fantazii - převedení barevných studií na černo-bílé - základní cvičení k pochopení výrazových možností světla a stínu - vytváření rovnováhy na ploše při všech cvičeních - různé způsoby tvorby plochy - kreslení podle přírody na exkurzích, využití skic k volným kompozicím - obtížnější proměny lemniskáty - formy z langobardského a irského umění - obtížnější uzlové motivy - vyšší řády splétaných copů (pásů) - langobardské a keltské kříže - linie s geometrickým zaměřením - prohloubení rytmu (rytmizování formy) - hledání výrazu linie - formy provedené textilními prostředky (vyšívání, vázání, splétání) - složité uzly jako pásy a pečeti - prohloubení užití barvy	Přírodní vědy Pohybová výchova

POHYBOVÁ VÝCHOVA (POV)

Charakteristika předmětu
Pohybová výchova čerpá očekávané výstupy ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a je vyučována na I. stupni v každém ročníku 2 hodiny týdně a na II. stupni 3 hodiny týdně.

Do vyučovacího předmětu Pohybová výchova je zařazeno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, v bazénu, na horách nebo na sportovním stadionu. Pohybová výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení: proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách pohybové výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Východiska a hlavní motivy vyučování pohybové výchovy
1. až 2. ročník
Z obrazů vyprávění se dítě učí vklouznout do všech možných rolí. Kromě toho se sbližuje s mnohými tělesnými dovednostmi.
3. ročník
Podstatným rysem žáků v tomto věku stupně je lehkost. Zdůrazňujeme „my“. Ještě nepracujeme individuálně na určitém cvičení. Citové a fantazijní vztahy propojují fantazii se skutečností.
4. ročník
Od „my“ přecházíme k „já“. Žák se nejlépe cítí při volné honičce. Z toho vycházíme a opatrně je vedeme k stále více individuálnímu cvičení. Rytmicky vyslovovaná řeč hraje opět důležitou, harmonizující roli. Pohybu se musí účastnit celé tělo žáka.
5. ročník
Žáci ještě nemohou pojmově uchopit prostor. Ten jim však nabízí možnost, aby vytvářeli a rozvíjeli své síly. Žák se chce pohybovat ne příliš rychle, ne příliš pomalu, má výslovný vztah ke krouživým pohybům.
6. ročník
Právě probíhající činnost pohlavních žláz vede ke stále silnější diferenciaci pohlaví a k přímé souvislosti mezi pohybovým nasazením a svalovým růstem. Napětí a uvolnění stojí uprostřed jako základní prvek svalové dynamiky. Toto lze prožít zvláště při uvolněném běhu. Těžištěm

pro všechny disciplíny jsou: obratnost (jako optimální souhra všech svalových skupin) a odvaha. Počátek systematického vzdělávání v lehké atletice a cvičení na nářadí.

7. ročník

Žáci prožívají práci šlach: pružnost a napětí. Skákání, komíhání a pérování vede k věkově specifickým pohybovým zkušenostem. Úlohou žáků je učit se pohybovat přirozeně a obratně. Vhodná jsou artistická cvičení.

8. ročník

Mladý člověk již zcela „sestoupil na zem“. Tíha a pevnost určují jeho tělesnou zkušenost. Chlapec se musí učit překonávat tíhu individuálním silovým nasazením, dívka spíše bojuje s masou, kterou je nutné formovat. Pomocí dobře vybraných cvičení musíme žáky nechat, aby učinili zkušenost s mechanickým prvkem kloubových kostí. Abstraktní pohyb či spontánní pohybové impulsy podporují vznikající vědomí vlastní osobnosti. Držení těla a jeho vzpřímenost dodávají žákům první jistou oporu.

9. ročník

Probuzení duševní sféry vystupuje jako individuálně existenční zkušenost žáků, působení duševních sil mají žáci objevit také v pohybu. V popředí stojí vůle. Překonávání mrtvých bodů či pohyby výbušného rázu, které vznikly z klidu (vrh koulí), vedou bezprostředně k prožitku vlastní vůle. U chlapců zdůraznění síly, u dívek utváření formy.

Součástí vyučovacího předmětu Pohybová výchova je tematický okruh **eurytmie**, která čerpá očekávané výstupy ze vzdělávacích oblastí Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Výchova ke zdraví, Umění a kultura. Eurytmie je umělecká pohybová výchova, která harmonickým způsobem zapojuje tělesnou, duševní i duchovní složku lidské bytosti. Žádná kvalita není opominuta. Tento přímý zážitek vnitřní harmonie lidské bytosti vede k celistvému rozvoji člověka bez ohledu na věk. Tematický okruh pohybové výchovy eurytmie je vyučován od 1. do 5. ročníku, pokud je dostatečná kapacita odborných učitelů eurytmie. Výuka probíhá ve třídě nebo v prostorách tělocvičny. Význam výuky eurytmie je možno nahlédnout ze tří různých aspektů - zdravotního, uměleckého a sociálního.

Zdravotní aspekt eurytmie nabývá na významu stejnou měrou, jakou se mění životní styl mládeže směrem k pasivitě (televize, počítačové hry apod.). Eurytmie je slovo původem z řečtiny. Spojuje v sobě dva významy „eu“ = krásný (ve smyslu harmonický) a rytmus. Veškerý život a pohyb v přírodě i ve vesmíru se odehrává v rytmu. Člověk se (zejména za poslední století) z těchto rytmů do značné míry vymanil. Jeho duševní i tělesné zdraví tím ovšem trpí. Eurytmie si především klade za cíl zprostředkovat žákům zážitek zdravého životního rytmu. Vždy nám půjde o hledání harmonie, o vyrovnání protikladů. Pohyb je vždy střídán zklidněním, zvuk tichem. Není to však jediný cíl. Mnohá cvičení, kterých využívá pedagogická eurytmie, mají povahu cvičení duševní hygieny. Také se pracuje s cviky na zlepšení nesprávného držení těla, na celkové zklidnění nebo naopak povzbuzení. Další cvičení zlepšují koncentraci, orientaci v prostoru i v různých situacích, šikovnost, postřeh apod. Jde o pohyb oduševnělý, umělecky utvářený. Uvádí duševní stránku v soulad se stránkou tělesnou. Doplňuje pohybovou výchovu, jejímž prvořadým úkolem je napomoci žákům uchopit vlastní tělesnost a utužovat fyzickou zdatnost.

Další aspekt, je aspekt *umělecký*. Eurytmie je uměním, v němž se celé lidské tělo stává nástrojem. Žáci tak mají možnost zažít slovesnou i hudební uměleckou formu v celém svém těle. Jde o hlubší zážitek, než jsou -li uměním osloveny pouze smysly. Žáci se postupně učí naslouchat, ale i aktivně uchopovat slovesná a hudební díla. Prohlubuje se jejich vztah k hudbě, ale i k řeči (zpočátku mateřské, později se používají i cizojazyčné básně). Nejdříve se

formou hry učí používat základní prvky hudební (takt, rytmus, melodie - tóny, intervaly atd.) a slovesné (hlásky, rytmus, rým, gramatické prvky atd.).

Neméně důležitý je aspekt *sociální***.** Eurytmie v žácích vychovává úctu a porozumění pro sebe sama, probouzí cit pro spolupráci v celku a nechává v dětech vyrůstat zážitek samostatné živé bytosti jako plnohodnotné součásti většího celku. Tímto způsobem je možné v dorůstajících bytostech probouzet zdravé sebevědomí, z něhož pramení vřelý vztah k sobě i k svému okolí. Eurytmie přináší pohyb, který je výrazem duševních a duchovních procesů. Žák je zde veden k tomu, aby prožíval pohyby svého těla jako výraz a zrcadlení své vnitřní osobnosti. V eurytmii se pracuje na vytváření sociálních vztahů procvičováním principiálních vztahových forem (cvičení „Já a Ty“, Hledáme se“, „Chceme hledat, poznávat se“ aj.). Vytvoření takové formy se neobejde bez těsné spolupráce na nejjemnější komunikační úrovni. Kompaktní a harmonicky vyvážený třídní kolektiv se tak stává oporou pro průběh školní docházky.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - žáky vede k sebehodnocení - individuálním přístupem maximalizuje jejich šanci prožít úspěch - vede žáky k samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály a k hledání vhodných vlastních učebních strategií - umožňuje ve vhodných případech realizovat nápady žáků při řešení netradičních algebraických a geometrických úloh
Kompetence k řešení problémů
Učitel - poskytuje žákům příležitost konfrontace s cizojazyčným elementem a podněcuje je k překonávání vnitřních bariér vůči tomu, co je v něm neznámé a odlišné - vede k aktivnímu podílu na všech fázích pohybové činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení - zapojuje do řešení problémových situací a umožňuje vyzkoušet žákovi řešení, např. vedoucí skupiny, rozhodčí, apod.
Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných - podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami - začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede ke spolupráci při vyučování - podporuje komunikaci s jinými školami
Kompetence sociální a personální
Učitel - používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení - sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech - vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy - učí žáky pracovat v týmu - sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech - usiluje o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině

- žáky vede k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
Kompetence občanské
Učitel - stanovuje ve třídních kolektivech pravidla chování společně s žáky - vyžaduje dodržování smluvených pravidel - vede k pomoci druhému člověku a ke sportovním aktivitám - při pobytech v přírodě vede žáky k zodpovědnému chování
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k objektivnímu sebehodnocení - pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci - vede žáky k tomu, aby se sami učili pracovat na rozvoji pohybových dovedností

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. až 5. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. - ve známých prostorech školy žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech. - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci. - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením. - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje	- chůze, běh, přirozený pohyb v přírodě: skoky, přeskoky, zdolávání nerovností - příprava organismu: příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu prostřednictvím cvičení ve formě hry - pohybové hry: kolové hry, hry na honěnou, hry se zpěvy a rolemi - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti: vyjádření rytmu, slova a melodie pohybem, jednoduché tance - průpravné úpoly: přetahy - základy gymnastiky: průpravná cvičení, cvičení s náčiním: švihadla, míčky a jiné drobné náčiní: skákání přes lano, švihadlo, chytání a házení míčů. - akrobacie: průpravná cvičení ke kotoulům, atd. - turistika a pobyt v přírodě: přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu,	OSV jednání v duchu fair-play (dodržování pravidel, označení přestupků) rozvoj fyzické stránky OSV seberegulace a sebeorganizace vlastních aktivit a projevů rozvoj fyzické stránky rozvoj sociálních vztahů

přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti. - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením. - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her. - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka. - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví. - zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky. - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování. - zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele.	chůze v terénu, táboření, ochrana přírody - pohybové hry - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - bezpečnost při pohybových činnostech: organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná - příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek - první pomoc v tělocvičně i venku - korektivní a speciální vyrovnávací cvičení jako prevence zařazovaná do přípravy před pohybovou činností nebo do uklidnění po zátěži - od různých vlastních pohybových her se přechází k hrám s jednoduchými pravidly ve skupině - výběr vhodných cviků v rámci přípravy před pohybovou zátěží a při relaxaci - pohybové hry: honičky s náčiním a s překážkami, běžecké hry, krátké štafety propojené s fantazií - základy gymnastiky: průpravná cvičení na nářadí jako hra a postupný přechod k jednotlivým cvikům, kombinace různých druhů nářadí, rovnovážná cvičení - akrobacie: kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou a přemet stranou: vše s dopomocí, hra - rytmické a kondiční formy cvičení - cvičení se švihadlem, míčem a drobným náčiním: rytmicky, s obměnami v lehkých kombinacích - průpravné úpoly: přetahy a přetlaky - základy atletiky: rychlý běh, starty, motivovaný vytrvalý běh, skoky do dálky nebo do výšky, hod míčkem - základy sportovních her: házení a chytání míče, manipulace s pálkou	správné rozhodování v běžných i vypjatých situacích respektování opačného pohlaví jednání v duchu fair-play (dodržování pravidel, označení přestupků) utužování volních vlastností při kondičních cvičeních schopnost koordinace a kooperace při skupinových hrách a soutěžích

- upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením. žák - využívá získaných pohybových dovedností i mimo rámec výuky a snaží si vylepšovat svou kondici	a jiným herním náčiním. - jednoduché formy míčových her a přechod k hrám s jednoduchými pravidly: vybíjená, košíková, přehazovaná, házená, florbal - lyžování, bruslení (podle podmínek školy): hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích - další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) - zachovávání hygienických pravidel a dodržování bezpečnosti během pohybových aktivit, záchrana v rámci svých fyzických možností. - relaxační cvičení	

Tematický okruh Eurytmie 1. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti - uvolněně rozvíjí síly přirozené nápodoby	- základní formy v prostoru (kruh, oblé a přímé linie) - rozličné polarity pohybu - naslouchání melodii	
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- texty básní, říkadel, průpovědí	ČJ
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje v prostoru kruh, čtverec, trojúhelník.	- kruh, čtverec, trojúhelník	M

Tematický okruh Eurytmie 2. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- uvolněně rozvíjí síly přirozené nápodoby - rozlišuje základní formy v prostoru (kruh, oblé a přímé linie) - dokáže uchopit rozličné polarity pohybu - tvořivě rozvíjí fantazii a schopnost pozorování - rozlišuje v prostoru dva pravidelné kruhy a vnímá vztahy mezi nimi - zvládá jednoduché varianty kroků a skoků - rozvíjí jednoduché pohybové formy ve dvojicích - zvládá jednoduchá koordinační cvičení	- rytmické pohyby s verši a hudbou (např. anapest) - rozlišování otázky a odpovědi v hudbě a v poezii (zavíjející se spirála otázky a rozvíjející se spirála odpovědi) - první samostatné poznávání hláskových gest - cvičení samohlásek - pokračování v cvičeních obratnosti a koncentrace - forma trojúhelníku, čtverce a lemniskáty téma: tónová eurytmie	UV

- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo - vnímavě naslouchá melodii - pracuje s rytmickými formami při pohybu	- krátké melodie, písně a lidové skladby - kvinta, mollová a durová tercie - seznámení se stupnicí C dur - polonéza, polkový krok - rytmická cvičení s elementárními formami.	

Tematický okruh Eurytmie 3. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- samostatněji se orientuje v prostoru - rozlišuje gesta pro samohlásky - rozvíjí schopnost cvičení s měděnou tyčí. - vnímavě naslouchá a reaguje na melodii - vnímá vztah „uvnitř a vně“ jako pohybovou kvalitu - okolí formy utváří jako její organickou součást - dotváří středově orientované formy do harmonického celku	- rytmické pohyby s verši a hudbou - rozlišování otázky a odpovědi v hudbě a v poezii -uvnitř a vně: cvičení asymetrické symetrie - okolí a střed formy	UV

Tematický okruh Eurytmie 4. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- tvořivě rozvíjí fantazii při orientaci v prostoru - rozlišuje gramatické prvky v textu a reaguje na ně pohybem. - rozlišuje gesta jednotlivých hlásek	téma: hlásková eurytmie: - prostorové znázorňování jazykových prvků (verbálního projevu): podstatné jméno (konkrétní, abstraktní), sloveso (aktivní, pasivní) - forma verše (abab, abba) - procvičování aliterace - zrcadlové formy - cvičení s měděnými tyčemi pro rozvíjení zručnosti a rychlosti - forma čtverce v rozličných variantách, lemniskáta s křížením	UV
- dokáže rozlišit hudební rytmy - rozvíjí zrcadlové formy v pohybu s verši a hudbou.	téma: tónová eurytmie - hudební rytmy - dlouhé a krátké tóny - základní intervaly: prima, tercie, kvinta - k základní stupnici C dur přibývají stupnice další (G dur, F dur) - v hudebním doprovodu tónina moll i dur	ČJ

- tvořivě proměňuje oblé v hranaté, hranaté v oblé, čtyřnásobné v pětinásobné apod.	- výrazový charakter formy žáci objevují v prostoru (geometrické aspekty forem).	

Tematický okruh Eurytmie 5. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- tvořivě rozvíjí pohyb ve složitějších formách v prostoru - rozlišuje hlásky v textech z cizích jazyků - zvládá cvičení koncentrace a obratnosti	rozvíjení složitějších geometrických forem (geometrické obrazce, hvězdy, spirála, osmička), harmonická osmička - odpovídající pohyby ke všem hláskám jsou spojovány ve slovech - cvičení na koncentraci a rychlou orientaci v prostoru - složitější cvičení s měděnou tyčí (rozšířeno o házení) - složitější rytmické pohyby s verši a hudbou (např. daktyl, hexametr) - energický tanec a tanec míru	UV,M, ČJ, AJ
- rozvíjí vědomé uchopování taktu, rytmu a melodie - na hudbu reaguje odpovídajícím způsobem	téma: tónová eurytmie - dvojhlasé melodie, kánon - intervaly (prima, tercie, kvinta, oktáva) - takt, melodie, rytmus - krátké hudební skladby (Schumann, Mozart, Haydn, Bach)	UV, ČJ
- v prostoru a pohybem znázorní základní rovinné útvary	- kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník	M
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- recitace, reprodukce prózy, přednes průpovědí	UV, ČJ

6. až 9. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností: zatěžovanými svaly.	- výběr vhodných cviků v rámci přípravy před pohybovou zátěží a při relaxaci - pohybové hry: s různým zaměřením; s náčiním i bez náčiní, netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika - akrobacie, přeskoky: koza, švédská bedna, cvičení s náčiním a na nářadí: hrazda, kruhy, kladina, trampolína, šplh na tyči a na laně	OSV: Morální rozvoj: Vzájemná pomoc a podpora při sportovních výkonech OSV: Morální

- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky: čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související	- nácvik první pomoci při pohybové výchově a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného - rytmická cvičení - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků - úpoly: přetahy, přetlaky, odpory a pády. - atletika: rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky a do výšky, hod míčkem a granátem, vrh koulí - sportovní hry: míčové hry, vybíjená, přehazovaná, košíková, odbíjená, házená, kopaná, pálkovaná, florbal, (podle výběru školy): herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie. - turistika a pobyt v přírodě: příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce - nácvik funkce organizátora, rozhodčího a pozorovatelů - lyžování, bruslení (podle podmínek), bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (podle podmínek) - nácvik komunikace - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - čestné soupeření a ohleduplnost - spolupráce ve skupině - pravidla osvojovaných pohybových činností: her, závodů, soutěží - měření, evidence, vyhodnocování. - samostatná organizace různých sportovních akcí pro spolužáky na úrovni školy	rozvoj: etika: sportovní zpravodajství, komentované sportovní přenosy OSV: Morální rozvoj: Pomoc a tolerance k ostatním spolužákům při sportovních aktivitách, disciplína OSV: Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: měření a záznamy atletických výkonů OSV: Morální rozvoj: Hodnoty, postoje praktická etika: dodržování pravidel hry

- aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	- tělocvičné názvosloví - osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta	

PRACOVNÍ VÝCHOVA (PrV)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vyučovací předmět Pracovní výchova je vyučován ve všech ročnících v časové dotaci 1 hodiny týdně. Vzdělávací obsah Pracovní výchovy je rozdělen a prvním stupni na čtyři tematické okruhy Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů. Na druhém stupni je rozdělen na tři tematické okruhy: Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a Svět práce. V rámci předmětu nejsou realizována průřezová témata.

Pracovní výchovu nechápeme pouze jako cvičení zručnosti rukou, ale ruční práce odpovídající věku vedou jak posílení vůle, tak i k rozvoji logického myšlení. Stejně jako v ostatních předmětech jsou dané pracovní činnosti cíleným a nezastupitelným pedagogickým záměrem, který důsledně sleduje vývoj žáka a napomáhá jeho dalšímu osobnostnímu rozvoji
Praktická činnost, která je ve třídách s intuitivním programem ve zvýšené míře zastoupená ve vyučování, umožňuje tedy žákům nejen získat jistou zručnost, ale přirozenou cestou představu o hodnotě lidské práce.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení
Učitel - vede k autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí - podporuje chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení myšlení - podporuje a podněcuje rozvoj uměleckého a estetického cítění
Kompetence k řešení problémů
Učitel - výuku vede tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit - při výuce motivuje žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života - vede k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci - vede ke kontrole vlastní práce, a opravování chyb
Kompetence komunikativní
Učitel - vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu učí žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných - podporuje přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami - začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede ke spolupráci při vyučování - podporuje komunikaci s jinými školami
Kompetence sociální a personální
Učitel - používá skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení - sociální kompetence vyvozuje na praktických cvičeních a úkolech - vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy - učí žáky pracovat v týmu - žáky vede k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
Kompetence občanské
Učitel - stanovuje ve třídních kolektivech pravidla chování společně s žáky - vyžaduje dodržování smluvených pravidel - respektuje individuální rozdíly (národnostní, kulturní) - vede žáky k sociálnímu uvědomění, seznamujeme je s jejich povinnostmi a právy
Kompetence pracovní
Učitel - vede žáky k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti - a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního - výsledku - umožňuje žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu výsledků své vlastní i

- společné práce
- vede žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních
- oblastí, k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vede žáky k poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce
- spojena s pracovní činností člověka

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. až 5. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu - porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech	- výrobky z papíru a přírodnin - rozlišení ovčího rouna a příze, drobné výrobky z nich - pletení hladce, okrajová oka, přidávání a ubírání ok - jednoduché pletené návrhy a výrobky - základní techniky háčkování - jednoduché háčkované výrobky podle vlastního návrhu - pletení s pěti jehlicemi: ponožky nebo rukavice - základní techniky tkaní, např. na rámu, s karetkami, na hřebenovém stávku - jednoduchý tkaný výrobek - jednoduché techniky ručního šití a vyšívání a jednoduchý výrobek - seznámení se s tradičními řemesly, tradičními zemědělskými a stavebními postupy - praktické vyzkoušení některých řemesel	Svět člověka
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu	- stavba modelu obydlí podle vlastního návrhu - praktické vyzkoušení stavebních postupů - práce s jednoduchými nástroji a nářadím - jednoduché postupy opracování dřeva - jednoduché výrobky ze dřeva a kůry - práce s návodem, předlohou	Svět člověka Matematika
PĚSTITELSKÉ PRÁCE - provádí pozorování přírody, - zaznamená a zhodnotí výsledky	- pozorování v procesu získávání potravin ze zemědělských plodin – na příkladu obdělávání vlastního	

pozorování - pečuje o nenáročné rostliny - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu	pole, sklizně a pečení chleba - seznámení se se základními zemědělskými plodinami a jejich vegetačním cyklem - pěstování pokojových květin - rostliny jedovaté, rostliny jako lék, nebezpečí alergií	Svět člověka
PŘÍPRAVA POKRMŮ - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- seznámení se se základy stolování - pravidla stolování - příprava jednoduchých pokrmů - základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin - technika v kuchyni – historie a význam	Svět člověka Umělecká výchova

6. až 9. ročník		
Výstupy, žák:	**Učivo**	**PT, přesahy**
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje a plánuje svoji pracovní	- organizace práce - práce podle pracovního nákresu - práce u dílenského stolu-možnosti upnutí výrobku, bezpečnost, hygiena a pořádek na pracovišti - vlastnosti dřeva, proutí a kovu jako pracovního materiálu - druhy dřev a kovů - práce s pomůckami, nářadím a nástroji pro ruční opracování dřeva a kovu - seznámení se s historií vzniku pracovních nástrojů - jednoduché pracovní postupy a operace - sekání, řezání, vyřezávání, měření, broušení, jednoduché spojování dřeva, hoblování **tvorba uměleckých a praktických**	Společenské vědy Přírodní vědy Umělecká výchova

činnost - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím - poskytne první pomoc při úrazu	**výrobků ze dřeva** - práce s kovotepeckými nástroji - jednoduchý výrobek z kovu (za studena) - praktické seznámení s tradičními řemesly využívajícími dřevo, kov, proutí - jednoduché pracovní postupy a typy pletení z proutí -jednoduchý proutěný výrobek - šití uměleckých a praktických výrobků - seznámení se s výrobou oděvů, ušití konkrétního výrobku - umělecké zpracování ovčího rouna	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE - vyjmenuje základní podmínky pěstování rostlin, zemědělských plodin - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - uplatňuje zásady bezpečného kontaktu se zvířaty, domácími mazlíčky - rozpozná jedovaté rostliny - vyjmenuje rostliny s léčivými účinky - dokáže přivolat pomoc při alergické reakci na rostliny	- základní podmínky pro pěstování - ochrana půdy a rostlin - zelenina: osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování - pěstování vybraných druhů zeleniny - ovocné rostliny: druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování - půda a její zpracování na podzim, na jaře - příprava záhonů, setí, okopávání zalévání, pletí - sklizeň - zvyšování úrodnosti půdy **Chov domácích zvířat** - bezpečný kontakt se zvířaty - rostliny jedovaté, rostliny jako - drogy a jejich zneužívání - alergie na rostliny - anafylaktický šok	Přírodní vědy
SVĚT PRÁCE 8. ročník - definuje oblast svého profesního zájmu - odhadne kvalifikační a zdravotní požadavky pro vybrané pracovní činnosti	- osobní zájmy a profese - osobní vztah k pracovním činnostem - kvalifikační a zdravotní požadavky	Společenské vědy Přírodní vědy
SVĚT PRÁCE 9. ročník - orientuje se na trhu práce, seznamuje se s poptávkou na trhu práce - uvědomuje si důležitost kvalifikačních a zdravotních požadavků pro různé pracovní činnosti	- člověk a pracovní proces - trh práce - požadavky kvalifikační a zdravotní zaměstnání - způsoby hledání zaměstnání	Přírodní a společenské

- formuluje své osobní zájmy a životní cíle hodnotí objektivně své osobní vlastnosti a schopnosti, provádí sebehodnocení - posuzuje své zdravotní a kvalifikační požadavky, sestavuje akční plán rozhodování - orientuje se ve vzdělávací soustavě - uvědomuje si nutnost kvalifikace - seznamuje se s náplní učebních a studijních oborů - zpracovává informace týkající se volby povolání - objektivně posuzuje své možnosti dalšího vzdělávání - zpracuje profesní životopis - seznamuje se s vyplňováním různých typů tiskopisů - uvědomuje si práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - vysvětlí podstatu podnikání - rozlišuje nejčastější formy podnikání - zjišťuje pracovní příležitosti v regionu	- životopis - práce a povinnosti - zákoník práce - volba profesní orientace - osobní zájmy a cíle - osobní vlastnosti a schopnosti **Vzdělávání** - možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů **Podnikání, struktura a druhy organizací** - nejčastější formy podnikání - drobné a soukromé podnikání - zákony a předpisy pro drobné podnikání **Informace a poradenské služby** - úřad práce, inzerce - exkurze (úřad práce)	vědy

6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení výsledků vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci i jejich zákonní zástupci získali dostatečné informace o tom, jak žáci zvládají požadavky, které na ně ŠVP klade a měli možnost ověřit si, jak jsou naplňovány cíle ŠVP stanovené. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Získanými informacemi dostanou žáci, učitelé, zákonní zástupci i vedení školy důležitou zpětnou vazbu pro svoji práci.

6.1 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Jedná se o běžnou činnost, kterou učitel vykonává průběžně po celý školní rok. Cílem je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává spolu se svými zákonnými zástupci informace o tom, co se naučil, v čem se zlepšil, v čem ještě potřebuje přidat, v čem chybuje. Důležité je, aby žák viděl, jak velký pokrok udělal a dostal návod, jak postupovat při případném odstraňování přetrvávajících nedostatků.

Hodnocení klíčových kompetencí žáka

Žák plní klíčové kompetence s ohledem na jeho individuální dispozice, zdravotní stav, osobnostní předpoklady, sociální status a přiznaná podpůrná opatření na nejvyšší možné úrovni dané ŠVP.

Hodnocení zvládnutí výstupů

Žák/žák s přiznanými podpůrnými opatřeními

- plní výstupy daného předmětu na nejvyšší možné úrovni
- plní výstupy s mírnou podporou
- plní výstupy s podporou a dopomocí
- plní výstupy s výraznou podporou a dopomocí
- neplní výstupy

V každém čtvrtletí je formou zápisu v ŽK a slovního hodnocení předávána žákům komplexní informace o úrovni osvojení očekávaných výstupů v daném období. O těchto výstupech jsou informováni zákonní zástupci prostřednictvím pravidelně konaných konzultačních hodin.

Žáci jsou vedeni k sebehodnocení ve všech předmětech všech ročníků. Na I. stupni má sebehodnocení podobu sebehodnotícího listu. Vyučující má možnost doplnit sebehodnocení žáka o slovní vyjádření, které doporučí, na jakou oblast se má žák více zaměřit nebo ocení zvládnutí požadovaných výstupů v příslušném období. Další vyjádření připojí zákonní zástupci žáka.

Na II. stupni používáme žákovské knížky, kde je prostor pro čtvrtletní žákovo sebehodnocení, ke kterému se učitel písemně vyjadřuje.

Hodnocení žáka na vysvědčení vystihuje úroveň rozvoje, kterého žák dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých vzdělávacích oblastí v daném pololetí školního roku. Hodnocení je všestranné, postihuje všechny vyučované předměty. Hodnocení výsledků

vzdělávání žáka na vysvědčení vyjadřujeme klasifikačním stupněm 1 – 5, slovně nebo kombinací obou způsobů.

Učitelé jednotlivých odborných předmětů si stanovují svá vlastní kritéria k hodnocení, která jsou ovšem v souladu s RVP, ŠVP a Vnitřním klasifikačním řádem.

6.1.1 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIFICKÝMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními klade učitel důraz na ten druh projevu žáka, ve kterém má předpoklady podat lepší výkon. Při klasifikaci nevychází učitel z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. Zákonní zástupci těchto žáků mohou požádat o slovní hodnocení.

Při slovním hodnocení se uvádí:

a) **ovládnutí učiva předepsaného osnovami:**
- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

b) **úroveň myšlení:**
- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

c) **úroveň vyjadřování:**
- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávně i na návodné otázky

d) **úroveň aplikace vědomostí:**
- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

e) **píle a zájem o učení :**
- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů

- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Slovní hodnocení může být formulačně vyjádřeno jinak, uvedený výčet charakteristik v jednotlivých bodech má pouze orientační charakter Použití slovního hodnocení není chápáno jako mechanické převádění číselného klasifikačního stupně do složitější slovní podoby. Slovní hodnocení je vyjádřeno na zvláštním formuláři vysvědčení.

6. 2 KRITÉRIA HODNOCENÍ

6.2.1 KLASIFIKACE VE VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU TEORETICKÉHO ZAMĚŘENÍ

Stupeň 1 (výborný):
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice, zákonitosti uceleně, přesně a plně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 1 (výborný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný):
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý):
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a praktických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný):
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a praktických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a

praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný):
Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele.

6.2.2 KLASIFIKACE V PŘEDMĚTECH S PŘEVAHOU VÝCHOVNÉHO PŮSOBENÍ

Stupeň 1 (výborný):
Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě.

Stupeň 2 (chvalitebný):
Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální a vykazuje jen menší nedostatky. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky. Projevuje zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý):
Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti vykazují četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Neprojevuje aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný):
Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný):
Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy se při úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

6.2.3 PRAVIDLA HODNOCENÍ CHOVÁNÍ ŽÁKŮ

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
1 – velmi dobré,
2 – uspokojivé,
3 – neuspokojivé.
Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:
Stupeň 1 (velmi dobré):
Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé):
Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)
Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Podrobná kritéria hodnocení prospěchu a chování žáků jsou specifikována v dokumentu Pravidla hodnocení žáků školy.

7 PŘÍLOHY

Seznam zkratek
Učební plány pro školní rok 2014/2015
Čtenářská gramotnost
Přípravná třída

SEZNAM ZKRATEK

AJ	Anglický jazyk
AK	Anglická konverzace od 3. do 9. ročníku
CVAJ	Cvičení z anglického jazyka
CVČJ	Cvičení z českého jazyka
CVM	Cvičení z matematiky
ČJ	Český jazyk a literatura
D	Dějepis
DČD	Disponibilní časová dotace
EV	Environmentální výchova
F	Fyzika
FJ	Francouzský jazyk
HV	Hudební výchova
CH	Chemie
INF	Informatika
M	Matematika
MK	Multikulturní výchova
MP	Matematika plus od 3. do 9. ročníku
MT	Média tvořivě
MV	Mediální výchova
MEV	Mediální výchova (volitelný předmět)
OV	Občanská výchova
OSV	Osobnostní a sociální výchova
PoV	Pohybová výchova (TIP)
POV	Pohybová výchova - volitelný předmět
PČ	Pracovní činnosti
PrV	Pracovní výchova
PRV	Prvouka
PŘ	Přírodověda
PŘÍ	Přírodopis
PŘPO	Pracovní činnosti - příprava pokrmů
PŘPP	Přírodovědné praktikum
PŘV	Přírodní vědy
RJ	Ruský jazyk
RV	Rodinná výchova
RUP	Rámcový učební plán
SČ	Svět člověka
SH	Sportovní hry
SV	Společenské vědy
ŠJ	Španělský jazyk
ŠUP	Školní učební plán
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
TV	Tělesná výchova
UV	Umělecká výchova
VDO	Výchova demokratického občana
VKVP	Výchova k volbě povolání
VL	Vlastivěda
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
VP	Výtvarné projekty
VV	Výtvarná výchova
Z	Zeměpis
ZA	Základy administrativy

UČEBNÍ PLÁNY PRO ŠKOLNÍ ROK 2014/2015

ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁNY STROSS PRO ŠKOLNÍ ROK 2014/2015

Školní učební plán pro I. stupeň Stross

Předmět	ročník						
	počet hodin						
	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	DČD
Český jazyk	7	7	7	7	7	35	
Anglický jazyk	2	2	3	3	3	13	4
Matematika	4	4	4	4	4	20	VP - Aj/M^{+}
Informatika	-	-	1	1	1	3	2
Prvouka	2	2	2	-	-	6	
Přírodověda	-	-	-	2	2	4	1
Vlastivěda	-	-	-	2	2	4	1
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
Výtvarná výchova	2	2	2	1	1	8	1
Tělesná výchova	3	3	2	3	3	12	2
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
Pov.vol. předmět			+1	+1	+1	3	3
Celkem	22	22	24	26	26	118	14

Poznámky k učebnímu plánu I. stupeň
DČD – disponibilní časová dotace

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována v předmětech Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.
Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je realizována v předmětu Pracovní činnosti. Povinně volitelný předmět je nabízen ve 3. – 5. ročníku, v týdenní dotaci je nabízena vždy jedna disponibilní hodina Anglické konverzace, nebo hodina Matematiky plus. Variantou těchto volitelných předmětů pro žáky s SPV je Pohybová výchova. V 1. a 2. ročníku je posílena vždy o jednu disponibilní hodinu Tělesná výchova.

Školní učební plán pro I. stupeň Stross – bilingvní výuka

Předmět	ročník počet hodin						
	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	DČD
Český jazyk	7	7	7	7	7	35	
Anglický jazyk	**2**	**2**	**3**	**3**	**3**	13	4
Matematika	3, **1**	3, **1**	3, **1**	3, **1**	3, **1**	20	VP - Aj/M+
Informatika	-	-	L1/S**1**	L1/S**1**	L1/S**1**	3	~~4~~
Prvouka	1, **1**	1, **1**	1, **1**	-	-	6	
Přírodověda	-	-	-	1, **1**	1, **1**	4	1
Vlastivěda	-	-	-	2	2	4	1
Hudební výchova	L**1**/S1	L**1**/S1	L**1**/S1	L**1**/S1	L**1**/S1	5	
Výtvarná výchova	1, **1**	1, **1**	1, **1**	L1,S**1**	L1,S**1**	8	1
Tělesná výchova	2, **1**	2, **1**	1, **1**	1, **1**	1, **1**	12	
Pracovní činnosti	L1/S**1**	L1/S**1**	L1/S**1**	L1/S**1**	L1/S**1**	5	
Pov. vol. předmět			L**1**/S1	L**1**/S1	L**1**/S1	3	3
Celkem	22	22	24	25	25	118	14

Poznámky k učebnímu plánu I. stupeň

DČD – disponibilní časová dotace
Černě jsou označeny hodiny, kdy se vyučuje daný předmět v českém jazyce, **červeně** jsou vyznačeny hodiny, v nichž je výuka realizována v **anglickém jazyce**. Střídání jazyka ve výuce v lichých a sudých týdnech je ve školním učebním plánu vyznačeno lomítkem, např. zápis **L 1/S 1** označuje, že v lichém týdnu probíhá výuka v českém jazyce a v sudém týdnu v jazyce anglickém. Zápis **1, 1** znamená, že jde celkem o 2 hodiny týdně, přičemž 1 hodina je vyučována v jazyce českém a 1 hodina v jazyce anglickém.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována v předmětech Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je realizována v předmětu Pracovní činnosti.
Povinně volitelný předmět je nabízen ve 3. – 5. ročníku, v týdenní dotaci je nabízena vždy jedna disponibilní hodina Anglické konverzace, nebo hodina Matematiky plus. Variantou těchto volitelných předmětů pro žáky s SPV je Pohybová výchova. V 1. a 2. ročníku je posílena vždy o jednu disponibilní hodinu Tělesná výchova.

Školní učební plán pro II. stupeň Stross

Předmět	ročník					
	počet hodin					
	6.	7.	8.	9.	celkem	DČD
Český jazyk	5	4	4	5	17	2
Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
2. cizí jazyk* ** (Nj,Rj, Fj, Šj, aj.)	2	2	2	3	8	8
Matematika	5-1	4	4	5	16	1
Informatika	1	1	1	0	4 (3+1)**	2
Dějepis	2	2	2	2	8	
Občanská výchova	1	1	1	1	4 (3+1)*	0
Zeměpis	2	2	2	2	8	2
Fyzika	2	1,5	2	2	7	1
Chemie	-	-	2	2	4	
Přírodopis	2	1,5	2	2	7 (6+1)*	1
Volba povolání	-	0,5 2.	1	1	2	
Hudební výchova	1	1	**1****	1	4	
Výtvarná výchova	2	2	**1****	1	6	
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	
Povinně volitelný předmět	1	2	2	0	7	7
Celkem	30	29,5	32	32	122	24

Poznámky k učebnímu plánu 2. stupeň

DČD – disponibilní časová dotace

*Vzdělávací obor Výchova ke zdraví byl integrován do předmětu Přírodopis – 1 hodina a Občanská výchova – 1 hodina v průběhu 6. – 9. ročníku, celkem týdenní dotace 2 hodiny na druhém stupni.
**Vzdělávací obsah oblasti Člověk a svět práce je realizována v předmětu Výchova k volbě povolání ve druhém pololetí 7. ročníku, v celém 8. ročníku a v prvním pololetí 9. ročníku v týdenní dotaci 1 hodiny a v předmětu Informatika v 9. ročníku – obor Využití digitálních technologií, v týdenní dotaci 1hodiny, celkem tedy je oblast Člověk a svět práce realizován v týdenní dotaci 3 hodiny na druhém stupni.

***Předmět Další cizí jazyk (2. cizí jazyk) je povinný předmět pro všechny žáky s týdenní dotací 2 hodiny v 6. – 9. ročníku. Další cizí jazyk může být nabízen ve výběru z aktuální nabídky cizích jazyků, přičemž je v daném ročníku vyučován jazyk, o který je demokratickou většinou zájem. V odůvodněných případech mohou žáci se SVP tuto hodinovou dotaci využít pro upevňování a rozvíjení anglického jazyka v předmětu „Anglické procvičování“. Tomuto předmětu může být vyučováno také při závažných personálně organizačních obtížích pro zajištění výuky Dalšího cizího jazyka.

Volitelné předměty jsou realizovány v 6. – 9. ročníku s týdenní dotací 1 hodiny v 6. ročníku a 2 hodinami v 7. – 9. ročníku. Žáci v návaznosti na první stupeň volí v šestém ročníku na celý druhý stupeň jeden ze dvou předmětů „Anglická konverzace“, **nebo** „Matematika plus“ s týdenní dotací 1 hodina. V 7. – 9. ročníku žáci volí další předmět dle aktuální nabídky s týdenní dotací 1 hodina.

Volitelné předměty: **a) 6. – 9. ročník** (1hodina)
Anglická konverzace
Matematika plus

b) od 7. ročníku (1hodina)
Cvičení z českého jazyka – zaměření na přijímací řízení
Cvičení z matematiky – zaměření na přijímací řízení
Cvičení anglického jazyka – alternativa dalšího cizího jazyka pro žáky se SVP
Přírodovědná praktika se zaměřením na přírodopis
Základy administrativy
Pracovní činnosti - příprava pokrmů
Výtvarné projekty

N**abídka VP může být dále libovolně rozšířena** (např. laboratorní práce chemie/fyzika, mediální výchova a jiná průřezová témata atd.).

ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁN URANIE 2014/2015

Realizace učebního plánu m.p.v. Letohradská 1 (od 1. 9. 2016 Uranie) pro I. stupeň školní rok 2014/2015

Vzdělávací oblasti (předměty)	1	2	3	4	5	ŠUP	RUP
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE						**44+9**	**44**
Český jazyk a literatura	7+2	7+3	7+3	7+1	7	35+9	35
Cizí jazyk	0	0	2	3	4	9	9
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE						**20+2**	**20**
Matematika	4	4	4+1	4+1	4	20+2	20
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE						**1**	**1**
Informatika	0	0	0	0	1	1	1
ČLOVĚK A JEHO SVĚT						**12**	**12**
Člověk a jeho svět	2	2	2	3	3	12	0
UMĚNÍ A KULTURA						**12+2**	**12**
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0
Výtvarná výchova	1+1	1+1	1	2	2	7+2	0
ČLOVĚK A ZDRAVÍ						**10+1**	**10**
Tělesná výchova	2+1	2	2	2	2	10+1	10
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE						**5**	**5**
Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5	5
CELKEM ZÁKLADNÍ	**18**	**18**	**20**	**23**	**25**	**104**	**104**
CELKEM DISPONIBILNÍ	**4**	**4**	**4**	**2**	**0**	**14**	**14**
CELKEM V ROČNÍKU	**22**	**22**	**24**	**25**	**25**	**118**	**118**

Pozn.

1. a 2. ročník jsou speciální třídy, kde se v 1. ročníku již vyučuje dle osnov ŠVP Škola pro všechny, i když hodinová dotace je odlišná, 2. ročník se vzdělává dle dobíhajícího ŠVP U Uranie 14, i když je hodinová dotace odlišná z důvodu postupných změn při změně ŠVP.
3. až 5. ročník – dobíhající vzdělávací program ZŠ Letohradská 1

Realizace učebního plánu m.p.v. Letohradská (od 1. 9. 2016 Uranie) pro II. stupeň školní rok 2014/2015

Vzdělávací oblasti (předměty)	6	7	8	9	ŠUP	RUP
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE					**27+8**	**27**
Český jazyk a literatura	4	4+1	3+1	4	15+2	15
Cizí jazyk	4	4	2	2	12	12
Další cizí jazyk	0	0	0+3	0+3	0+6	0
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE					**15+3**	**15**
Matematika	4+1	3+1	4	4+1	15+3	15
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE					**1+3**	**1**
Informatika	0+1	0+1	0+1	1	1+3	1
ČLOVĚK A SPOLEČNOST					**11+1**	**11**
Dějepis	1+1	2	2	2	7+1	0
Občanská výchova	1	1	1	1	4	0
ČLOVĚK A PŘÍRODA					**21+5**	**21**
Fyzika	1+1	1+1	2	2	8	0
Chemie	0	0	2	1+1	3+1	0
Přírodopis	2	1+1	1+1	1	5+2	0
Zeměpis	2	2	2	1	7	0
UMĚNÍ A KULTURA					**10**	**10**
Hudební výchova	2	1	1	1	5	0
Výtvarná výchova	2	1	1	1	5	0
ČLOVĚK A ZDRAVÍ					**10**	**10**
Výchova ke zdraví	0	1	0	1	2	0
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	0
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE					**3**	**3**
Člověk a svět práce	0	1	1	1	3	0
VOLITELNÉ *	0+1	0+1	0+1	0+1	**0+4**	0
CELKEM ZÁKLADNÍ	**25**	**24**	**24**	**25**	**98**	**98**
CELKEM DISPONIBILNÍ	**5**	**6**	**7**	**6**	**24**	**24**
CELKEM V ROČNÍKU	**30**	**30**	**31**	**31**	**122**	**122**

6. ročník – speciální třída, kde se vzdělává dle osnov ŠVP Škola pro všechny, i když je hodinová dotace odlišná z důvodu postupných změn při změně ŠVP.
7., 8. a 9. ročník – dobíhající vzdělávací program ZŠ Letohradská 1

* VOLITELNÉ PŘEDMĚTY PRO II. STUPEŇ
Cvičení z českého jazyka – zaměření na přijímací řízení (CČJ) pro 9. ročník
Cvičení z matematiky – zaměření na přijímací řízení (CM) pro 9. ročník
Média tvořivě (MT) pro 6. až 8. ročník
Cvičení z informačních technologií (CIT) pro 6. až 8. ročník
Sportovní hry (SH) pro 6. až 8. ročník

Poznámky pro učební plán přechodného období

Barevné rozlišení učebního plánu usnadňuje orientaci v učebním plánu přechodného období, kdy od 1. 9. 2014 postupně nabíhá vzdělávání dle ŠVP Škola pro všechny.
1. a 2. ročník je spojená speciální třída, kde se v 1. ročníku již vyučuje dle osnov ŠVP Škola pro všechny, i když hodinová dotace je odlišná, 2. ročník se vzdělává dle dobíhajícího ŠVP Letohradská 1, i když je hodinová dotace také odlišná z důvodu postupných změn při změně ŠVP. 3. až 5. ročník realizuje vzdělávání podle dobíhajícího ŠVP ZŠ Letohradská 1.
6. ročník je také speciální třída, kde se vzdělává dle osnov ŠVP Škola pro všechny, i když je hodinová dotace odlišná z důvodu postupných změn při změně ŠVP.7., 8. a 9. ročník se vzdělává podle dobíhajícího ŠVP ZŠ Letohradská 1

Navýšení hodinových dotací u jednotlivých předmětů z disponibilní časové dotace je uvedeno v tabulkách učebních plánů pro I. a II. stupeň.

Disponibilní časová dotace na I. stupni v celkové výši 14 hodin je rozdělena takto: 9 hodin je použito pro posílení výuky českého jazyka, 2 hodiny pro matematiku a 2 hodiny posílí výuku výtvarné výchovy.

Na II. stupni slouží 24 hodinová disponibilní časová dotace k posílení výuky českého jazyka ve výši 2 hodin a matematiky ve výši 3 hodin. Fyzika je posílena o 2 hodiny, přírodopis o 2 hodiny. Dějepis je posílen o 1 hodinu, stejně tak i chemie.

Volitelné předměty jsou označené v tabulce učebních plánů takto: *. Žáci si vybírají volitelné předměty od 6. ročníku. Pro volitelné předměty jsou k dispozici 4 hodiny z disponibilní časové dotace. Zbývajících 6 hodin je využito pro vzdělávání v dalším cizím jazyce, kterým je jazyk německý nebo anglický.

Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do vzdělávacích obsahů jednotlivých předmětů. Součástí vzdělávání jsou také všechny ostatní (výchovně vzdělávací, kulturní, sportovní aj.) akce, které jsou aktuálně zařazeny do ročních plánů školy.

ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST

Vymezení pojmu čtenářská gramotnost

Jedním z cílů Školního vzdělávacího programu **Škola pro všechny** je snaha vychovat z každého žáka všestranně rozvinutou osobnost, vědomou si svého místa ve škole, v rodině i ve společnosti. Učitelé u žáků rozvíjí nejenom všeobecné schopnost a dovednosti, ale nabízí také škálu činností, které pomáhají žákům orientovat se v současném světě.

Rozvoj čtenářské gramotnosti je nedílnou součástí celého vzdělávacího procesu, žáci by si měli čtenářské dovednosti a návyky budovat už v raných fázích vzdělávání tak, aby na konci základní školy měli čtenářské dovednosti dobře zvládnuté. Čtenářství a míra čtenářské gramotnosti žáků je jedním z významných faktorů určujících jejich úspěšnost ve studiu, dalším studiu a současném světě. Působení rodiny je pro dítě od narození až po vstup do školy pro vztah ke čtení, čtenářským dovednostem a postojům klíčové.

Předpokladem pro rozvíjení čtenářské gramotnosti je potěšení z četby a vnitřní potřeba číst. Čtení je náročné. Vyžaduje od čtenáře myšlenkovou aktivitu a trpělivost. Čtení nepředkládá hotové obrazy, čtenář je odkázán na svou vlastní představivost. Čtenářská gramotnost staví na dovednosti porozumět danému textu a vyvozovat z přečteného závěry. Porozumění textům nastává jen v případě náležitého soustředění. Je proto třeba zajistit podmínky pro soustředění se žáků na čtení po dostatečně dlouhou dobu. Prožitek z četby se nedostavuje hned. Žáci se potřebují umět začíst. Musí přijít na to, co jim kniha může poskytnout. Je třeba zprostředkovat, aby četba působila na dítě pozitivně, a to jak předčítaná, tak čtená samostatně. Náročnější myšlenkové operace nad knihou nebo textem není možné požadovat po dítěti, které si texty oškliví a čtení považuje za ztrátu času. Žáci by se měli seznamovat s texty, s jakými se mohou ve svém běžném životě opravdu setkávat.

Čtenářsky gramotný člověk je připraven sdílet své prožitky a pochopení s dalšími čtenáři, četbu zúročuje v dalším životě. Škola umožňuje vést o četbě vrstevnické hovory, děti si navzájem mohou doporučovat knihy, mohou konfrontovat své pochopení s ostatními. Rozvíjíme čtenářskou gramotnost komplexně v rámci všech vyučovacích předmětů včetně výchov, a to jak na prvním, tak druhém stupni základní školy. Především vyučující českého jazyka a literatury mají možnost cíleně rozvíjet čtenářské dovednosti žáků. Na jejich úsilí by měli navázat ostatní vyučující. Učitelé, kteří chtějí, aby jejich žáci četli, by sami, vedle vlastní četby, měli navíc číst také knihy, které jsou zajímavé pro jejich žáky, a sledovat aktuální produkci knih pro děti.

Čtenářské dovednosti

Cílem rozvoje čtenářské gramotnosti je podpora a rozvoj jednotlivých čtenářských dovedností.

Žák:

Přizpůsobuje čtení svému záměru:

- hledá a vybírá text podle záměru, zdůvodňuje svou volbu
- volí podle záměru způsob čtení
- pozná, kdy má text odložit

Najde informace v textu:

- identifikuje potřebnou informaci
- odliší hlavní informace od podpůrných a vedlejších

- odliší fakta od názorů
- pracuje s informačním aparátem (obsah, marginálie, rejstřík, odkazy, poznámky)

Rozpozná odpověď na položenou otázku:
- najde na jednom místě v textu
- najde na několika místech v textu, která musí propojit
- najde propojením textu a své zkušenosti
- najde jen ve své zkušenosti nebo fantazii

Shrne:
- rozliší v textu podstatné a podpůrné myšlenky či informace
- nebo odliší uzlové body dějové linie od epizod
- udrží logický sled událostí nebo informací a myšlenek podle textu nebo zvolí vlastní logiku
- formuluje shrnutí souvisle a svými slovy

Vyjasní si, odhadne:
- rozpozná, co mu nedává smysl
- vyjasní si význam neznámých slov, reálie
- vyjasní si složité či nejasné myšlenky

Pokládá otázky vzhledem k tomu, s jakým záměrem čte:
- klade otázky zodpověditelné přímo z textu
- klade otázky na souvislosti – zodpověditelné se zapojením čtenářské a životní zkušenosti, dalších zdrojů

Propojuje čtené:
- předvídá obsah nebo pokračování textu, své předpovědi dokládá vodítky z textu a svou zkušeností čtenářskou a životní
- porovnává informace, názory, myšlenky v textu se svými poznatky a zkušenostmi – hledá shody a rozdíly
- porovnává informace, názory a myšlenky v textu s dalšími texty – hledá shody a rozdíly

Vysuzuje a dělá závěry:
- analyzuje příčiny a důsledky (události, motivy jednání)
- rozpoznává místa, která působí na city nebo vypovídají o citech, a spoluprožívá je nebo odmítá, popřípadě rozpozná manipulaci
- rozpozná souvislosti ve věcném obsahu sdělení
- z informací z textu dělá závěry a rozhodnutí

Posuzuje záměr, informace, myšlenky a stavbu textu:
- rozpozná autorský záměr, vztah autora k textu
- rozpozná fiktivního čtenáře (jakého čtenáře text předpokládá)
- vyhodnocuje s oporou v textu důvěryhodnost informací a vypovídající hodnotu textu
- rozpozná, jak jsou informace v textu uspořádány (řazení příčina – následek, problém/řešení, hlavní myšlenky – podpůrný detail, shoda/odlišnost, popis)

Buduje své pochopení smyslu textu – interpretuje:
- vybaví a rozvíjí své představy před textem
- rozpoznává a formuluje hlavní myšlenku a propojuje ji se svou zkušeností
- je si vědom toho, že jiní lidé interpretují text jinak, a respektuje to

Zaznamenává si:
- přehledně pro svou potřebu zaznamenává informace či myšlenky z textu

Nakládá se získanými informacemi a myšlenkami podle záměru:
- informace a myšlenky přetváří podle svého záměru či adresáta přetvořeného sdělení
- informace ověřuje v dalších zdrojích

Činnosti učitelů
Učitelé na prvním i druhém stupni základní školy využívají systematicky následující činnosti v jednotlivých předmětech dle potřeb výuky a obsahu učiva tak, aby u žáků dosáhli vnitřní motivace k četbě a práci s textem, která žákům umožní číst a porozumět různým druhům textu.

Učitelé:
- zařazují do výuky zajímavé ukázky z knih
- čtou žákům nedokončené příběhy
- čtou atraktivní texty z časopisů
- navštěvují městské knihovny
- pořádají besedy s autory o jejich knihách
- spojují promítání filmu s představením jeho knižní podoby
- používají různé zdroje informací
- zařazují tzv. hodiny volného čtení, „pohodlného čtení“, či čtení ve „svém koutku“
- zajišťují účast žáků v recitačních a literárních soutěžích
- zařazují do výuky vedení čtenářských deníků
- zřizují třídní knihovničky
- spolupracují s rodiči – nabízejí knihy prostřednictvím katalogů
- pořádají různé čtenářské aktivity ve školní knihovně, kde si mají děti možnost knihy vypůjčit

FORMY A METODY PRÁCE VYUŽÍVANÉ PŘI ROZVÍJENÍ ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI

Čtení s otázkami
Žáci pracují ve dvojicích. Ke zvolenému úseku textu si navzájem pokládají otázky, které pomáhají porozumět tomu, co je napsáno, i tomu, jak je to myšleno. Metodou žáky navykáme, že nad textem se vždy vynořují otázky, učíme žáky formulovat zkoumavé otázky a uvědomit si účel čtení, rozvíjíme samostatnost v porozumění.

Čtení s předvídáním
Metoda propojuje v krátkých cyklech všecky tři fáze: před čtením, při něm i po něm. Společný text čtou žáci postupně po částech. K nim vždy každý žák samostatně předvídá, o čem se bude číst, pak svoje předpovědi probere ve dvojici nebo ve skupině nebo v celé třídě (podle konkrétní situace), pak čte a po čtení si spolu se třídou ujasní, jak se text rozvíjel a jak se to shoduje nebo rozchází s předpověďmi. Nejde o žádné hádání, nýbrž o podložené vyvozování odhadu z náznaků v textu a z vlastní čtenářské a životní zkušenosti a znalosti. Mezi žáky je metoda velmi oblíbená jednak pro jisté napětí, jednak proto, že rozdíly v odhadu a textu při ní nejsou chybami.

Čtení s tabulkou předpovědí
Tabulka předpovědí propojuje tři fáze čtení podobně jako čtení s předvídáním, slouží mu jako přehledný záznam a zpřesňuje žákovo porozumění. Žáci tabulku naplňují ve dvojici svým tempem, ale po zpracování celého textu své poznatky sdílí celá třída.

Debata s autorem
Metoda vhodná jak ve fázi při čtení, tak po čtení. Vhodná k čtení společného textu. Žáci zkoumají, co se jim autor -podle toho, jak je text (úsek) napsán -snaží říct, proč to chce říct a

jak to vyjádřil. Učí se vnímat rozdíl mezi tím, jak si žák sám vysvětluje slova, motivy, situace a události v textu, a jak význam vyplývá z celkové výstavby textu („co asi právě tímhle vzhledem k celku náš autor sledoval“).

Dílna čtení
Komplexní metoda, vhodná pro četbu individuálně zvolených knih. Předpokládá pravidelný systém práce, zařazuje se pravidelně nejméně jednou týdně. Dílna čtení je založena na tom, že účinné čtení má složku individuální (samostatné tiché čtení zvolené knihy; záznamy osobních reakcí na četbu) a složku sociální (diskuse se spolužáky nad knihami; konzultace učitele se žáky). Žák si po stanovený čas tiše čte; zapisuje si svoje vlastní osobní reakce na četbu do podvojného deníku (třídílného zápisníku) nebo jinou formou; sdílí se spolužáky dojmy z četby; konzultuje s učitelem; informuje různými formami o přečtené knize spolužáky. Dílna čtení může mít celou řadu variant, může se v ní odehrávat mnoho činností podle vyspělosti žáků, organizačních možností školy apod.

Literární dopisy
Metoda vhodná pro osobní záznamy z četby. Žáci si obvykle ve dvojicích formou krátkých osobních dopisů vzájemně sdělují své čtenářské zážitky a úvahy, a při četbě úseku knihy (vždy po dočtení úseku) nebo po dočtení celého textu, společného i individuálně vybraného. O motivu, problému, postavě nebo vývoji děje mohou vést i vícedílnou korespondenci po celou dobu četby. Metoda posiluje osobní účast v četbě a žákovu zodpovědnost za porozumění.

Podvojný deník
Metoda vhodná pro osobní záznamy z četby. Žák si doslovně vypisuje zajímavá, důležitá místa z individuálně, případně společně čteného textu (citaci) a doplňuje ke každé citaci vlastní komentář vyjadřující dojem nebo vlastní čtenářovu myšlenku. Metoda ho učí reflektovat své čtení, pozastavit a zamyslit se ve čtení, rozpoznat, jak je dojem nebo myšlenka nad textem vyvolávána docela určitými výrazy v textu.

Grafická schémata (grafické organizátory) různých typů
Nástroj grafického uspořádávání informací, jakým je myšlenková či pojmová mapa a cluster, Vennův diagram, diamant, srovnávací tabulka, tabulka postav a řada dalších, umožňuje žákovi, aby pohotově spatřil na papíře souvislosti a vztahy, o kterých čte, a přitom nemusel formulovat a zapisovat věty. Rozmístěním informací v grafickém organizátoru žák rozpoznává kontrasty, podobnosti, shodné a rozdílné znaky, hlavní a vedlejší údaje, příčiny a důsledky atd.

I.N.S.E.R.T.
Metoda vhodná hlavně pro naučné texty, rozvíjí kritické čtení. Žáci čtou text, odlišují informace, které považují za nedůležité, od důležitých, známé od nových, důvěryhodné a pochybné. Svůj pohled na důležitost a utřídění informací sdílejí s ostatními. Metoda se později stane rutinním nástrojem při prostudování i individuálně vybraných věcných textů.

Literární kroužky
Žáci ve skupině samostatně zpracovávají každý svůj úkol k textu (pro skupinu nebo pro celou třídu), a to podle role, kterou si vybrali z nabídky (např. výběrčí úryvků, vykladač slov, ilustrátor, vedoucí diskuse). Po samostatném vypracování úkolu se skupina sejde a diskutuje o textu a jeho smyslu podle toho, co členové skupiny v rolích vypracovali.

Poslední slovo patří mně
Žáci samostatně čtou společný text. Při četbě si každý udělá výpisek závažného místa a k němu napíše souvislý osobní komentář o tom, proč a jak mu rozumí či jak ho cítí. Po dočtení jednotlivý žák nabízí v kruhu svůj výpisek a druzí odhadují, proč si ho žák asi vybral. Vybírající žák až nakonec doslovně přečte svůj komentář -má poslední slovo. Učí se tak precizovat své porozumění a zároveň respektovat různost prožitků a pochopení.

QAR (Question answer relationship)
Metoda vhodná při četbě společného textu. Žáci se učí pokládat otázky, které zkoumají nejen doslovné porozumění větám a slovům, ale i souvislosti nevyřčené, buď naznačené jen mezi řádky, nebo i jdoucí vně textu – k jiným textům nebo k osobní zkušenosti čtenáře. Metoda posiluje žákovu důvěru v to, že se dobere smyslu textu i jeho významu pro sebe sama.

Řízené čtení a myšlení (DRTA)
Metoda vhodná během četby společného textu. Učitel řídí četbu a přemýšlení o ní tím, že čtený text předem rozdělil do částí. Mezi jednotlivými částmi textu dává čtenářům otázky a úkoly. Těmi je vede k tomu, aby nacházeli v textu obsažené významy a signály (motivy i vyjadřovací, umělecké prostředky), podle kterých se postupně staví smysl a celkové pochopení textu. Rozvíjí tak nejen čtenářskou vnímavost a souvislé myšlení, ale také čtenářskou důvěru v to, že nad izolovanými poznatky z textu se dají najít vyšší souvislosti, a to jak uvnitř textu, tak mezi textem a dalšími texty i životem.

Skládankové čtení
Metoda vhodná při četbě společného textu. Krátký text je rozdělen na tři části. Tři skupiny pracují vždy jen s jednou z částí, každá odhaduje a konstruuje obsah chybějících dvou částí. Učí se tím přesněji vnímat a chápat obsah i stavbu úseku, který mají k dispozici, a vysuzovat z toho, jaký obsah a formu budou mít části scházející. Nakonec při porovnávání výtvorů jak navzájem, tak i s původní celou verzí objasňují své důvody a nacházejí vnitřní souvislosti v původním textu.

Skládankové učení
Metoda kooperativního učení, vhodná při četbě a po četbě společného textu, zejména naučného, nebo celé série textů k podobnému tématu. Podporuje čtenářskou gramotnost tím, že klade na žáka zodpovědnost za porozumění určité části textu a za předání tohoto porozumění spolužákům, kteří četli a druhým zprostředkovali zase ostatní úseky. Učí se tím nejen porozumět textu, ale také udržet pochopené v paměti a sdělovat to srozumitelně druhým. Žáci jsou rozděleni do domovských skupin (DS, nejčastěji po třech žácích). Každý žák v domovské skupině dostane jeden text, který si samostatně čte po určenou dobu. Žáci se z domovských skupin přesunou do skupin expertních (ES). V rámci jedné ES mají všichni žáci stejný text, který společně studují, a domluví se na tom, jak informace z textu naučí spolužáky po návratu zpět do DS. Jejich úkolem je vymyslet konkrétní strategii či metodu učení. Žáci se pak přesunou zpět do DS a každý z nich učí spolužáky informace ze svého textu (postupně od textu č. 1 až k textu poslednímu). Žáci si během toho zapisují nejdůležitější poznatky do sešitu.

Učíme se navzájem
Komplexní metoda propojující tři fáze četby u textu společného skupině nebo třídě. Žáci se ve čtveřici učí čtyřem strategiím čtení (předvídání, shrnutí, kladení otázek, vyjasňování), ze kterých se u zkušeného čtenáře skládá vlastní proces čtení s porozuměním.

Tvorba vlastní knížky
Vytvářením vlastních knih se žák učí sám nebo ve skupině poznávat důležitost formální organizace knihy a tím si zvyká vnímat a do svého porozumění zapojit i obálku s titulem, titulní stranu, ilustrace, doprovodné materiály, členění textu, grafickou úpravu stránky atd. Aktivita posiluje postoj autorské zodpovědnosti a tím i žákův respekt k autorskému záměru a sdělení druhých lidí.

Vyhledávání klíčových slov
Aktivita je využívána ve dvou podobách: před čtením jako nástroj pro předvídání, a po čtení jako nástroj pro reflexi. Při využití před čtením učitel promyšleně vybírá z nachystaného společného textu klíčová slova a předkládá je třídě, aby na jejich základu mohl každý žák zkusit odhadnout možný obsah a rozvoj příběhu nebo pojednání. Různé návrhy se porovnávají a posléze konfrontují s originálním textem, například při čtení s předvídáním. Při využití klíčových slov po četbě textu vyhledávají a navrhují klíčová slova sami žáci a učí se tím, co v textu hrálo významnou a co vedlejší roli, od kterých bodů (výrazů) se děj nebo problém rozvíjel, připravují se tak na dovednost shrnování.

Čtenářské portfolio
Portfolio napomáhá žáku k efektivnímu učení, k uvědomování si procesu učení, ke sledování vlastního úsilí a pokroku v učení, ke spolupodílení se na plánování dalšího učení a rozvoje vlastní osobnosti. Žákovské portfolio umožňuje dokumentovat a integrovat dosavadní vědomosti a dovednosti a jejich rozvoj. Výběrem a obhajobou svých nejúspěšnějších prací žákovi umožňuje spolupodílet se na hodnocení.

ZÁVĚR
Všichni učitelé se zavázali využívat dle možností a vhodnosti jednotlivé formy a metody rozvoje čtenářské gramotnosti. Zavazují se aktivně se podílet na společném cíli školy, hodnotit a vzájemně diskutovat výsledky rozvoje čtenářské gramotnosti v rámci pravidelných metodických sdružení.

Mgr. František Rada, v. r.
ředitel školy

Použitá a doporučená literatura:

STARÝ, K. a kol.: Úlohy pro rozvoj čtenářské gramotnosti, Utváření kompetencí žáků na základě zjištění šetření PISA 2009, Česká školní inspekce, Praha, 2013

HEJNÝ, M., HOUFKOVÁ, J., JIROTKOVÁ,D., LAUFKOVÁ, D., MANDÍKOVÁ, D., STARÝ, K. a kol.: Čtenářské, matematické a přírodovědné úlohy pro první stupeň základního vzdělávání, Náměty pro rozvoj kompetencí žáků na základě zjištění TIMSS a PIRLS 2011, Česká školní inspekce, Praha, 2013

STARÝ, K., MANDÍKOVÁ, D., LAUFKOVÁ, V., JIROTKOVÁ, D., HOUFKOVÁ, J., HEJNÝ, M., DVOŘÁK, D.: Úlohy pro rozvoj dovedností, Česká školní inspekce, Praha, 2014

ŠAFRÁNKOVÁ, K.: Metodika čtenářství, Projekt Odyssea

METELKOVÁ SVOBODOVÁ, R: Čtenářská gramotnost - Cesta ke vzdělávání, Ostravská univerzita, Ostrava, 2012

kolektiv autorů: Gramotnosti ve vzdělávání, příručka pro učitele, Výzkumný ústav pedagogický, Praha, 2010

ALTMANOVÁ, J., HAUSENBLAS, O., HESOVÁ, A., KOŠŤÁLOVÁ, K., KOUBEK, P., PALKOVSKÁ, L., PRCHLÍKOVÁ, H., ŠAFRÁNKOVÁ, K., ŠLAPAL, M.: Čtenářská gramotnost ve výuce, metodická příručka, Národní ústav pro vzdělávání, Praha, 2011

KOŠŤÁLOVÁ, H., ŠAFRÁNKOVÁ, K., HAUSENBLAS, O., ŠLAPAL, M.: Čtenářská gramotnost jako vzdělávací cíl pro každého žáka, Česká školní inspekce 2010

JANOTOVÁ, Z., ŠAFRÁNKOVÁ, K. a kol., Čteme nejen v hodinách českého jazyka Úlohy PIRLS 2011, Česká školní inspekce 2013

PŘÍPRAVNÁ TŘÍDA

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PŘÍPRAVNÉ TŘÍDY

Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Je mezičlánkem mezi vzdělávacím programem pro předškolní a základní vzdělávání. Umožňuje tak dětem přirozeným způsobem provázat dovednosti z obou typů vzdělávání a překlenout pomyslný most mezi mateřskou školou a první třídou.

Přípravná třída je určena dětem s odkladem školní docházky. Vzdělávání by mělo napomáhat vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do prvního ročníku základní školy. Každé dítě si zaslouží zažít úspěch. Maximální počet dětí přípravné třídy (15) nám umožňuje respektovat jejich individuální potřeby a předpoklady v bezpečném prostředí, atmosféře příznivé pro učení a za využití moderních pedagogických metod a přístupů. Chceme v dětech podněcovat přirozenou zvídavost, motivovat je ke kladnému vztahu ke vzdělávání a sebevzdělávání, protože to považujeme za nezbytnou podmínku jejich budoucího rozvoje a uplatnění v životě i v práci.

Výchovně – vzdělávací koncepce přípravné třídy vychází z těchto principů:

- **Rodinná atmosféra** s maximálním zájmem o každé jednotlivé dítě.
- **Příznivé klima** vytváříme podnětným a bezpečným prostředím.
- **Individuální přístup** – každému dítěti chceme věnovat náležitou pozornost, poskytnout mu pomoc při řešení problémů a podpořit ho při rozvíjení jeho schopností. Vztah mezi pedagogem a dítětem chceme budovat na vzájemné důvěře a spolupráci, kde pedagog působí jako pomocník a průvodce.
- **Pedagogický konstruktivizmus** – nepředkládáme dětem pouze hotové poznatky, ale umožňujeme jim nabýt množství poznatků praktickými zkušenostmi.
- **Prvky činnostního učení** – jsme přesvědčeni, že dítě se velmi dobře učí vlastním prožitkem a praktickými činnostmi.
- **Učení všemi smysly** – usilujeme o pojetí výuky, které dětem poskytne maximum přímých smyslových zkušeností. Děti využijí vizuální, sluchové i hmatové vjemy, což jim přinese trvalejší osvojení potřebných poznatků. Vzhledem k poloze školy, chceme výuku přenášet do reálného prostředí, kde děti mohou získávat přímé zkušenosti.
- **Prvky projektového učení** – výuku obvykle soustřeďujeme kolem většího tematického celku, k němuž se po stanovenou dobu vztahují činnosti. Snažíme se o smysluplnost projektu a o jeho využitelnost v reálném životě.
- Práce pedagoga v přípravné předškolní třídě je též zaměřena na cílené **vedení a reedukaci** dětí se sníženou kvalitou grafického projevu, komunikačních schopností, paměti i s poruchami pozornosti.
- Pedagog zohledňuje **individuální tempo** každého dítěte, zaměřuje se též v průběhu roku na rozvoj laterality, hrubé a jemné motoriky, zařazuje oromotorické, dechové a relaxační chvilky, dbá na osvojení a upevnění žádoucích návyků a sebeobsluhy dítěte.
- Věnujeme se **logopedické prevenci** neboť správná výslovnost je předpokladem pro výuku čtení a psaní, tady pro budoucí školní úspěšnost.
- **Všestranný rozvoj osobnosti** – snažíme se u dětí nejen o vědomostní rozvoj, ale též o rozšiřování v oblasti umělecké výchovy, tělovýchovy, osobnostní a sociální výchovy.

- **Práce s chybou** – chceme vytvořit ve třídě takovou pracovní atmosféru, kde je chyba vnímána jako normální součást učení a je nutno s ní dále pracovat.
- **Zpětná vazba** – dětem poskytujeme okamžitou zpětnou vazbu, povzbuzujeme v pokroku.
- **Spolupráce a komunikace se zákonnými zástupci** probíhá při třídních schůzkách nebo při individuálních konzultacích.

Cíle vzdělávání v přípravné třídě směřují k osvojení klíčových kompetencí, které dětem usnadní vstup do první třídy:

KOMPETENCE K UČENÍ
Dítě ukončující předškolní vzdělávání: - se učí spontánně i vědomě, - zkoumá, pozoruje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů, - získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení, - má elementární poznatky o světě lidí, kultuře, přírodě, technice, - klade otázky, - hledá odpovědi na otázky, - dokáže vyvinout úsilí, soustředit se na činnost, - při zadané práci postupuje podle instrukcí a pokynů, - je schopno hodnotit práci svoji i ostatních dětí.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ
Dítě ukončující předškolní vzdělávání: - je vhodnou motivací podněcováno k řešení problémů, - známé a opakující se situace se pokouší řešit samostatně, - náročnější situace řeší s vyhledáním pomoci učitele, - uvědomuje si, že svou aktivitou může řešení problému ovlivnit, - přijímá pochvalu za úspěšné řešení problému.
KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE
Dítě ukončující předškolní vzdělávání: - si rozšiřuje slovní zásobu a aktivně ji používá, - respektuje nutnost kultivace svého mluvního projevu, - samostatně vyjadřuje své myšlenky, - chápe obsah sdělení, - vyjadřuje se ve vhodně formulovaných větách, - vede dialog, efektivně komunikuje, - vyjadřuje své prožitky, pocity a nálady, - využívá i mimoslovní způsob komunikace.
SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMPETENCE
Dítě ukončující předškolní vzdělávání: - si uvědomuje zodpovědnost za své chování a činy, - dokáže vytvořit svůj názor a vyjádřit jej, - projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, - odmítá negativní projevy chování, - spolupracuje ve dvojici i ve skupině, - respektuje druhé, přijímá kompromisy - chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi.
ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE
Dítě ukončující předškolní vzdělávání: - projevuje zájem o manuální činnosti,

- snaží se objektivní posouzení výsledku své práce,
- při práci je vytrvalé, zadaný úkol dokončí,
- dodržuje zásady bezpečnosti práce,
- zná své silné a slabé stránky,
- svobodně se rozhoduje, je si vědomo své odpovědnosti,
- chápe základní mravní hodnoty v rodině i ve společnosti,
- uvědomuje si svá práva,
- projevuje respekt k právům druhého,
- přijímá zodpovědnost za své zdraví a život,
- podílí se na ochraně životního prostředí.

PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Do přípravné třídy jsou děti přijímány před zahájením školní docházky, na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny (PPP). Přednostně se přijímají děti s povoleným odkladem povinné školní docházky.

Třída se otevírá s minimálním počtem 10 a maximálním počtem 15 dětí. Vzdělávání probíhá v dopoledních hodinách v rozsahu 4 vyučovacích hodin s celkovým počtem 20 hodin týdně.
V přípravné třídě vyučuje speciální pedagožka ve spolupráci s asistentem pedagoga. Přípravná třída se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují a závěrem školního roku obdrží pochvalný list.
K dokumentaci se používá třídní kniha, třídní výkaz a osobní dokumentace dítěte, ve které jsou uloženy veškeré zprávy z vyšetření PPP, lékaře, logopeda, individuální plán, hodnocení apod. Na konci školního roku třídní učitel vypracuje zprávu o průběhu školní přípravy dítěte během roku, která je součástí pedagogické dokumentace školy.

Naším cílem je děti systematicky připravovat na bezproblémové zaškolení a předcházet tím případným neúspěšným začátkům ve školní docházce, které by mohly ohrozit průběh jejich dalšího vzdělávání a tím i jejich perspektivy v dalším životě. Základem je organizovaná činnost dětí – různé druhy her (didaktické, konstruktivní, soutěživé, tvořivé), rozhovor, učení, vycházky, pracovní, pohybové, hudební a výtvarné činnosti s důrazem na rozvoj fantazie, tvořivosti, estetického cítění a vztahu k přírodě a k lidem. Do programu je začleněna výtvarná a pracovní činnost, která je vhodným prostředkem pro rozvoj jemné motoriky, stejně tak pohybová výchova, která rozvíjí hrubou motoriku a koordinaci pohybů. Děti se učí řešit problémy ve skupině, rozvíjí se kolektivní chápání, schopnost kooperace. Jsou vedeny k naslouchání a vnímání svých potřeb a potřeb kamarádů i ostatních lidí. Učí se respektovat jeden druhého. S tím souvisí potřeba jasného řádu a pravidel v oblasti lidských vztahů, komunikace a spolupráce.
Těžiště spočívá v rozumové výchově – jazykové a komunikativní výchově, rozvoji matematických představ a rozvoji poznání, dále v rozvíjení zručnosti a praktických dovedností dětí. Věnována je i náležitá pomoc dětem se specifickými vzdělávacími potřebami.

Přípravná třída spolupracuje se zákonnými zástupci dítěte s cílem rozvíjet aktivity, organizovat činnosti ve prospěch dětí a prohloubit vzájemné výchovné působení rodiny. Zákonný zástupce má právo být informován o prospívání svého dítěte, o jeho individuálních pokrocích v rozvoji a učení. S třídní učitelkou se zákonní zástupci domlouvají na správném postupu při výchově a vzdělávání svého dítěte.

Organizace dne

Výchovný a vzdělávací program pro přípravnou třídu je zpracován do okruhů učiva. Rozhodující jsou individuální možnosti a schopnosti dítěte. Přípravná třída má svůj denní organizační program, který je natolik flexibilní, aby mohl reagovat na aktuální změny či aktuálně změněné potřeby dětí. Režim dne je přizpůsoben individuálním potřebám dětí. Podle aktuálního zdravotního stavu, únavy a pozornosti dětí jsou zařazovány činnosti řízené, spontánní a individuální, v nichž se vzájemně prolínají vzdělávací oblasti stanovené RVP PV. Organizace činností podněcuje děti k vlastní aktivitě, kdy mají dostatek možností experimentovat – získávat zkušenosti se zapojením všech smyslů. Mají možnost si samy činnost organizovat, pracovat svým tempem.

Denní rozvrh přípravné třídy	
8.00–8.30 hod	předávání dětí, komunikace se zákonnými zástupci, individuální hra dětí
8.30–10.15 hod	přivítání, rozhovor a motivace dětí v komunitním kruhu, logopedická a dechová cvičení řízená činnost dle TVP (grafomotorika, rozumová výchova)
10.15–10.30 hod	hygiena, svačina relaxace
10.30–11.30 hod	pohybové, hudební, výtvarné aktivity (poznávání okolí a další činnosti dle TVP)
11.30–12.30 hod	Relaxace, didaktické hry, pobyt venku, individuální práce s dětmi dle osobních plánů
12.30 hod	Předávání dětí, odchod do školní družiny, odchod na oběd

Přípravná třída se nachází v prostorách školy a je rozdělena na část pro volnou hru a část s lavicemi. Pracovní část třídy je vybavena tabulí a počítačem s výukovými programy pro předškoláky. Třída je též vybavena hračkami i didaktickými pomůckami. Přípravná třída může pro výuku využívat tělocvičnu i počítačovou učebnu. Před začátkem a po ukončení vyučování v přípravné třídě mohou děti docházet do školní družiny. Děti mají možnost stravování ve školní jídelně spolu s ostatními žáky školy. Mohou také navštěvovat zájmové kroužky, které škola nabízí.

Pedagog přípravné třídy spolupracuje se zákonnými zástupci s cílem rozvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch dětí a prohloubit vzájemné výchovné působení rodiny. Zákonný zástupce má právo být informován o prospívání svého dítěte, o jeho individuálních pokrocích v rozvoji a učení. Zákonný zástupce má právo spolurozhodovat při řešení vzniklých problémů. S třídním učitelem se domlouvá na správném postupu při výchově a vzdělávání svého dítěte. Zákonní zástupci mají možnost aktivně se podílet na dění v přípravné třídě, mohou se účastnit různých programů, výletů a sportovních akcí, jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v přípravné třídě děje - informace jsou viditelně umístěny na nástěnkách a školních webových stránkách.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘÍPRAVNÉ TŘÍDY

Hlavní cíle
Jazyk a komunikace – systematicky rozšiřovat slovní zásobu, vytvářet správné gramatické stavby jazyka, rozvíjet komunikativní dovednosti, rozvoj plynulého vyjadřování, paměti a myšlení
Matematické představy – rozvíjení logického myšlení, úsudku a přesného vyjadřování, prostorové orientace, vytváření prvotních představ o číslech, osvojení základních prvků numerace v oboru přirozených čísel do 5
Rozvoj poznání – seznámení se základními poznatky o životě ve společnosti a přírodě v jeho nejbližším okolí
Hudební aktivity – povzbuzování muzikálnosti dětí a jejich pohybové kultury, rytmizace, zpěv s tancem, nácvik jednoduchých písní
Výtvarné aktivity – zvládnutí správného úchopu tužky, rozvoj smyslového vnímání, pozornosti, představivosti a grafomotoriky, rozeznávání základních barev
Pracovní aktivity – rozvoj jemné motoriky, získání základů manuální zručnosti a pracovních návyků, seznamování se s technikou práce s jednoduchými pracovními nástroji
Tělovýchovné aktivity – radost z pohybu, rozvíjení základní pohybové dovednosti, posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti, správné držení těla.

Obsah vzdělávání v přípravné třídě je výběrem z biologické, psychologické, interpersonální, sociálně – kulturní a environmentální roviny, kterou tvoří pět oblastí:

DÍTĚ A JEHO TĚLO
Záměr – stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost, podporovat rozvoj jeho pohybových a manipulačních dovedností, učit sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.
Dílčí cíle – (pedagog podporuje) rozvoj pohybových schopností, uvědomění si vlastního těla, zdokonalování jemné a hrubé motoriky, rozvoj smyslů, fyzické a psychické zdatnosti, praktických dovedností, podpora a poznatky o zdraví, bezpečnosti, vytváření základních postojů zdravého životního stylu.
Vzdělávací nabídka – (pedagog nabízí) pohybové činnosti, úkony s předměty, smyslové a psychomotorické hry, konstruktivní a grafické činnosti, sebeobslužné činnosti – osobní hygiena, úklid, oblékání, stolování, činnost směřující k ochraně zdraví, relaxaci a odpočinku, hudebně pohybové činnosti.
Předpokládaný výstup – správné držení těla, zvládání pohybových dovedností a prostorové orientace, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (překážky, sníh, písek, hodit a chytit míč, užívat náčiní, pohybovat se ve skupině dětí ad.), pojmenovat části těla, rozlišovat, co škodí a prospívá zdraví, znát základní pojmy užívané se zdravím, sportem, pohybem, základní způsoby ochrany zdraví, kde hledat pomoc, jak zacházet s předměty denní potřeby, s výtvarnými pomůckami, jednoduchými hudebními nástroji, zvládat jednoduché pracovní úkony, ovládat koordinaci ruky a oka (nůžky, tužka), vědomě napodobit jednoduchý pohyb, koordinace pohybů ad.

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA
Záměr – podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj intelektu, řeči, jazyka, kognitivních procesů, citů a vůle, sebepojetí, kreativity a sebevyjádření, povzbuzovat dítě v dalším rozvoji, poznávání a učení
Dílčí cíle: **řeč** – rozvoj řečových a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování), osvojování poznatků a

dovedností (výtvarných, hudebních, pohybových, dramatických), rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu.
Vzdělávací nabídka – slovní hádanky, artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, vokální činnosti, společné rozhovory, vyřizování vzkazů, vyprávění zážitků, samostatný projev na dané téma, poslech čtených a vyprávěných pohádek, sledování divadelních a filmových příběhů, co je na obrázku, vyprávění, co dítě slyšelo, shlédlo, přednes, zpěv, dramatizace, grafické napodobení tvarů, prohlížení časopisů a knih, seznámení dítěte s různými sdělovacími prostředky.
Předpokládaný výstup – správná výslovnost, dýchání, tempo řeči, pojmenovat, vyjádřit samostatně myšlenky, přání, pocity, položit otázku, porozumět slyšenému, popsat jednoduchou situaci, soustředit se na poslech četby, hudby, sledování divadelní hry, filmu, zájem o knihy, rozlišování určitých symbolů (základní dopravní značky apod.), utvořit jednoduchý rým, chápat slovní vtip, poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma, antonyma, poznat sluchem začáteční a koncové hlásky ve slovech, přednes krátké básně, formulace otázek a odpovědí, vést krátký rozhovor.
Dílčí cíle: schopnosti, představivost, myšlenkové operace – tvořivé myšlení, řešení jednoduchých problémů, rozvoj zájmu o učení, posilování zvídavosti, zájmu, radosti z objevování
Vzdělávací nabídka – pozorování, určování vlastností (velikost, barva, chuť, tvar, zvuk), funkce a manipulace s předměty, spontánní hra, operace s materiálem (odhad, přiřazování, porovnávání), experimenty s materiály, smyslové hry zaměřené na rozvoj postřehu, vnímání, sluchové a zrakové paměti, koncentrace pozornosti, řešení praktických problémů, práce s knihou, časopisem, s obrazovým materiálem, s médii, vysvětlit časové posloupnosti, základní geometrické tvary, denní řád.
Předpokládaný výstup – záměrně pozoruje, všímá si, soustředí pozornost, jednoduchá úvaha, nachází podoby, rozdíly, společné znaky, vlastnosti předmětů, postupuje podle instrukcí, chápe prostorové pojmy (vlevo, vpravo, nahoře, dole, nad, pod, u, uprostřed), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, roční období), řeší jednoduchý problém, předkládá nápady, umí vyjádřit svou fantazii v tvořivých činnostech (výtvarných, pohybových, konstruktivních).
Dílčí cíle: sebepojetí, city, vůle – poznávání sebe sama, získávání sebedůvěry, osobní spokojenosti, citové samostatnosti, schopnosti sebeovládání, prožívání citů, rozvoj estetického a mravního vnímání.
Vzdělávací nabídka – spontánní hra, estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, literární, hudební, pohybové), hry na téma rodiny a přátelství, výlety do okolí, hry na rozvoj vůle, sebeovládání, činnosti vyžadující vyjadřování, rozhodování, sebeobhájení.
Předpokládaný výstup – samostatnost v sebeobsluze, rozhodovat se a vyjadřovat, odmítnout, uvědomit si vlastní limity, prožívat radost, dokončit činnost, zorganizovat hru, respektovat pravidla, přijmout pochvalu a vyrovnat se s kritikou, být empatické k druhým, mít kladný vztah k živým bytostem, přírodě i věcem, ovládat své chování, rozlišovat citové projevy.

DÍTĚ A TEN DRUHÝ
Záměr – podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělým, zajišťovat pohodu vztahů
Dílčí cíle – seznámení s pravidly chování, posilování prosociálního chování k ostatním lidem, vytváření prosociálních postojů (tolerance, respekt, citlivost, přizpůsobivost), rozvoj interaktivních dovedností
Vzdělávací nabídka – sociální a interaktivní hry, podpora kamarádství, úcty ke stáří, důvěry k učiteli, poznávání sociálního prostředí dítěte (rodina, kamarádi), četba, vyprávění, poslech příběhů a pohádek s etickým obsahem a poučením, učit dítě respektovat a přijímat druhého, kooperativní činnosti ve skupinách,

ohleduplnost a nesobeckost k druhým, aktivity podporující sbližování dětí.
Předpokládaný výstup – překoná stud, naváže kontakt, rozumí projevům emocí, komunikuje s druhými dětmi, odmítne nepříjemnou komunikaci, řeší konflikt dohodou, dětská přátelství, spolupracuje s ostatními, dělí se o hračky, pamlsky, umí být ohleduplný, soucitný, umí nabídnout pomoc, brání se projevům násilí, chová se opatrně při setkání s neznámými lidmi.

DÍTĚ A SPOLEČNOST
Záměr – uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, do světa kultury a umění.
Dílčí cíle – poznávání pravidel společného soužití, přináležet k rodině, třídě, ostatním dětem apod., osvojení morálních hodnot, utváření povědomí o existenci ostatních kultur, rozvoj estetického cítění, seznamování se světem lidí, kultury a umění a vytvářet k nim aktivní vztah.
Vzdělávací nabídka – pozitivní vzory, smysluplná pravidla soužití ve třídě, skupinové hry a projekty, osvojování si rolí a respektování pravidel (dítě – rodič – učitel – kamarád), kontakt s uměním (literárním, dramatickým, hudebním), aktivity podporující rozvoj tolerance, spolupráce, mravních hodnot v jednání s lidmi (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, lež, upřímnost), tvůrčí činnosti výtvarné, hudební, pohybové, seznamování s tradicemi, zvyky, obyčeji.
Předpokládané výstupy – zvládat základní pravidla společenského chování, požádat o pomoc, poprosit, poděkovat, rozloučit se, uposlechnout pokyn, čekat, až druhý domluví, pochopit svou roli v dané skupině (třída, rodina), respektovat druhé, spolupracovat, podřídit se rozhodnutí skupiny, hrát „fair play“, projevit úctu k ostatním, vážit si práce druhých, zacházet šetrně s pomůckami, zvládat výtvarné dovednosti (kresba, modelace, práce s papírem, přírodninami, stříhání), zvládat hudební dovednosti (píseň, rytmus, zacházení s jednoduchými hudebními nástroji).

DÍTĚ A SVĚT
Záměr – založit u dítěte povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí.
Dílčí cíle – seznamování s místem, kde dítě žije, poznávání jiných kultur, rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
Vzdělávací nabídka – pozorování blízkého okolí, přírody, života, vycházky, výlety, praktická orientace v okolí (obchody, instituce, budovy, ulice), jak se chránit v nebezpečných situacích (silnice, léky, chemické látky, rostliny, zvířata, požáry, předměty), hry na téma dopravy, kognitivní činnosti (otázky, odpovědi, obrázky, publikace, média), poznávání ekosystémů (les, louka, rybník), péče o životní prostředí (pěstitelské činnosti, úprava nejbližšího okolí, třídění odpadu).
Předpokládaný výstup – orientovat se bezpečně ve známém prostředí, uvědomovat si nebezpečí, význam ochrany životního prostředí pro člověka, jak prakticky prostředí chránit, základní povědomí o existenci jiných národů, kultur, povědomí o vesmíru, Zemi.

Vzdělávací oblasti se vzájemně prolínají ve vzdělávací obsahu integrovaných bloků. Na základě bloků pedagog dále plánuje konkrétní činnosti, úroveň náročnosti, poznatková témata aj. Vše postupně, podle toho, jak probíhá vzdělávání u jednotlivých dětí i podle zpětné vazby.

Konkrétní výběr učiva a rozpracování dílčích cílů s ohledem na cílovou skupinu dětí je zpracován v podobě třídního vzdělávacího programu.

INTEGROVANÝ BLOK – PODZIM	
Téma:	**Cíle:**
Já a škola Kamarádství	Orientovat se v novém prostředí, rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, spolupracovat, navazovat přátelství, hledat své místo ve společnosti ostatních vrstevníků, rozvíjet komunikační dovednosti, smysl pro spolupráci, podporovat skupinovou hru.
Podzim v přírodě	Osvojovat si poznatky o světě, přírodě a jejích rozmanitostech a proměnách, vytvářet kladný vztah k přírodě. Rozvíjet smyslové vnímání, poznávat různé druhy ovoce a zeleniny podle vzhledu, chutě, vůně, seznamovat se s významem ovoce a zeleniny pro lidský život. Rozvíjet psychickou a fyzickou zdatnost, rozvíjet pozorovací schopnosti, tvořivé myšlení. Osvojovat si jednoduché poznatky o počasí, jeho rozmanitosti. Vyjádřit své dojmy, pocity, rozvíjet vyjadřovací schopnosti verbální i neverbální.
Můj domov	Vytvářet kladný vztah k místu a prostředí, ve kterém dítě žije, orientovat se v místě svého bydliště, poznávat okolí svého bydliště, znát svou adresu, bezpečně se pohybovat mezi lidmi.
Svět je plný lidí	Seznamovat se se skutečností, že existují lidé různých kultur a barvy pleti, respektovat jejich existenci. Získat povědomí o tom, že se setkáme s lidmi hodnými i zlými, učit se řešit různé situace. Vytvářet pocit sounáležitosti se světem.
Dílčí tematické okruhy: Drakiáda, Dýňobraní, strašidla	

INTEGROVANÝ BLOK – ZIMA	
Téma:	**Cíle:**
Zima není jen sníh a mráz	Uplatňovat získané poznatky o zimním období v praktickém životě. Vhodně se oblékat vzhledem k počasí, seznamovat se s jednotlivými druhy oblečení, osvojovat si některé dovednosti potřebné při oblékání a obouvání, samostatně se obléknout, upravit svůj zevnějšek, dbát na čistotu oblečení. Seznamovat se s různými druhy zimních sportů, her na sněhu, poznávat vlastnosti sněhu. Sáňkování, bobování, hry na sněhu.
Adventní čas, Vánoce	Znát tradice a zvyky dříve a dnes. Aktivně se podílet na všech přípravách Vánoc, na vánoční akademii. Rozvíjet kulturně estetické dovednosti. Výroba dárků pro rodiče a ostatní blízké.
Chci být zdravý	Osvojovat si poznatky o vlastním těle a jeho zdraví, vytvářet si zdravé životní návyky. Seznamovat se s různými druhy potravin, rozlišit je podle jejich přínosu pro člověka z hlediska zdravého životního stylu. Chápat důležitost péče o své zdraví.
Dílčí tematické okruhy: Mikuláš a čert - nadílka, tradiční školní akce spojené s Vánocemi, vystoupení, maškarní rej	

INTEGROVANÝ BLOK – JARO	
Téma:	**Cíle:**
Příroda se probouzí a obléká do barev.	Seznamovat se s charakteristickými znaky ročního období, se změnami v přírodě, s typickým počasím pro toto období. Obohacovat

	slovní zásobu o nová slova, rozvíjet své vyjadřovací schopnosti. Chápat důležitost ochrany přírody. Seznámit se se stromem a jeho stavbou, druhy stromů, jejich význam pro život. Seznámit se s květinami, jejich druhy, částmi a vlastnostmi. Vnímat a popsat krásu květin. Znázornit jaro výtvarně, hudebně, pohybově. Pečovat o rostliny. o rostliny. Svět zvířat Seznámit se s různými druhy domácích a hospodářských
Svět zvířat a jejich mláďat	Seznámit se s různými druhy domácích a hospodářských zvířat, jejich mláďaty. Osvojovat si dovednosti potřebné k péči o zvířata. Seznámit se s některými druhy volně žijících zvířat, s místem jejich výskytu, způsobem života. Ovládat důležité zásady správného chování při kontaktu se zvířaty. Osvojovat si kladný vztah k přírodě, aktivně se zapojovat do její ochrany.
Velikonoce, koledy	Poznávat tradice a zvyky dříve a dnes. Vyjádřit své pocity, dojmy a prožitky z Velikonočních svátků
Kniha a já	Vytvářet si kladný vztah ke knize. Získávat nové informace, třídit je, zpracovávat, použít. Rozvíjet základy grafomotorických dovedností, které předcházejí čtení a psaní. Rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka. Seznámit se s některými českými spisovateli. Navštívit školní knihovnu.
Rodina, povolání	Chápat důležitost rodiny, své postavení v rodině, spolupráci jednotlivých členů rodiny. Rozvíjet kooperativní a komunikační schopnosti. Chápat význam lidské práce pro společnost i lidský život. Seznamovat se s konkrétními druhy lidské práce.
Dílčí tematické okruhy: Projektový den Den Země, tradiční školní akce Noc s Andersenem, exkurze za domácími zvířaty (Toulcův Dvůr)	

INTEGROVANÝ BLOK – LÉTO	
Téma:	**Cíle:**
Doprava a já	Seznamovat se různými druhy dopravních situací, bezpečně se chovat v dopravě jako chodec nebo cyklista. Seznamovat se s různými druhy dopravních prostředků. Výlet některým dopravním prostředkem, získání praktických dovedností. Poznat dopravní značky v okolí školy.
Léto	Znát charakteristické znaky letního období, změny v přírodě. Sporty typické pro letní období. Seznámit se s tím, jaká nebezpečí nás mohou v létě čekat a jak se před nimi chránit. Školní výlety, turistické vycházky. Seznamování se s novými místy naší vlasti. Rozvíjet své pozorovací schopnosti. Vytvořit si povědomí o širším přírodním a kulturním prostředí, o jeho rozmanitosti.
Škola volá…	Opakování některých důležitých znalostí a dovedností získaných v průběhu celého roku. Prověřování úrovně některých získaných očekávaných kompetencí.
Dílčí tematické okruhy: Dopravní hřiště, exkurze, beseda (integrovaný záchranný systém), návštěva v první třídě	

DIAGNOSTICKÉ NÁSTROJE

Vzdělávání v přípravné třídě má intervenční charakter a vyžaduje systematické provádění pedagogické diagnostiky. Průběžně je sledován pokrok nebo naopak stagnace rozvoje. Pedagog zapisuje získaná data do záznamového archu, který slouží k rozpoznání vzdělávacích potřeb dítěte v přípravné třídě a sledování jeho individuálních vzdělávacích pokroků.

Mezi používané diagnostické metody patří pozorování dítěte, rozhovor, analýza jeho prací, didaktické hry a projekty. Každé dítě bude mít své portfolio, ve kterém pedagog shromáždí jeho výtvory. Pedagogické závěry zpracuje pedagog přípravné třídy do pololetní a závěrečné zprávy, kterou předá zákonnému zástupci. Zároveň ji v kopii uloží k pedagogické dokumentaci dítěte pro vzdělávání v první třídě.

Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte v přípravné třídě základní školy (podklad pro cílenou podporu vzdělávacích pokroků dítěte z pohledu jeho školní způsobilosti)

.

Jméno dítěte:…….……Datum narození:…….……

Data jednotlivých záznamů:……

Jméno pedagoga:……..……

Dítě **navštěvovalo – nenavštěvovalo** mateřskou školu

Dítě **má – nemá** odloženou školní docházku

---

1. Praktická samostatnost (fyzický rozvoj a pohybová koordinace, sebeobsluha)

	I.	*II.*	*III.*	*IV.*	*Poznámky*
• je dostatečně fyzicky vyspělé					
• jeho pohyby jsou koordinované (hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)					
• samostatně se obléká					
• je samostatné při jídle					
• je samostatné při zvládání pravidelných denních úkonů osobní hygieny					
• udržuje kolem sebe pořádek (je schopné samostatně připravit či uklidit pomůcky, srovnat hračky apod.)					
• dovede si samo poradit s běžnými problémy (např. uklidí po sobě papír od sušenky, nalije si nápoj, utře rozlitý čaj, zalije květiny apod.)					
• dokáže se postarat o své věci					

2. Sociální informovanost (orientace v prostředí, v okolním světě i v praktickém životě)

	I.	*II.*	*III.*	*IV.*	*Poznámky*
• vyzná se ve svém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky aj.)					
• rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se setkává (má základní poznatky o světě přírody i o životě lidí)					
• ve známém prostředí se pohybuje a vystupuje samostatně					
• s pomocí dospělého se dovede zorientovat v novém prostředí					
• dovede vyřídit drobný vzkaz					
• dokáže si vhodně říci o to, co potřebuje					
• odhadne nebezpečnou situaci, neriskuje					

3. Citová samostatnost (emoční stabilita, schopnost kontrolovat a řídit své chování)

	I.	*II.*	*III.*	*IV.*	*Poznámky*
• zvládá odloučení od rodičů (po určitou část dne)					
• vystupuje samostatně, má svůj názor, dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas					
• projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů nálad					
• reaguje přiměřeně na drobný neúspěch					
• dovede odložit přání na pozdější dobu					
• přizpůsobí se konkrétní činnosti, situaci					

4. Sociální samostatnost (soužití s vrstevníky, uplatnění se ve skupině vrstevníků, komunikace, spolupráce, spolupodílení se)

	I.	*II.*	*III.*	*IV.*	*Poznámky*
• uplatňuje základní společenská pravidla (umí pozdravit, požádat, poděkovat, omluvit se)					
• dovede se vcítit do potřeb druhého					
• dokáže vyslovit a obhajovat svůj názor					
• dokáže vyjednávat a dohodnout se					
• dovede se zapojit do práce ve skupině, bez projevů prosazování se či naopak nezúčastnění se					
• komunikuje a spolupracuje s ostatními dětmi					
• při skupinových činnostech se snaží přispět svým podílem					
• pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit					

5. Výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikace

	I.	*II.*	*III.*	*IV.*	*Poznámky*
• vyslovuje správně všechny hlásky					
• mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.					
• mluví gramaticky správně (tj. užívá správně rod, číslo, čas, tvarů, slov, předložky aj.)					
• rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v prostředí					
• má bohatou slovní zásobu konkrétních pojmů					
• rozumí pojmům vyjadřujícím časoprostorovou orientaci (např. nad, pod, dole, nahoře, dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký, dříve, později, včera, dnes atd.)					
• užívá správně uvedených časoprostorových pojmů					
• zná bezpečně pojmosloví tvarů (kruh, čtverec, trojúhelník atd.) a správně jich užívá					
• dokáže správně pojmenovat barvy					
• běžně komunikuje s dětmi i dospělými, je schopno dialogu, v komunikaci si je jisté (nevyskytují se pravidelná nedorozumění)					

6. Lateralita ruky, koordinace ruky a oka, držení tužky

	I.	*II.*	*III.*	*IV.*	*Poznámky*
• upřednostňuje užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje					
• je zručné při zacházení s předměty, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí apod.)					
• tužku drží správně, tj. třemi prsty, s uvolněným zápěstím					
• dokáže vést stopu tužky a napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary (popř. písmena)					

7. Diferencované vnímání (sluchová a zraková analýza a syntéza)

	I.	*II.*	*III.*	*IV.*	*Poznámky*
• rozlišuje podstatné znaky předmětů (rozlišuje barvy, tvary, figuru a pozadí)					
• rozlišuje zvuky (slyší hlásku ve slově)					
• dovede pracovat se strukturou slov (zvládá hrát slovní fotbal, odebere počáteční či konečnou hlásku ve slově, dovede vytleskat slabiky ve slově)					
• dokáže najít rozdíly mezi dvěma obrázky či mezi dvěma podobnými slovy					
• dovede složit obrázek z několika tvarů a slovo z několika slabik					
• postřehne změny ve svém okolí					

8. Logické a myšlenkové operace (porovnávání, třídění, řazení, číselné představy, řešení problémů)

	I.	*II.*	*III.*	*IV.*	*Poznámky*
• dovede porovnávat vlastnosti předmětů (velikost, tvar aj.)					
• dovede třídit předměty dle daného kritéria (roztřídí korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)					
• dovede seřadit předměty podle velikosti vzestupně i sestupně (např. pastelky)					
• vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků v rozsahu do pěti (deseti)					
• přemýšlí, uvažuje (odpovídá na položené otázky, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy)					

9. Záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení

	I.	*II.*	*III.*	*IV.*	*Poznámky*
• dovede soustředit pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10 – 15 min.), neodbíhá od nich					
• soustředí se i na ty činnosti, které pro ně nejsou aktuálně zajímavé (které mu byly zadány)					
• dokáže si záměrně zapamatovat, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si to po přiměřené době vybavit a reprodukovat					

10. Pracovní chování, soustředěná pracovní (učební) činnost, záměrné učení

	I.	*II.*	*III.*	*IV.*	*Poznámky*
• dokáže přijmout úkol či povinnost					
• dokáže postupovat podle pokynů					
• zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí k jejich dokončení					
• dovede odlišit hru od systematické práce					
• „nechá" se získat pro záměrné učení					
• neruší v práci ostatní					

Pracovní poznámky pedagoga – závěry z jednotlivých etap hodnocení

Datum záznamu	Aktuální vzdělávací potřeby dítěte a závěry pro pedagogickou práci v další etapě

Kdy a jak záznamový arch používat

Dítě, které absolvuje přípravnou třídu základní školy, by mělo být na takové úrovni svého rozvoje a učení, aby bylo způsobilé zvládat s uspokojením život ve školním prostředí, dorozumět se v českém jazyce, bez vážnějších problémů zvládat školní práci a strukturované učení. V přípravné třídě je zapotřebí zaměřit se zejména na tyto oblasti a podporovat rozvoj dovedností, jejichž osvojení dítěti školní začátky usnadní.

Záznamový arch umožňuje sledovat **deset základních dovedností**. Jsou formulovány v podobě očekávaných výstupů, k nimž by vzdělávání v přípravné třídě mělo směřovat. Nejsou to výstupy povinné, ale pouze orientační, jichž každé dítě může dosahovat v jiné kvalitě či v jiné úrovni dokonalosti, dle svých osobních dispozic a možností. **Tyto výstupy jsou však určující pro pedagogické úsilí učitelky, která by se měla snažit poskytnout každému dítěti takovou podporu a pomoc, aby dosáhlo maxima svých individuálních možností.**

Záznamový arch může sloužit ke zjištění toho, na jaké úrovni rozvoje a učení je dítě při vstupu do přípravné třídy (jeho pomocí můžeme provést **základní vstupní diagnostiku dítěte** a spolehlivěji rozpoznat jeho konkrétní vzdělávací potřeby). V průběhu školního roku pak může sloužit učitelce k **postupnému sledování vzdělávacích pokroků dítěte** a ověřování toho, zda a v jaké míře si dítě sledované dovednosti osvojuje či nikoli. Dle zjištění pak učitelka v rámci individuálního vzdělávacího plánu upravuje vzdělávací nabídku.

Záznamový arch postačuje pro čtyři záznamy (má sloupce *I.* – *IV*.). Rubriku pro **poznámky u jednotlivých dovedností** lze využít tehdy, má-li dítě v konkrétní dovednosti vážnější problémy a potřebuje-li výraznější intervenci. Tuto rubriku může učitelka využít také k upřesnění zápisu, popř. k uvedení jiných důležitých skutečností, které se zjištěním souvisejí.

Prostor pro **pracovní poznámky** (na poslední straně archu) učitelka využije pro závěry z jednotlivých etap, kdy hodnotí vzdělávací pokroky dítěte. Zapisuje zde konkrétní podněty pro pedagogickou práci do další etapy a zároveň zhodnotí i konkrétní pedagogická opatření, která byla uskutečněna (zda a nakolik byla či nebyla opatření či intervence účinná). Má tak možnost získávat **průběžně zpětnou vazbu** a podle toho následně plánovat, usměrňovat či korigovat svoje další vzdělávací kroky.

Při práci s archem zapisujeme v příslušném sloupci k jednotlivým dovednostem, na jaké úrovni ji dítě zvládá. **Hodnotíme podle stupnice 1 – 4.** Pokud nemáme dostatek podnětů k tomu, abychom úroveň určité dovednosti zhodnotili, zapíšeme **N** (např. u dítěte, které se dostatečně neprojevuje, dosud mluví špatně česky apod.). V další etapě se pak pokusíme skutečnost zjistit a údaj doplnit.

Stupnice pro hodnocení dítěte v jednotlivých dovednostech (způsobilostech):

1 – **dosud nezvládá (má vážnější obtíže)**
2 – **zvládá s vynaložením maximálního úsilí**
3 – **přetrvávají problémy (občasné, dílčí)**
4 – **zvládá spolehlivě, bezpečně**
N – **není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)**